

EUROOPAN KESKUSPANKKI

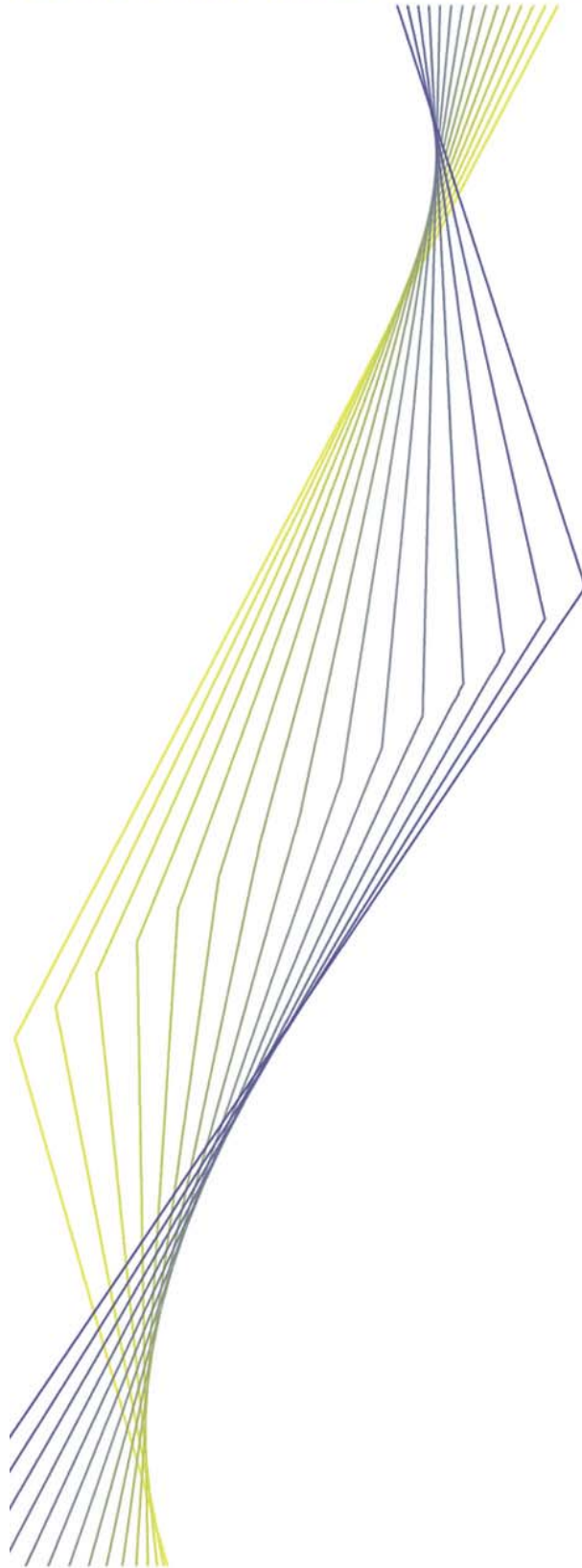
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Syyskuu 2003

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Syyskuu 2003

© Euroopan keskuspankki, 2003

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 3.9.2003 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322 (painettu julkaisu)

ISSN 1725-3020 (verkkojulkaisu)

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	35
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	42
Julkinen talous	51
Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase	53
Kehikot:	
1 Muutoksia euroalueen rahatilastoihin	9
2 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.8.2003 päättyneenä pitoajanjaksona	23
3 Euroalueen korkojen pitkän aikavälin kehitys	25
4 Euroalueen inflaatio-odotusten johtaminen indeksisidonnaisista swapeista	31
5 YKHI-inflaation lyhytaikaista vaihtelua aiheuttavat tekijät	39
6 Investointien viimeaikainen kehitys tuoteryhmittäin	43
7 Euroalueen lyhyen aikavälin tilastojen laadinnan eteneminen ja jäljellä olevat puutteet	45
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	95*
TARGET-maksujärjestelmä	99*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	103*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 4.9.2003 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 3,0 ja 1,0 prosenttiin.

Päätös pitää korot muuttumattomina heijastaa EKP:n neuvoston arviota, että keskipitkän aikavälin hintavakausnäkyvät ovat edelleen suotuisat. Siten rahapolitiikan tämänhetkinen viritys on sopiva. Historiallisen alhainen korkotaso tukee taloudellista toimeliaisuutta. EKP:n neuvosto seuraa huolellisesti kaikkia tekijöitä, joilla voi olla vaikutusta tähän arvioon.

Arvion taustalla olevan taloudellisen analyysin perusteella voidaan todeta, että viimeaikaiset tiedot osoittavat euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden olleen hyvin vaimeaa vuoden 2003 toisella neljänneksellä. Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan BKT:n määrä supistui hieman ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Kyselytutkimuksissa ja rahoitusmarkkinoiden viimeaikaisessa kehityksessä on kuitenkin havaittavissa luottamuksen vahvistumista, ja ne tukevat odotuksia taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymisestä. Edelleen pidetään siis todennäköisimpänä, että BKT:n määrän kasvu alkaa vähitellen elpyä vuoden 2003 jälkipuoliskolla ja vahvistuu edelleen vuoden 2004 kuluessa. Tällaiset yleisnäkyvät ovat käytettävissä olevien ennusteiden ja kokonaistaloudellisten arvioiden mukaiset.

Odotetun elpymisen pitäisi saada tukea sekä ulkoisista että kotimaisista tekijöistä. Viimeaikaisissa tiedoissa näkyy merkkejä siitä, että maailmantalouden elpyminen on jo alkanut monilla alueilla. Tähän liittyvä ulkomaisen kysynnän vahvistuminen lisää euroalueen vientiä kompensoiden osaltaan euron aiemmasta vahvistumisesta johtuvaa hintakilpailukyvyen heikkenemistä. Se vaikuttanee piristävästi myös yritysten investointeihin. Euroalueen yritysten kannattavuuden parantamiseen tähtäävien sopeutustoimien pitäisi luoda edellytyksiä noususuhdanteelle. Alhainen korkotaso tukee tätä sopeuttamista ja kannustaa investointeihin. Lisäksi euron aiemman vahvistumisen vaikutus

ulkomaankaupan vaihtosuhteeseen kasvattanee käytettävissä olevia reaalityuloja euroalueella.

Näihin talouskasvun yleisnäkyymiin kohdistuvat riskit ovat viimeisten parin kuukauden kuluessa pienentyneet, mutta heikompi talouskehitys on edelleen mahdollista. Joillakin maailmantalouden alueilla on edelleen makrotaloudellisia tasapainottomuuksia, jotka eivät kenties vaikuta talouskehitykseen lyhyellä aikavälillä mutta jotka pitemmällä aikavälillä muodostavat riskitekijän. Myös öljyn hintatason kehitys on nähtävä uhkana taloudelliselle toimeliaisuudelle.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että Eurostatin alustava arvio vuotuisesta YKHI-inflaatiosta elokuussa 2003 oli 2,1 %. Öljyn viimeaikaisesta hintakehityksestä saattaa aiheutua joitakin lyhytaikaisia inflaatiopaineita, mutta vuotuisen YKHI-inflaation pitäisi silti edelleen pysytellä 2 prosentin tuntumassa tai hieman nopeampana loppuvuoden ajan. Vuonna 2004 vuotuisen inflaatiovahdin pitäisi hidastua alle 2 prosenttiin ja vakaantua hintavakauden määritelmän mukaiseksi. Nämä odotukset perustuvat oletukseen maltillisesta palkkakehityksestä talouden elpyessä asteittain. Euron ulkoisen arvon aikaisempi huomattava vahvistuminen vaikuttanee lisäksi valuuttakurssin viimeaikaisesta heikentymisestä huolimatta edelleen viipeellä, mikä vaimentanee hintojen nousupaineita. Pitemmän aikavälin inflaatio-odotukset euroalueella on ankkuroitu vankasti alle 2 prosenttiin mutta kahden prosentin tuntumaan.

Rahatalouden analyysin perusteella voidaan todeta, että rahan määrä kasvoi voimakkaasti viime kuukausina ja että euroalueella on nyt huomattavasti enemmän likviditeettiä kuin inflaatiota kiihdyttämättömän kasvun rahoittamiseksi tarvitaan. Tämä johtuu osin aiemmista portfoliosijoitusten siirtymistä ja mahdollisesti myös varovaisuussyistä hallussa pidetyn rahan määrän kasvusta. Rahan määrän jatkuva voimakas kasvu liittyy todennäköisesti myös alhaiseen korkotasoon, jonka vuoksi likvidien varojen hallussapitokustannukset ovat alhaiset. Lisäksi tämänhetkinen korkotaso kompensoi vaimean talouskasvun negatiivista vaikutusta luottojen kysyntään. Yksityiselle sektorille myönnettyjen

lainojen kasvu on itse asiassa pysynyt suhteellisen vankkana tämän vuoden alusta.

Runsaan likviditeetin ei tässä vaiheessa odoteta aiheuttavan inflaatiopaineita. Rahan määrän kasvua on kuitenkin seurattava tarkasti, sillä huomattava määrä ylimääräistä likviditeettiä voisi muodostua ongelmaksi tilanteessa, jossa taloudellinen toimeliaisuus merkittävästi vahvistuu.

Taloudellisesta ja rahatalouden analyysistä saatujen tietojen vertailun perusteella voidaan todeta yhteenvetona taloudellisen analyysin vahvistavan odotukset, että hintapaineet pysyvät vaimeina, kun talous elpyy asteittain ja tuontihintojen ja palkkojen kehitys on maltillista. Valitsevassa taloustilanteessa rahan määrän voimakkaan kasvun ei pitäisi toistaiseksi tulkita vaikuttavan haitallisesti näihin näkymiin. Kaiken kaikkiaan keskipitkän aikavälin hintavakaushälytykset siis pysyvät edelleen suotuisina.

Julkisen talouden viimeaikainen kehitys euroalueella on erittäin huolestuttavaa. Vaikuttaa yhä enemmän siltä, että useimmat maat jäävät huomattavan kauan budjettitavoitteistaan vuonna 2003. Rahoitusasemien heikkeneminen heijastaa pääasiassa odotettua vaimeampaa talouskasvua. Huolestuttavaa on kuitenkin, että kaikissa maissa ei ole toistaiseksi ryhdytty riittäviin vakauttamistoimiin tasapainon saavuttami-

seksi. Jotta talous- ja rahaliiton institutionaalisen ja taloudellisen perustan uskottavuus säilyy, on äärimmäisen tärkeää, että vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä noudatetaan joka suhteessa. Parhaillaan valmisteltavissa budjettisuunnitelmissa vuodelle 2004 olisi ehdottomasti tähdättävä liiallisten alijäämien korjaamiseen sovitun aikataulun mukaisesti. Muissa alijäämämaissa julkista taloutta tulee vakauttaa rakenteellisesti siten, että alijäämä pienenee vuosittain vähintään 0,5 % suhteessa BKT:hen. Budjettisuunnitelmien tulee olla osa kattavaa ja uskottavaa keskipitkän aikavälin strategiaa, jossa painotetaan menojen hillitsemistä ja niiden kohdistamista uudelleen kasvua tukevalla tavalla. Terve finanssipolitiikka auttaa vahvistamaan sijoittajien ja kuluttajien luottamusta ja parantaa mahdollisuuksia vahvempaan talouskasvuun euroalueella.

Julkisen talouden vakauttamisstrategiat tarvitsevat rinnalleen edistystä rakenteellisten uudistusten toteuttamisessa. Pyrkimykset julkisten eläkejärjestelmien saamiseksi kestäväälle pohjalle ja yksityisten eläkejärjestelmien kehittämiseksi ovat tässä mielessä kannatettavia. Tarvitaan myös uudistuksia työ- ja hyödykemarkkinoiden rakenteellisten jäykkyyksien vähentämiseksi. Tällaiset uudistukset ovat välttämättömiä, jotta euroalueen talouden suurimpana pidettyyn ongelmaan eli korkeaan rakenteelliseen työttömyyteen pystytään puuttamaan.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 4.9.2003 EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 3,0 prosentissa ja talletuskorko 1,0 prosentissa (ks. kuvio 1).

M3:n vuotuinen kasvuvauhti edelleen nopeana heinäkuussa

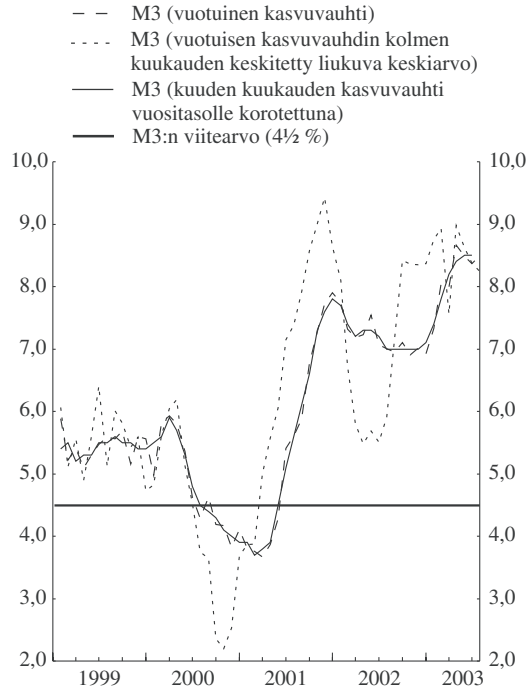
Vuoden 2001 puolivälistä alkanut rahan määrän voimakas kasvu on viime aikoina jatkunut. Heinäkuussa 2003 lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 8,5 prosenttiin kesäkuun 8,4 prosentista. Touko-heinäkuussa M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo oli 8,5 % eli sama kuin huhtikesäkuussa 2003 (ks. kuvio 2).

Rahan määrän kehitys heinäkuuhun ulottuneella jaksolla viittaa siihen, että sijoittajat eivät

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

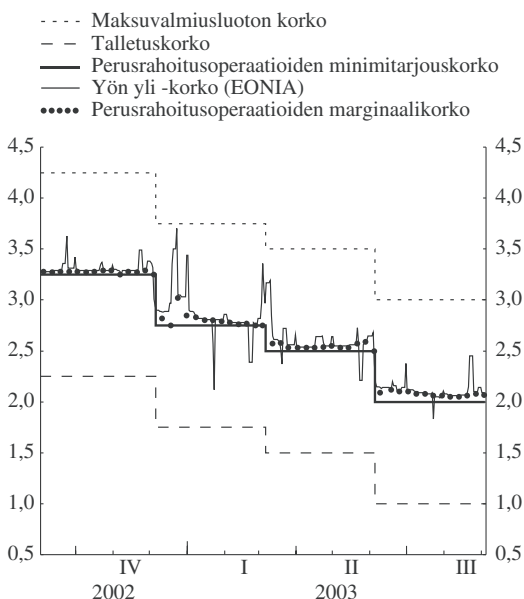

Lähde: EKP.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

merkittävässä määrin pyrkineet palauttamaan sijoitusten jakaamaa ennalleen, vaikka geopoliittiset jännitteet ovat viime kuukausina vähentyneet ja osakemarkkinoiden tilanne on normalisoitumassa. Vaikuttaa siltä, että muut yksityiset sijoittajat kuin rahalaitokset ovat yhä haluttomia sijoittamaan uudelleen osakkeisiin, koska osakesijoitukset ovat viime vuosina tuottaneet huomattavia tappioita.

Rahan määrän edelleen voimakas kasvu liittyy todennäköisesti lähinnä siihen, että korot olivat alhaiset kaikissa maturiteeteissa. Tämän seurauksena erityisesti suppeaan raha-aggregaattiin M1:een sisältyvien likvideimpien rahavarojen hallussapidon vaihtoehtokustannukset olivat pienet. Muut yksityiset sijoittajat kuin rahalaitokset saattoivat suosia lyhytaikaisia likvidejä ja turvallisia instrumentteja myös siksi, että joukkolainamarkkinat ovat olleet viime kuukausina hyvin epävakaita. Syy hyvin likvidien instru-

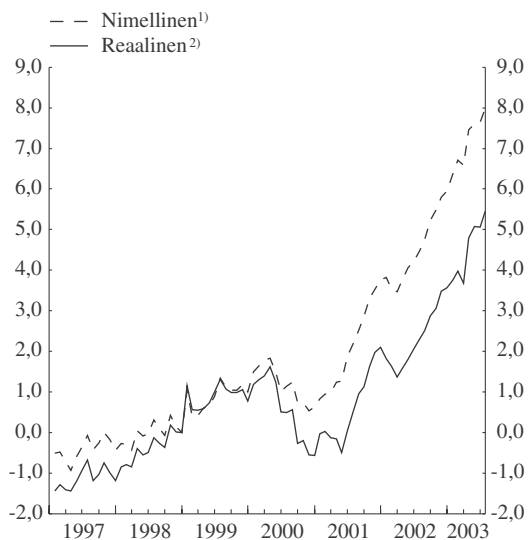
menttien suosioon talouden toimijoiden keskuudessa saattaa osittain olla myös epävarmuus työmarkkinoiden näkymistä, mikä on saattanut edistää säästämistä varovaisuussyistä.

Koska rahan määrä on pitkään kasvanut voimakkaasti, euroalueelle on kertynyt huomattavasti enemmän likviditeettiä kuin kestävän, inflaatiota kiihdyttämättömän kasvun rahoittamiseksi tarvitaan, kuten nimellisen ja reaalin rahapoikkeaman jyrkän kasvun jatkuminen osoittaa (ks. kuvio 3). Nimellinen rahapoikkeama viittaa eroon, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon (4½ % vuodessa) mukaisesta määrästä joulukuusta 1998 alkaen. Reaalinen rahapoikkeama viittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflaatioina YKHIIllä) poikkeamaan määrästä, joka vastaa rahan määrän kasvuvauhtia, kun nimellinen M3 on kasvanut viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio on kehittynyt hintavakauden määritelmän mukaisesti (joulukuu 1998 on tässäkin perusjakso). Vaikka perusjakson valinta on melko sattumanvaraista, on sel-

Kuvio 3.

Nimellisen ja reaalin rahapoikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta)

Lähde: EKP.

- 1) Nimellinen rahapoikkeama on M3:n todellisen määrän poikkeama tasosta, joka vastaa rahan määrän viitearvon mukaista kasvuvauhtia. Perusjaksona on joulukuu 1998.
- 2) Reaalinen rahapoikkeama on nimellinen rahapoikkeama, josta on vähennetty kuluttajahintojen poikkeama hintavakauden määritelmän mukaisesta hintakehityksestä. Perusjaksona on joulukuu 1998.

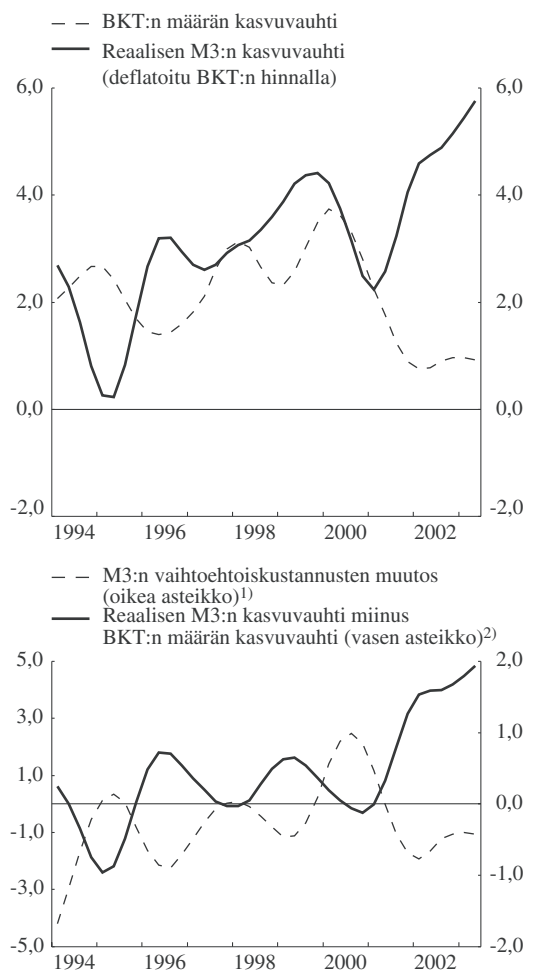
vää, että kahtena viime vuonna on kertynyt hyvin suuria määriä ylimääräistä likviditeettiä.

Merkittävä osa tästä ylimääräisestä likviditeetistä johtuu sijoitusten aikaisemmista siirroista. Näistä suurin osa tehtiin vuoden 2001 puolivälin ja vuoden 2003 alun välisenä aikana, jolloin osakemarkkinat heilahtelivat voimakkaasti ja osakkeiden hinnat laskivat jatkuvasti. Sijoitusten siirtojen vaikutuksen rahapoikkeamien kasvuun

Kuvio 4.

Reaalin M3:n ja BKT:n määrän kasvuvauhti sekä vaihtoehtoiskustannukset

(vuotuisten M3:n muutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. BKT:n ja BKT:n deflaattorin vuotuisen kasvuvauhdin vuoden 2003 toisella neljänneksellä oletetaan olevan sama kuin ensimmäisellä neljänneksellä.

- 1) M3:n vaihtoehtoiskustannus määritellään kolmen kuukauden rahamarkkinakoron ja M3:n oman tuoton eroksi.
- 2) BKT:n hinnalla deflaoidun M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin erotus.

voidaan arvioida olleen 3–5 prosenttiyksikköä vuoden 2003 toisella neljänneksellä (ks. myös toukokuun 2003 Kuukausikatsauksen kehikko ”Arvioita siitä, kuinka paljon sijoituksia on siirtynyt osakkeista M3:een sisältyviin eriin”, sivu 11). Kuten laaja vaihteluväli osoittaa, tällaiset arviot ovat luonnollisesti hyvin epävarmoja, ja niitä on näin ollen tulkittava erittäin varovasti.

Poikkeuksellisten tekijöiden huomattavan vaikutuksen rahatalouden kehitykseen viime vuosina osoittaa myös se, että M3:n vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä

edelleen nopeampi kuin sen perustekijöiden eli BKT:n määrän ja M3:n vaihtoehtokustannusten kehityksestä olisi voitu päätellä. Kuten kuvioista 4 nähdään, reaalisen M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin ero on merkittävä. M3:een sisältyvien varojen hallussapidon pienet vaihtoehtokustannukset selittävät tämän poikkeaman vain osittain.

EKP on heinäkuun 2003 tietojen julkaisemisen yhteydessä laajentanut huomattavasti M3:n pääerien ja vastaerien kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen valikoimaa (ks. kehikko 1).

Kehikko 1.

Muutoksia euroalueen rahatilastoihin

Tässä Kuukausikatsauksessa esitetään ensimmäistä kertaa aiempaa kattavammat ja tarkemmat tiedot euroalueen rahatilastoista. Tiedot on johdettu rahalaitosten taseesta (ks. tilasto-osan taulukot 2.3–2.8).

Rahalaitossektorin konsolidoitua tasetta koskevan EKP:n asetuksen EKP/2001/13 tultua voimaan 1.1.2003 talletuksista ja lainoista on laadittu useita erittelyjä ja raportoitu ne kuukausittain, kun tiedot raportoitiin aiemmin neljännesvuosittain. Ensimmäiset kuukausittaiset tiedot ovat tammikuulta 2003. Nyt kuukausittain tietoja on saatavissa talletuksista (eriteltynä maturiteetin, valuutan ja talletustyypin mukaan), joita rahalaitoksiin ovat tehneet 1) vakuutuslaitokset ja eläkerahastot, 2) muut rahoituslaitokset (esim. sijoitusrahastot), 3) yritykset ja 4) kotitaloudet. Rahalaitosten taseen vastaavaa-puolella on nyt saatavissa kuukausittaisia tietoja rahalaitosten lainoista näille neljälle sektorille. Myös lainat kotitalouksille kootaan nyt kuukausittain käyttötarkoituksen mukaan eriteltynä (”kulutusluotot”, ”asuntoluotot” ja ”muu luotonanto”).

Näiden tarkempien tilastotietojen avulla voidaan laskea kuukausittain eri sektoreiden raha-aggregaatit M1 ja M2 (laskenta perustuu arvioon hallussa olevan rahan määrästä sektoreittain). Kun tietoja on saatavissa riittävän pitkältä ajalta ja vuotuiset kasvuvauhdit voidaan laskea kuukausittain, sektorikohtainen analyysi voi lisätä ymmärrystä rahan määrän kasvuun vaikuttavista tekijöistä. Lisäksi raha-aggregaattien erittelystä sektoreittain voidaan saada tietoa talouden muuttujista, kuten investoinneista tai kulutuksesta.

Oheisen taulukon yläosassa esitetään kunkin sektorin instrumenttien prosenttiosuudet sektorin kaikista instrumenteista. Taulukon alaosassa taas ovat kunkin instrumentin prosenttiosuudet sektoreittain heinäkuun 2003 lopun tilanteen mukaan. Sekä rahoituslaitosten että yritysten hallussa olevan rahan määrä näyttää keskittyvän yön yli- ja lyhytaikaisiin talletuksiin, kun taas kotitalouksien hallussa oleva raha jakautuu laajemman instrumenttivalikoiman kesken. Esimerkiksi lyhytaikaiset talletukset (eli irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset) muodostavat huomattavan osan kotitalouksien hallussa olevan rahan määrästä. Kotitalouksien hallussa on myös yli puolet kaikista talletusluokkien talletuksista paitsi reposopimuksista.

Rahatilastoja on uudistettu myös siten, että rahalaitokset raportoivat nyt kuukausittain talletusten ja hallussa olevien arvopapereiden arvostusmuutokset sekä luottotappiot ja arvonalennukset (eli lainojen arvon muutokset, jotka aiheutuvat takaisinmaksultaan epävarmojen lainojen poistamisesta taseesta). Aiemmin nämä tiedot olivat saatavissa vain neljännesvuosittain ja ne perustuivat euroalueen kansallisten keskuspankkien arvioihin.

Rahalaitosten talletukset instrumenteittain ja sektoreittain

(prosentteina, heinäkuun 2003 tilanne)

	Vakuutus- laitokset ja eläkerahastot	Muut rahoitus- laitokset	Yritykset	Koti- taloudet	Yhteensä ¹
Talletukset instrumenteittain					
Yön yli -talletukset	46	41	63	37	-
Enintään vuoden määräaikaistalletukset	33	30	30	15	-
Yli vuoden ja enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	1	1	1	2	-
Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	2	2	4	44	-
Reposopimukset	18	25	3	2	-
Yhteensä ¹	100	100	100	100	-
Talletukset sektoreittain					
Yön yli -talletukset	3	8	29	60	100
Enintään vuoden määräaikaistalletukset	4	13	30	53	100
Yli vuoden ja enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	2	7	7	85	100
Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	0	1	2	97	100
Reposopimukset	10	48	13	29	100
Yhteensä ¹	2	9	20	69	100

Lähde: EKP.

1) Pyörästysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

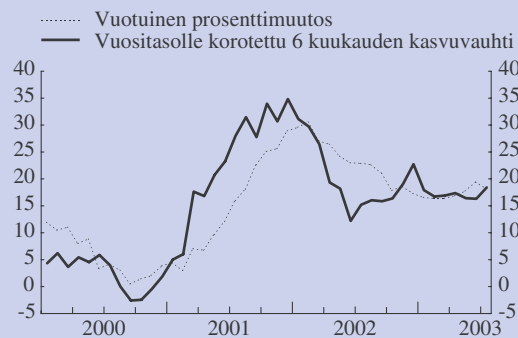
Kaikki M3:n erät ja vastaerät on nyt niin ikään puhdistettu kausi- ja kalenterivaikutuksista. Nämä uudet aikasarjat alkavat syyskuusta 1997.

Aikasarjojen kausipuhdistamisen merkitystä havainnollistetaan oheisessa kuviossa. Siinä esitetään rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien aikasarjoja sekä niiden vuotuisia kasvuvauhteja ja vuositasolle korotettu ja kuuden kuukauden kasvuvauhteja, jotka on laskettu kausivaihtelusta puhdistettujen virtatietojen perusteella. Lyhyen aikavälin dynamiikan tarkastelu voi toisinaan auttaa aikaisessa vaiheessa havaitsemaan pitkän aikavälin kehityksen mahdollisia muutoksia. Esimerkiksi rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sopivat erityisen hyvin käteisen tallettamiseen hyvin epävarmoina aikoina, joten kausivaihtelusta puhdistettujen aikasarjojen seuraaminen voi auttaa päättämään kunkin talouden toimijan luottamuksen muutoksia.

Lisätietoja euroalueen tärkeimpiä raha-aggregaatteja koskevien tilastojen laatimismenetelmistä ja pidemmistä aikasarjoista, esim. historiallisia aikasarjoja vuodesta 1970, on saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) Statistics-osassa kohdasta "Monetary statistics". EKP:n asetusta EKP/2001/13 esiteltiin tarkemmin huhtikuun 2002 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset".

Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien kasvu

(vuotuinen prosenttimuutos, vuositasolle korotettu 6 kuukauden kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Kaikki pääerät kiihdyttivät M3:n voimakasta kasvua

Suppean raha-aggregaatin M1:n vuotuinen kasvuvauhti pysyi heinäkuussa 2003 melko vakaana eli 11,5 prosentissa (ks. taulukko 1). Vaikka liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti hidastui (30,3 prosenttiin heinäkuussa oltuaan vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä peräti 39,1 %), se oli edelleen nopea. Voimakas kasvu johtui edelleen siitä, että liikkeessä olevan rahan määrän kasvu on jatkunut käteisen euron käyttöönnotosta eli 1.1.2002 lähtien, kun sekä euroalueella olevat että alueen ulkopuoliset ovat kasvattaneet käteisvarojaan.

Yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina edelleen kiihtynyt. Heinäkuussa 2003 se oli 8,8 %, kun se oli vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä ollut 6,6 %. Vaikka käteisvarojen kasvattaminen vaimensi yön yli -talletusten kysyntää, tätä vaikutusta voimakkaampia olivat myönteiset vaikutukset, jotka aiheutuivat sekä yön yli -talletusten hallussapidon vaihtoehtokustannusten alaisuudesta että sijoitusten siirtämisestä likvideihin ja turvallisiin instrumentteihin huomattavan epävarmoina aikoina. Lisäksi yön yli -talletusten kysyntää on voimistanut se, että rahalaitokset tarjoavat erittäin houkuttelevia korkoja tiettytyypisille yön yli -talletuksille sähköisen rahan käytön lisääntymisen vuoksi.

Muiden lyhytaikaisten talletusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana eli 5,7 prosentissa, kun se oli vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä ollut vain 4,3 %. Tämän M3:n erän voimakas kasvu johtui yksinomaan säästötalletuksista, joiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 10,9 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 7,3 prosentista. Vaikka tämä on saattanut osittain johtua siitä, että määräaikaistalletuksista on siirrytty säästötalletuksiin – samalla kun näiden kahden talletustyyppin pankkikorkojen välinen ero on supistunut (ks. kuvio 5) – se saattaa liittyä myös siihen, että euroalueen kotitalouksien säästäminen varovaisuussyistä on lisääntynyt.

Muiden yksityisten sijoittajien kuin rahalaitosten ilmeinen halu sijoittaa turvallisiin ja likvideihin instrumentteihin näkyy myös siinä, että M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien ja erityisesti rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien määrän kasvu on voimakasta. Yön yli -talletusten tapaan nämä instrumentit soveltuvat erityisen hyvin varojen tilapäiseen sijoittamiseen epävarmoina aikoina. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien vuotuisen kasvuvauhti oli heinäkuussa 18,2 %, kun se oli vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä ollut 16,6 %. Samaan aikaan muiden jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien – takaisinostosopimusten ja rahalaitosten liikkeeseen laskemien lyhytaikaisten velkapaperien – vuotuinen muutosvauhti pysyi erittäin hitaana.

Taulukko 1.

M3:n erät

(vuotuinen prosentimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

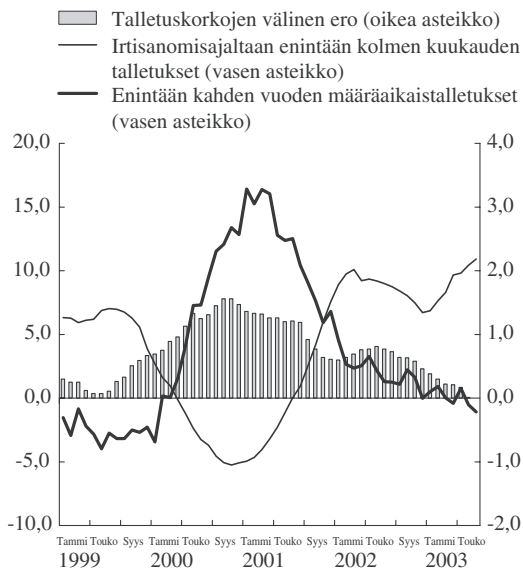
	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 Heinäkuu
M1	6,6	7,6	8,8	10,3	11,4	11,5
Liikkeessä oleva raha	-20,0	-7,7	12,9	39,1	35,7	30,3
Yön yli -talletukset	11,8	10,3	8,1	6,6	8,1	8,8
M2–M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	6,3	5,5	4,9	4,3	5,4	5,7
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	2,7	1,4	1,5	0,5	0,0	-1,1
Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	9,4	8,8	7,7	7,3	9,6	10,9
M2	6,5	6,5	6,7	7,1	8,2	8,4
M3–M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	12,4	10,4	8,5	10,5	9,8	8,9
Takaisinostosopimukset	2,1	3,2	2,2	8,4	2,5	0,2
Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	25,2	22,5	18,5	16,6	17,5	18,2
Enintään 2 vuoden velkapaperit	-3,1	-9,5	-8,8	-5,6	-5,4	-13,9
M3	7,3	7,0	7,0	7,6	8,4	8,5

Lähde: EKP.

Kuvio 5.

Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset ja enintään kahden vuoden määräaikaistalletukset sekä niiden pankkikorkojen välinen ero

(ero prosenttiyksikköinä, vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvu vakautui

Euroalueen rahalaitossektorin konsolidoituun taseeseen sisältyvistä M3:n vastaeristä euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti nopeutui heinäkuussa 2003 edelleen 5,3 prosenttiin, kun se oli vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä

ollut vain 4,1 % (ks. taulukko 2). Tähän vaikutti se, että sekä julkisyhteisöille että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi.

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 4,6 prosenttiin heinäkuussa 2003, kun se vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä oli ollut vain 1,1 %. Tarkastelu instrumenteittain osoittaa, että rahalaitosten julkisyhteisöille myöntämien lainojen vuotuinen muutosvauhti muuttui heinäkuussa positiiviseksi. Myös rahalaitosten hallussa olevien julkisyhteisöjen velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui edelleen. Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen kasvun jatkuva nopeutuminen johtuu todennäköisesti siitä, että sektorin rahoitustarpeet ovat lisääntyneet euroalueen talouskasvun heikentymisen vuoksi.

Rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli heinäkuussa 4,9 %, eli se pysyi 4½ prosentin ja 5 prosentin välillä, jolla se on vaihdellut vuoden 2002 lopusta lähtien. Euroalueen pankkien antolainauskorkojen alhaisuuden myönteiset vaikutukset ovat ilmeisesti edelleen kumonnet heikosta talouskasvusta aiheutuneet kielteiset vaikutukset. Viimeaikaiset tiedot osoittavat, että yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen määrän kasvun hidastuminen päättyi vuoden 2002 lopussa. On kuitenkin vielä liian varhaista arvioida, onko näiden lainojen kasvuvauhti samanaikaisesti saavuttanut käännekohtansa. Vaikka yksi-

Taulukko 2.

M3:n vastaerät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 Heinäkuu
Pitkäaikaiset velat						
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)	4,0	5,1	5,2	5,0	5,2	5,5
Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	0,9	1,9	2,7	3,4	3,8	4,2
Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	-13,1	-11,2	-9,1	-7,9	-9,1	-12,5
Yli 2 vuoden velkapaperit	7,8	8,8	8,1	7,1	7,1	7,5
Luotot euroalueella oleville	4,5	4,2	4,1	4,2	4,7	5,3
Luotot julkisyhteisöille	1,8	1,1	2,0	2,0	3,4	4,6
Muut arvopaperit kuin osakkeet	3,7	2,5	4,1	4,3	6,0	7,2
Lainat	-0,9	-0,9	-1,2	-1,2	-0,5	0,8
Luotot muille euroalueella oleville	5,3	5,0	4,7	4,8	5,1	5,5
Muut arvopaperit kuin osakkeet	14,8	7,6	6,9	8,6	14,3	15,2
Osakkeet ja osuudet	-2,9	0,9	2,6	1,0	4,8	6,7
Lainat	5,5	5,3	4,8	4,9	4,6	4,9

Lähde: EKP.

tysellevä sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti on tällä hetkellä pitkän aikavälin keskiarvoaan hitaampi, se on reaalisesti laskettuna melko nopea, kun sitä verrataan aiempiin pitkittyneen heikon talouskasvun jaksoihin.

Rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen tarkempi erittely vuoden 2003 toiselle neljännekselle ulottuneelta jaksolta osoittaa, että sekä yrityksille että kotitalouksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti on vaihdellut vain vähän viimeisenä neljänä neljänneksenä. Yrityksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä 3,6 %, kun se vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut 3,8 % ja vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 3,5 %. Kotitalouksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä oltuaan 5,9 % kahdella edellisellä neljänneksellä. Lainoja tarkastellaan toimialakohtaisesti tarkemmin ei-rahoitussektorin velkarahoitusta käsittelevässä osassa.

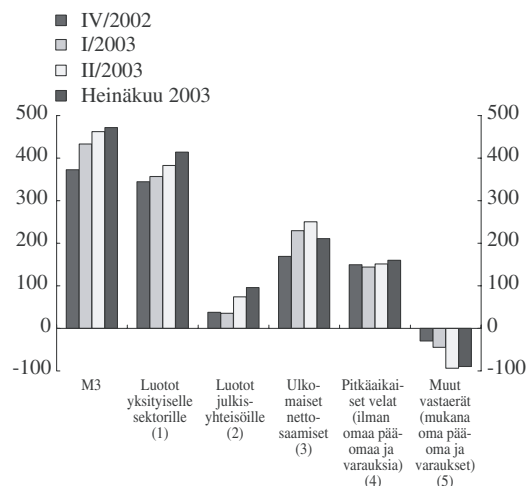
M3:n muista vastaeristä rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (laskettuna ilman omaa pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti nopeutui heinäkuussa edelleen 5,5 prosenttiin vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen 5,0 prosentista. Tämä johtui siitä, että yli kahden vuoden määräaikaistalletusten ja rahalaitosten liikkeeseen laskemien yli kahden vuoden velkaperien vuotuiset kasvuvauhdit nopeutuivat heinäkuussa edelleen: yli kahden vuoden määräaikaistalletusten kasvuvauhti 4,2 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 3,4 prosentista ja rahalaitosten liikkeeseen laskemien yli kahden vuoden velkaperien 7,5 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 7,1 prosentista.

Euroalueen rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset vähenivät 37 miljardia euroa heinäkuussa 2003. Sen sijaan heinäkuuhun ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana nämä saamiset ovat kuitenkin kasvaneet 211 miljardia euroa (ks. kuvio 6). Vuoden 2003 toisen neljänneksen luvut sisältävä euroalueen maksutase viittaa siihen, että ulkomaisen nettosaamisen voimakkaan kasvun jatkuminen johtui lähinnä euroalueen ulkopuolisten tekemistä euroalueen velkaperien huomattavista hankinnoista. Vaikka julkinen sek-

Kuvio 6.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

$M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5.$

tori on todennäköisesti laskenut liikkeeseen suurimman osan näistä velkapapereista, osa näistä hankinnoista saattaa olla kirjautunut myös rahalaitosten liikkeeseen laskemien ”pitkäaikaisten velkaperien hankintoihin” (ei rahalaitosten ulkomaisiin velkoihin). Tällä hetkellä euroalueen tilastojen perusteella ei voida yksilöidä, missä määrin rahalaitosten liikkeeseen laskemia pitkäaikaisia velkaperieita ostavat euroalueella olevat ja missä määrin sen ulkopuoliset.

Euroalueella edelleen runsaasti likvideettiä

M3:n voimakas kasvu on johtanut siihen, että likvideettiä on kahtena viime vuonna kertynyt huomattavasti enemmän kuin on tarpeen inflaatiota kiihdyttämättömän kasvun ylläpitämiseksi keskipitkällä aikavälillä. Tämä ylimääräinen likvideetti ei aiheuttane välitöntä huolta, koska talouskasvu on tällä hetkellä vaimeaa. Vaikka suuri osa ylimääräisestä likvideetistä johtuu aikaisemmista sijoitusten siirroista, ei ole kuitenkaan mahdotonta, että keskipitkällä aikavälillä kertyy inflaatiopaineita, mikäli ylimääräisen likvideetin kertyminen jatkuu euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden voimakkaan elpymisen aikana. Tästä syystä rahatalouden kehitystä on edelleen seurattava tarkasti erityisesti sen vuoksi, että

alhainen korkotaso on osaltaan myös voimistanut rahan määrän kasvua.

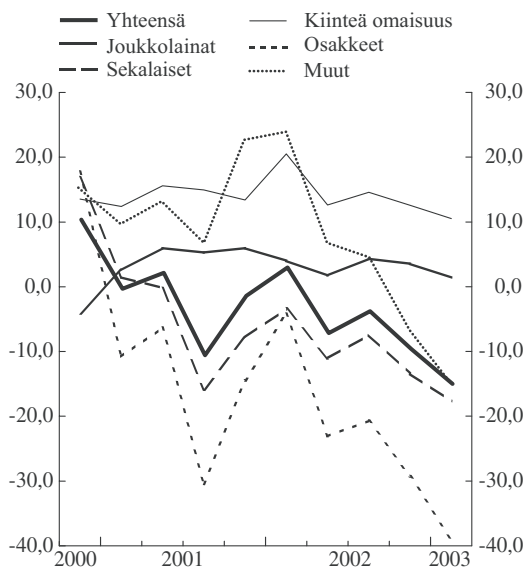
Sijoitusrahastojen varat supistuivat jälleen vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä

Euroalueen sijoitusrahastojen taseen loppusumman vuotuinen muutosvauhti oli vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen lopussa -15,6 %, kun se oli edellisen neljänneksen lopussa ollut -10,3 % (ks. kuvio 7). Sijoitusrahastojen kokonaisarvon laskun jatkumiseen vaikutti se, että rahastojen varallisuus on kehittynyt eri tavoin sen mukaan, millaista sijoitusstrategiaa rahasto noudattaa. Varallisuuskehitykseen vaikuttaa puolestaan lähinnä rahoitusvaateiden hintakehitys. Osakerahastojen rahasto-osuuksien vuotuinen arvonalennus olikin 39,0 % vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen lopussa, kun Dow Jones Euro Stoxx -indeksi laski samana ajanjaksona 43 % ja Standard & Poor's 500 -indeksi 25 %. Euroalueen joukkolainarahastojen taseen loppusumman vuotuinen kasvuvauhti oli samaan aikaan positiivinen eli tämän jakson aikana 1,4 %, mikä johtui osittain joukkolainojen hintojen noususta.

Kuvio 7.

Euroalueen sijoitusrahastojen saamisen arvon vuotuinen kasvuvauhti sijoituspolitiikan mukaan

(vuotuinen prosenttimuutos, ajanjakson lopun kantatietoja)

Lähde: EKP.

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit kasvoivat aiempaa hitaammin vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä

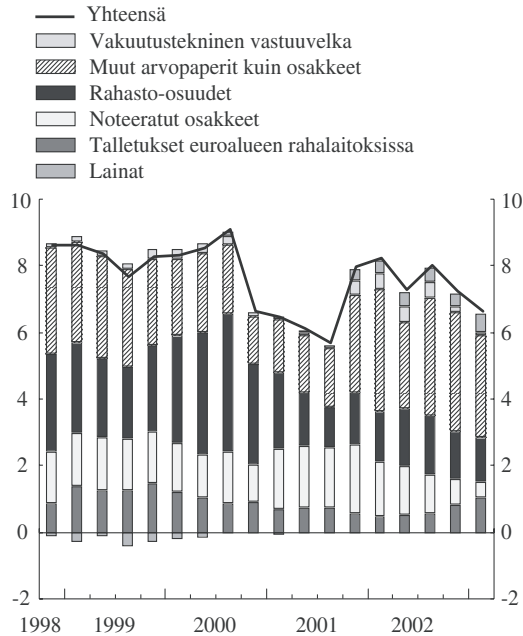
Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti heikkeni vuoden 2002 neljännen neljänneksen 7,2 prosentista 6,5 prosenttiin vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 8). Hidastuminen johtui osittain pitkäaikaisten velkaperien hankinnan kasvun vaimenemisesta, sillä se oli vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä 8,2 %, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 10,0 %. Lisäksi noteerattujen osakkeiden hankinnan vuotuinen kasvuvauhti heikkeni vuoden 2002 viimeisen neljänneksen 3,8 prosentista 2,2 prosenttiin vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämä vähentyminen johtui todennäköisesti osakkeiden hintojen laskusta viime aikoina, ja toisaalta hankinnan vähentyminen on puolestaan osaltaan vaikuttanut tähän hintojen laskuun, koska vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ovat merkittäviä euroalueen institutionaalaisia sijoittajia. Sitä vastoin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin ja muihin lyhytaikaisiin arvopapereihin kuin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti oli nopeaa vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä: rahasto-osuuksiin tehtyjen sijoitusten kasvuvauhti hidastui 17,7 prosenttiin edellisen neljänneksen 20,4 prosentista ja muihin lyhytaikaisiin arvopapereihin kuin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten kasvuvauhti nopeutui 19,0 prosenttiin edellisen neljänneksen 17,6 prosentista. Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot siirtyivät siten vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä edelleen likvidimpiin ja turvallisempiin rahoitusinvestointeihin.

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen taseen vastattavaa-puolella vakuutusteknisen vastuun osuus tämän sektorin veloista on 95 %. Vakuutustekninen vastuunvelka sisältää lähinnä kotitalouksien ja yritysten sijoituksia vakuutuksiin ja eläkkeisiin. Sen vuotuinen kasvuvauhti vakautui 6,6 prosenttiin vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä. Vauhti oli sama kuin vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä mutta hitaampi kuin vuotta aikaisemmin (7,8 %).

Kuvio 8.

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen kasvuvauhti, vaikutus kasvuun prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP.

Yritysten velkapaperiemissiot kasvoivat voimakkaasti toisella neljänneksellä

Vuoden 2003 toisella neljänneksellä euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 7,1 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 6,9 prosentista (ks. kuvio 9). Tähän kehitykseen vaikutti se, että lyhytaikaisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi toisella neljänneksellä 19,0 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 17,5 prosentista, kun pitkäaikaisen velkapaperien kannan vastaava kasvuvauhti puolestaan pysyi samana aikana ennallaan 5,8 prosentissa. Yritysten velkapaperiemissiot kasvoivat erityisen voimakkaasti.

Velkapaperien erittely valuutoittain osoittaa, että euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 prosenttiyksikköä ja oli 6,7 %. Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien muiden valuuttojen kuin eu-

ron määräisten velkapaperien keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti sen sijaan hidastui 1,3 prosenttiyksikköä eli 11,3 prosenttiin.

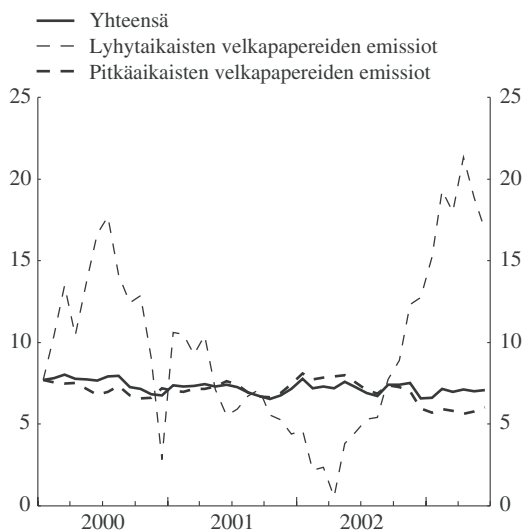
Euromääräisten velkapaperien emissioiden tarkastelu sektoreittain osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui toisella neljänneksellä 4,0 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 4,6 prosentista (ks. kuvio 10). Rahalaitossektorin konsolidoidun taseen perusteella tämä kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä 2,0 %, mikä viittaa siihen, että rahalaitokset hankkivat huomattavia määriä toistensa liikkeeseen laskemista velkapapereista. Verrattain hidas kasvu – ovatpa tarkasteltavat luvut konsolidoituja tai konsolidoimattomia – saattaa johtua siitä, että erityisesti pankkitalletusten voimakkaan kasvun vuoksi rahalaitosten muu rahoitustarve on vähentynyt. Myös lyhytaikaisten velkapaperien emissiot ovat olleet runsaita, mikä vahvistaa vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä alkaneen suuntauksen.

Yritysten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti

Kuvio 9.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden maturiteetti-kohtainen erittely

(prosenttimuutos)

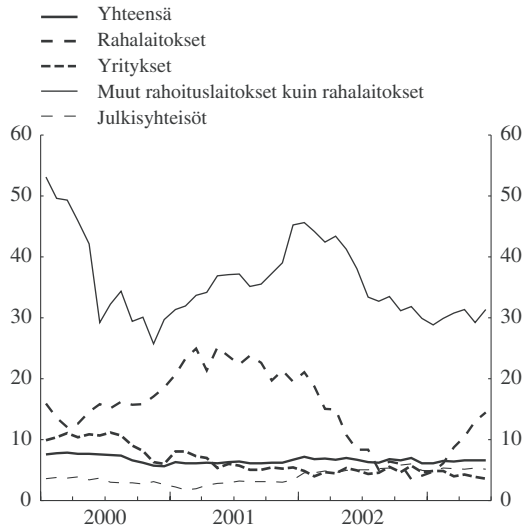
Lähde: EKP.

Huom. Vuotuiset kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johuttamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Kuvio 10.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden jakauma sektoreittain

(prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Vuotuinen kasvuvauhti lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä 12,7 % eli 6,1 prosenttiyksikköä nopeampi kuin edellisellä neljänneksellä. Tämä näyttää vahvistavan sen, että vuoden 2001 lopussa alkanut supistuva suuntaus on saavuttanut käännekohtansa. Voimakkaaseen kasvuun vaikutti sekä lyhyt- että pitkäaikaisten velkapapereiden emissioiden kasvuvauhdin kiihtyminen. Yritysten liikkeeseen laskemien lyhytaikaisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui toisella neljänneksellä merkittävästi eli 11,7 prosenttiin, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut -3,3 %. Pitkäaikaisten velkapapereiden kannan vastaava kasvuvauhti kiihtyi 13,0 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 9,3 prosentista. Liikkeeseenlaskijoita on saattanut houkuttaa se, että rahoituskustannukset yritysten joukkolainamarkkinoilla ovat pienentyneet, kun yritysten joukkolainojen tuotot ovat viime kuukausina edelleen supistuneet. Samaan aikaan korot ovat olleet hyvin alhaiset, joten useat sijoittajat ovat etsineet instrumentteja, joiden tuotto olisi parempi kuin valtion joukkolainojen.

Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten velkapaperiemissioiden keskimääräinen vuotuinen

kasvuvauhti nopeutui toisella neljänneksellä 30,7 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 29,9 prosentista. Tämän sektorin edelleen runsaat emissiot ovat yleensä keskittyneet muutamaamaan maahan, joissa rahalaitosten ja yritysten on lähinnä verotuksellisista tai lainsäädännöllisistä syistä kannattanut käyttää erikoistuneita rahoitusyhtiöitä, kuten ns. erillisyyhtiöitä (special purpose vehicles, SPV), pääoman hankintaan joukkolainamarkkinoilta.

Julkisella sektorilla valtion liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä 4,4 %, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 4,2 %. Valtionhallinto lisäsi lainanottoaan laskemalla liikkeeseen lyhytaikaisia velkapapereita, joiden vuotuinen kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä 22,0 % oltuaan ensimmäisellä neljänneksellä 21,7 %. Samaan aikaan julkisyhteisöjen muiden alasektorien (lähinnä osavaltio- ja paikallishallinnon) liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 27,3 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 30,4 prosentista. Näiden alasektorien emissioita on vain muutamissa maissa, ja nopeat kasvuvauhdit heijastavat pikemminkin emissioiden kasvua näissä maissa kuin liikkeeseen laskevien maiden lukumäärän lisääntymistä.

Yritysten velkarahoituksen kasvu verrattain vakaata vuoden 2003 toisella neljänneksellä

Koko ei-rahoitussektorin (kotitaloudet, yritykset ja julkisyhteisöt) velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan kaiken kaikkiaan pysyneen verrattain vakaana eli noin 5½ prosentissa vuoden 2003 toisella neljänneksellä (ks. taulukko 3). Kotitalouksien velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti hidastui, vaikka pysyikin edelleen nopeana. Yritysten velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan sitä vastoin pysyneen vakaana toisella neljänneksellä ja julkisyhteisöjen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin edelleen kiihtyneen (ks. kuvio 11).

Kotitalouksien velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen ensimmäisen neljänneksen 6,7 prosentista noin 6¼ prosenttiin toi-

Taulukko 3.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta

	Kanta prosentteina (sektorin) koko rahoituksen hankinnasta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti									
		2001/ I	2001/ II	2001/ III	2001/ IV	2002/ I	2002/ II	2002/ III	2002/ IV	2003/ I	2003/ II ²⁾
Rahoituksen hankinta yhteensä	100	6,5	6,6	5,9	5,2	4,6	4,2	4,0	3,8	4,1	.
<i>josta: pitkäaikainen rahoitus³⁾</i>	84,4	5,6	5,9	5,5	5,0	4,9	4,6	4,6	4,0	4,0	.
Velkarahoitus ⁴⁾	86,3	7,3	7,2	6,7	6,1	5,4	5,2	4,8	4,8	5,3	5 ½
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	15,6	13,2	11,1	8,5	6,6	2,5	1,5	0,6	2,2	5,0	5 ¾
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	70,8	6,1	6,3	6,3	6,0	6,1	6,1	5,8	5,4	5,4	5 ½
Kotitaloudet^{4),5)}	23,3	7,0	6,9	6,4	6,3	5,8	6,2	6,5	6,7	6,7	6 ¼
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	7,7	5,5	4,0	2,4	1,0	-0,6	1,1	1,2	2,9	1,3	-1 ½
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	92,3	7,1	7,2	6,8	6,8	6,4	6,7	7,0	7,0	7,1	7
Yritykset	42,3	9,3	9,1	7,9	6,2	4,4	3,4	2,7	2,3	2,6	.
<i>josta: pitkäaikainen rahoitus</i>	79,4	7,4	7,8	7,3	6,1	5,2	4,9	4,2	3,3	3,2	.
Velkarahoitus ⁴⁾	67,7	15,6	14,2	12,5	10,0	6,7	5,8	4,2	4,0	5,0	5
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	20,6	21,4	16,8	10,9	6,9	0,6	-3,1	-3,8	-2,7	0,2	2 ¾
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	47,1	12,9	12,9	13,4	11,5	9,9	10,3	8,1	7,2	7,2	6
<i>josta: lainat</i>	55,2	15,1	13,1	11,3	8,5	5,5	5,3	3,7	3,9	4,5	3 ¾
<i>josta: muut arvopaperit kuin osakkeet</i>	8,6	26,6	28,4	26,6	24,4	16,3	9,7	7,1	4,1	8,1	12 ¾
<i>josta: eläkerahastojen vastuuvelat</i>	3,9	5,0	5,1	5,2	4,8	4,8	4,9	5,1	5,4	5,4	5 ½
Noteeratut osakkeet	32,3	4,5	5,0	3,8	2,7	1,8	0,8	0,6	0,2	-0,2	.
Julkisyhteisöt⁴⁾	34,3	1,3	1,9	2,2	2,8	4,1	4,0	4,3	4,1	4,7	5 ½
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	14,7	1,5	3,4	6,3	8,6	8,0	11,6	9,7	12,0	16,2	14 ¼
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	85,3	1,3	1,7	1,6	1,9	3,6	2,8	3,4	2,9	2,9	4
<i>josta: lainat</i>	16,5	-1,3	-2,4	-1,3	-0,2	0,6	-0,5	-0,7	-2,1	-2,2	-½
<i>josta: muut arvopaperit kuin osakkeet</i>	79,9	1,9	2,8	2,9	3,3	4,6	4,6	5,0	5,2	6,0	6 ¾
<i>josta: valtion talletusvelat</i>	3,6	4,4	4,9	5,7	8,6	12,9	13,2	13,6	12,7	10,9	10 ¼

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukon 6.1 alaviitteessä.

- 1) Vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen lopussa. Lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja sektorin rahoituksen hankinta prosentteina koko rahoituksen hankinnasta. Sektorin lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja rahoitusinstrumentit prosentteina koko sektorin rahoituksen hankinnasta. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.
- 2) Viimeisimmän neljänneksen luvut on arvioitu raha- ja pankkitalastojen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskevien tilastojen perusteella.
- 3) Pitkäaikaisen eli yli vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää pitkäaikaiset lainat, pitkäaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit, noteeratut osakkeet ja yritysten eläkerahastojen vastuuvelat.
- 4) Velkarahoituksen hankinta käsittää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, yritysten eläkerahastojen vastuuvelat ja valtion talletusvelat. Lyhytaikaisen velkarahoituksen eli enintään vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää lyhytaikaiset lainat, lyhytaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit ja valtion talletusvelat. Pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinnalla tarkoitetaan pitkäaikaisen rahoituksen hankintaa ilman noteerattuja osakkeita.
- 5) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

sella neljänneksellä johtui lähinnä lyhytaikaisen velkarahoituksen kehityksestä. Lähinnä kulutusluotoista ja muista lainoista koostuvan lyhytaikaisen velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä edelleen hyvin vaimea osaksi kuluttajien luottamuksen heikkouden vuoksi. Se johtui jossain määrin myös kotitalouksien erään ”Muut lainat” sisältyvien pienille yrityksille myönnettyjen lainojen heikosta kasvusta (ks. taulukko 4). Samaan aikaan yleensä pitkäaikaisten asuntolainojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana ja oli 7,0 %. Asuntolainojen korkojen alhaisuus ja asuntojen hintojen verrattain nopean nousun jatkuminen joissain euroalueen maissa kompensoivat käytettävissä olevien reaalitulojen melko vähäisen kas-

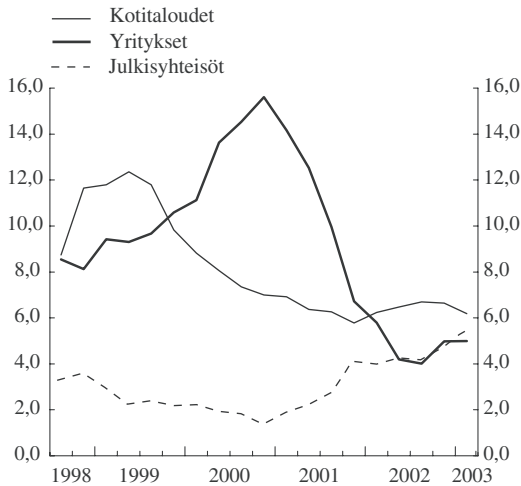
vun ja epävarmojen talousnäkymien vaimentavia vaikutuksia. Vaikka kotitalouksien velkarahoituksen kasvu on maltillistunut, on kotitalouksien velan suhde BKT:hen arvioiden mukaan kasvanut jonkin verran eli 5 ½ prosenttiin vuoden 2003 toisella neljänneksellä osaksi heikon talouskasvun vuoksi (ks. kuvio 12).

Yritysten velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan pysyneen vakaana eli 5 prosentissa vuoden 2003 toisella neljänneksellä, kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä hieman nopeutunut. Kun yrityksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti vaimeni hieman toisella neljänneksellä ja pysyi suurin piirtein samana kuin vuoden 2002 lopussa, yritysten liikkeeseen-

Kuvio 11.

Ei-rahoitussektorin velkarahoituksen hankinta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3.

seen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui edelleen. Tietyt merkit viittaavat siihen, että yritykset ovat osittain järjestelleet velkojaan uudelleen ja siirtyneet lainoista velkapapereihin hyödyntääkseen velkapaperirahoituksen pieniä varainhankintakustannuksia. Yritysten lyhytaikaisen velkarahoituksen kasvu

voimistui edelleen sekä lyhytaikaisten lainojen että erityisesti lyhytaikaisten velkapaperien emissioiden kasvun ansiosta. Sen sijaan pitkäaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan hidastuneen toisella neljänneksellä hieman eli 6 prosenttiin (osittain vertailuajankohdan vaikutuksesta), koska pitkäaikaisen lainojen vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut ja pitkäaikaisen velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti puolestaan kiihtynyt. Tämä viittaa siihen, että yritykset hankkivat lisärahoitusta rahoitukseen normaalia liiketoimintaansa melko heikon liikevaihdon ja saamistensa mahdollisen viivästymisen vuoksi, mutta tarvitsivat (vuositasolla) vähemmän varoja pitkäaikaisia investointihankkeita varten. Uuden velkarahoituksen hankkimisen hyvin alhaiset kustannukset ovat myös osaltaan saattaneet lisätä kysyntää.

Velkarahoituksen kehityksen ja talouskasvun heikkenemisen seurauksena yritysten velan suhde BKT:hen on arvioiden mukaan kasvanut vuoden 2003 toisella neljänneksellä hieman eli 63 prosenttiin.

Koska taloudellinen toimeliaisuus on ollut heikkoa ja julkisten talouksien alijäämät ovat kasvussa, julkisyhteisöjen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan toisella neljänneksellä nopeutuneen edelleen 5½ prosenttiin. Ly-

Taulukko 4.

Rahalaitosten lainat kotitalouksille ja yrityksille

(vuosineljänneksen lopussa, kausi- ja kalenterivaikutuksista puhdistamattomia tietoja)

	Kanta prosentteina kokonaisuudesta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti					
		2002/ I	2002/ II	2002/ III	2002/ IV	2003/ I	2003/ II
Lainat yrityksille	47,0	5,0	4,4	3,5	3,5	3,8	3,6
Enintään vuoden	33,0	-1,6	-3,1	-2,6	-2,6	-1,0	-0,1
Yli vuoden	67,0	8,8	8,8	6,9	6,8	6,4	5,5
1–5 vuoden	16,9	12,3	12,2	8,9	6,3	5,8	2,7
Yli 5 vuoden	50,1	7,7	7,6	6,2	7,0	6,6	6,5
Lainat kotitalouksille²⁾	53,0	5,4	5,7	5,8	5,9	5,9	5,5
Kulutusluotot ³⁾	14,8	4,0	3,4	3,6	3,8	3,3	3,5
Asuntolainat ³⁾	66,1	7,2	7,7	7,7	7,6	7,2	7,0
Muut lainat	19,1	0,6	1,4	1,7	1,8	3,6	2,1

Lähde: EKP:n raha- ja pankkitilastot.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 2.5 sekä sitä koskevassa teknisessä huomautuksessa.

1) Vuoden 2003 toisen neljänneksen lopussa. Sektorin lainat prosentteina rahalaitosten yksityiselle ei-rahoitussektorille myöntämien lainojen kokonaisuudesta (pl. kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt). Maturiteettijakauma ja erittely käyttötarkoituksen mukaan on ilmaistu prosentteina rahalaitosten kyseiselle sektorille myöntämistä lainoista. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

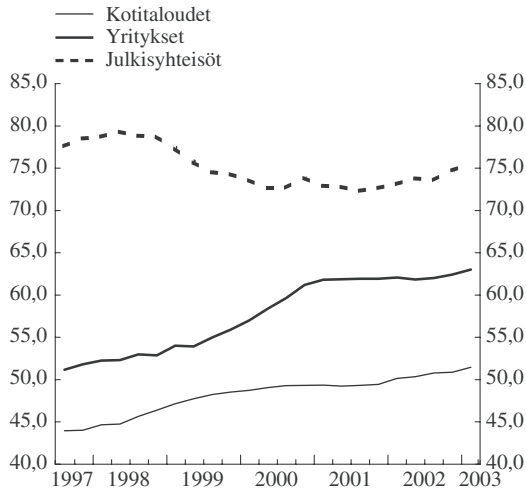
2) Kotitalouksien määritelmä vastaa EKT95:n määritelmää.

3) Kulutusluottojen ja asuntolainojen määritelmät vaihtelevat hieman maittäin.

Kuvio 12.

Ei-rahoitussektorin velan suhde BKT:hen

(prosentteina)

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3. Neljännesvuotuisen rahoitus-tilinpidon mukaan laskettuna velan suhde BKT:hen on hieman pienempi kuin vuotuisessa rahoituslinpidossa lähinnä sen vuoksi, että ei-rahoitussektorin ja euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämät lainat eivät tällöin sisälly laskentaan. Julkisyhteisöjen BKT:hen suhteutettu velka poikkeaa jonkin verran Maastrichtin sopimuksen määritelmän mukaisesta arvostuksessa, kattavuudessa ja kertyneiden korkojen tilastoinnissa olevien erojen vuoksi.

hytaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan hieman maltillistuneen ja pitkäaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin puolestaan nopeutuneen.

Yritysten rahoituksen hankinnasta osakkeita liikkeeseen laskemalla on käytettävissä tietoja ainoastaan vuoden 2003 ensimmäiseen neljännekseen saakka. Velkarahoituksen kehityksestä poiketen yritysten noteerattujen osakkeiden liikkeeseenlaskut pysyivät ensimmäisellä neljänneksellä negatiivisina kolmatta vuosineljännestä peräkkäin, mikä johtuu osittain osakerahoituksen suurista kustannuksista. Yritysten liikkeesen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen muutosvauhti oli $-0,2\%$. Yksityisten tietokantojen perusteella uusannit lisääntyivät hieman toisella neljänneksellä, mutta listautumisannit pysyivät edelleen vähäisinä.

Ei-rahoitussektorilla runsaasti likviditeettiä vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä

Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointeja koskevia tietoja on saatavissa vasta vuoden 2003 ensimmäiseltä neljännekseltä. Tuolloin ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen eli vuoden 2002 viimeisen neljänneksen $4,5\%$ prosentista $4,3\%$ prosenttiin. Tämä johtui kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvun vaimoudesta sekä yritystostojen yleisestä vähäisyydestä vuoden 2003 alkupuolella (ks. taulukko 5).

Rahoitusinvestointien vuotuisen kasvuvauhdin heikkeneminen johtui sekä lyhytaikaisten että pitkäaikaisten investointien kasvun hidastumisesta. Vaikka liikkeessä oleva raha ja talletukset lisääntyivät edelleen, ei-rahoitussektorin hallussa olevien lyhytaikaisten velkapapereiden määrä väheni. Rahoitusalan ulkopuolisten sijoittajien talletusten kasvu saattaa liittyä siihen, että eräiden yön yli -talletusten korko oli suhteellisen houkutteleva verrattuna vaihtoehtoihin lyhytaikaisiin sijoitusmahdollisuuksiin. Sitä vastoin euroalueen rahoituslaitosten ja jossain määrin myös euroalueen ulkopuolisten sijoitukset lyhytaikaisiin velkapapereihin lisääntyivät.

Ei-rahoitussektorin pitkäaikaisten rahoitussijoitusten kasvuvauhdin hienoinen hidastuminen $3,6\%$ prosenttiin johtui pitkäaikaisten sijoitusten supistumisesta. Sitä vastoin muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi ensimmäisellä neljänneksellä $4,5\%$ prosenttiin. Noteerattujen osakkeiden hallussapitotappioiden (ks. kuvio 13) sekä tuolloin geopolitiiseen tilanteeseen liittyneen suuren epävarmuuden johdosta yritykset eivät luultavasti uskaltaneet ryhtyä uudelleen sijoittamaan noteerattuihin osakkeisiin kovin runsaasti. Näin ollen noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi negatiivisena eli $-0,3\%$ prosentissa.

Taulukko 5.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

	Kanta prosentteina kokonaismäärästä ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti									
		2001/ I	2001/ II	2001/ III	2001/ IV	2002/ I	2002/ II	2002/ III	2002/ IV	2003/ I	2003/ II
Rahoitusinvestoinnit yhteensä	100	8,0	7,8	7,0	5,7	4,9	4,7	4,9	4,5	4,3	.
<i>josta: lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit²⁾</i>	44,2	6,9	7,2	7,5	7,6	4,9	5,1	5,5	5,8	5,3	.
<i>josta: pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit³⁾</i>	54,6	8,6	8,1	7,0	4,9	4,8	4,6	4,6	3,8	3,6	.
Käteinen ja talletukset	38,8	5,7	6,5	6,5	6,6	4,8	4,9	4,9	5,4	5,9	.
Muut arvopaperit kuin osakkeet	14,1	15,3	12,3	9,0	7,8	5,4	4,9	5,7	4,5	0,6	.
<i>josta: lyhytaikaiset</i>	1,6	55,8	33,2	16,3	3,7	-7,7	-12,3	1,2	2,2	-13,5	.
<i>josta: pitkäaikaiset</i>	12,5	10,0	9,5	8,0	8,4	7,8	7,6	6,3	4,8	2,8	.
Rahasto-osuudet	11,7	5,8	5,3	6,2	5,6	5,4	5,7	6,0	5,1	5,7	.
<i>josta: rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia</i>	9,1	6,1	4,8	4,9	3,7	3,2	4,0	4,2	3,9	4,5	.
<i>josta: rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet</i>	2,6	3,9	9,3	16,8	21,2	20,9	18,0	16,4	11,9	12,0	.
Noteeratut osakkeet	10,9	9,6	9,4	6,9	1,3	1,7	0,9	0,7	-0,3	-0,3	.
Vakuustekninen vastuuvelka	24,5	7,8	7,6	7,3	7,2	6,9	6,7	6,7	6,5	6,5	.
M3 ⁴⁾		3,7	5,4	6,8	7,9	7,2	7,1	7,1	6,9	8,0	8,3

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukon 6.1 alaviitteessä.

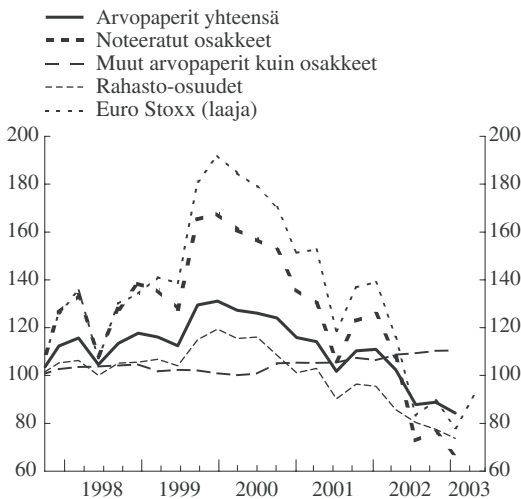
- 1) Vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen lopussa.
- 2) Lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät käteisen ja talletukset (pl. valtion talletukset), lyhytaikaiset velkapaperit ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Koska erään eivät sisälly valtion talletukset, lyhyt- ja pitkäaikaisista rahoitusinvestoinneista ei tule yhteensä 100:aa prosenttia. Lukuja tulkittaessa on otettava huomioon, että lyhytaikaisiin rahoitusinvestointeihin sisältyvät sekä lyhyt- että pitkäaikaiset talletukset.
- 3) Pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät pitkäaikaiset velkapaperit, rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, noteeratut osakkeet sekä vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentit.
- 4) Vuosineljänneksen lopussa. Raha-aggregaatti M3 sisältää euroalueen ei-rahalaatoksen (eli yrityssektorin ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten) monetaariset saamiset euroalueen rahalaitoksilta.

Vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentteihin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti on kuitenkin pysynyt edellisten neljänneksen tavoin vahvana, 6,5 prosentissa.

Kuvio 13.

Ei-rahoitussektorin arvopaperisijoitusten hallussapitoitot ja -tappiot

(IV/1997 = 100)

Lähde: EKP.

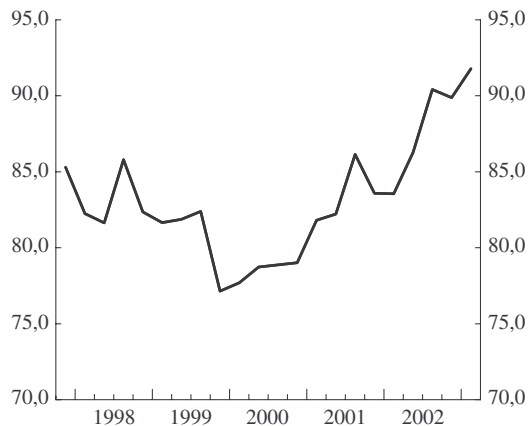
Ei-rahoitussektorin velan suhde rahoitusvarallisuuteen kasvoi vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä

Kun ei-rahoitussektorin velan suhde rahoitusvarallisuuteen oli hieman vakiintunut vuoden 2002 lopulla, se suureni jälleen vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 14). Tämä johtui sekä velkaantuneisuuden lisääntymisestä että rahoitusvarallisuuden arvon alenemisestä. Vaikka velan suhde rahoitusvarallisuuteen onkin luultavasti hieman pienentynyt toisella neljänneksellä osakkeiden hintojen nousua, erityisesti yritysten korkea velkaantumisaste saattaa vaimentaa niiden halukkuutta uuden velan ottamiseen rahoitusvarallisuuden tekemiseksi. Samaan aikaan monien yritysten kannattavuus lienee parantunut muutamien viime neljänneksen aikana meneillään olevan kustannusten karsinnan ja sisäisten rakenteellisten järjestelyjen ansiosta. Näin ollen yrityksillä pitäisi olla mahdollisuus hyödyntää euroalueen nykyiset suhteellisen suotuisat rahoitusolot. Tämä puolestaan tukisi osaltaan talouden elpymistä.

Kuvio 14.

Ei-rahoitussektorin velan suhde rahoitusvarallisuuteen

(prosentteina)

Lähde: EKP.

Pankkien korot heinäkuussa historiallisen alhaiset

Kun EKP:n korkoja laskettiin kesäkuun alussa, pankkien lyhyet korot laskivat edelleen heinäkuussa 2003 alimmilleen sitten vuoden 1990 (ks. kuvio 15). Lasku oli heinäkuussa 2003 noin 7 peruspistettä edellisestä huipusta kesäkuussa 2002 heinäkuuhun 2003 mennessä 30–115 peruspistettä siten, että yön yli -talletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korko laski vähiten ja määräaikaistalletusten korko laski eniten. Samana ajanjaksona kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski noin 135 peruspistettä. Yön yli -talletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korkojen sitkeys on tyyppillistä, kun tarkastellaan näiden korkojen aiempia reaktioita rahamarkkinakorkojen kehitykseen.

Toukokuusta 2002 heikentyneet pitkien joukkolainojen tuotot alkoivat jälleen kasvaa heinäkuussa 2003, mutta kaikkien pitkien pankkikorkojen aleneminen jatkui heinäkuussa. Edellisestä ne laskivat yleisesti noin 10 peruspistettä (ks. kuvio 16). Yli kahden vuoden määräaikaistalletusten ja kotitalouksien asuntolainojen keskimäärät laskivat toukokuusta 2002 heinäkuuhun

noin 150 peruspistettä eli alimmilleen sitten vuoden 1990. Nämä korkojen laskut ovat verrattavissa valtion viiden vuoden joukkolainan tuoton supistumiseen 155 peruspisteellä samana ajankohtana. Tämä kuvastaa – aiempien kokemusten mukaisesti – näiden korkojen mukautumista hitaasti pitkien markkinakorkojen kehitykseen. Samaan aikaan yrityksille myönnettyjen yli vuoden mittaisten lainojen korot laskivat hieman vähemmän, mikä johtui osittain yritysten luottoriskiä liittyvistä huolista.

Pitkät rahamarkkinakorot nousseet viime kuukausina

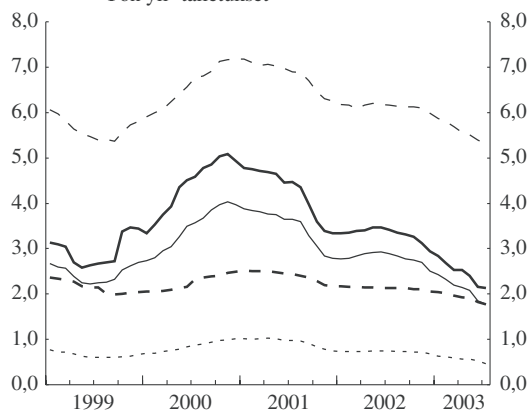
Toukokuun 2002 puolivälissä alkanut rahamarkkinakorkojen lasku pysähtyi heinäkuun 2003 puolivälissä. Tämän jälkeen rahamarkkinoiden tuottokäyrän lyhimmät korot ovat vakaantuneet ja pidemmät korot hieman nousseet (ks. kuvio 17). Tästä syystä kahdentoista kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä, joka oli

Kuvio 15.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

- Kolmen kuukauden rahamarkkinakorko
- - Enintään vuoden lainat yrityksille
- Enintään vuoden määräaikaistalletukset
- - Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset
- · · · · Yön yli -talletukset

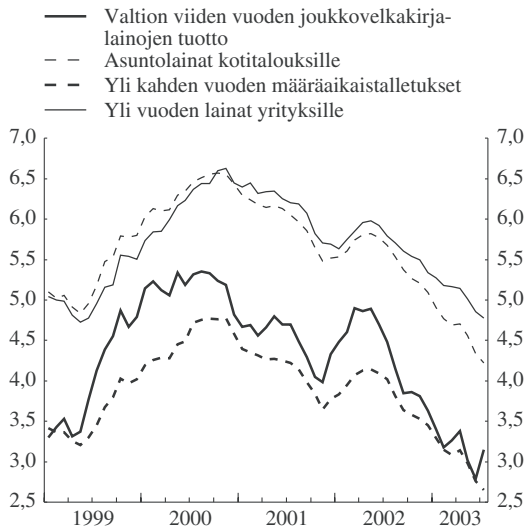
Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat, osittain kansallisiin arvioihin perustuvat tiedot ja Reuters.

Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 16.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat, osittain kansallisiin arvioihin perustuvat tiedot ja Reuters.

Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

heinäkuun puolivälissä negatiivinen, muuttui elokuussa positiiviseksi. Tämä johtui siitä, että markkinaosapuolet tarkistivat odotuksiaan tulevasta lyhyistä koroista aiempaa korkeammiksi.

Kun EKP:n korkoja laskettiin kesäkuun alussa, eoniakorkona mitattu yön yli -korko laski asteittain suhteellisen lähelle eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa eli 2:a prosenttia. Sittemmin heinäkuun lopun ja syyskuun 3. päivän välillä eoniakorko on vaihdellut suurimman osan aikaa 2,06:sta 2,11 prosenttiin kolmea poikkeusta lukuun ottamatta. Tuona aikana kahden viikon eoniaswapkorko vaihteli 2,06:sta 2,11 prosenttiin ja oli syyskuun 3. päivänä 2,09 %. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiossa sekä marginaalikorko että keskikorko olivat heinäkuun lopun ja syyskuun 3. päivän välillä keskimäärin 6 peruspistettä (ks. kehikko 2).

Heinäkuun lopusta syyskuun 3. päivään yhden kuukauden euribor nousi 2 peruspistettä eli 2,14 prosenttiin ja kolmen kuukauden euribor 4 peruspistettä eli 2,16 prosenttiin. Kuten tavallisesti, eurojärjestelmän pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden korot ovat määräytyneet kolmen kuukauden euriborin muutosten mukaan. Operaatiossa, jonka maksut suoritettiin 28.8., marginaalikorko oli 2,12 % ja keskikorko 2,13 %. Molemmat siis olivat hieman korkeampia kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa, jonka maksut suoritettiin 31.7.

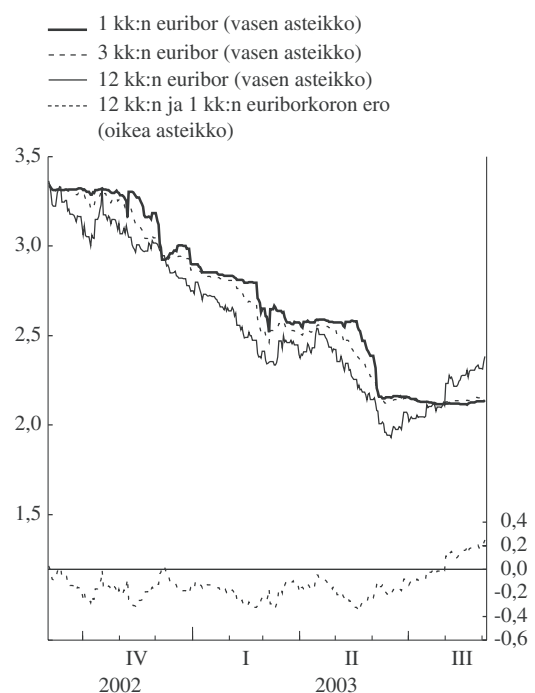
Kuten edellä mainittiin, rahamarkkinoiden tuottokäyrän pidemmät korot ovat hieman nousseet muutaman viime kuukauden aikana. Heinäkuun lopusta syyskuun 3. päivään kuuden kuukauden euribor nousi 12 peruspistettä eli 2,22 prosenttiin ja kolmen kuukauden euribor 27 peruspistettä eli 2,38 prosenttiin. Samaan aikaan kahdentoista kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä on muuttunut nousevaksi. Korkojen ero oli 24 peruspistettä 3.9.2003.

Vuoden 2003 jälkimmäisellä ja vuoden 2004 ensimmäisellä puoliskolla erääntyvien futuuri-sopimusten pohjalta johdetut 3 kuukauden euriborkorot ovat nousseet huomattavasti

Kuvio 17.

Euroalueen lyhyet korot ja rahamarkkinoiden tuottokäyrä

(vuotuinen korko, prosenttiyksikköinä, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Kehikko 2.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.8.2003 päättyneenä pitoajanjaksona

Eurojärjestelmä toteutti tarkasteltavana pitoajanjaksona neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Avomarkkinaoperaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset/ jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjouskorke	Marginaalikorke	Painotettu keski-korke	Kiinteä korke
Perusrahoitusoperaatio	30.7.2003	13.8.2003	114,57	73,00	1,57	257	2,00	2,06	2,07	-
Perusrahoitusoperaatio	6.8.2003	20.8.2003	174,50	144,00	1,21	279	2,00	2,05	2,06	-
Perusrahoitusoperaatio	13.8.2003	27.8.2003	118,01	61,00	1,93	268	2,00	2,05	2,06	-
Perusrahoitusoperaatio	20.8.2003	3.9.2003	192,89	144,00	1,34	321	2,00	2,06	2,06	-
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	31.7.2003	30.10.2003	25,42	15,00	1,70	134	1,99	2,08	2,10	-

Lähde: EKP.

Toteutetuista perusrahoitusoperaatioista kahdessa jaettiin suhteellisen suuri määrä likviditeettiä (144 miljardia euroa). Koska tarjousten määrä ei kasvanut tasaisesti, niiden suhde jaetun likviditeetin määrään oli näissä operaatioissa vastaavasti pienempi kuin pitoajanjakson muissa operaatioissa. Huutokaupoissa syntyneet korot vaihtelivat vain vähän koko pitoajanjaksona: painotettu keskiarvo vaihteli 2,06 prosentista 2,07 prosenttiin ja marginaalikorke 2,05 prosentista 2,06 prosenttiin.

Eoniakorke oli heinäkuun 24. päivänä 2,06 %, josta se laski 28.7. alimmilleen koko pitoajanjakson aikana eli 2,04 prosenttiin. Korkeimmillaan se oli 2,11 prosentissa 31.7. tavanomaisen kuukauden lopun vaikutuksen vuoksi. Seuraavana päivänä se laski 2,08 prosenttiin. Eoniakorke vaihteli 2,8–19,8. vakaasti 2,06 prosentista 2,07 prosenttiin, koska markkinoilla ei odotettu korkeiden muuttuvan ja likviditeettitilanne oli hyvä. Pitoajanjakson kolmena viimeisenä työpäivänä se nousi ensin 2,09 prosenttiin, sitten 2,15 prosenttiin ja viimeisenä työpäivänä 2,45 prosenttiin. Pitoajanjakso päättyi jokseenkin kireässä likviditeettitilanteessa, ja maksuvalmiusluoton nettomääräinen käyttö oli 0,4 miljardia euroa.

Luottolaitosten eurojärjestelmässä olevien sekkitilitalletusten ja vähimmäisvarantovelvoitteen välinen ero oli keskimäärin 0,69 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.7.–23.8.2003

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	258,6	0,1	+ 258,5
Perusrahoitusoperaatiot	213,4	-	+ 213,4
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	45,0	-	+ 45,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,2	0,1	+ 0,1
Muut operaatiot	-	-	-
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät¹	315,8	441,5	- 125,7
Liikkeessä olevat setelit	-	391,6	- 391,6
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	51,5	-51,5
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	315,8	-	+ 315,8
Muut tekijät, netto	-	1,6	- 1,6
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			132,8
(d) Varantovelvoite			132,1

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

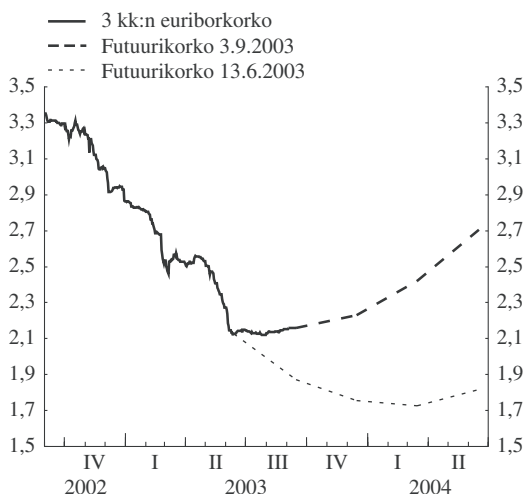
¹ Julkistetut ennusteet riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista vaihtelivat 116,1 miljardista eurosta 128,9 miljardiin euroon. Ennusteen ja todellisen likviditeetin tarpeen välinen ero oli suurimmillaan 28,7.–5,8., jolloin se oli 1,6 miljardia euroa.

muutaman viime kuukauden aikana. Tämä viittaa siihen, että markkinaosapuolet odottavat lyhyiden korkojen nousevan aiemmin arvioitua enemmän (ks. kuvio 18). Heinäkuun puolivälissä vuosina 2003 ja 2004 erääntyvien futuurisopimusten korot olivat alempia kuin tuolloinen kolmen kuukauden euriborkorko, mutta syyskuun alussa tilanne oli jo päinvastainen. Syyskuussa ja joulukuussa 2003 sekä maaliskuussa ja kesäkuussa 2004 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat heinäkuun lopun ja syyskuun 3. päivän välillä 5–28 peruspistettä. Syyskuun 3. päivänä syyskuussa 2003 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot olivat 2,16 %, joulukuussa 2003 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot 2,23%, maaliskuussa 2004 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot 2,42 % ja kesäkuussa 2004 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot 2,71 %.

Kuvio 18.

Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

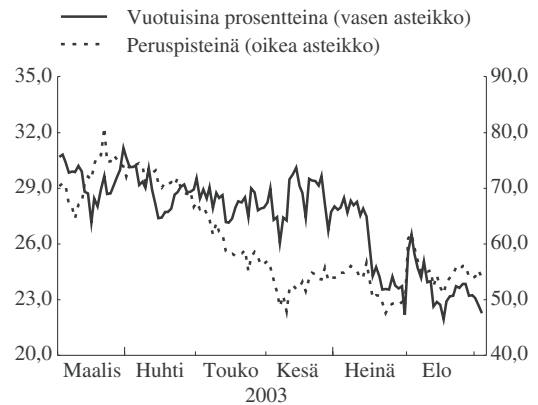
Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteerausten mukaan.

Kuvio 19.

Maaliskuussa 2003 erääntyviin kolmen kuukauden euriborfutuureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina ja peruspisteinä, päivähavaintoja)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Peruspisteinä ilmaistu volatiliiteetti on laskettu kertomalla prosentteina ilmaistu implisiittinen volatiliiteetti vastaavalla korolla. (Ks. myös kehikko ”Implisiittisen volatiliiteetin johtaminen lyhyisiin korkofutuureihin perustuvista optioista” toukokuun 2002 Kuukausikatsauksen sivuilla 13–16.)

Maaliskuussa 2004 erääntyviin futuurisopimuksiin perustuvien optioiden perusteella johdettu kolmen kuukauden euriborkoron implisiittinen volatiliiteetti, joka kuvastaa markkinaosapuolten epävarmuutta siitä, miten ne odottavat kolmen kuukauden euriborkoron kehittyvän maaliskuun 2004 puolivälissä, on viime kuukausina pienentynyt historiallisesti katsoen verrattain vähäiseksi. Kun volatiliiteettia mitataan peruspisteinä, jolloin otetaan huomioon korkotason vaihtelu, havaitaan, että se on vakaantunut sen jälkeen, kun EKP alensi keskeisiä korkojaan kesäkuun 2003 alussa (ks. kuvio 19).

Kehikko 3 osoittaa, että sekä nimelliset että reaaliset lyhyet korot ovat tällä hetkellä suhteellisen matalia.

Kehikko 3.

Euroalueen korkojen pitkän aikavälin kehitys

Euroalueen lyhyet ja pitkät korot ovat vuonna 2003 olleet erittäin alhaiset pitkän aikavälin näkökulmasta tarkasteltuina. Kuviosta A ilmenee euroalueen lyhyiden nimelliskorkojen pitkän aikavälin aikasarja. Euroalueen lyhyet nimelliskorot on saatu laskemalla yhteen nykyisten euromaiden kansalliset lyhyet korot vuodesta 1950 vuoteen 1998 ja käyttämällä euroalueen korkoja vuodesta 1999 alkaen. Kuviossa B esitetään nykyisten euromaiden pitkien nimelliskorkojen aikasarja vuodesta 1970 vuoteen 1998 ja euroalueen korkoaikasarja vuodesta 1999 alkaen (riittävän laadukkaiden tietojen puutteen takia pitkistä koroista ei ole voitu muodostaa euroalueen keskimääräistä aikasarjaa vuotta 1970 edeltävältä ajalta).

Näitä tietoja tarkasteltaessa on pidettävä mielessä useita epävarmuustekijöitä, sillä rahapolitiikan regiimit ovat ajan kuluessa ja maittain poikenneet merkittävästi toisistaan, ja rahamarkkinat ja varsinkin joukkolainamarkkinat ovat kehittyneet vasta ajan myötä. Lyhyistä koroista ennen 1960-lukua voidaan myös todeta, että joissakin maissa rahapolitiikan toteutukseen eli luottojen määrän ohjaamiseen käytettiin muita instrumentteja kuin korkoja. Lisäksi yhteenlaskuissa on jouduttu käyttämään erilaisten instrumenttien tietoja, minkä vuoksi tiedot eivät ole täysin yhdenmukaisia ajan mittaan. Varsinkin pitkissä koroissa yhteenlaskettujen instrumenttien maturiteetit poikkeavat toisistaan maittain ja ajallisesti.

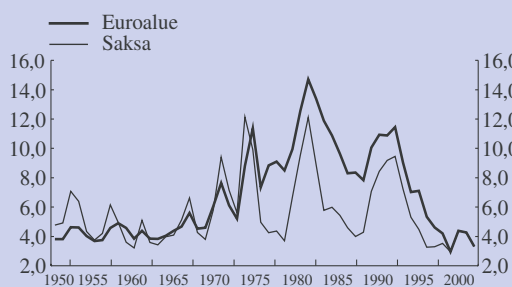
Sekä lyhyiden että pitkien korkojen kuvioissa esitetään Saksa vertailukohtana. Koska Saksa pystyi Euroopan maista parhaiten saavuttamaan hitaan inflaation talous- ja rahaliittoa edeltäneenä ajanjaksona ja koska sen merkitys euroalueen maiden joukossa oli lähes koko tuon ajanjakson ajan keskeinen, sen korkotaso on koko ajanjakson ajan vastannut enemmän nykyisen euroalueen korkotasoa kuin euroalueen aikaisempaa keskimääräistä korkotasoa.

Kuten kuviosta A ilmenee, euroalueen lyhyet nimelliskorot ovat tällä hetkellä alimmillaan sitten 1950-luvun alun. Tämä pitää paikkansa verrattaessa tilannetta sekä Saksaan että yleensäkin kaikkiin euroalueen maihin. Toinen huomiota herättävä piirre on se, että lyhyiden korkojen nykytaso on erityisen alhainen verrattaessa

Kuvio A.

Lyhyet nimelliskorot euroalueella ja Saksassa

(vuotuinen korko, vuosihavaintoja)

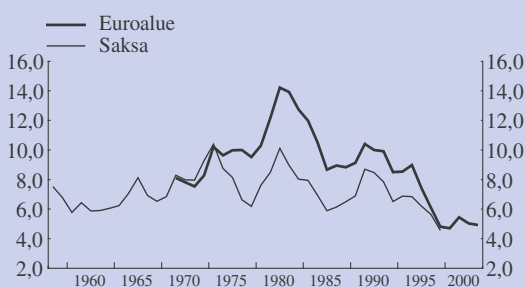
Lähteet: Kansalliset keskuspankit, BIS, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuoteen 1998 saakka on käytetty euroalueen 12 maan kansallisia lyhyitä korkoja. Tiedot on laskettu yhteen käyttämällä ostovoimapariteettikurssiin arvostettuja vuoden 1999 BKT-painoja. Vuodesta 1999 lähtien euroalueen osalta on käytetty kolmen kuukauden euriborkorkoa. Kansalliset lyhyet korot ovat kolmen kuukauden rahamarkkinakorkoja, jos ne ovat saatavissa, ja muutoin keskuspankkien ja liikepankkien korkoja tai valtion velkasitoutumusten tuottoja. Luxemburgin osalta on käytetty Belgian lyhyitä korkoja.

Kuvio B.

Pitkät nimelliskorot euroalueella ja Saksassa

(vuotuinen korko, vuosihavaintoja)

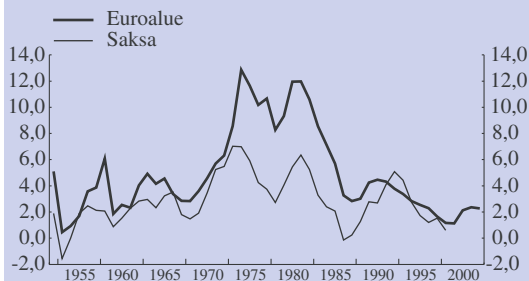
Lähteet: Kansalliset keskuspankit, BIS, Global Financial Data, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. Euroalueen 12 maan kansalliset pitkät korot on laskettu yhteen käyttämällä ostovoimapariteettikurssiin arvostettuja vuoden 1999 BKT-painoja. Kansalliset pitkät korot ovat valtion 10 vuoden joukkolainan tuottoja, jos ne ovat saatavissa, ja muutoin maturiteetiltaan lähimpien vastaavien instrumenttien tuottoja.

sitä 1970- ja 1980-lukujen vastaavaan korkotasoon. Samanlaisen johtopäätöksen päädytään tarkastelemaan kuviosta B, sillä euroalueen pitkät nimelliskorot (elokuun 2003 lopussa 4,23 %) ovat pitkän aikavälin tarkastelussa niin ikään erittäin alhaiset.

Kuvio C. Kuluttajahintainflaatio euroalueella ja Saksassa

(vuotuisina prosenteina, vuosihavaintoja)

Lähteet: Kansalliset keskuspankit, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotta 1991 edeltävältä ajalta euroalueen 12 maan kuluttajahintainflaatiota koskevat tiedot on laskettu yhteen käyttämällä ostovoimapariteettikurssiin arvostettuja vuoden 1999 kulutuspainoja. Vuodesta 1991 lähtien on käytetty euroalueen YKHI-inflaatiota. Saksan osalta on käytetty kuluttajahintainflaatiota vuotta 1996 edeltävältä ajalta ja YKHI:ä sen jälkeen.

Kuukausikatsauksen sivulla 18). Yksinkertaisin ja tässäkin kehitössä noudatettu lähestymistapa on käyttää lähinnä saatavilla olevaa vuotuista kuluttajahintainflaatiovauhtia inflaatio-odotusten vastineena. Vaikka odotetun ja vallitsevan inflaation välillä saattaa olla poikkeamia, tämä ongelma ei useinkaan vääristä vakavasti arvioita pitkän aikavälin kehityksestä.

Vieläkin varovaisempi kuin nimelliskorkojen tapauksessa tulisi olla verrattaessa euroalueen reaalkorkojen nykytasoa joko euroalueen tai Saksan aikaisempiin korkoihin, sillä taloustilanne sekä rahoitusmarkkinoiden ja talouden rakenteet ovat muuttuneet kaikissa maissa ja myös ajan myötä. Kuviossa D on esitetty euroalueen ja Saksan lyhyiden reaalkorkojen aikasarjat 1950-luvun lopusta lähtien, kun taas kuvioista E ilmenevät euroalueen pitkien reaalkorkojen aikasarjat 1970-luvulta lähtien ja Saksan vastaavat aikasarjat 1950-luvulta lähtien. Sekä lyhyiden että pitkien reaalkorkojen kehitys on ollut jokseenkin yhdenmukaista. Tämän kehitön loppuosassa tarkastellaan pitkän aikavälin kehitystä ja nykyisiä reaalkorkoja tätä taustaa vasten.

Tilanne ennen Bretton Woods -järjestelmän päättymistä 1970-luvun alussa ei paljoakaan muistuta nykyistä. Pääomanliikkeiden sääntely, jota sovellettiin Euroopassa toisen maailmansodan aikana, oli voimassa lähes koko ajanjakson ajan. Vaikka vaihtotasetransaktioiden sääntelyä purettiin vuonna 1958, pääomansiirtojen sääntely oli edelleen pikemminkin sääntö kuin poikkeus. Sääntelyn tehokkuutta lisäsivät myös kansainvälisen pankkitoiminnan rajoitukset ja kansainvälisten joukkolainamarkkinoiden vähäinen aktiivisuus. Lisäksi 1950-luvulle olivat ominaisia suhteellisen suuret inflaatiovaihtelut useissa maissa, mikä vaikutti lyhyiden reaalkorkojen indikaattoreihin. Saksassa ja jossakin määrin myös muissa Euroopan maissa rahapolitiikalla pyrittiin 1950-luvun alun vakautumisen jälkeen luomaan edellytykset nopealle kasvulle sekä hitaalle ja suhteellisen vakaalle inflaatiolle. Useat tekijät, kuten terve finanssipolitiikka, inflaatio-odotusten onnistunut ankuroiminen hitaan inflaation ympäristöön ja positiiviset tuottavuusokot, edistivät osaltaan näiden tavoitteiden toteutumista. Myös huomattavan suurella palkkamaltilla ja työmarkkinajoustoilla oli keskeinen merkitys tämän ajanjakson talouskehityksessä.

Tilanne jatkui tällaisena 1960-luvun alkupuolella. Sekä Saksassa että euroalueella keskimäärin reaalkorot pysyivät alhaisina reaalisen talouskasvun ollessa nopeaa. Vaikka inflaatio oli nopeampi kuin tällä hetkellä, se oli suhteellisen vaimea monissa nykyisissä euroalueen maissa. Reaalkorot olivat kuitenkin alhaiset ja parina vuotena jopa negatiiviset euroalueella keskimäärin ajanjaksoina, jolloin inflaatio – todennäköisesti odottamatta – kiihtyi joissakin maissa.

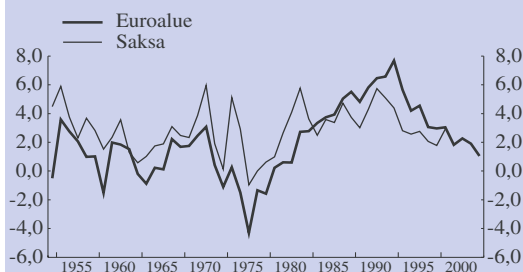
Euroalueen lyhyiden korkojen (elokuun 2003 lopussa 2,15 %) alhaisuus liittyy inflaatio-odotuksiin, jotka ovat sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Asia ei aina ollut näin aikaisemmin. Etenkin 1960-luvun jälkipuoliskosta 1980-luvun alkuun inflaatio oli toisinaan nopea ja joissakin tapauksissa pysyvä (ks. kuvio C), joskin yleensä hitaampi Saksassa kuin useimmissa nykyisissä euroalueen maissa.

Reaalkorkojen kehitys ei välttämättä kuvastanut lyhyiden nimelliskorkojen aikaisempaa kehitystä. Reaalkorot määritellään yleensä nimelliskoroiksi, jotka on korjattu vastaavan ajanjakson inflaatio-odotuksilla. Reaalkorkojen laskentaan nimelliskorkojen perusteella liittyy useita käytännön hankaluuksia ja käsiteongelmia erityisesti pitkissä koroissa (ks. kehitkö ”Keskeisiä näkökohtia euroalueen reaalkorkojen analyysin kannalta” maaliskuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 16 ja kehitkö ”Reaalkorkojen viimeaikainen kehitys euroalueella” huhtikuun 2001

Kuvio D.

Lyhyet reaalkorot euroalueella ja Saksassa

(vuotuinen korko, vuosihavaintoja)

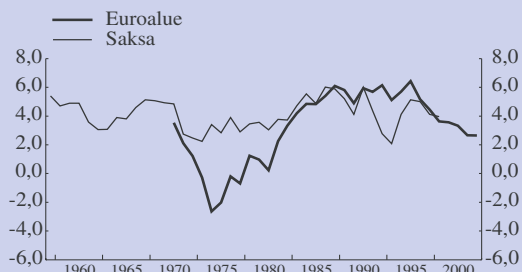
Lähteet: Kansalliset keskuspankit, BIS, Reuters, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Lyhyet korot on deflatoitu kuluttajahintainflaatiolla (ks. lisätietoja kuvioista A ja C).

Kuvio E.

Pitkät reaalkorot euroalueella ja Saksassa

(vuotuinen korko, vuosihavaintoja)

Lähteet: Kansalliset keskuspankit, BIS, Global Financial Data, Reuters, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Pitkät nimelliskorot on deflatoitu kuluttajahintainflaatiolla (ks. lisätietoja kuvioista B ja C).

Myöhemmin 1960-luvulla tilanne muuttui. Kun yhteiskunnallisia konflikteja alkoi esiintyä talouskasvun hidastuessa ja työvoiman joustavuuden vähentyessä, talouden häiriöt heikensivät kasvua ja työllisyyttä. Samalla kansainväliset pääomavirrat tulivat yhä tärkeämmiksi vuosikymmenen kuluessa, kun kansainväliset raha- ja joukkolainamarkkinat avautuivat ja liikepankit alkoivat tulla mukaan kansainväliseen antolainaukseen. Tätä taustaa vasten rahan määrän kasvun kiihtyminen Yhdysvalloissa lähes koko 1960-luvun loi paineita kansainvälisillä markkinoilla Bretton Woods -järjestelmän kiinnitettyjen valuuttakurssien mekanismin. Monissa maissa jo kertyneiden dollarivarantojen suuruus teki tämän rahan määrän kasvun hillitsemisen yhä vaikeammaksi, mikä puolestaan johti rahan määrän voimakkaaseen kasvuun myös monissa Euroopan maissa ja aiheutti inflaatiopaineita vuosikymmenen loppua kohti tultaessa. Bretton Woods -järjestelmä lakkasi 1970-luvun alussa, kun monet järjestelmään osallistuneet maat eivät halunneet hoitaa ulkoisia epätasapainottomuuksia inflaation nopeutumisen kustannuksella.

1970-luku alkoi ylikuumentuneessa taloustilanteessa, jossa kuluttajahintainflaatio kiihtyi ja palkat nousivat. Öljyn hinnannousua 1970-luvun alussa seurasivat riittämättömät raha- ja finanssipoliittiset toimet useimmissa maissa. Finanssipoliitikalla pyrittiin hillitsemään öljyn hinnannousun negatiivisia tulovaikutuksia, kun taas rahapoliittiset toimet olivat riittämättömiä inflaation kiihtymisen kurissa pitämiseksi (ks. kehikko ”Mitä voimme oppia 1970-luvun ja 1980-luvun alun öljykriiseistä” marraskuun 2000 Kuukausikatsauksen sivulla 21). Vaikka talouspoliittinen reagointi ja talouden näkymät poikkesivat toisistaan eri maissa, euroalueen reaalkorot muuttuivat keskimäärin negatiivisiksi 1970-luvun alussa ja pysyivät sellaisina suurimman osan vuosikymmentä, sillä inflaatio-odotukset eivät toteutuneet. Tänä ajanjaksona Saksan reaalkorot pysyivät yleensä korkeampina kuin muiden euroalueen maiden vastaavat korot. On selvää, että öljyn hinnannousulla oli välitön vaikutus inflaatioon. On myös selvää, että ilman myötäileviä makrotalouspoliittisia toimia ja siten inflaatio-odotusten vahvistumista, tämä ei olisi johtanut inflaation pitkittymiseen, sillä aivan lyhyttä aikaväliä lukuun ottamatta öljyn hinta välittyi inflaatioon vain runsaan likviditeetin mahdollistamien kotimaisten hintojen ja palkkojen aiheuttamien kerrannaisvaikutusten kautta.

1970-luvun lopun toista öljykriisiä ei seurannut samanlainen reaalkorkojen lasku kuin ensimmäistä öljykriisiä. Yhtenä syynä oli, että euroalueen palkat eivät keskimäärin nousseet yhtä paljon kuin 1970-luvun alussa, koska kasvu oli hyvin vaimeaa. Itse asiassa reaali-palkat laskivat vuodesta 1979 vuoteen 1981. Julkisen talouden alijäämät kuitenkin suurenevät edelleen, ja joissakin maissa rahapolitiikalla ei aluksi reagoitu tilanteeseen siten kuin olisi ollut tarpeen. Silti nimelliskorot nousivat keskimäärin historiallisen korkeiksi eli niin korkeiksi, että inflaation kiihtymisestä huolimatta reaalkorot nousivat vuodesta 1979 vuoteen 1981.

1980-luvun alussa monien euroalueen maiden rahapolitiikkaviranomaiset noudattivat inflaation hidastumiseen tähtäävää rahapolitiikkaa, joka osaltaan vaikutti siihen, että kuluttajahintainflaatio hidastui koko 1980-

luvun ajan ja sen jälkeenkin. Reaalikorot nousivat vakaasti 1980-luvun aikana 1990-luvun alkuun saakka. Tämä ei kuitenkaan näkynyt niin selvästi Saksassa, jossa inflaation hidastumisen tarve oli merkittävästi vähäisempi. Kaiken kaikkiaan tarve hillitä inflaatio-odotuksia ja saavuttaa hintavakausta uudelleen 1970-luvun alun kokemusten jälkeen kävi kalliiksi kasvun ja työllisyyden kannalta, ja BKT:n reaalkasvu pysyi melko vaimeana 1980-luvun puoliväliin saakka. Inflaation hillinnän suuret taloudelliset kustannukset tilanteessa, jossa inflaatio on vakiintunut nopeaksi, vahvistivat kaikkien talouden toimijoiden näkemystä, että on tarpeen entistä selvemmin sitoutua vakauteen tähtäävään talouspolitiikkaan.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot vakaantuivat elokuussa

Heinäkuun puolivälistä alkaneen kasvun jälkeen valtion pitkien joukkolainojen tuotot vakaantuivat elokuussa ja syyskuun alussa, jolloin markkinaosapuolten optimismi maailmantalouden näkymien suhteen oli kasvussa. Syyskuun 3. päivänä valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot olivat Yhdysvalloissa 4,6 % ja euroalueella 4,4 %. Siten ne olivat kasvaneet heinäkuun 13. päivän aallonpohjasta Yhdysvalloissa 140 peruspistettä ja euroalueella 90 peruspistettä (ks. kuvio 20). Koska joukkolainojen tuottojen kasvu oli voi-

makkaampaa Yhdysvalloissa kuin euroalueella, Yhdysvaltain ja euroalueen valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuottoero muuttui positiiviseksi ensimmäistä kertaa sitten huhtikuun 2002 ja oli 20 peruspistettä 3.9.2003.

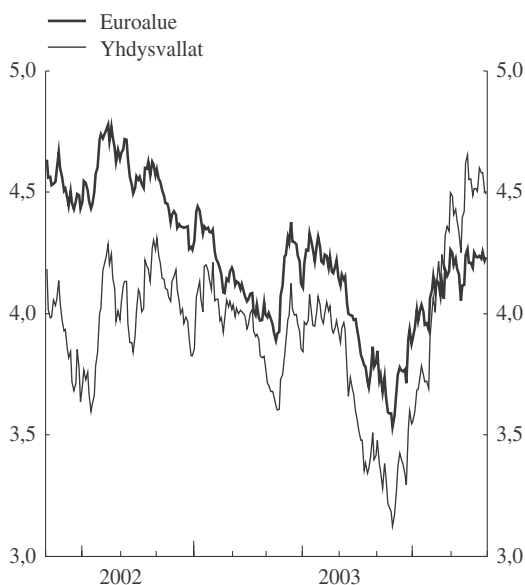
Valtion pitkien joukkolainojen tuottojen selvä kasvu Yhdysvalloissa heinäkuun puolivälin jälkeen johtui ilmeisesti pääasiassa siitä, että markkinaosapuolet tarkistivat arvioitaan tulevasta kasvusta ja inflaatiosta aiempaa suuremmiksi. Sijoittajien aiempaa positiivisemmat näkemykset taloudellisesta toimeliaisuudesta Yhdysvalloissa ilmenivät siten, että valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalitytuotot kasvoivat noin 80 peruspistettä heinäkuun puolivälin ja syyskuun 3. päivän välillä. Jyrkästä yläviereisestä käänteestä huolimatta reaalitytuotto oli syyskuun 3. päivänä 2,1 % eli edelleen alhaisempi kuin kyselyihin perustuva konsensusodotus BKT:n kasvusta pitkällä aikavälillä. Koska Yhdysvaltain valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotot kasvoivat nopeammin kuin Yhdysvaltain valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen tuotot, näiden erotuksena mitattu tuotto yhtenäistävä inflaatiovauhti niin ikään nopeutui noin 70 peruspistettä heinäkuun puolivälin ja syyskuun 3. päivän välillä eli noin 2,2 prosenttiin.

Joukkolainojen tuottojen viimeaikaisten jyrkien käänteiden jälkeen markkinaosapuolten epävarmuus niiden tulevasta kehityksestä Yhdysvaltojen markkinoilla lisääntyi jonkin verran. Tämä ilmeni siten, että Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuurisopimuksista johdetun implisiittisen volatilitiitin 10 päivän liukuva keskiarvo nousi 2,3 prosenttiyksikköä heinäkuun puolivälistä syyskuun 3. päi-

Kuvio 20.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.

Huom. Valtion pitkillä lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

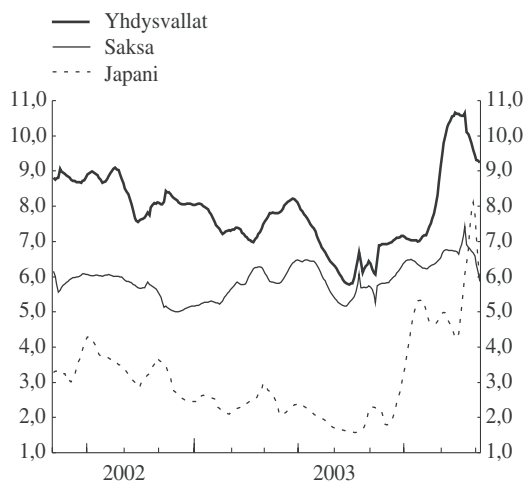
vään (ks. kuvio 21). Tuolloin 10 päivän liukuvana keskiarvona mitattu joukkolainojen implisiittinen volatiliiteetti oli 9,2 % eli noin 1,4 prosenttiyksikköä suurempi kuin kahden viime vuoden aikana keskimäärin.

Japanissa valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot olivat toukokuussa historiallisen pienet, mutta sen jälkeen ne ovat kasvaneet jyrkästi. Valtion 10 vuoden joukkolainan tuotto kasvoi noin 70 peruspistettä heinäkuun puolivälistä syyskuun 3. päivään, jolloin se oli 1,6 %. Tämä oli suurin tuotto sitten vuoden 2002 alun. Voimakasta kasvua edisti se, että sijoituksia siirrettiin joukkolainoista osakkeisiin ja että tuolloin julkistetut tiedot viittasivat taloudellisen toimeliaisuuden vilkastumiseen. Joukkolainojen tuottojen viimeaikainen kasvu on vaikuttanut huomattavasti markkinaosapuolten kokemaan epävarmuuteen. Syyskuun 3. päivänä joukkolainamarkkinoiden implisiittisen volatiliiteetin 10 päivän liukuva keskiarvo oli lähes 5,8 %, kun tämä joukkolainamarkkinoiden epävarmuuden

Kuvio 21.

Saksan, Yhdysvaltojen ja Japanin 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuuri-sopimuksista laskettu implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

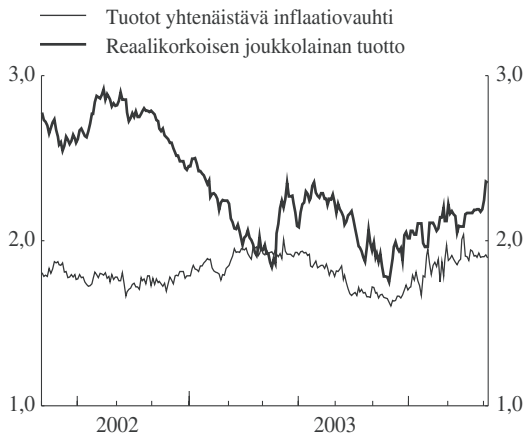
Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuuri-sopimuksen implisiittistä volatiliiteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatiliiteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

Kuvio 22.

Euroalueen reaalikorkoisen joukkolainan tuotto ja tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHLin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2012 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhtiin laskentamenetelmää selostettiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen sivulla 16.

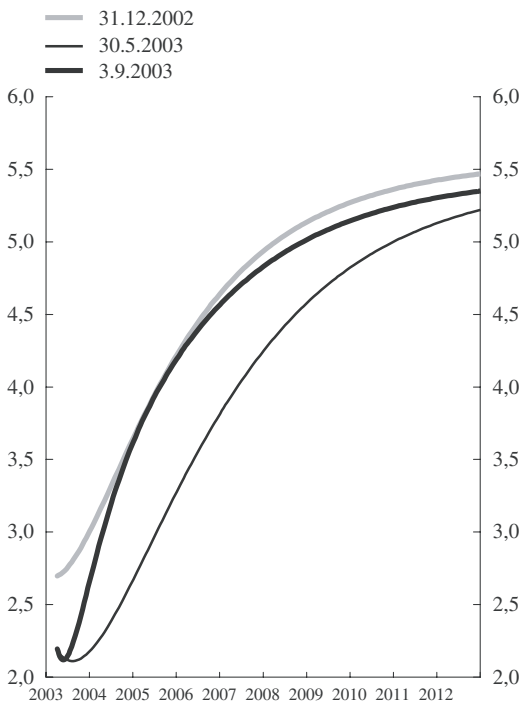
mittari on kahden viime vuoden aikana ollut keskimäärin 2,6 % (ks. kuvio 21).

Myös euroalueella valtion pitkien joukkolainojen tuotot alkoivat nousta heinäkuun puolivälistä alkuvuoden laskun päätteeksi. Nousu ei kuitenkaan ollut yhtä voimakasta kuin Yhdysvalloissa, mikä johtui luultavasti siitä, että markkinaosapuolet pitivät euroalueen taloudesta saatuja tietoja ristiriitaisempina. Tästä huolimatta joukkolainojen tuottojen kasvu euroalueella kuvastaa sitä, että markkinaosapuolet tarkistivat odotuksiaan tulevasta kasvusta ja inflaatiosta jonkin verran aiempaa suuremmiksi. Aiempaa optimistisemmat arviot tulevasta talouskehityksestä näkyivät 10 vuoden indeksisidonnaisten (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHLin sidottujen) joukkolainojen tuotoissa, jotka kasvoivat noin 70 peruspistettä heinäkuun puolivälistä syyskuun 3. päivään. Optimistisemmistä näkemyksistä kertoo myös se, että lyhyiden ja keskipitkien korkojen implisiittinen yön yli -termiinikorkokäyrä on jyrkentynyt viime kuukausina (ks. kuvio 23). Lisäksi sijoittajien aiempaa optimistisemmat arviot tulevasta talouskehityksestä lisäsivät pitkän aikavälin inflaatio-odotuksia euroalueella jonkin verran.

Kuvio 23.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Tuotot yhtenäistävä inflaatioaste, joka lasketaan 10 vuoden joukkolainojen nimellistuottojen ja indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen erotuksena, nousi kaikkiaan noin 30 peruspistettä heinäkuun puolivälin ja syyskuun 3. päivän välillä. Tuotot yhtenäistävä inflaatioasteen muutos johtui lähinnä lyhyemmän aikavälin inflaatio-odotusten kehityksestä (ks. kehikko 4 ”Euroalueen inflaatio-odotusten johtaminen indeksisidonnaisista swapeista”).

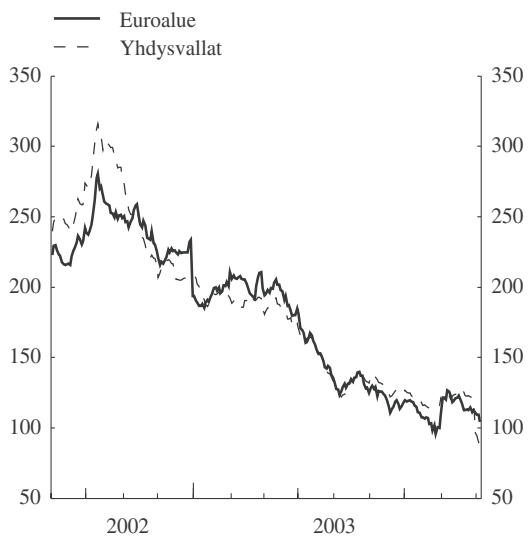
Epävarmuus euroalueen joukkolainamarkkinoilla – mitattuna Saksan valtionlainoihin perustuvista futuurisopimuksista laskettuna implisiittisenä volatilititeettinä – kasvoi hieman heinäkuun puolivälistä syyskuun 3. päivään (ks. kuvio 21). Tuolloin 10 päivän liukuvana keskiarvona mitattu joukkolainojen implisiittinen volatilititeetti oli 5,9 % eli noin 0,3 prosenttiyksikköä suurempaa kuin kahden viime vuoden aikana keskimäärin.

Yritysten pitkäaikaisten joukkolainojen tuotot ovat mukailleet valtion joukkolainojen tuottojen kehitystä viime kuukausien aikana. Esimerkiksi BBB-luokituksen saaneiden yritysten liikkeeseen laskemien joukkolainojen tuotot kasvoivat euroalueella 80 peruspistettä ja Yhdysvalloissa 120 peruspistettä heinäkuun puolivälistä syyskuun 3. päivään. Rahoituksen suhteellinen hinta, mitattuna euroalueen BBB-luottokelpoisuusluokituksen saaneiden yritysten joukkolainojen tuoton ja valtion joukkolainojen tuottojen välisellä erolla, oli syyskuun 3. päivänä 100 peruspistettä. Tämä on alin arvo sitten vuoden 2002 alun, mikä viittaa siihen, että rahoitusolot euroalueen yritysainamarkkinoilla ovat kohentuneet huomattavasti viime kuukausina (ks. kuvio 24).

Kuvio 24.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavaintoja, BBB-luokitus)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen välisenä erona.

Kehikko 4.

Euroalueen inflaatio-odotusten johtaminen indeksisidonnaisista swapeista

Tähän mennessä euroalueen inflaatio-odotukset on yleensä laskettu Ranskan nimelliskorkoisten joukkolainojen ja vastaavanpituisten Ranskan indeksisidonnaisten (ilman tupakan hintoja laskettuun euroalueen YKHIin sidottujen) joukkolainojen tuottoerosta. Tässä kehikossa kuvataan uutta euroalueen inflaatio-odotusten indikaattoria, joka on johdettu indeksisidonnaisista swapeista, sekä tarkastellaan, mitä tietoa uusi indikaattori antaa euroalueen inflaatio-odotusten muutoksista vuoden 2003 alusta lähtien. Indeksisidonnaisten swapien käyttämiseen inflaatio-odotusten muutosten seurannassa liittyy se merkittävä etu, että näiden swapien maturiteettikirjo on etenkin lyhyissä ja keskipitkissä maturiteeteissa laajempi kuin indeksisidonnaisten joukkolainojen. Näin ollen ne ovat hyödyllisiä seurattaessa inflaatio-odotuksia.

Indeksisidonnaisessa swapsopimuksessa sijoittaja A sitoutuu maksamaan sijoittajalle B kiinteän maksuvirran vastineeksi hintaindeksiin sidottuun korkoon perustuvasta maksuvirrasta. Maksut voidaan suorittaa swapiin erääntyesissä (indeksisidonnainen ”nollakuponkswap”) tai vuosittain swapiin voimassaoloaikana (useassa erässä maksettava indeksisidonnainen swap). Nollakorkoisesta indeksisidonnaisesta swapistä voidaan johtaa swapiin juoksuajan keskimääräisten inflaatio-odotusten indikaattori.

Eniten kauppaa käydään indeksisidonnaisilla swapeilla, jotka on sidottu ilman tupakan hintoja laskettuun euroalueen YKHIin tai ilman tupakan hintoja laskettuun Ranskan kuluttajahintaindeksiin. Nämä ovat samalla ne kaksi hintaindeksiä, joihin Ranskan valtiokonttori sitoo indeksisidonnaiset joukkolainansa ja joita käytetään indeksisidonnaisten swapien hinnoittelussa ja swapmarkkinapositionien suojaamisessa.

Indeksisidonnaisten swapien markkinat kasvoivat nopeasti vuonna 2002. Yhteisöt, joiden tulot vaihtelevat inflaatiovauhdin mukaan (esimerkiksi yleishyödylliset yhtiöt ja vähittäiskaupat) käyttivät näitä markkinoita suojautuakseen hitaan inflaation riskiltä. Sellaiset yhteisöt, joiden velat vaihtelevat inflaatiovauhdin mukaan (esimerkiksi eläkerahastot ja henkivakuutusyhtiöt), käyttivät puolestaan markkinoita suojautuakseen nopean inflaation riskiltä.

Indeksisidonnaisista swapeista johdetut inflaatio-odotukset ovat, aivan kuten tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhtikin, epätäydellinen inflaatio-odotusten indikaattori. Niitä vääristävät inflaatoriski- ja likviditeettipremio.¹ Lisäksi indeksisidonnaisista swapeista johdettuihin inflaatio-odotuksiin sisältyy vastapuoliriski, jota tosin useimmiten vähentää käytettävä vakuus.

Vaikka tuotot yhtenäistävään inflaatiovauhtiin ja indeksisidonnaisista swapeista johdettuun inflaatiovauhtiin liittyy puutteita, ne antavat kuitenkin samanlaista informaatiota inflaatio-odotuksista.² Kuten kuviosta A nähdään, euroalueen 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti ja indeksisidonnaisista swapeista johdettu inflaatiovauhti ovat erittäin lähellä toisiaan: viimeisen vuoden ajan jälkimmäinen on ollut keskimäärin vain 5 peruspistettä nopeampi kuin edellinen. Koska indikaattoreihin liittyy edellä mainittuja vääristäviä tekijöitä, in-

Kuvio A. Indeksisidonnaisten joukkolainojen tuotoista ja indeksisidonnaisista swapeista johdettujen euroalueen inflaatio-odotusten vertailu

(vuotuisina prosenteina, kuukauden lopun havaintoja)

Lähteet: CDC IXIS Capital Markets, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tarkastelussa on käytetty 7 vuoden swapeja siksi, että niiden juoksu aika vastaa 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin laskemisessa käytettyjen joukkolainojen jäljellä olevaa juoksu aikaa.
- 2) Vuonna 2012 erääntyvän Ranskan nimellistuottoisen joukkolainan ja vuonna 2012 erääntyvän Ranskan reaaliuottoisen, euroalueen YKHIin sidotun joukkolainan tuoton ero.

1 Yksityiskohtaisempia tietoja on helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikossa ”Euroalueen pitkän aikavälin inflaatio-odotusten johtaminen indeksiin sidottujen Ranskan valtion joukkolainojen perusteella”.

2 Tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti ja indeksisidonnaisista swapeista johdettujen inflaatio-odotusten vertailusta on lisätietoja ranskalaisen CDC IXIS -pankin kuukausikatsauksen heinäkuun 2002 numeron artikkelissa ”Inflation linked”.

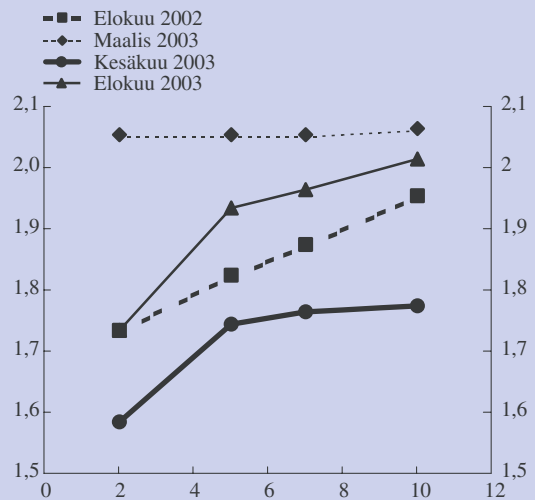
deksisidonnaisten swapmarkkinoiden seurannassa on – kuten tuotot yhtenäistävän inflaatiovauhdinkin seurannassa – turvallisempaa keskittyä inflaatio-odotusten muutoksiin kuin odotuksia osoittaviin lukuihin.

Kuten kuvio B voidaan havaita, indeksisidonnaisista swapeista johdetut lyhyen aikavälin inflaatio-odotukset ovat vaihdelleet melkoisesti. Vuonna 2003 seuraavan kahden vuoden keskimääräistä inflaatiota koskevat odotukset vaihtelivat välillä 1,58–2,05 % ja tilapäiset hintasokkit, kuten öljyn hinnan muutokset, näyttivät vaikuttaneen odotuksiin osittain. Odotukset keskimääräisestä inflaatiosta seuraavan kymmenen vuoden aikana ovat sen sijaan olleet vakaampia, mikä viittaa siihen, että pitkän aikavälin inflaatio-odotukset oli ankkuroitu suurin piirtein keskipitkän ja pitkän aikavälin hintavakautta vastaaviksi.

Maaliskuun 2003 lopussa mitattujen suurimpien inflaatio-odotusten ja kesäkuun 2003 lopussa mitattujen pienimpien odotusten välillä markkinaosapuolet näyttävät tarkistaneen odotuksiaan seuraavan kahden vuoden keskimääräisestä inflaatiosta 50 peruspistettä aiempia pienemmiksi. Näistä huomattavista tarkistuksista huolimatta, ja pitäen mielessä edellä mainitut epävarmuustekijät, inflaatio-odotukset eivät viitanneet siihen, että sijoittajat olisivat kesäkuussa hinnoitelleet swapeihin merkittäviä deflaatoriskejä millään aikavälillä. Elokuun lopussa inflaatio-odotuksia kuvaava käyrä oli lähellä vuodentakaista tasoaan ja keskimääräisen inflaation odotettiin seuraavan kymmenen vuoden aikana olevan noin 2 %.

Kuvio B.
Indeksisidonnaisista swapeista johdettujen inflaatio-odotusten muutokset

(x-akseli: tarkasteluhorisontti vuosina; y-akseli: vuotuisina prosenteina, kuukauden lopun havaintoja)

Lähteet: CDC IXIX Capital Markets, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Osakemarkkinoiden trendi nouseva

Maaliskuun puolivälistä alkanut osakkeiden hintojen nousuvire on jatkunut. Joukkolainojen tuoton kasvun kanssa samanaikainen osakkeiden hintojen nousu näyttää johtuneen pääasiassa siitä, että markkinaosapuolten optimismi maailmantalouden näkymien suhteen on lisääntynyt. Kurssinousun aikana yritysten tulokset ovat yleensä ottaen olleet aiempaa parempia ja maailmantalouden elpymisestä on saatu merkkejä. Osakemarkkinoiden viimeaikaiseen kehitykseen liittyy myös epävarmuuden väheneminen, josta kertoo tärkeimpiin osakemarkkinaindekseihin perustuvista optioista johdetun impliittisen volatiliteetin pieneneminen. Syyskuun 3. päivänä se oli pienimmillään vuoden 2003 aikana sekä euroalueella että Yhdysvalloissa. Osakkeiden hintojen nousu viime kuukausina on erityisen huomionarvoista siitä syystä, että joukkolainojen tuotot – ja vastaavasti osakeomistusten tulevien tuottojen diskonttokorko – ovat

kasvaneet jyrkästi, mikä on samalla lisännyt laskupainetta osakemarkkinoilla.

Heinäkuun lopusta syyskuun 3. päivään euroalueen osakkeiden hinnat nousivat laajalla Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna kaiken kaikkiaan 6 %. Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat nousivat samana ajanjaksona noin 4 % Standard & Poor's 500 -indeksillä mitattuna, kun taas Japanissa Nikkei 225 -indeksi nousi samana ajanjaksona 11 %. Hieman pidemmällä aikavälillä eli kesäkuun puolivälistä, jolloin joukkolainojen tuotot alkoivat jälleen kasvaa, osakkeiden hinnat ovat nousseet euroalueella syyskuun 3. päivään mennessä noin 10 %. Samalla ajanjaksolla yhdysvaltalaisen osakkeiden hinnat ovat nousseet 4 % ja japanilaisten osakkeiden hinnat 20 %.

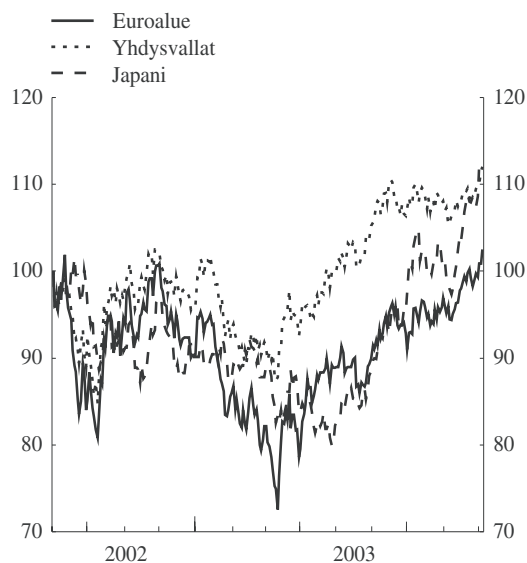
Yhdysvalloissa laajat osakeindeksit näyttivät vakaantuvan jonkin verran heinä- ja elokuussa 2003 kevään voimakkaan nousun jälkeen. Kurs-

sien vakaantuessa epävarmuus osakemarkkinoilla hälveni ja markkinaosapuolten tunnelmat talouden elpymisnäköymien suhteen kohenivat. Lisäksi osakemarkkinoita tukivat yritysten tulokset vuoden 2003 toiselta neljännekseltä. Yritysten tulokset olivat kasvaneet odotettua enemmän ilmeisesti siksi, että yritykset olivat karsineet kustannuksia menestyksekkäästi muun muassa vähentämällä työvoimaa, koska liikevaihdon kasvu oli tulosten kasvua heikompa. Syyskuun 3. päivänä Standard & Poor's 500 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisenä volatilitteettina mitattu osakemarkkinoiden epävarmuus oli pienimmillään yli vuoteen. Implisiittisen volatilitteetin 10 päivän liukuva keskiarvo oli tuolloin 17 % eli selvästi vähemmän kuin maaliskuun puolivälissä saavutettu huippu eli 30 % ja 7 prosenttiyksikköä alempi kuin kahden viime vuoden aikana keskimäärin. Samalla, kun Yhdysvaltojen laajat osakemarkkinaindeksit vakaantuivat heinä- ja elokuussa, teknologiapainotteinen Nasdaq Composite -indeksi nousi edelleen voimakkaasti. Syyskuun 3. päivään mennessä se oli noussut 14 % heinäkuun puolivälisestä ja 39 % vuoden alusta.

Kuvio 25.

Osakeindeksit

(1.9.2002 = 100, päivähavaintoja)

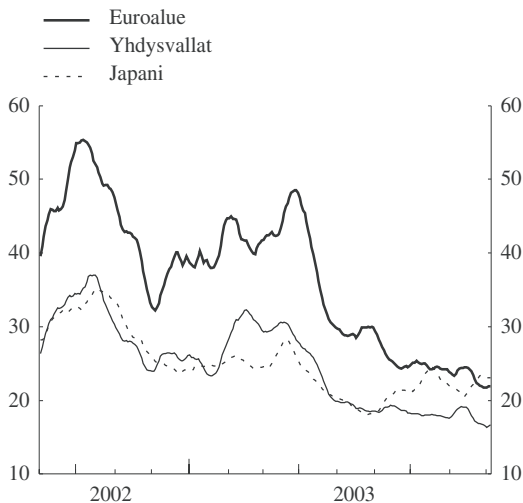
Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kuvio 26.

Osakekurssien implisiittinen volatilitteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina lasketujen hinnanmuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatilitteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Japanissa osakemarkkinoiden hintakehitys on ollut viime kuukausina voimakasta, kun taloudesta saadut tiedot ja yritysten tulokset ovat parantuneet huomattavasti. Etenkin BKT:n odotettua voimakkaampi kasvu vuoden toisella neljänneksellä tuki osakkeiden hintojen nousua elokuussa, kun markkinaosapuolet tarkistivat näkemyksiään yritysten yleisistä tulostuloksista. Viime kuukausien voimakkaan osakkeiden hintojen nousun ohella Japanin osakemarkkinoiden epävarmuutta kuvaavan Nikkei 225 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatilitteetin 10 päivän liukuva keskiarvo nousi hieman ja oli syyskuun 3. päivänä noin 23 % eli 5 % vähemmän kuin kahden viime vuoden aikana keskimäärin.

Euroalueella osakkeiden hinnat jatkoivat nousuaan viime kuukausina. Osakemarkkinoiden myönteinen kehitys näyttää johtuneen pääasiassa osakkeiden riskipreemion alenemisesta sekä siitä, että markkinaosapuolten usko asteittaiseen elpymiseen vuoden jälkipuoliskolla kasvoi. Lisäksi osakkeiden hintoja tukivat euroalueen yritysten luottamuksen kohentumisesta kerto-

vat kyselytiedot sekä monet Yhdysvaltojen taloudesta julkistettut tiedot. Niin ikään euron viimeaikaisen heikkenemisen on kenties katsottu parantavan vientiin suuntautuneiden yritysten näkymiä, mikä on osaltaan myötävaikuttanut osakkeiden hintojen nousuun. Samoin kuin Yhdysvalloissa euroalueen epävarmuus (mitattuna Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatilitiitin 10 päivän liukuvalla keskiarvolla) oli syyskuussa lähellä vuoden 2003 alinta arvoaan. Syyskuun 3. päivänä implisiittinen volatilitiitti oli 22 %, mikä on huomattavasti vähemmän kuin helmi- ja maaliskuussa 2003 eli noin 50 % ja noin 12 prosenttiyksikköä vähemmän kuin kahden viime vuoden aikana keskimäärin.

Euroalueen osakkeiden hintojen viimeaikainen nousu on koskenut verrattain laajalti kaikkia ta-

louden sektoreita (ks. taulukko 6). Itse asiassa ainoastaan terveydenhuoltosektori on heikentynyt kahden viime kuukauden aikana, mikä johtui heikoista neljännesvuosituloksista. Myönteistä oli se, että esimerkiksi raaka-aineita, syklisiä kulutustavaroita ja teollisuutta koskevat suhdanneherkempien yritysten osakkeet kehittyivät suhteellisen hyvin heinä- ja elokuussa, koska niiden neljännesvuositulokset olivat odotettua parempia ja markkinoilla odotettiin positiivisempaa talouskehitystä. Niin ikään energia-yhtiöiden osakkeiden hinnat nousivat elokuussa voimakkaasti, kun arvioita vuoden 2003 maailmanlaajuisesta öljyn kulutuksesta tarkistettiin aiempaa suuremmaksi ja öljyn hinta nousi. Samoin kuin Yhdysvalloissa myös euroalueella teknologiasidonnaisten osakkeiden hinnat ovat nousseet kahden viime vuoden aikana huomattavasti.

Taulukko 6.

Hintojen muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista, hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykliset)	Kulutus- tavarat (ei- sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveys- tavarat (ei- hoito)	Teollisuus	Tekniikka	Tele- viestintä	Perus- palvelut	Euro Stoxx
Toimialan osuus yhteen- lasketusta markkina-arvosta (kauden lopun tietoja)	5,1	11,1	9,8	10,8	28,5	10,1	6,6	5,7	8,1	4,2	100,0
Hintojen muutokset (kauden lopun tietoja)											
II/2002	-6,4	-17,1	-7,6	-8,5	-13,8	-14,4	-11,4	-36,3	-33,9	-7,8	-16,5
III/2002	-28,8	-29,3	-18,0	-21,0	-36,7	-22,7	-27,8	-35,6	-11,7	-23,8	-28,2
IV/2002	4,0	2,9	-1,2	3,8	13,6	-0,9	0,8	21,4	21,8	-3,4	7,6
I/2003	-19,6	-15,8	-16,0	-12,9	-14,9	-16,4	-9,0	-9,4	-4,1	-7,8	-11,8
II/2003	18,0	21,1	7,6	10,3	25,4	15,3	15,6	19,0	17,7	16,8	18,2
Heinäkuu 2003	9,6	3,7	0,8	-2,5	6,1	-3,2	7,6	4,2	-0,1	0,7	3,1
Elokuu 2003	2,9	7,7	5,5	6,9	0,0	-2,0	3,3	8,5	2,2	0,9	2,6
Kesäkuun 2003 loppu – 3.9.2003	12,8	11,7	6,3	4,2	6,1	-5,2	11,1	13,0	2,1	1,6	5,7
Hintojen vaihtelut (kauden keskiarvoja)											
II/2002	16,4	24,9	14,5	23,6	22,2	27,5	14,5	44,3	36,3	17,2	20,9
III/2002	38,4	46,0	32,2	46,5	51,2	49,5	28,0	59,7	48,0	39,7	43,4
IV/2002	34,2	40,7	20,8	31,1	44,3	30,6	28,8	61,1	35,7	29,8	34,9
I/2003	37,2	37,8	29,3	32,1	40,3	36,5	25,6	44,9	35,0	33,3	33,8
II/2003	25,3	28,5	19,9	22,2	25,8	24,3	17,6	34,3	21,3	20,4	32,2
Heinäkuu 2003	29,3	22,2	13,6	20,5	23,0	19,9	17,4	41,2	16,7	16,1	30,3
Elokuu 2003	20,0	15,1	11,8	19,4	14,1	15,4	10,3	25,8	12,6	13,1	30,0
Kesäkuun 2003 loppu – 3.9.2003	24,7	18,9	12,6	19,5	19,6	18,6	14,6	34,3	14,7	14,4	23,2

Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositasolle korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit esitetään tilasto-osassa.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaation arvioidaan nopeutuneen elokuussa 2003

Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen YKHI-inflaatio nopeutui 2,1 prosenttiin elokuussa 2003 oltuaan 1,9 % heinäkuussa (ks. taulukko 7). Arvioon liittyy kuitenkin jonkin verran epävarmuustekijöitä, kuten tavallisesti. YKHIn yksittäisten erien kehityksestä elokuussa ei ole vielä saatavissa yksityiskohtaisia tietoja, mutta inflaation nopeutuminen todennäköisesti johtuu energian hinnan muutosvauhdin kiihtymisestä. Se puolestaan on seurausta euron viimeaikaisesta heikkenemisestä ja öljyn dollarimääräisen hinnan noususta. On myös olemassa viitteitä siitä, että jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat eivät nousseet elokuussa jyrkästi poikkeuksellisen kuivasta ja kuumasta kesästä huolimatta.

Heinäkuussa 2003 euroalueen YKHI-inflaatio hidastui 1,9 prosenttiin kesäkuun 2,0 prosentista. Tämä johtui pääasiassa siitä, että ilman jalos-

tamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti hidastui. Myös tämä muutosvauhti hidastui heinäkuussa 1,9 prosenttiin edelliskuun 2,0 prosentista.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui heinäkuussa hieman eli 2,8 prosenttiin kesäkuun 2,6 prosentista (ks. kuvio 27). Tämä oli seurausta hedelmien ja lihan hintojen vuotuisen muutosvauhdin kiihtymisestä. Muutosvauhdin nopeutumista taivoitti osittain vihannesten hintojen muutosvauhdin hidastuminen. Vaikka hedelmien hintojen muutosvauhdin nopeutuminen onkin mahdollisesti johtunut osittain viimeaikaisesta kuumasta ja kuivasta säästä, sää ei kuitenkaan merkittävästi nopeuttanut jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuista nousuvauhtia heinäkuussa.

Energian hinnan vuotuinen muutosvauhti nopeutui heinäkuussa hieman eli 1,8 prosenttiin,

Taulukko 7.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2000	2001	2002	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 Maalis	2003 Huhti	2003 Touko	2003 Kesä	2003 Heinä	2003 Elo
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi ¹⁾	2,1	2,3	2,3	2,1	2,3	2,3	2,0	2,4	2,1	1,9	2,0	1,9	2,1
<i>josta:</i>													
Tavarat	2,5	2,3	1,7	1,3	1,8	2,0	1,5	2,2	1,5	1,4	1,6	1,6	.
Elintarvikkeet	1,4	4,5	3,1	2,3	2,3	2,0	2,6	2,3	2,4	2,5	3,0	3,0	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,2	2,9	3,1	2,9	2,7	3,2	3,3	3,3	3,4	3,4	3,3	3,2	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,8	7,0	3,1	1,4	1,7	0,2	1,6	0,8	1,0	1,2	2,6	2,8	.
Teollisuustuotteet	3,0	1,2	1,0	0,8	1,6	2,0	1,0	2,2	1,1	0,9	1,0	0,9	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,5	0,9	1,5	1,3	1,2	0,7	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	.
Energia	13,0	2,2	-0,6	-0,7	2,9	7,0	1,5	7,5	2,2	0,6	1,6	1,8	.
Palvelut	1,5	2,5	3,1	3,3	3,1	2,7	2,6	2,6	2,9	2,5	2,5	2,4	.
Muut hinta- ja kustannus- indikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat	5,3	2,2	0,0	0,0	1,3	2,4	1,5	2,4	1,7	1,3	1,4	1,3	.
Yksikkötyökustannukset	1,3	2,6	2,1	1,8	1,4	1,8
Työn tuottavuus	1,3	0,1	0,4	0,7	1,1	0,9
Työvoimakustannukset/työntekijä	2,6	2,8	2,6	2,5	2,5	2,7
Työvoimakustannukset/tunti	2,8	3,3	3,7	3,5	3,7	2,7
Öljyn hinta (euroa/barreli)	31,0	27,8	26,5	27,2	26,5	28,4	22,7	27,2	22,9	21,9	23,3	25,0	26,5
Raaka-aineiden hinnat (euroina)	20,4	-8,1	-0,9	1,1	5,6	-3,2	-7,9	-6,4	-6,2	-8,0	-9,6	-7,5	-5,2

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, Thomson Financial Datastream, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

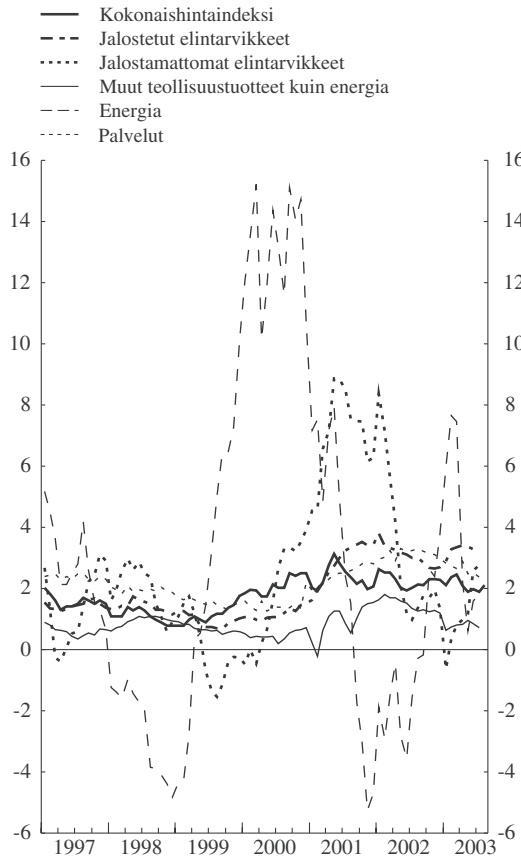
Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIn. Muut hinta- ja kustannusindikaattorit sisältävät Kreikan tiedot myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta. Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Elokuun 2003 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

Kuvio 27.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

kun se oli ollut kesäkuussa 1,6 %. Tämä johtui pääasiassa toukokuun puolivälistä alkaneesta öljyn euromääräisen hinnan noususta, joka on seurausta öljyn dollarimääräisen hinnan noususta ja euron viimeaikaisesta heikentymisestä.

Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti hidastui heinäkuussa 0,1 prosenttiyksikköä eli 1,9 prosenttiin. Vaikka muutosvauhdin hidastuminen vaikutti kaikkiin ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n tärkeimpiin alaeriin, se ei johtunut hintapaineiden vaimenemisesta. Muutosvauhdin hidastuminen oli pikemminkin seurausta vaihtelevien erien, erityisesti vaatteiden ja valmismatkojen, hintojen laskusta. Jalos-

tettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hiipui heinäkuussa 0,1 prosenttiyksikköä eli 3,2 prosenttiin. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 0,1 prosenttiyksikköä eli 0,7 prosenttiin. Muutosvauhdin hidastuminen johtui pääasiassa vaatteiden hintojen epätavallisesta kausiluotoisesta laskusta vuoden 2003 kesäalennusmyynneissä.

Myös palvelujen hintojen muutosvauhti hidastui heinäkuussa 0,1 prosenttiyksikköä eli 2,4 prosenttiin. Tämä johtui suurelta osin valmismatkojen hintojen vuotuisen muutosvauhdin huomattavasta hiipumisesta. Valmismatkojen hintojen kuukausittainen nousuvauhti oli heinäkuussa 2003 huomattavasti hitaampi kuin heinäkuussa keskimäärin, mikä saattaa liittyä kesälomien ajankohdan mahdolliseen muuttumiseen. Pidemmän aikavälin tarkastelu osoittaa, että palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti on hidastunut vuoden 2002 kolmannelta neljännekseltä lähtien. Tämä johtuu todennäköisesti aiempien hinnannousujen aiheuttamien vaikutusten hälvenemisestä. Hintojen nousu johtui erityisesti käteisen euron käyttöönoton ja öljyn aiemman hinnan nousun vaikutuksesta. Öljyn hinnan nousu vaikutti erityisesti kuljetuskustannuksiin. Tavallista vähäisempi palkkojen nousu ja verkkainen talouskasvu ovat myös mahdollisesti hidastaneet palvelujen hintojen muutosvauhtia.

Teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui heinäkuussa

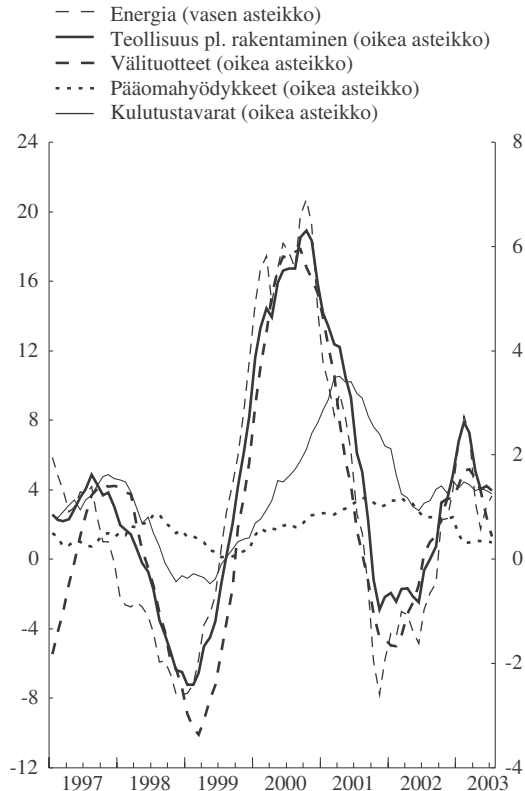
Teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti euroalueella hidastui heinäkuussa 1,3 prosenttiin kesäkuun 1,4 prosentista (ks. kuvio 28). Muutosvauhdissa eivät näy erien toisiaan kompensoivat muutokset. Kaiken kaikkiaan viimeisimmät tiedot viittaavat siihen, että tuottajahintojen nousupaineet ovat edelleen heikot.

Teollisuuden tuottajahintojen erittely osoittaa, että energian hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui 3,6 prosenttiin heinäkuussa, kun se kesäkuussa oli ollut 3,1 %. Tämä johtuu siitä, että energian hintojen kuukausittainen nousuvauhti nopeutui 0,7 prosenttiyksikköä heinäkuussa, mikä oli seurausta toukokuun puolivä-

Kuvio 28.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

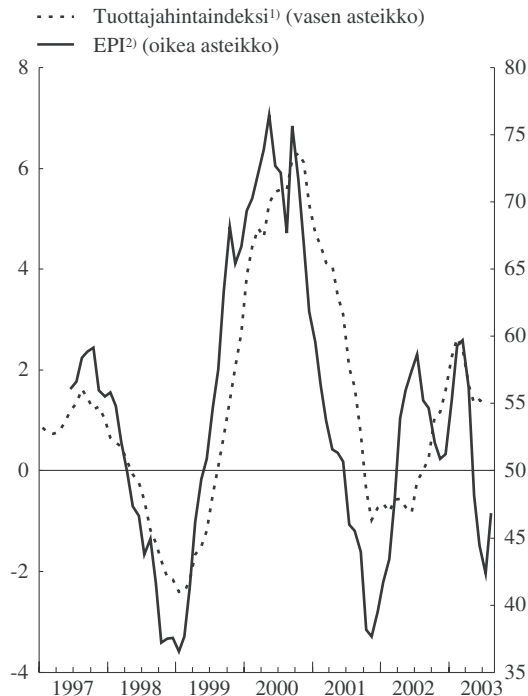
listä alkaneesta öljyn hinnan noususta. Välituotteiden hintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui 0,4 prosenttiyksikköä heinäkuussa eli 0,4 prosenttiin. Tämä johtui vertailuajankohdan vaikutuksesta ja välituotteiden hintojen kuukausittaisen nousuvauhdin huomattavasta hidastumisesta. Tämä on luultavasti seurausta tuontihintojen aiemman laskun viivästyneistä vaikutuksista. Pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui heinäkuussa 0,1 prosenttiyksikköä eli 0,3 prosenttiin. Kulutustavaroiden hintojen vuotuinen muutosvauhti säilyi neljättä kuukautta peräkkäin ennallaan vaihdellen 1,3 prosentin tuntumassa, mikä viittaa siihen, että kuluttajahintojen nousupaineet ovat vaimeat. Tämän kehityksen vuoksi ilman energian hintoja laskettujen teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui edelleen 0,3 prosenttiyksikköä heinäkuussa eli 0,6 prosenttiin.

Heinäkuun jälkeisestä kehityksestä voidaan todeta, että ostopäälliköiden kyselyyn perustuvan euroalueen tehdasteollisuuden hintaindeksin (Eurozone Price Index, EPI) indeksiluku nousi heinäkuun 42,3:sta 46,9:ään elokuussa 2003. Tätä ennen se oli laskenut neljänä peräkkäisenä kuukautena. Elokuussa se oli kuitenkin yhä 50 pisteen kynnyksarvon alapuolella (ks. kuvio 29). Tämä viittaa siihen, että teollisuuden tuotantopanosten hinnat ovat laskeneet edelleen, joskin hitaammin. Tuotantopanosten keskimääräisten hintojen hidas lasku johtui osittain kohonneista tuontihinnoista, jotka olivat seurausta euron viimeaikaisesta heikkenemisestä sekä öljyn dollarimääräisen hinnan noususta.

Kuvio 29.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun. Indeksillä ei sisällä Kreikan tietoja vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta.

Palkkojen nousu näyttäisi hidastuneen vuoden 2003 toisella neljänneksellä

Ainoastaan sopimuspalkkoja koskevaa tietoa on saatavissa vuoden 2003 toiselta neljännekseltä. Tiedot osoittavat, että sopimuspalkkojen vuotuinen nousuvauhti on hidastunut voimakkaasti eli 2,2 prosenttiin oltuaan 2,7 prosenttia vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 30). Tätä huomattavaa hidastumista on kuitenkin tulkittava varovasti, sillä se johtuu pääasiassa väliaikaisista toimenpiteistä Saksassa. Ensiksikin sovitut kertaluonteiset maksut nopeuttivat sopimuspalkkojen nousuvauhtia ensimmäisellä neljänneksellä. Toiseksikin sopimuspalkkojen nousuvauhdin hidastuminen toisella neljänneksellä johtuu vertailuajankohdan huomattavasta vaikutuksesta, joka liittyy palkkojen merkittävään nousuun viime vuoden toisella neljänneksellä. Näin ollen sopimuspalkkojen nousu-

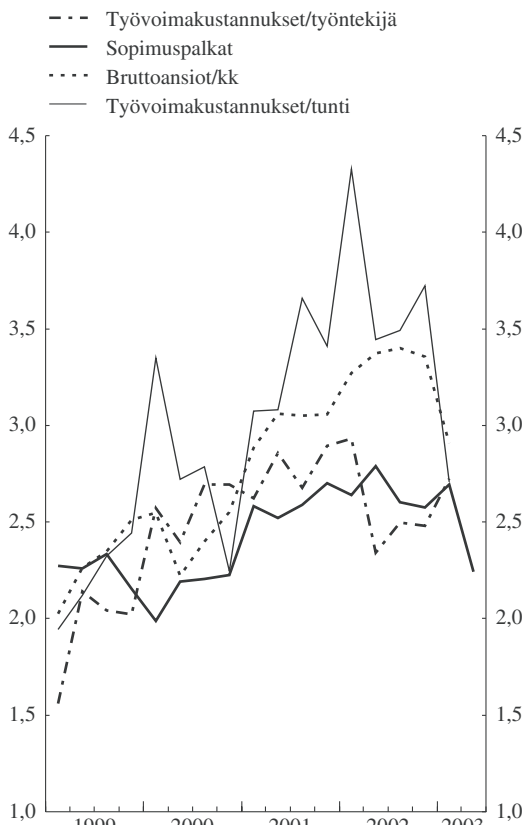
vauhti euroalueella oli maltillinen vuoden 2003 ensimmäisellä puoliskolla. Tämä vahvistaa aieman arvion, jonka mukaan työvoimakustannusten kasvu tasaantui vuonna 2002 ja on pysynyt melko vakaana.

Työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 2,7 % vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä ja oli 0,2 prosenttiyksikköä nopeampi kuin vuoden 2002 kolmannella ja viimeisellä neljänneksellä. Koska palkkakustannusten vuotuinen kasvuvauhti vaihtelee yleisesti, kasvuvauhdin nopeutumista ei tule tulkita niin, että palkkojen nousupaineet olisivat lisääntymässä. Myös muut indikaattorit tukevat tätä arviota. Huolimatta tilastollisista puutteista, tuntia kohden lasketut työvoimakustannukset yrityssektorilla (ilman maataloutta) viittaavat siihen, että työvoimakustannusten kasvu hidastui vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä.

Kuvio 30.

Euroalueen työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

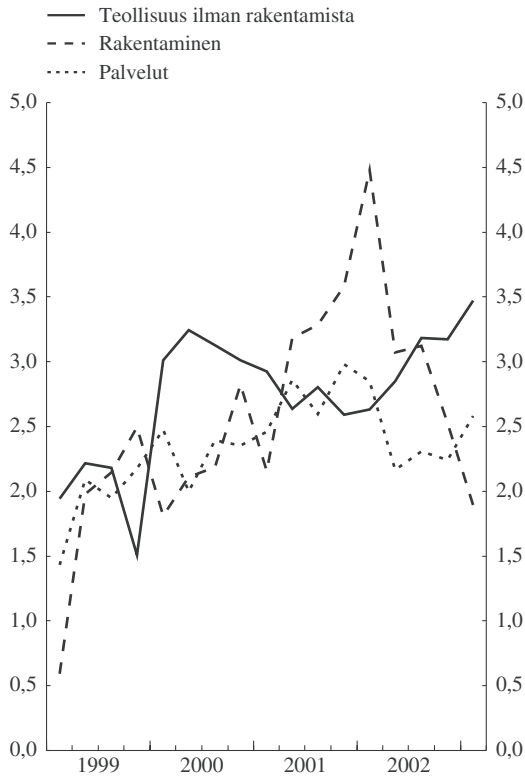
Vuoden 2003 ensimmäistä neljännestä koskevat toimialakohtaiset tiedot työntekijää kohden lasketuista palkkakustannuksista ovat nyt saatavissa (ks. kuvio 31). Työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuisen muutosvauhdin nopeutuminen peitti alleen palkkakustannusten toisistaan poikkeavan kehityksen toimialoilla vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä, sillä palkkakustannusten kasvuvauhti hidastui rakentamisessa, mutta nopeutui teollisuudessa ja palveluissa. Pitkän aikavälin tarkastelu osoittaa, että palvelusektorilla työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten kasvuvauhti vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä oli lähellä vuoden 2002 keskiarvoa eli 2,5 %, mutta se oli kuitenkin hitaampi kuin vuonna 2001, jolloin se oli ollut suhteellisen nopea.

Yksikkötyökustannusten kasvuvauhti nopeutui vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä 0,4 prosenttiyksikköä eli 1,8 prosenttiin hidastuttuaan huomattavasti vuonna 2002. Kasvuvauhdin nopeutuminen johtuu työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten kasvuvauhdin nopeutumisesta ja työn tuottavuuden kasvun suhdanneluonteisesta hiipumisesta. Yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti oli ensimmäisellä neljänneksellä kuitenkin selkeästi hitaampi kuin vuosina 2001 ja 2002 keskimäärin.

Kuvio 31.

Työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset sektoreittain euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavainnot)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

YKHI-inflaation odotetaan vaihtelevan 2 prosentin tuntumassa loppuvuoden ajan

Kuten kehikossa 5 on selostettu, YKHI-inflaation lyhytaikaista vaihtelua saattavat aiheuttaa monet eri tekijät, kuten tietyt tavarat tai palvelut, jotka kuuluvat ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa laskettuun YKHI:hin. Vaikka öljyn hinnan viimeaikainen kehitys, epäsuotuisa sää sekä eräissä maissa viime aikoina julkistettavat muutokset verotuksessa saattavat viitata siihen, että inflaatiovauhti nopeutuu lyhyellä aikavälillä, kokonaiskuva on muuttumaton sikäli, että vuotuisen YKHI-inflaatiovauhdin arvioidaan vaihtelevan 2 prosentin tuntumassa tai olevan hieman sitä nopeampi loppuvuonna. Vuotuinen inflaatiovauhti hidastunee vuonna 2004 alle 2 prosenttiin ja vakiintunee hintavakauden mukaiseksi. Nämä odotukset perustuvat oletukseen, että palkkakehitys on maltillista ja talous elpyy asteittain. Euron ulkoisen arvon huomattavalla vahvistumisella viimeisen puolen vuoden aikana on todennäköisesti vielä jälkivaikutuksia, jotka vähentävät hintojen nousupaineita, vaikka euron kurssi on heikentynyt viime aikoina. Pitkällä aikavälillä euroalueen inflaatio-odotukset näyttävät olevan vakaasti alle 2 prosentin mutta kuitenkin sen tuntumassa.

Kehikko 5.

YKHI-inflaation lyhytaikaista vaihtelua aiheuttavat tekijät

YKHI-inflaatiovauhdin odotetaan lyhyellä aikavälillä olevan jonkin verran epävakaata. Tämä johtuu suurelta osin joidenkin tavaroiden ja palvelujen koriin kuuluvien erien hintojen luontaisesta vaihtelusta. Tässä kehikossa tarkastellaan ja kuvataan tekijöitä, joiden odotetaan aiheuttavan vaihtelua YKHI-inflaatioon tulevana ajanjaksona.

Inflaation vaihtelua aiheuttavat yleiset tekijät

Vaihtelu on melko epämääräinen käsite, jonka tarkka määrittely on melko vaikeata. Tässä yhteydessä inflaatiovauhdin vaihtelu määritellään niiksi vuotuisen inflaatiovauhdin lyhyen aikavälin muutoksiksi, jotka eivät liity inflaatiovauhdin yleiseen kehitykseen. Koska tässä analyysissä keskitytään vuotuisen inflaatiovauhtiin, on tärkeää pitää mielessä, että hintojen vuotuisen nousuvauhdin kuukausittaiseen muutokseen vaikuttavat sekä viimeisin kuukausittainen muutos että kuukausittainen muutos 12 kuukautta aiemmin (ns. vertailuajankohdan vaikutus). Inflaation vaihtelusta seuraa, että vertailuajankohdalla on vaikutusta vertailun tulokseen.

Inflaatiovauhdin vaihtelu saattaa olla seurausta eri perustekijöistä: 1) *Satunnainen kausivaihtelu*. Eräiden erien, kuten tuoreiden elintarvikkeiden ja valmismatkojen, hintojen kausivaihtelu vuoden aikana on huomattava ja melko säännöllinen, eikä se siten vaikuta vuotuisen muutosvauhtiin. Vuotuinen muutosvauhti ei kuitenkaan tasoita epäsäännöllistä kausivaihtelua, joka elintarvikkeiden hintojen tapauksessa liittyy sähähän tai valmismatkojen hinnoissa lomien ajankohtaan. 2) *Raaka-ainemarkkinoiden volatiliiteetti*, joka saattaa johtua

kysynnän ja tarjonnan muutoksista ja epävarmuustekijöistä, voi vaikuttaa raaka-aineiden, kuten öljyn, hintoihin huomattavasti. 3) *Euron lyhyen aikavälin valuuttakurssivaihtelut* saattavat myös aiheuttaa inflaatiovauhdin vaihtelua, sillä valuuttakurssimuutokset vaikuttavat yleensä välittömästi tuontiraaka-aineiden euro-määräisiin hintoihin. 4) *Sokit*, jotka liittyvät muihin tekijöihin kuin säähän tai markkinoihin. Tällaiset sokit, kuten hullun lehmän taudin aiheuttama kriisi tai Irakin sotaa edeltänyt öljyn hintapiikki, aiheuttavat myös vaihtelua inflaatiovauhtiin. 5) *Valtion toimet*, kuten välillisten verojen tai hallinnollisesti määräytyvien hintojen korotukset sekä sääntelyn purkaminen, saattavat vaikuttaa hintakehitykseen. 6) *Tilastolliset tekijät*. Jotkin YKHI-inflaatiovauhdin muutokset ovat vain ns. tilastokohinaa, esimerkiksi pyörityksiä, eivätkä kuvausta muutoksia talouden tekijöissä. Metodologiset muutokset YKHI-indeksin muodostuksessa saattavat myös aiheuttaa satunnaisia muutoksia inflaatiovauhtiin etenkin jos kaikkia aikaisempia tietoja ei ole tarkistettu.

YKHI-erien vaihtelevuutta voidaan mitata helposti mutta selkeästi laskemalla vuotuisen inflaatiovauhdin kuukausittaisen muutoksen keskihajonta. Tämä mittari on parempi kuin pelkkä vuotuisen muutosvauhdin

Taulukko. YKHI:n vaihtelevat hintaerät

(vuotuisen prosenttimuutoksen keskihajonnan muutos, helmikuu 1996–heinäkuu 2003)

YKHI:n erä	Keskihajonta (prosenttiyksikköä)	YKHI-paino (%)	Keskihajonta x YKHI-paino (prosenttiyksikköä)
Nestemäiset polttoaineet	7,2	0,7	0,05
Valmismatkat	3,6	1,5	0,06
Vihannekset	3,1	1,5	0,05
Bensiini ¹	2,8	3,7	0,10
Henkilökuljetus meri- ja sisävesiliikenteessä	2,4	0,1	0,00
Lentomatkatjalaliikenne	1,8	0,5	0,01
Hedelmät	1,7	1,1	0,02
Öljyt ja rasvat	1,6	0,5	0,01
<i>Lisätieto:</i>			
Vaatteet	0,7	5,6	0,04
YKHI:n kokonaisindeksi	0,3	100,0	
Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja laskettu YKHI	0,3	84,2	
Kahdeksan vakainta hintaerää	0,2	4,6	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1 Yksityisen kulutuksen luokittelu käyttötarkoituksen mukaan (classification of individual consumption by purpose, COICOP); erä ”Yksityisten kulkuneuvojen poltto- ja voiteluaineet”.

keskihajonta, sillä inflaatiovauhdin voimakkaat trendit tai säännölliset suhdanneluonteiset vaihtelut eivät vaikuta siihen. Oheisessa taulukossa esitetään YKHI:n kahdeksan vaihtelevimman hintaerän muutosvauhtiin tällä tavoin laskettu keskihajonta helmikuun 1996 ja heinäkuun 2003 välisenä aikana. Tarkasteluajanjakso on niin pitkä kuin YKHI:n eräkohtaisten tietojen saatavuus mahdollistaa. Taulukosta voidaan havaita, että YKHI-kokonaisindeksin vaihtelu johtuu pääasiassa pienestä osasta hintaeriä, joiden kokonaispaino indeksissä on noin 10 %. Nämä hintaerät vaihtelevat vähintään kahdeksan kertaa enemmän kuin kahdeksan vähiten vaihtelevaa hintaerää ja vähintään viisi kertaa enemmän kuin YKHI-kokonaisindeksi.

Ei ole yllättävää, että neljä vaihtelevinta hintaerää kuuluvat joko erään jalostamattomat elintarvikkeet (vihannekset ja hedelmät) tai energia (nestemäiset polttoaineet ja bensiini¹). Muut herkästi vaihtelevat hintaerät kuuluvat ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa laskettuun YKHIin. Palveluerään kuuluvista hintaeristä erityisesti valmismatkat on ollut yksi vaihtelevimmista, mikä on osittain seurausta satunnaisesta kausivaihtelusta mutta myös tilastollisista muutoksista. Meriliikenteen henkilökuljetusten ja lentomatkatjalaliikenteen hinnat vaihtelevat jopa herkemmin kuin hedelmien hinnat. Niihin vaikuttavat todennäköisesti öljyn euromääräisen hinnan muutokset sekä satunnainen kausivaihtelu. Vaatteet luetaan alaerään muut teollisuustuotteet kuin energia, ja ne eivät kuulu kahdeksan vaihtelevimman hintaerän joukkoon (kun tarkastellaan koko ajanjaksoa helmikuusta 1996 heinäkuuhun 2003), mutta niiden vaihtelu on kuitenkin lisääntynyt viime aikoina. Tämä johtuu osittain tilastollisista tekijöistä ja mahdollisesti myös kausivaihtelun muutoksesta. Tarkasteltaessa YKHI:n yksittäisten erien tärkeällä painotettua keskihajontaa, vaatteet ovat

1 Tässä tapauksessa termi ”benssiini” vastaa luokkaa ”Henkilökuljetusajoneuvojen poltto- ja voiteluaineet” yksilöllisen kulutuksen luokituksessa käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP).

viidenneksi tärkein vaihteleva erä bensiinin, valmismatkojen, nestemäisten polttoaineiden ja vihannesten jälkeen.

YKHI-inflaatioon lähitulevaisuudessa mahdollisesti vaihtelua aiheuttavat hintaerät

Energian hinnan, erityisesti nestemäisten polttoaineiden ja bensiinin, odotetaan vaikuttavan YKHI-inflaatioon lyhyellä aikavälillä eniten. Energian hintaan vaikuttaa todennäköisesti öljyn euromääräisen hinnan viimeaikainen kehitys. Energiaerän vuotuisen muutosvauhdin kehitykseen vaikuttavat myös energian hinnan jyrkästä vaihtelusta vuoden 2003 alkupuoliskolla johtuvat vertailuajankohdan vaikutukset. Esimerkiksi energiahintaindeksin jyrkkä nousu joulukuun 2002 ja maaliskuun 2003 välisenä aikana oli seurausta Irakin sotaa edeltäneestä öljyn hinnan noususta, eikä se tulevaisuudessa enää vaikuta energian hinnan vuotuisen muutosvauhtiin. Tämän vuoksi energian hinnan vaikutus YKHI:n kokonaisindeksiin vähenee huomattavasti vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä, joskin vain verrattain lyhyen ajan, sillä energian hintakehitykseen liittyvät vertailuajankohdan vaikutukset maaliskuu-kesäkuussa 2003 lisäävät energiaerän vaikutusta YKHI:n kokonaisindeksiin jälleen vuoden 2004 toisella neljänneksellä.

Elintarvikkeiden hintojen kehitys saattaa myös aiheuttaa jonkin verran vaihtelua YKHI-inflaatioon lähitulevaisuudessa, sillä tämänvuotinen poikkeuksellinen sää aiheuttaa satunnaista kausivaihtelua. Vaikka poikkeuksellinen sää onkin tähän mennessä vaikuttanut elintarvikkeiden hintoihin euroalueella vain vähän, kausielintarvikkeiden hinnat saattavat kuitenkin vielä nousta huomattavasti tulevina kuukausina. Poikkeuksellinen sää saattaa vaikuttaa myös jalostettujen elintarvikkeiden hintoihin. Tästä huolimatta säästä johtuvat elintarvikkeiden hintasokit vaimennevat melko nopeasti.

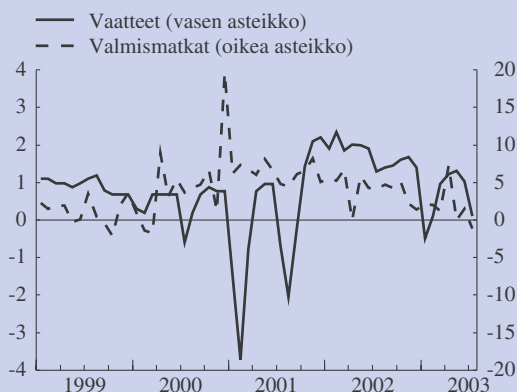
Vaatteiden hintojen kehitys saattaa myös aiheuttaa vaihtelua YKHI-inflaatioon, sillä se vaikuttaa muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintaeraan. Vaatteiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui huomattavasti joulukuun 2002 ja tammikuun 2003 välisenä aikana (ks. kuvio), koska hinnat laskivat tavallista jyrkemmin talven 2003 alennusmyynneissä. Hintojen lasku taittui kevään aikana, jolloin vaatteiden hinnat palasivat ”normaalille” tasolle. Näyttää siltä, että tämä kehitys on toistunut kesän 2003 alennusmyynneissä, sillä vaatteiden hinnat laskivat jyrkästi heinäkuussa, mutta saattavat tasaantua syksyä kohden.

Palvelujen hintaerässä valmismatkojen hintojen muutokset ovat vaikuttaneet huomattavimmin palvelujen hintojen nousuvauhtiin lähes koko tämän vuoden ajan, ja ne saattavat edelleen aiheuttaa jonkin verran vaihtelua. Esimerkiksi valmismatkojen hintojen melko epätavallinen kausivaihtelu johtui pääasiäisen ajankohdasta tänä vuonna, ja se nopeutti palvelujen hintojen muutosvauhtia huomattavasti maaliskuun ja huhtikuun välisenä aikana (ks. kuvio). Valmismatkojen hinnat eivät nousseet yhtä paljon heinäkuussa, mikä oli luultavasti seurausta kesälomien poikkeavasta ajoittumisesta. Tämä johti palvelujen hintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastumiseen. Muutosvauhdin hidastuminen taittunee kuitenkin tulevina kuukausina ainakin osittain.

Kuvio.

Vaatteiden ja valmismatkojen hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: Eurostat.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n määrä vuoden 2003 toisella neljänneksellä jokseenkin sama kuin ensimmäisellä neljänneksellä

Vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä taloudellinen toimeliaisuus oli vaimeaa. Kiinteän pääoman bruttomuodostus ja nettovienti vaikuttivat negatiivisesti BKT:n määrän kasvuun, mutta yksityisen kulutuksen kasvu vaikutus oli positiivinen ja varastot kasvoivat yllättävän paljon. Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen BKT:n määrä ei kasvanut toisella neljänneksellä edellisestä neljänneksestä (ks. taulukko 8). Tämänhetkisten kansallisten tietojen perusteella on kuitenkin mahdollista, että BKT:n määrän neljännesvuositason kasvua vuoden 2003 toisella neljänneksellä on tarkistettava kasvun supistumisen suuntaan eli -0,1 prosenttiin. Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että talouskasvu oli kutakuinkin pysähdyksissä vuoden 2003 alkupuoliskolla.

BKT:n määrän kasvusta vuoden 2003 toisella neljänneksellä ei ole vielä saatavissa tietoja erittäin. Joidenkin euroalueen maiden toiselle neljännekselle ulottuvat menoerien tiedot ja jotkin muut lyhyen aikavälin tilastoidinkattorit viittaavat kuitenkin siihen, että taloudellisen toimeliaisuuden heikkouden jatkuminen johtui pääasiansa kulutuksen kasvun hidastumisesta ja siitä, että varastojen muutosten kasvu vaikutus oli huomattavasti pienempi kuin vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä. Osoitettuaan elpymisen merkkejä vuoden 2002 jälkipuoliskolla kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kasvu hidastui huomattavasti vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä, joskin suureksi osaksi maa-kohtaisten tilapäisten tekijöiden vaikutuksesta (ks. kehikko 6). Näin ollen investointien kasvu on todennäköisesti vahvistunut vuoden 2003 toisella neljänneksellä.

Taulukko 8.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosi								Neljännesvuosi				
	2000	2001	2002	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II
Bruttokansantuotteen määrä ³⁾	3,5	1,5	0,8	0,8	1,0	1,2	0,9	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1	0,0
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	2,9	1,0	0,2	-0,2	0,5	0,8	1,4	.	0,1	0,3	0,4	0,5	.
Yksityinen kulutus	2,5	1,8	0,5	0,2	0,6	1,0	1,5	.	0,3	0,5	0,4	0,4	.
Julkisen kulutus	2,1	2,2	2,7	3,0	2,9	2,5	1,9	.	0,8	0,5	0,3	0,3	.
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	4,9	-0,6	-2,7	-3,4	-2,6	-1,7	-2,3	.	-1,4	0,1	0,2	-1,2	.
Varastojen muutos ⁴⁾	0,0	-0,4	0,0	-0,2	0,1	0,1	0,6	.	0,1	-0,1	0,1	0,4	.
Nettovienti ⁴⁾	0,6	0,5	0,6	1,0	0,5	0,4	-0,5	.	0,3	0,1	-0,4	-0,4	.
Vienti ⁵⁾	12,6	3,0	1,2	1,1	3a,1	3,6	3,2	.	2,2	2,0	-0,4	-0,6	.
<i>josta tavarat</i>	12,6	3,1	1,5	0,7	3,5	4,2	3,0	.	1,8	2,7	-0,5	-1,0	.
Tuonti ⁵⁾	11,3	1,7	-0,4	-1,7	1,9	2,7	4,8	.	1,6	1,9	0,5	0,6	.
<i>josta tavarat</i>	11,4	1,0	-0,4	-2,4	2,1	3,7	5,4	.	1,5	2,3	1,1	0,3	.
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous	-0,6	-1,3	-0,7	0,0	-0,9	-1,3	0,7	.	-0,1	0,3	-0,5	1,0	.
Teollisuus	3,7	0,8	0,5	0,7	0,9	1,4	0,4	.	0,6	0,3	-0,4	-0,2	.
Palvelut	4,0	2,3	1,6	1,7	1,6	1,7	1,3	.	0,6	0,3	0,3	0,1	.

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Tuorein tieto euroalueen BKT:n määrän kasvusta perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

4) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Kehikko 6.

Investointien viimeaikainen kehitys tuoteryhmittäin

Tiedot investointien erittelystä tuoteryhmittäin esitettiin ensimmäisen kerran syyskuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikossa 6, jossa kuvattiin myös pitkän aikavälin kehitystä. Tässä kehikossa esitetään yhteenveto investointien kehityksestä vuoden 2002 toisella puoliskolla ja vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä eli tuorein käytettävissä oleva arvio. Kokonaisinvestoinnit kohenivat hieman vuoden 2002 lopussa, mutta vähenivät uudelleen vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio A). Kehitys on ollut jokseenkin tämänkaltaista kaikissa investointiryhmissä. Se liittyy kuitenkin paljolti maakohtaisiin tekijöihin. Jos näitä tekijöitä ei oteta huomioon, investoinnit ovat pysyneet suurin piirtein ennallaan tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä supistuttuaan kahtena edellisellä vuotena.

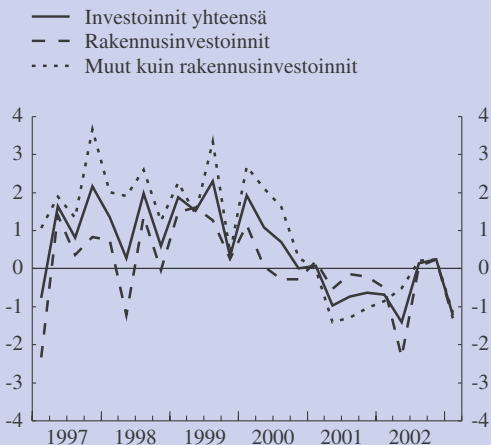
Laiteinvestointeihin vaikuttavat maakohtaiset tekijät

Kolmen viime neljänneksen tietoihin euroalueen muista kuin rakennusinvestoinneista (tässä ”laiteinvestoinnit”) ovat vaikuttaneet merkittävästi Italian laiteinvestointien voimakkaat vaihtelut. Italiassa vuoden 2002 loppuun saakka käytetyt finanssipoliittiset kannustimet merkitsivät laiteinvestointien aikaistamista viime vuoden lopussa, mikä johti investointien voimakkaaseen supistumiseen vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä. Tällä erityistekijällä oli suurempi vaikutus kuin koko muun euroalueen laiteinvestointien kasvulla. Näin ollen euroalueen laiteinvestoinnit supistuivat vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä 1,2 % edellisestä neljänneksestä kahden neljänneksen nollakasvun jälkeen (ks. kuvio B). Laiteinvestoinneista metallituote- ja koneinvestoinnit (30 % kokonaisinvestoinneista) vähenivät tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 1,1 % edellisestä neljänneksestä. Kuljetuslaiteinvestoinnit (10 % kokonaisinvestoinneista) ovat yleensä erittäin vaihteleva erä, ja ne pienenevät tätäkin voimakkaammin eli 2,1 % edellisestä neljänneksestä. Sitä vastoin ns. muut investoinnit (10 % kokonaisinvestoinneista), joihin kuuluvat erityisesti ohjelmistoinvestoinnit, supistuivat hieman. Yritysten luottamusindikaattorit osoittavat, että yritykset saattavat edelleenkin olla varovaisia lyhyen aikavälin investointipäätöksissään. Euroalueen laiteinvestoinnit lisääntyvät kuitenkin vähitellen, kun kysyntänäkymät paranevat ja yritysten taseet kohenevat.

Kuvio A.

Investoinnit yhteensä, rakennusinvestoinnit ja muut kuin rakennusinvestoinnit

(muutos edellisestä neljänneksestä, neljännesvuosihavaintoja)

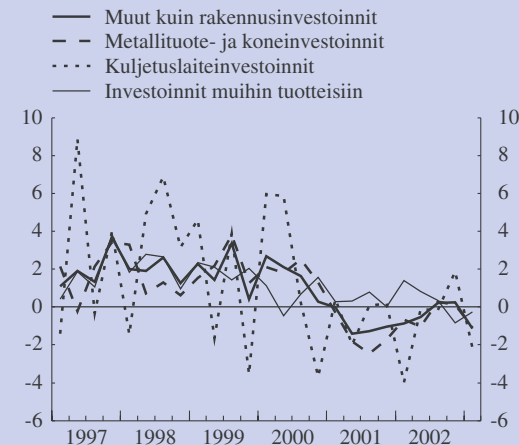

Lähde: Eurostat.

Kuvio B.

Muut kuin rakennusinvestoinnit eriteltyinä

(muutos edellisestä neljänneksestä, neljännesvuosihavaintoja)

Rakennusinvestoinnit pysyvät heikkoina

Euroalueen rakennusinvestoinnit vähenivät suunnilleen kahden vuoden ajan ennen vakautumistaan vuoden 2002 toisella puoliskolla. Vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä kasvu muuttui jälleen negatiiviseksi ja

oli -1,3 % edellisestä neljännekseen verrattuna. Kahden keskeisimmän alaryhmän eli asuntorakennusinvestointien ja muiden kuin asuntorakennusinvestointien kasvu hiipui vastaavanlaisesti. Jatkuvat uudelleenjärjestelyt, erityisesti Saksojen yhdistymisen jälkeisen liikarakentamisen tasapainottuminen, ovat osaltaan vaikuttaneet rakennusinvestointien viimeaikaiseen vähenemiseen. Lisäksi erityisesti vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä epätavallisen kylmä talvi joissakin euroalueen maissa on todennäköisesti vaikuttanut negatiivisesti rakennustoimintaan.

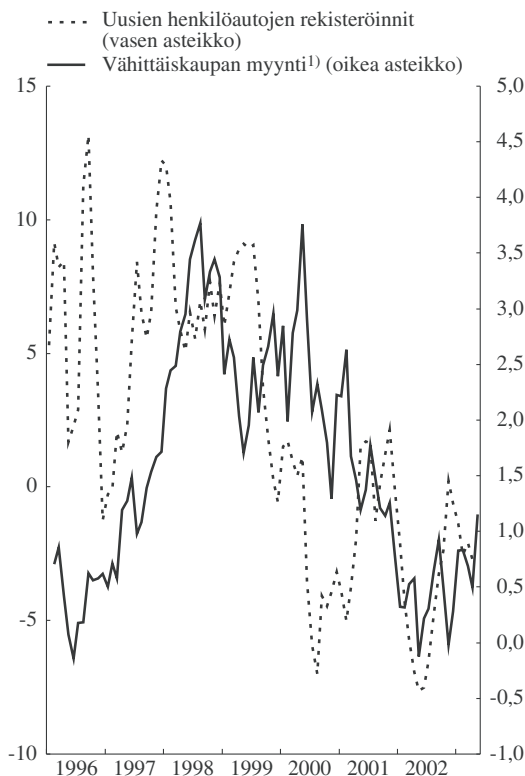
Yksityisen kulutuksen kasvua kuvaavat lyhyen aikavälin indikaattorit viittaavat kasvun maltilliseen kehitykseen vuoden 2003 toisella neljänneksellä (ks. kuvio 32). Vähittäiskaupan myynnin määrä pysyi jokseenkin muuttumattomana kesäkuussa 2003 pienentyttyään toukokuussa 0,7 % edellisestä. Nämä touko- ja kesäkuun luvut kumosivat kuitenkin vain osittain vähittäismyynnin voimakkaan kasvun huhtikuussa 2003. Vähit-

täiskaupan myynnin määrän neljännesvuosikasvu pysyikin positiivisena vuoden 2003 toisella neljänneksellä (0,1 prosentissa), joskin se oli huomattavasti hitaampaa kuin ensimmäisellä neljänneksellä (0,7 %). Uusien henkilöautojen rekisteröinnit lisääntyivät kesäkuussa 5,2 % edellisestä, kun ne huhti-toukokuussa olivat vähentyneet. Neljännesvuositasolla rekisteröintien supistumisvauhti olikin huomattavasti hitaampi toisella neljänneksellä (1,3 %) kuin ensimmäisellä neljänneksellä (5,7 %).

Kuvio 32.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, työpäivien määrällä korjattuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja ACEA European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

Vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä talouskehitys vaihteli toimialoittain kuten vuoden 2002 viimeisellä neljännekselläkin. Käytössä olevien tietojen mukaan taloudellisen toimeliaisuuden heikkouden jatkuminen johtui pääasiassa teollisuuden kehityksestä: teollisuussektorin arvonlisäys supistui vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä 0,2 % edellisestä neljänneksestä, ja sitä edeltävänä neljänneksenä se oli vähentynyt sitäkin enemmän (ks. taulukko 8). Palvelualan arvonlisäys sen sijaan kasvoi hieman vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä, joskin vähemmän kuin vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä. Toimialakohtaiset kansantalouden tilinpidon tiedot vuoden 2003 toiselta neljännekseltä eivät ole vielä saatavissa, mutta lyhyen aikavälin indikaattorien mukaan näyttää siltä, että teollisuustuotanto supistui edelleen ja että palvelu-alojen tuotannon kasvu todennäköisesti pysyi positiivisena, joskin vaimeana. Lyhyen aikavälin indikaattoreihin suunniteltuja muutoksia ja EU:n neuvoston asetusta lyhyen aikavälin tilastoista käsitellään tarkemmin kehikossa 7.

Ilman rakentamista laskettu euroalueen teollisuustuotanto ei muuttunut kuukausitasolla kesäkuussa 2003, kun se oli toukokuussa supistunut 1,0 % (ks. taulukko 9). Koko vuoden 2003 toisella neljänneksellä teollisuustuotanto supistui 0,7 % edellisestä neljänneksestä, jolloin se

Taulukko 9.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2001	2002	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003
			Huhti	Touko	Kesä	Huhti	Touko	Kesä	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
	Kuukausimuutos						3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	0,5	-0,6	0,5	-1,4	-1,5	0,3	-1,0	0,0	-0,4	0,0	0,0	-0,4	-0,7
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto	0,3	-0,8	-0,5	-1,7	-2,1	-0,1	-1,0	-0,1	-0,7	-0,3	-0,3	-0,4	-0,9
Välituotteet	-0,5	0,4	0,4	-1,4	-0,8	0,1	-1,4	0,4	-0,8	0,1	-0,2	-0,2	-0,8
Pääomahyödykkeet	1,5	-2,1	-0,9	-1,1	-4,4	0,7	-0,8	-1,2	-0,4	-0,6	-0,7	-1,0	-1,2
Kulutustavarat	0,6	-0,5	0,5	-2,9	-1,2	0,7	-1,8	0,7	-0,7	-0,5	-0,2	-0,4	-0,5
Kestävät	-1,7	-5,5	-4,8	-6,9	-7,0	0,2	-2,3	0,4	-2,6	-1,6	-1,9	-2,1	-2,4
Ei-kestävät	1,0	0,4	1,5	-2,2	-0,1	0,8	-1,7	0,8	-0,4	-0,2	0,1	-0,1	-0,2
Energiantuotanto	1,4	0,9	3,0	1,4	2,8	0,7	-0,1	2,2	2,4	2,7	2,9	-0,6	0,0
Tehdasteollisuus	0,4	-0,7	-0,4	-1,6	-2,0	0,0	-0,9	-0,1	-0,7	-0,3	-0,3	-0,4	-0,9

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

oli puolestaan pysynyt muuttumattomana. Pääasiallisina syinä supistumiseen olivat lähinnä euron aiempi vahvistuminen ja lakot eri euroalueen maissa.

Ilman rakentamista ja energiantuotantoa laskettu euroalueen teollisuustuotanto supistui vuo-

den 2003 toisella neljänneksellä ja siihen vaikuttivat kaikki kolme teollisuuden päätoimialaa. Lähinnä hidastuminen johtui kuitenkin pääomahyödykkeitä, välituotteita ja kestäviä kulutustavaroita tuottavien teollisuusalojen negatiivisista kasvuvaikutuksista.

Kehikko 7.

Euroalueen lyhyen aikavälin tilastojen laadinnan eteneminen ja jäljellä olevat puutteet

Lyhyen aikavälin tilastoista 19. päivänä toukokuuta 1998 annettu Euroopan unionin neuvoston asetus (EY) N:o 1965/98 tuli voimaan kesäkuussa 1998, ja sen mukaan EU:n jäsenvaltioiden oli pantava asetuksen määräykset täytäntöön viiden vuoden kuluessa. Useita uusia euroaluetta koskevia lyhyen aikavälin indikaattoreita onkin tullut saataville viime aikoina, ja joitakin saadaan käyttöön lähitulevaisuudessa. Uusien tilastojen ansiosta euroalueen suhdannesyklin analyysissä käytettävä tilastoaineisto tulee aiempaa kattavammaksi. Tässä kehikossa esitetään yhteenveto euroalueen lyhyen aikavälin yleisten taloustilastojen saatavuudesta (yleiskatsaus aiheesta löytyy myös huhtikuun 2003 Kuukausikatsauksen artikkelista "Euroalueen yleisten taloustilastojen kehitys") ja selostetaan odotettavissa olevaa kehitystä tällä alueella.

Lyhyen aikavälin tilastoja koskevassa asetuksessa jäsenvaltioiden edellytetään toimittavan laajan valikoiman neljännesvuosittaisia ja kuukausittaisia indikaattoreita, jotka on eritelty toimialoittain teollisuuden, rakentamisen ja vähittäiskaupan indikaattoreihin. Lisäksi jäsenmaiden on laadittava uusia neljännesvuosittaisia indikaattoreita markkinaehtoisten palvelujen sektorista, jonka merkitys on kasvamassa. Tämä sektori kattaa mm. hotelli- ja ravintolapalvelut, kuljetus- ja tietoliikenne- sekä tietotekniikkapalvelut. Asetuksessa edellytetään, että jäsenvaltiot laativat sekä ennakoivia että samanaikaisia talouden toimeliaisuutta kuvaavia indikaattoreita (esimerkiksi uusista tilauksista ja tuotannosta) sekä tuottajahinta-, työvoima- ja palkkaindikaattoreita. Asetuksessa määritellään myös maiden kesken vertailukelpoiset tilastointimenetelmät ja -määritelmät.

Näihin indikaattoreihin perustuvat euroalueen aggregaattitiedot laatii ja julkaisee Euroopan komissio (Eurostat). Jotkin indikaattoreista ovat olleet kaikin osin saatavissa jo jonkin aikaa, ja niistä raportoidaan säännöllisesti EKP:n Kuukausikatsauksessa osana euroalueen talouden analyysiä (esimerkiksi indikaattorit teollisuustuotannosta, kotimaisista tuottajahinnoista ja vähittäiskaupan liikevaihdosta). Viimeaikainen edistymisen tilastointiasetuksen täytäntöönpanossa on parantanut monien muidenkin indikaattorien saatavuutta (esimerkiksi teollisuuden liikevaihto, uudet tilaukset, työllisyys, palkat ja tehdyt työtunnit), joten euroalueen taloudellisesta tilanteesta pystytään saamaan aiempaa ajantasaisempi kuva.

Taulukko.

Euroalueen taloutta kuvaavien lyhyen aikavälin indikaattorien saatavuus ja ajantasaisuus

Asetuksessa vaaditut muuttujat	Euroalueen aggregaatti saatavissa	Asetuksessa vaadittu ajantasaisuus (päivinä tark.jakson päättymisestä) ²⁾	Euroalueen aggregaattien tosiasiallinen saatavuus (päivinä tark.jakson päättymisestä) ²⁾
Teollisuus/rakentaminen			
Tuotanto	Kyllä	45/60	45 – 50 / 70 – 80
Liikevaihto (yhteensä, kotimaa ¹⁾ /ulkomaat ¹⁾)	Kyllä	60	60 – 65
Uudet tilaukset ¹⁾ (yhteensä, kotimaa, ulkomaat)	Kyllä	50/90	50 – 65 / 100 – 190
Työllisten määrä	Kyllä	90/90	65 – 75 / 55 – 120
Tehdyt työtunnit	Kyllä	90/90	65 – 75 / 90 – 110
Bruttopalkat	Kyllä	90/90	65 – 75 / 90 – 110
Tuotannon hintaindeksit (yhteensä ¹⁾ , kotimaa, ulkomaat ¹⁾)	Kyllä	35	35
Rakennuskustannukset ¹⁾	Kyllä	90	60 – 120
Rakennusluvut ¹⁾	Kyllä	90	70 – 160
Vähittäiskauppa			
Liikevaihto	Kyllä	60	60
Työllisten määrä	Kyllä	90	190
Muut palvelut			
Tukkukaupan liikevaihto ¹⁾	Kyllä	90	190
Muiden markkinaehtoisten palvelujen liikevaihto	Ei	90	Tieto ei saatavissa
Työllisten määrä	Ei	90	Tieto ei saatavissa

1) Puutteet maittäisessä kattavuudessa heikentävät euroalueen aggregaatin luotettavuutta.

2) Kun sarakkeessa on kaksi lukua, ensimmäinen viittaa teollisuuteen, toinen rakentamiseen.

Euroalueen taloutta kuvaavien lyhyen aikavälin indikaattorien saatavuus ja ajantasaisuus

Vaikka tilastointiasetuksen täytäntöönpano-aika on jo päättynyt, monia kansallisia tai euroalueen indikaattoreita ei vielä ole saatavissa, tai niissä on puutteita. Eurostat laskee euroalueen aggregaattitiedot silloin, kun saatavissa olevat tilastotiedot kattavat ainakin 60 % euroalueen maista. Markkinaehtoisten palvelujen sektorin liikevaihdosta ja työllisyydestä ei edelleenkään ole saatavissa asetuksessa edellytetyjä neljännesvuosittaisia euroalueen aggregaattitietoja. Teollisuuden ja rakentamisen indikaattoreista muutamat ovat jossakin määrin epäluotettavia, sillä niistä puuttuvat edelleen ainakin yhden suuren maan (ja useiden pienten maiden) tiedot. Lisäksi useiden euroalueen indikaattoreiden ajantasaisuus ei täytä tilastointiasetuksen vaatimuksia (esimerkiksi tilastot rakentamisesta). Eurostat koordinoi eri maiden toimia, joilla pyritään parantamaan tilastojen ajantasaisuutta ja saamaan viivästyneet tilastointiasetuksen täytäntöönpanossa mahdollisimman lyhyiksi.

Tilastoinnin puutteellisuuksien korjaamiseksi on tehty muitakin aloitteita. Euroopan talouden pääindikaattorit (Principal European Economic Indicators, PEEIs) – Eurostatin, kansallisten tilastolaitosten ja Euroopan viranomaisten valitsema joukko uusia ja vanhoja euroalueen keskeisiä indikaattoreita – määrittävät euroalueen tilastoinnille tavoitteita. Näihin sisältyy sekä uusia indikaattoreita että nykyisten tilastojen julkistamisaikataulujen tiukentamista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi valmistellaan parhaillaan tilastointiasetuksen pitkän aikavälin tarkistusta. Tarkistuksessa asetukseen lisätään uusia vaatimuksia ja tarkennetaan nykyisiä: uusia lyhyen aikavälin tilastoja esimerkiksi euroalueen tuontihinnoista ja liike-elämän palvelujen tuotantohinnoista otetaan käyttöön ja tilastojen ajantasaisuutta parannetaan.

Kyselytutkimusten mukaan merkkejä taloustilanteen kohentumisesta vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä

Käytössä olevien elokuuhun ulottuvien suhdannekyselyjen mukaan talouskehityksessä vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä on näkyvissä joitakin positiivisia merkkejä. Varsinkin tehdasteollisuutta koskevat kyselytutkimusindikaattorit tukevat arviota, että teollisuustuotanto vakautuu kolmannella neljänneksellä ja palaa todennäköisesti positiiviselle kasvu-uralle vuoden loppuajana. Esimerkiksi ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi elokuussa 49,1:een heinäkuun 48,0:sta. Tämä oli jo kuudes kuukausi, jolloin indeksi pysyi pienempänä kuin tehdasteollisuuden tuotannon pysymistä ennallaan kuvaava kynnysarvo, indeksiluku 50, mutta se kuitenkin läheni raja-arvoa (ks. kuvio 33). Kuten heinäkuussakin ostopäälliköiden indeksin nousu jakautui elokuussa varsin tasaisesti sen kaikkien viiden aluerän indeksin kesken. Uusien tilausten ja tuotannon muutosten indeksit saavuttivat kynnysarvon 50, mikä viittaa tilausten ja tuotantomuutosten vakautumiseen. Toimitusajat pitenevät edelleen, mikä myös on yhdenmukaista taloudellisen toimeliaisuuden kohentumisen kanssa. Ostettujen tuotteiden varastoja kuvaava indeksi nousi, mutta jäi selvästi alle 50:n. Tämä viittaa siihen, että tehdasteollisuuden yritykset supistavat edelleen raaka-ainehankintojaan, koska karsivat todennäköisesti yhä kustannuksiaan. Indeksien huomattava nousu saattaa myös kuvata varastoinvestointien kasvua, kun yhä useampiin yrityksiin kohdistuu aiempaa suurempia tuotanto-vaatimuksia. Työllisyysindeksi nousi niin ikään merkittävästi elokuussa, mutta pysyi myös selvästi 50:n alapuolella, mikä viittaa siihen, että tehdasteollisuuden työllisyys väheni jo 27:ttä kuukautta peräkkäin, joskin aiempaa hitaammin.

Yrityksiä koskevista Euroopan komission suhdannekyselyistä johdettu teollisuuden luottamusindikaattori laski hieman heinäkuussa 2003 (ks. taulukko 10). Käytössä olevien kansallisten tietojen mukaan indeksin voidaan kuitenkin odottaa nousevan jonkin verran elokuussa. Heinäkuun tulos johtui tuotanto-odotusten ja nykyisten tilauskanta-arvioiden hienoisesta heikkenemisestä sekä pessimistisistä arvioista va-

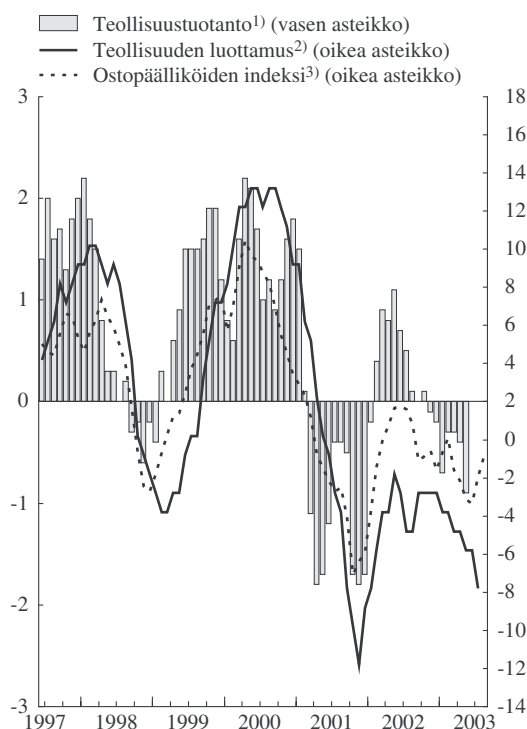
rastojen suhteen. Teollisuuden päätoimialoilla luottamus heikkeni vain välituotteiden tuotannossa. Kulutustavaroita tuottavilla aloilla luottamus sitä vastoin parani, ja pääomahyödykkeiden tuotannossa se pysyi muuttumattomana.

Palvelualojen kyselytutkimusten tulokset koehivivat heinäkuun tavoin edelleen merkittävästi elokuussa 2003, kun ne olivat toisella neljänneksellä hieman kohentuneet. Vaikka palvelualan arvonlisäyksen kasvu jäikin todennäköisesti heikoksi vuoden 2003 toisella neljänneksellä, tuoreimmat kyselytutkimustiedot osoittavat, että se oli huomattavasti vahvempaa kolmannella neljänneksellä. Ostopäälliköille tehtyyn Reutersin kyselyyn perustuva palvelualojen taloudellista toimeliaisuutta kuvaava indeksi nousi huomattavasti elokuussa, kuten heinäkuussakin, jo-

Kuvio 33.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden jakson muutos edellisestä kolmen kuukauden jaksosta; kausivaihtelusta puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammi-kuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Taulukko 10.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2000	2001	2002	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 Helmi	2003 Maalis	2003 Huhti	2003 Touko	2003 Kesä	2003 Heinä
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	-2,9	-1,7	-0,5	-0,3	-0,6	-0,1	0,1	-0,6	0,3	0,0	0,0	-0,1
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	12	6	0	1	-3	-8	-8	-8	-10	-8	-9	-8	-7
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	12	-2	-4	-4	-3	-4	-6	-4	-5	-5	-6	-6	-8
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	16	10	1	-2	-3	0	-1	0	0	0	-2	-2	-1
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	5	0	-9	-10	-8	-10	-8	-6	-11	-10	-6	-7	-4
Palvelualojen luottamusindikaattori ²⁾	11	-4	-18	-20	-23	-24	-21	-23	-26	-23	-21	-20	-16
Suhdanneindikaattori ³⁾	1,4	-0,2	-0,5	-0,5	-0,3	-0,4	-0,6	-0,3	-0,7	-0,6	-0,7	-0,7	-0,9
Kapasiteetin käyttöaste, %	84,4	82,9	81,4	81,5	81,5	81,1	80,7	-	-	80,8	-	-	80,6

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Palvelualojen luottamusindikaattorin tiedot on laskettu poikkeamina huhtikuusta 1995 alkaen lasketusta keskiarvosta, vähittäiskaupan luottamusindikaattorin tiedot poikkeamina heinäkuusta 1986 alkaen lasketusta keskiarvosta ja muiden luottamusindikaattorien tiedot poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

ten se nousi nyt neljännen kerran peräkkäin huhtikuun 2003 jälkeen. Se on nyt tasolla, joka viittaa palvelualojen tuotannon kasvuun vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä.

Positiivisiin merkkeihin viittaavat myös Euroopan komission kyselytutkimuksiin perustuvat vähittäiskaupan ja palvelualojen luottamusindeksit, jotka paranivat heinäkuussa. Edellisinä kuukausina kehitys oli ollut jokseenkin epävakaata mutta yleisesti suotuisaa. Käytettävissä olevien kansallisten tietojen perusteella näyttää siltä, että vähittäiskaupan luottamusindikaattori on saattanut laskea elokuussa 2003, mutta palvelualojen luottamusindikaattori on voinut nousta voimakkaasti kuten heinäkuussakin eli viidettä kuukautta peräkkäin. Kuluttajien luottamus näyttää vakautuneen vuoden 2003 toisella neljänneksellä heikolle tasolle, mikä viittaa siihen, että kotitalouksien odotukset ovat parantuneet sekä yleisen ta-

loustilanteen että työttömyyden suhteen. Kuluttajien luottamus koheni hieman heinäkuussa, ja käytettävissä olevien kansallisten tietojen mukaan se saattaa kohentua vielä hieman myös elokuussa.

Työmarkkinoiden kehitys edelleen heikkoa

Euroalueen standardoitu työttömyysaste oli heinäkuussa sama kuin kesäkuussa 2003 eli 8,9 %, mutta huhtikuusta 2001 alkanut noususuuntaus on jatkunut edelleen (ks. kuvio 34). Ilkärhmittäin tarkasteltuna työttömyysasteet olivat samat kuin kesäkuussa, joten alle 25-vuotiaiden työttömyysaste oli 16,9 % ja 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien 7,8 % (ks. taulukko 11). Työttömien määrä kasvoi heinäkuussa noin 30 000:lla. Kasvu ei juuri poikkea kahden edelli-

Taulukko 11.

Euroalueen työttömyys

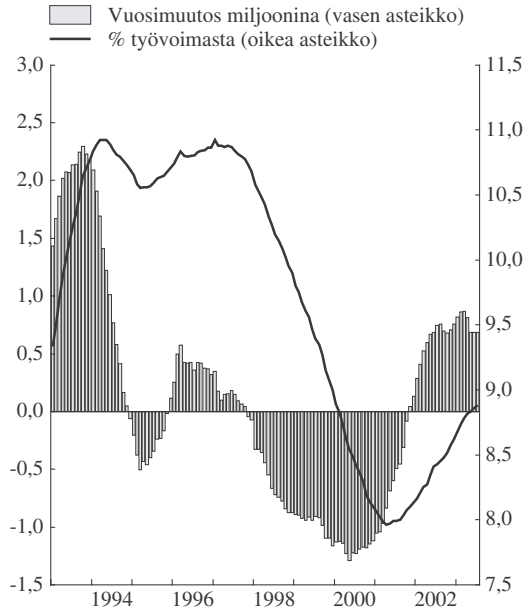
(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2000	2001	2002	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 Helmi	2003 Maalis	2003 Huhti	2003 Touko	2003 Kesä	2003 Heinä
Yhteensä	8,5	8,0	8,4	8,5	8,6	8,7	8,8	8,7	8,8	8,8	8,8	8,9	8,9
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	16,6	15,7	16,2	16,3	16,4	16,8	16,9	16,8	16,9	16,9	16,9	16,9	16,9
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	7,4	7,0	7,4	7,4	7,6	7,7	7,8	7,7	7,7	7,8	7,8	7,8	7,8

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

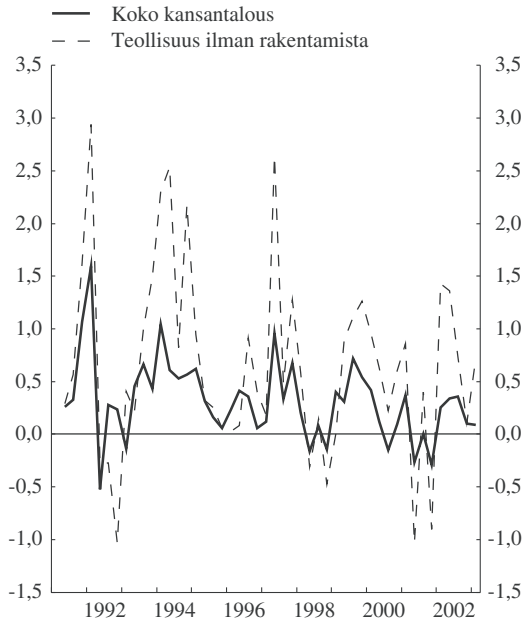
1) Vuonna 2002 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 22,2 %.

Kuvio 34.**Euroalueen työttömyys***(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)*

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

sen kuukauden kehityksestä, mutta se oli alle puolet työttömien määrän kuukausittaisesta kasvusta lokakuusta 2002 huhtikuuhun 2003. Työttömien määrän kasvuvauhdin hidastuminen touko-heinäkuussa 2003 saattaa johtua suureksi osaksi maakohtaisesta kehityksestä, jonka vaikutuksista vuoden 2003 loppuajana ei ole varmuutta. Siksi on mahdollista, että työttömyysaste nousee edelleen vuoden 2003 jälkipuoliskolla.

Kuvio 35.**Työn tuottavuus euroalueella***(neljännesvuosittainen prosenttimuutos; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)*

Lähde: Eurostat.

Kuten edellisessä Kuukausikatsauksessa todettiin, työllisyyden neljännesvuositason kasvu pysyi nollassa vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä, kuten kahtena edellisenä vuosineljänneksenäkin, eikä se muuttunut heikosta talouskasvusta eikä työttömyyden lisääntymisestä huolimatta (ks. taulukko 12). Kehitys vaihteli edelleen toimialoittain. Teollisuudessa (ilman rakentamista) työllisyys väheni vuoden 2003 en-

Taulukko 12.**Työllisyyden kasvu euroalueella***(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)*

	2000	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2003	2002	2002	2002	2002	2003
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	2,2	1,4	0,4	0,7	0,5	0,3	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous	-1,6	-0,8	-2,2	-2,5	-2,1	-2,1	-2,0	-2,3	-0,5	-0,4	-0,7	-0,4	-0,8
Teollisuus	0,9	0,4	-1,2	-1,0	-1,1	-1,3	-1,5	-1,6	-0,3	-0,3	-0,4	-0,5	-0,4
pl. rakentaminen	0,5	0,3	-1,3	-1,0	-1,2	-1,3	-1,6	-1,7	-0,4	-0,3	-0,4	-0,6	-0,5
Rakentaminen	1,9	0,4	-1,1	-0,8	-0,9	-1,3	-1,3	-1,1	-0,2	-0,3	-0,5	-0,2	0,0
Palvelut	3,0	1,9	1,2	1,6	1,3	1,1	0,9	0,7	0,4	0,2	0,1	0,2	0,2
Kauppa ja kuljetus	3,1	1,6	0,5	1,2	0,6	0,3	0,0	-0,2	0,3	-0,1	0,0	-0,2	0,1
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut	5,8	3,9	2,3	2,7	2,6	2,1	2,0	1,6	0,5	0,7	0,2	0,6	0,1
Julkishallinto	1,6	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,2	1,1	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

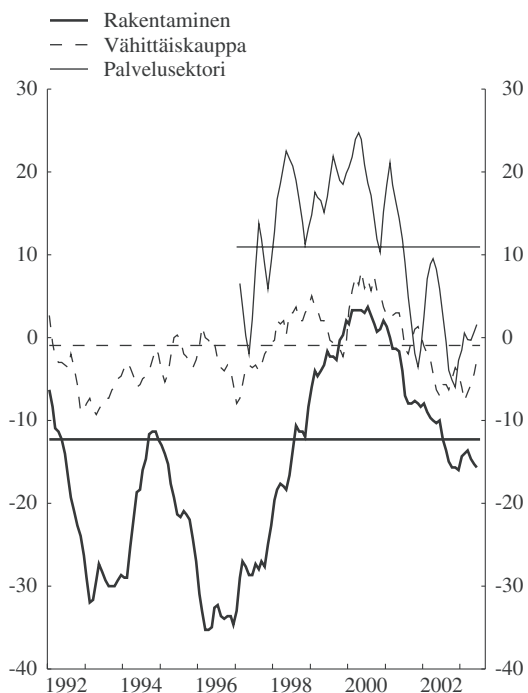
simmäisellä neljänneksellä kaikista toimialoista eniten, kun taas rakennusallalla työllisyys pysyi varsin vakaana (merkittävä tarkistus 0,3 prosentin supistumisvauhdista). Palvelualalla työllisyyden kasvu oli vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä positiivista eli 0,2 %, ja kasvuvauhti oli ollut sama myös vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä.

Koska talouskasvu on pysähdyksissä ja työllisyysluvut ovat pysyneet suhteellisen vakaina, työn tuottavuuden kasvu on ollut hyvin heikkoa vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 35). On todennäköistä, että tilanne jatkui samana toisella neljänneksellä. Vaikka yritysten on parannettava voittojaan ja joidenkin merkien mukaan kustannuksia (myös työvoimakustannuksia) karsitaan jatkuvasti, odotukset tuotannon elpymisestä asteittain vuoden 2003 jälkipuoliskolla ja työllisyyden hidas sopeutuminen tilanteeseen viittaavat siihen, että työn tuotta-

Kuvio 36.

Euroalueen työllisyysodotukset

(saldoluvut prosenttiyksikköinä, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

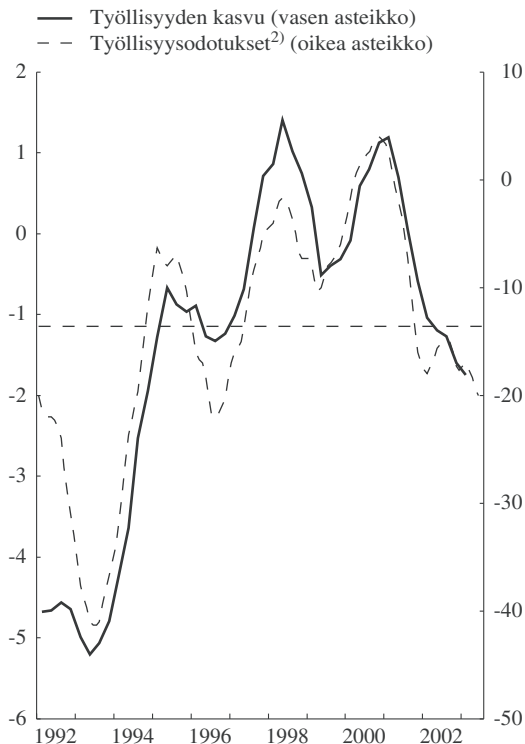
Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat työllisyysodotusten keskiarvoa rakennusallalla tammikuusta 1985 lähtien, vähittäiskaupassa huhtikuusta 1985 lähtien ja palvelusektorissa tammikuusta 1997 lähtien.

Kuvio 37.

Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset euroalueen teollisuudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, prosenttiyksikköinä laskettujen saldoluokujen kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa työllisyysodotusten keskiarvoa vuodesta 1985 alkaen.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Työllisyysodotukset koskevat ainoastaan tehdasteollisuutta.

vuoden kasvu todennäköisesti elpyy hitaasti ja vahvistuu vasta vuoden 2004 aikana.

Työllisyysodotusten perusteella työmarkkinatilanne ei todennäköisesti parane vuoden 2003 loppuajana (ks. kuvat 36 ja 37). Ostopäälliköiden elokuun 2003 kyselytutkimuksen mukaan työllisyyden odotettiin vähenevän sekä tehdasteollisuudessa että palvelualalla, mutta ei kuitenkaan yhtä voimakkaasti kuin aiemmin. Yrityksiä koskevissa Euroopan komission suhdannekyselyissä heinäkuulta 2003 ilmeni, että työllisyysodotukset kohenivat hieman kaikilla toimialoilla, joskin ne olivat edelleen suhteellisen heikkoja. Käytettävissä olevien kansallisten suhdannekyselytutkimusten perusteella työmarkkinatilanteeseen liittyvä pessimismi on mahdollisesti lisääntynyt elokuussa useimmilla toimialoilla.

Todennäköisintä talouskasvun asteittainen vahvistuminen vuoden 2003 jälkipuoliskolla

Taloudellinen toimeliaisuus pysähtyi vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä, kuten odotettiin. Koska työmarkkinat seuraavat yleensä viipeellä talouskehitystä, työmarkkinatilanne pysynee vaimeana myös vuoden 2003 loppuajan. On myös aihetta olettaa, että taloudellinen toimeliaisuus elpyy asteittain kuluvan vuoden jälkipuoliskolla ja vahvistuu edelleen vuonna 2004. Tätä näkemystä tukevat varsinkin tuoreimmat palvelualan suhdannekyselyjen tiedot. Euroalueen talouskasvun odotetaan elpävän useiden eri tekijöiden johdosta. Näitä tekijöitä

4 Julkinen talous

Taloustilanne varjostaa edelleen julkisen talouden näkymiä

Keväällä 2003 on julkistettu julkista taloutta koskevat tuoreimmat yhdenmukaistetut tiedot ja viralliset arviot siitä, miten julkisen talouden rahoitusasemat kehittyvät euroalueella. Hallitusten toimittamia viimeaikaisia tietoja julkisen talouden tämän vuoden kehityksestä ja finanssi-politiittisista toimenpiteistä ei ole yhdenmukaistettu maiden kesken, koska tietojen kattavuudessa ja määrittelyissä on maiden välisiä eroja. Näin ollen arvio euroalueen maiden julkisen talouden lyhyen aikavälin näkymistä voi tässä vaiheessa olla ainoastaan alustava.

On kuitenkin yhä enemmän näyttöä siitä, että useimmilta mailta jää selkeästi saavuttamatta viimeisimmissä vakaushjelmissä vuodeksi 2003 asetetut budjettitavoitteet. Lisäksi euroalueen vuoden 2003 keskimääräisen julkisen talouden alijäämän odotetaan suurenevan merkittävästi edellisestä vuodesta eikä supistuvan, kuten oli suunniteltu. Keskimääräinen julkisen talouden alijäämä on myös todennäköisesti hieman suurempi kuin Euroopan komission kevään arviossa, mikä merkitsee sitä, että alijäämä myös kasvaa edellisvuotisesta enemmän kuin aiemmin tänä vuonna odotettiin.

Julkinen talouden epäsuotuisa alijäämäkehitys vaikuttaa haitallisesti myös BKT:hen suhteutet-

ovat käytettävissä olevien reaalityulojen kasvu, kun ulkomaankaupan vaihtosuhte on parantunut entisestä aiemmin, korkojen alhaisuus ja ylipäänsä suotuisa rahoitustilanne sekä ulkomaisen kysynnän odotettu voimistuminen maailmantalouden elpymisen vuoksi. Näiden tekijöiden pitäisi kompensoida euron aiemman vahvistumisen vaikutuksia viennin kysyntään. Kehitykseen liittyy yhä riskejä, jotka johtuvat euroalueen ulkopuolella aiemmin kasautuneista makrotalouden epätasapainotekijöistä ja siitä, että euroalueen yrityssektorin tuottavuuden ja kannattavuuden parantamiseksi tarvittavien uudistusten laajuudesta ei ole vielä varmuutta. Kaiken kaikkiaan talouskasvun hidastumisen riskit näyttävät kuitenkin pienentyneen.

tuun keskimääräiseen julkisen talouden velkaan. Velkasuhde pieneni keskeytyksestä viiden vuoden ajan ja vakautui vuonna 2002; sen odotetaan suurenevan vuonna 2003.

Useimpien euroalueen maiden julkisen talouden rahoitusasemien heikkeneminen johtuu lähinnä (mutta ei yksinomaan) odotettua vaisumasta talouskasvusta. Etenkin julkisen talouden tulokehitys on jäänyt odotettua heikommaksi. Lisäksi joissakin maissa menot ovat olleet alun perin budjetoitua suuremmat pääasiassa sen vuoksi, että työttömyyskorvauksiin ja tulonsiirtoihin on jouduttu käyttämään suunniteltua enemmän varoja.

Julkinen talouden epäsuotuisa kehitys on huolestuttavaa erityisesti maissa, joiden rahoitusasemat ovat huomattavan epätasapainoiset, nimittäin Saksassa, Ranskassa, Italiassa ja Portugalissa. Kaikkien näiden maiden odotetaan jäävän jälkeen vuoden 2003 tavoitteista ja ilmoittavan julkisen talouden alijäämistä, jotka ovat lähes tai yli 3 % BKT:stä, ellei tasapainottoimia lisätä. Italian hallitus ei ole tarkistanut kevään alijäämäennustettaan, joka on 2,3 % BKT:stä, vaikka kasvuennusteet ovat aiempaa heikommät. Kertaluonteisista toimista saatujen, odotettua suurempien tulojen otaksutaan kompensoivan suhdanteista johtuvat tulojen menetykset. Viimeaikaiset tiedot osoittavat, että Ranska ja Saksa ylittävät BKT:hen suhteutetun 3 prosentin ali-

jäämärajan jälleen vuonna 2003. Lisäksi myös Portugalissa tulojen menetykset voivat nostaa alijäämän tätä kynnyksarvoa suuremmaksi.

Näiden neljän maan on vastattava julkista taloutta koskevista sitoumuksistaan vuoden 2003 loppuaikana, jotta niiden uudistushankkeet ja EU:n finanssipolitiikan periaatteet ovat uskottavia. Kurinalainen julkinen talous ja tarvittaessa finanssipolitiikan tiukentaminen auttaisivat osaltaan hillitsemään poikkeamia tavoitteista ja estämään tarpeettoman lipsumisen julkisen talouden tasapainottamistavoitteista.

Vuoden 2004 budjettisuunnitelmissa tulee näkyä pyrkimys kohti tervettä julkista taloutta

Euroalueen maat valmistelevat parhaillaan vuoden 2004 budjettisuunnitelmiaan. Näiden suunnitelmien tulisi osaltaan lujittaa luottamusta talouden näkymiin. Tämä voidaan saavuttaa parhaiten, jos budjettisuunnitelmissa on pohjanaan terve keskipitkän aikavälin viritys niiden talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaisesti, jotka Eurooppa-neuvosto kesäkuussa 2003 hyväksyi. Näissä suuntaviivoissa todetaan, että jäsenvaltioiden on finanssipolitiikan avulla edistettävä tuotannon vakauttamista antamalla automaattisten vakauttajien toimia täysimääräisesti ja symmetrisesti koko suhdannekierron ajan. Samalla on vältettävä liiallisia alijäämiä ja taattava rakenteellinen vakauttaminen lähellä tasapainoa olevan tai ylijäämäisen suhdannekorjatun julkisen talouden rahoitusaseman saavuttamiseksi. Julkisen talouden tasapainottamis- ja uudistushankkeiden on tuettava hankkeita, joilla työnteen ja investointien kannustimia vahvistetaan ja väestön ikääntymiseen liittyviin finanssipoliittisiin haasteisiin vastataan. Finanssipoliittisten suunnitelmien on myös kuvastettava realistisia oletuksia makrotaloudellisen ympäristön kehityksestä, ja niissä tulee selkeästi täsmentää tarvittavat toimenpiteet, jotta ne olisivat uskottavia.

Näissä neljässä maassa, joissa julkisen talouden tasapainottomuudet ovat huomattavia, on ratkaisevan tärkeää, että tasapainottamistoimissa edetään riittävästi, jotta liialliset alijäämät voi-

daan estää tai korjata ajoissa. Nämä tavoitteet on asetettu Euroopan unionin neuvoston lausunnoissa aiemmin tänä vuonna, ja niiden höllentäminen heikentäisi uudistushankkeita ja veisi pohjaa vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuudelta.

Tämänhetkiset tiedot näiden neljän maan vuotta 2004 koskevista finanssipoliittisista suunnitelmista ovat vielä varsin vähäiset. Italian hallituksen keskipitkän aikavälin suunnitelma sisältää tarkistetun alijäämätavoitteen eli 1,8 % BKT:stä, joka jälleen saavutettaisiin pääasiassa tilapäisin toimin. Lisäksi Italian hallitus on lykännyt vuoteen 2007 lähes tasapainoisen tai ylijäämäisen rahoitusaseman saavuttamisen. Saksan finanssipoliittisista suunnitelmista keskustellaan parhaillaan, ja painopiste on etenkin tervetulleissa rakenteellisissa uudistuksissa. Tässä yhteydessä on kuitenkin tärkeää ymmärtää, että kasvua tukevat rakenteelliset uudistukset ja julkisen talouden tasapainottamistoimet eivät ole toistensa vaihtoehtoja, jos tällaiset uudistukset on suunniteltu tarkoituksenmukaisesti, vaan ne pikemminkin täydentävät toisiaan. Vaikka veronkevennysten kasvua edistävä vaikutus on hyvin tunnettua, huomommin ymmärretään sitä tosiasiaa, että menojen hillintään perustuva julkisen talouden tasapainottaminen ja uudistaminen ovat hyväksi luottamuksen ja kasvunäkymien kannalta.

Myös eräissä muissa maissa julkinen talous on epätasapainossa. Niiden budjettisuunnitelmien ohjenuorana tulisi olla euroryhmän lokakuun 2002 sopimus, jossa rakenteelliseksi tasapainottamistavoitteeksi määritellään vähintään 0,5 % BKT:stä vuodessa, kunnes lähes tasapainoinen tai ylijäämäinen rahoitusasema saavutetaan. Lisäksi finanssipoliittisten toimien tulisi olla ”korkealaatuisia”, ja niiden tulisi parantaa keskipitkän aikavälin taloudellisia ja finanssipoliittisia näkymiä. Jos finanssipoliittisiin tavoitteisiin sisältyy (ennakolta) tarkoituksenmukainen julkisen talouden tasapainottamisstrategia, automaattisten vakauttajien voidaan antaa toimia vapaasti (jälkikäteen), mikäli taloustilanne kehittyisi eri suuntaan kuin oli odotettu.

Jos maan julkinen talous on terveellä pohjalla, budjettisuunnitelmissa voidaan ottaa huomioon

makrotaloudellisen ympäristön muutokset samalla, kun estetään julkisen talouden tasapainottomuuksien syntyminen. Aktiivinen finanssipolitiikka ei kuitenkaan yleensä ole aiheellista, ja

lisäponnistukset velan vähentämiseksi nopeasti ovat toivottavia merkittävästi velkaantuneissa maissa, jotta julkinen talous olisi entistä kestävämpää.

5 Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase

Maailmantalouden kasvu nopeutuu

Uusimpien julkistettujen tietojen mukaan maailmantalouden elpyminen on jonkin verran laajentunut ja vahvistunut melko pitkään jatkuneen maltillisen kasvun jälkeen. Tilanteen paraneminen johtuu suureksi osaksi Yhdysvaltain myönteisestä talouskehityksestä ja kasvun nopeutumisesta Aasiassa, viime aikoina myös Japannissa (ks. kuvio 38).

Vaikka yksityinen kulutus ja ekspansiivinen talouspolitiikka ovat tukeneet talouden aktiivisuuden asteittaista kohenemistä kaikkialla maailmassa, varsinkin yritysten investoinnit ovat pysyneet useimmissa teollisuusmaissa vaimeina, mikä viittaa siihen, että elpyminen ei ehkä vielä ole kestävällä pohjalla. Edellisen voimakkaan kasvun aikana kertyneet tasapainottomuudet, erityisesti ylikapasiteetti ja yritysten velkaantuneisuus, yhdistyneenä osakemarkkinoiden hintakuplan puhkeamisen jälkiseurauksiin hillitsevät edelleen investointeja. Jonkin verran parantuneista näkymistä huolimatta myös Yhdysvaltain kaksoisvajeen suureneminen on huolestuttavaa maailmantalouden kasvunäkymien kannalta.

Alustavat tiedot osoittavat Yhdysvaltain talouden elpymisen vahvistuneen vuoden 2003 toisella neljänneksellä. BKT:n määrä kasvoi 3,1 % (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna) pääasiassa yksityisen, erityisesti kestäviin kulutustavariihin kohdistuvan kulutuksen ansiosta. Tämä BKT:n määrän kasvun nopeutuminen johtui myös valtion puolustusmenojen huomattavasta lisääntymisestä ja vähäisemmässä määrin yksityisten yritysten investoinneista. Investoinnit kasvoivat kaikissa aluerissä paitsi varastojen muutoksessa (joka hidasti BKT:n määrän kasvua). Nettovienti heikensi jokseen-

kin merkittävästi (1,2 prosenttiyksikköä) vuositasolle korotettua BKT:n määrän kasvua, kun viennin määrä supistui ja tuonnin määrä kasvoi.

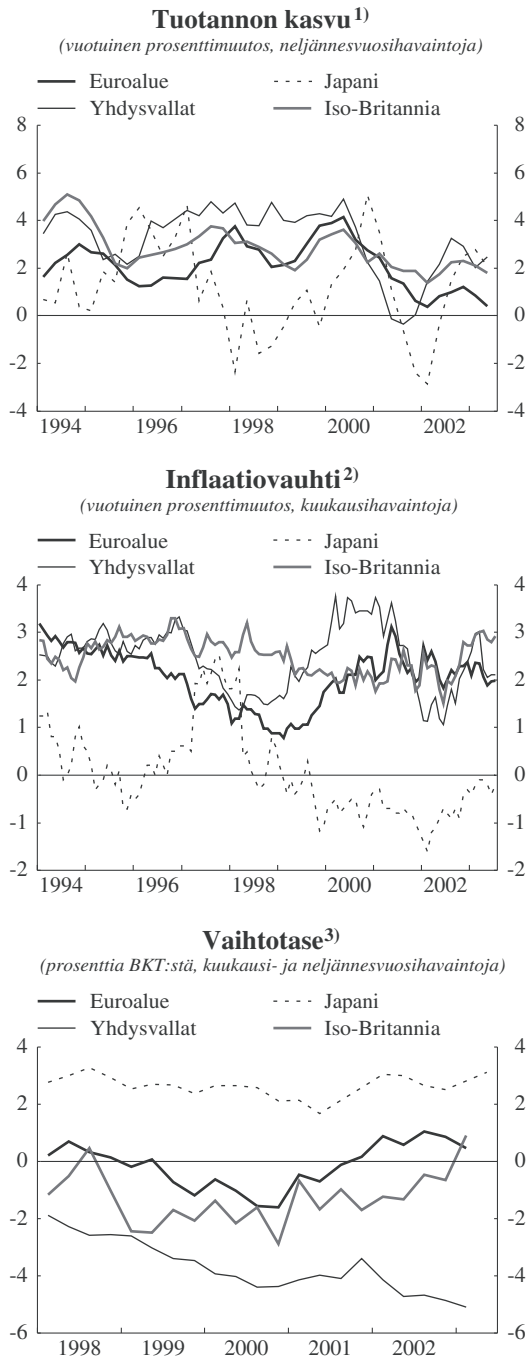
Käytettävissä olevien tietojen perusteella Yhdysvaltain talous näyttäisi vahvistuvan vuoden 2003 toisella puoliskolla. Yksityishenkilöiden tuloverojen kevennysten odotetaan edelleen tukevan yksityisen kulutuksen kasvua samalla, kun yksityisten yritysten investointien odotetaan alkavan vilkastua entisestään. Talouden elpymisen kestävyys liittyy kuitenkin edelleen riskejä erityisesti tiettyjen pitkittyneiden tasapainottomuuksien takia.

Yritysten menoja ennakoivat indikaattorit viittaavat siihen, että yhdysvaltalaisen yritysten investointisuunnitelmat olisivat elpymässä ja että meneillään oleva yritysten luottamuksen kohoneminen on liittynyt uusien tilausten määrän merkittävään kasvuun sekä tehdasteollisuudessa että palvelusektorilla. Heinäkuun tiedot teollisuustuotannosta olivat myös odotettua myönteisemmät ja vahvistavat entisestään käsitystä, että tehdasteollisuuden laskukausi saattaa olla päättymässä. Yhdysvaltain keskuspankin johtokunnan teettämän tuoreen tutkimuksen mukaan yhdysvaltalaisissa yrityksissä viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana tehdyt rakenneuudistukset ovat kaventaneet luottomarginaaleja ja parantaneet pankkien tarjoaman investointirahoituksen ehtoja. Tästä huolimatta ylikapasiteetti ja yritysten velkaantuneisuus saattavat edelleen haitata investointeja.

Yksityistä kulutusta koskevat tuoreet tiedot viittaavat kotitalouksien kulutuksen jatkumiseen vahvana lyhyellä aikavälillä. Vaikka kuluttajien luottamus on viime kuukausina parantunut vain vähän, kotitalouksien käytettävissä olevien

Kuvio 38.

Talousoikeus keskeisissä teollistuneissa talouksissa

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.
1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot.
2) Vuoteen 1995 asti euroaluetta koskevat tiedot ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksitietoihin perustuvia arvioita YKHI-inflaatiovauhdista. Vuoden 1995 jälkeen tiedot perustuvat YKHIin. Ison-Britannian osalta käytetään RPIX-indeksiä.
3) EKP:n ja Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. Kaikkien maiden BKT- ja vaihtotaseluvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

tulojen voimakas kasvu lisäsi heinäkuussa yksityistä kulutusta selvästi. Tämä johtui suureksi osaksi kestävien kulutustavaroiden hankintojen jatkumisesta vilkkaana. Koska verojen kevennykset olivat kuitenkin pääasiallinen kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja heinäkuussa merkittävästi lisännyt tekijä, työmarkkinatilanteen kestävä paraneminen edesauttaisi kulutuksen kasvun jatkumista. Heinäkuun työllisyystilastojen julkaisemisen jälkeen saadut useat muut työmarkkinatiedot ovatkin sisältäneet joitakin varovaisia merkkejä tilanteen mahdollisesta paraneemisesta.

Vuotuinen kuluttajahintainflaatiovauhti on viime kuukausina vakiintunut, ja heinäkuussa se oli 2,1 % vuodentakaiseen verrattuna. Hintakehitykseen keskeisesti vaikuttavia tekijöitä ovat edelleen palvelusektori ja erityisesti terveydenhoidon, kuljetuksen ja koulutuksen alat. Ilman elintarvikkeiden ja energian hintoja laskettu kuluttajahintainflaatio on myös tasoittunut, ja se oli heinäkuussa 1,5 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Keskipitkällä aikavälillä inflaatiopaineiden odotetaan jäävän maltillisiksi, koska suhteellisen vaatimattoman palkkojen nousun yhdistyneenä vahvaan tuottavuuden kasvuun odotetaan hidastavan yksikkötyökustannusten kasvua.

Rahapolitiikasta vastaava Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (FOMC) päätti kokouksessaan 12.8.2003 pitää federal funds -taavoitekoron ennallaan 1 prosentissa eli samalla tasolla, jolla se on ollut kesäkuusta 2003 alkaen. FOMC vahvisti kesäkuussa tekemänsä arvion, jonka mukaan inflaation hidastumisen riskit olivat suuremmat kuin talouskasvuun liittyvät riskit. Lehdistötiedotteessa todettiin myös, että ”inflaation epätoivottavasta hidastumisesta” aiheutuvat riskit mahdollistavat sen, että ”keveän rahapolitiikan harjoittamista” voidaan jatkaa ”jatkaa huomattavan pitkään”.

Japanin talouden kohenemisen odotetaan jatkuvan. Vuoden 2002 toisesta neljänneksestä lähtien jatkuvasti hidastunut BKT:n määrän neljännesvuositason kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2003 toisella neljänneksellä jälleen eli 0,6 prosenttiin oltuaan ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 %. Ulkoisen kysynnän osuus BKT:n kasvusta oli 0,2 prosenttiyksikköä, ja loput 0,4 prosenttiyksikköä.

sikköä johtuivat kotimaisesta kysynnästä. Nettovientä kohensi tuonnin supistuminen 1,1 prosentilla, mikä johtui osittain SARS-epidemian vaikutuksesta matkailualan palvelujen tuontiin. Samalla viennin kasvuvauhti elpyi hieman ja oli 1,0 % (edelliseen vuosineljännekseen verrattuna). Sitä kuitenkin vaimensi maailmantalouden suhteellisen vaimea kehitys. Japanin hallituksen jatkuvat ponnistelut julkisen talouden vakauttamiseksi keskipitkällä aikavälillä julkisia menoja rajoittamalla johtivat siihen, että julkiset investoinnit vähenivät edelleen eli 0,9 % ja julkinen kulutus supistui 0,4 %.

Maailmantalouden asteittaisen kohenemisen odotetaan jossain määrin tukevan Japanin taloutta vastaisuudessa. Tutkimustulokset sekä viimeaikainen osakkeiden ja joukkolainojen kehitys tukevat odotuksia, joiden mukaan taloudellinen toimeliaisuus olisi vilkastumassa. Myös hallituksen käyttämän ennakoivan indikaattorin viimeaikainen nousu ja varastojen pienuus saattavat olla osoitus teollisuustuotannon piristymisestä. Myös konetilausten määrän kasvu viittaa investointikysynnän todennäköiseen lisääntymiseen. Taloutta rasittavat kuitenkin edelleen rahoitusalan ja yrityssektorin merkittävät rakenteelliset ongelmat.

Hintakehityksen tarkastelu osoittaa, että deflaatiopaineita on jatkuvasti olemassa. Sekä kokonaiskuluttajahintainflaatio että ilman tuoreiden elintarvikkeiden hintoja laskettu kuluttajahintainflaatio hidastuivat heinäkuussa 2003 vuodentakaisesta 0,2 %, kun ne olivat kesäkuussa hidastuneet 0,4 %. BKT:n deflaattorin vuotuinen laskuvauhti puolestaan hidastui eli vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen -3,5 prosentista toisen neljänneksen -2,1 prosenttiin.

Tämän tilanteen huomioon ottaen Japanin keskuspankki on pitänyt keskuspankissa olevien sekkitalalletusten määrää koskevan tavoitteen sa noin 27 000–30 000 miljardissa jenissä kaikissa rahapoliittisissa kokouksissaan sitten 20.5.2003, jolloin tavoite nostettiin tämänsuuriseksi. Lisäksi 11.6.2003 Japanin keskuspankki tarkensi politiikkansa, jota se noudattaa ostaessaan vakuudellisia arvopapereita. Ostojärjestelmä, joka on voimassa maaliskuun 2006 loppuun, on toistaiseksi rajattu enintään 1 000 miljardin

Japanin jenin arvopaperikantaan. Vakuudeksi kelpaavien arvopapereiden on edistettävä pienten ja keski suurten yritysten joustavaa rahoitusta ja niiden luottokelpoisuusluokan on oltava vähintään BB.

Isossa-Britanniassa BKT:n määrän neljännesvuosikasvuvauhti nopeutui ja oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä 0,3 % vuosikasvuvauhdin ollessa 1,8 %. Kotitalouksien kulutuksen kasvuvauhti kiihtyi toisella neljänneksellä 1,3 prosenttiin ensimmäisestä neljänneksestä, jolloin se oli hidastunut. Kiinteän pääoman bruttomuodostus väheni toisella neljänneksellä 0,5 %, mikä johtui yritysten investointien supistumisesta. Investointikysyntää ovat todennäköisesti heikentäneet kysyntään liittyvä epävarmuus ja yrityssektorin ylikapasiteetti. Vaikka tuonti kasvoi toisella neljänneksellä 0,5 %, toisen neljänneksen nettoviennin vaikutus BKT:n määrän kasvuun oli huomattavan negatiivinen. Ison-Britannian tuotannon kasvu vahvistunee vähitellen julkisen kulutuksen vahvan kasvun, nettoviennin kasvuvaiikutuksen lisääntymisen ja yritysten investointien maltillisen elpymisen tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvu saattaa kuitenkin hidastua.

RPIX-indeksillä (vähittäishintaindeksi, josta on poistettu asuntolainojen korkomenot) mitattu vuotuinen inflaatiövauhti oli heinäkuussa 2,9 % eli sama kuin toisella neljänneksellä. Punnan heikkeneminen sitten vuoden 2003 alun näyttää nostaneen tavaroiden suhteellisia hintoja, kun taas palvelujen hintojen nousu on vuoden alusta alkaen asteittain hidastunut, mihin on vaikuttanut tulokehityksen maltillisuus. Vuotuinen YKHI-inflaatiövauhti oli heinäkuussa 1,3 % eli RPIX-inflaatiota huomattavasti hitaampi. Tähän vaikutti asumiskustannusten sisällyttäminen RPIX-indeksiin.

Englannin pankin rahapoliittinen komitea laski 10.7.2003 pitämässään kokouksessa repokorkoa 0,25 prosenttiyksikköä eli 3,5 prosenttiin. Englannin pankki selitti päätöstään maailmanlaajuisilla ja kotimaisilla kysyntänäkymillä, jotka olivat osoittautuneet aiemmin odotettua heikommiksi. Myös RPIX-inflaation odotetaan hidastuvan vuoden aikana, kun öljyn hinnasta ja asumiskustannuksista aiheutuvat inflaatiota tilapäisesti kiihdyttävät vaikutukset häviävät.

Tanskassa BKT:n määrä supistui vuoden 2003 toisella neljänneksellä -0,5 % ensimmäisestä neljänneksestä (-0,8 % vuodentakaisesta); ensimmäisellä neljänneksellä kasvua oli ollut 0,4 % (1,4 % vuodentakaisesta). Kasvun hidastuminen johtui pääasiassa varastojen pienenemisestä sekä julkisen kulutuksen ja ennen kaikkea kiinteiden investointien vähenemisestä. Nettoviennin ja yksityisen kulutuksen vaikutus oli suotuisa. Tämä poikkeaa vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen kehityksestä, jolloin erityisesti varastot vaikuttivat BKT:n määrän kasvuun eniten. Vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti hidastui hieman eli vuoden 2003 toisen neljänneksen 2,2 prosentista heinäkuun 1,8 prosenttiin, mikä johtui pääasiassa tuontihintojen alenemisesta ja halpana pysyvistä öljyn hinnasta.

Alustavien kansantalouden tilinpidon tietojen mukaan Ruotsin BKT:n määrä kasvoi vuoden 2003 toisella neljänneksellä 0,3 % ensimmäisestä neljänneksestä, jolloin se oli kasvanut 0,5 %. Tuotannon kasvua vauhdittivat lähinnä kotitalouksien kulutus ja nettoviennin osuus. Vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti nopeutui 2,4 prosenttiin heinäkuussa 2003, kun se oli ollut toisella neljänneksellä keskimäärin 2,1 %. Tämä johtui pääasiassa energian hinnan ja vuokrien noususta.

Sveitsissä julkaistut uusimmat tiedot vahvistivat käsityksen talouden kasvun heikkenemisestä vuoden alkupuoliskolla. BKT:n määrän kasvu oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä negatiivista jo kolmantena vuosineljänneksenä peräkkäin, mikä johtui investointien vähenemisestä edelleen. Joidenkin ennakoivien indikaattoreiden viimeaikainen myönteinen kehitys ja maailmantalouden elpymisen jatkuminen viittaavat kuitenkin talouskasvun todennäköiseen piristymiseen. Inflaatio nopeutui hieman elokuussa. Heinäkuussa vuotuinen inflaatiovauhti oli 0,5 %, kun se oli kesäkuussa ollut 0,3 %.

Suurimmissa EU:n tulevaisuuden jäsenvaltioissa kasvunäkymät ovat edelleen positiiviset. Eri maista saadaan kuitenkin monipuolisempi kuva, kun tarkastellaan hinta- ja suhdannekehitystä. Tšekissä BKT:n kasvu nopeutui jonkin verran ensimmäisellä neljänneksellä, kun kotitalouksien kulutus lisääntyi voimakkaasti ja vienti kasvoi

maltillisesti. Unkarissa tuotannon kasvu hidastui merkittävästi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, vaikka kulutus jatkui vahvana. Unkarin keskuspankki päätti 4.6.2003 hyväksyä hallituksen pyynnön forintin kurssin devalvoimista 2,26 prosentilla ja pitää voimassa +/- 15 prosentin vaihteluvälin. Tämän päätöksen jälkeen keskuspankki nosti korkoja 300 peruspisteellä eli 9,5 prosenttiin. Vaikka yksityinen kulutus heikkeni Puolassa, talouskasvu jatkui ensimmäisellä neljänneksellä vakaana, sillä talous hyötyi viennin merkittävästä elpymisestä. Tehdasteollisuussektorin toiminta oli voimakasta vuoden 2003 toisella neljänneksellä.

Venäjän talousnäkymät ovat parantuneet merkittävästi, kuten tuotannon lähes 8 prosentin kasvu vuoden ensimmäisellä neljänneksellä osoittaa. Öljyn hinnan nousu on merkittävästi nopeuttanut kasvua, ja Venäjän öljy-yhtiöiden vientimäärät kasvavat. Vuoden alkupuoliskolla inflaatio hidastui hieman ja oli kesäkuussa juuri alle 14 %.

Turkin talouden viimeaikainen vahvuus on jatkunut. Kehitykselle on leimallista kulutuksen voimakas elpyminen ja investointien kasvu; tuotannon vuotuinen kasvu vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä oli yli 8 %. Vaikka ulkomaankauppa on vaikuttanut kasvuun negatiivisesti, se kasvaa nyt hyvin nopeasti. Vuotuinen inflaatiovauhti on pysynyt vakaasti hieman alle 30 prosentissa.

Aasiassa (pl. Japani) kasvu jatkuu suhteellisen voimakkaana, vaikka SARS-epidemia hidasti tilapäisesti talouskasvua vuoden 2003 toisella neljänneksellä. Epidemia vaikutti voimakkaimmin Hongkongin, Singaporen, Taiwanin ja Kiinan talouteen. SARS-epidemian vaikutus näkyi erityisen selvästi kotimaan palvelualoilla, ennen kaikkea vähittäiskaupassa, ravintoloissa ja hotelleissa. Aivan viime aikoina näilläkin aloilla on ollut elpymisen merkkejä.

Tuotannon kasvun maltillistuttua Kiinassa vuoden 2003 toisella neljänneksellä maan talouskasvu on edelleen alueen nopeinta. BKT:n määrän kasvu pysyi toisella neljänneksellä vahvana eli 6,7 prosentissa (vuodentakaiseen verrattuna), ja sitä tukivat vienti sekä investoinnit, samalla kun SARS-epidemian aiheuttama kulutus-

sen kasvun hidastuminen hillitsi sitä. Heinäkuussa 2003 vienti kasvoi edelleen nopeasti eli 31 % (vuodentakaisesta). Myös kiinteät investoinnit lisääntyivät voimakkaasti eli 27 % (vuodentakaisesta). Vähittäiskaupan myynti kasvoi heinäkuussa 9,8 % (vuodentakaisesta) ja oli näin täysin toipunut toisen neljänneksen notkahduksesta. Vaikka deflaatiopaineet eivät ole kokonaan hävinneet, kuluttajahinnat ovat jatkaneet nousuaan viime kuukausina. Heinäkuussa niiden vuotuinen nousuvauhti oli 0,5 %.

Etelä-Koreassa talouskehitys on edelleen hidastunut, mikä johtuu suureksi osaksi kotimaisen kysynnän kasvun hiipumisesta. BKT:n määrä kasvoi vuoden 2003 toisella neljänneksellä 1,9 % (edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta), kun se oli kasvanut ensimmäisellä neljänneksellä 3,7 % (edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta). Sekä yritysten että kuluttajien luottamus on heikentynyt edelleen, mikä johtuu useista tekijöistä. Niihin kuuluvat viimeaikaiset yritysten kirjanpitoskandaalit, kotitalouksille myönnettyjen lainojen määrän väheneminen ja Pohjois-Koreaa koskevien geopoliittisten jännitteiden lisääntyminen. Kotimaisen kysynnän kehityksestä poikkeavasti vienti on pysynyt tuotannon kasvua pääasiassa tukevana tekijänä. Vuoden 2003 toisella neljänneksellä Singaporen vuotuinen BKT:n määrä supistui 4,2 % ja Taiwanin 0,1 %. Tämä negatiivinen kehitys johtui suurimmaksi osaksi SARS-epidemian vaikutusten vuoksi selvästi heikentyneestä kotimaisesta kysynnästä samalla, kun vienti jatkui suhteellisen vahvana.

Aasian (pl. Japani) loppuvuotta ja vuotta 2004 koskevat talousnäkökymät ovat positiiviset ja riskit näyttävät olevan jokseenkin tasapainossa.

Uusimmat Latinalaista Amerikkaa koskevat tiedot näyttävät osoittavan, että viime vuonna alkanut talouden elpyminen on nyt hidastumassa. Brasilian talouskasvu hidastui vuoden 2003 toisella neljänneksellä. Teollisuustuotanto, joka on viime aikoina vaihdellut huomattavasti, väheni kesäkuussa 3,3 % (vuodentakaisesta). Meksikon BKT:n määrä kasvoi vuoden 2003 toisella neljänneksellä 0,2 % (edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta), kun se oli kasvanut ensimmäisellä neljänneksellä 2,3 % (edellisen vuoden vas-

taavasta ajankohdasta). Meksikon talouskehitystä heikensi eniten tehdasteollisuussektori, jonka tuotanto supistui toisella neljänneksellä 4,5 % (vuodentakaisesta), mikä johtui osittain muiden kuin öljytuotteiden viennin vähenemisestä. Aasia (pl. Japani) on viime aikoina kilpaillut voimakkaasti näiden tuotteiden markkinoilla. Meksikossa muiden kuin öljytuotteiden viennin elpymisestä saatiin kuitenkin joitakin merkkejä kesäkuussa. Argentiinan talouskasvu näyttää hidastuvan. Maan loppuvuoden talousnäkökymiä heikentää huomattava ulkomaisten lainojen tarve, kunnes maa pääsee kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa sopimukseen uusista rahoitusjärjestelyistä.

Euro heikkeni elokuussa

Elokuussa 2003 euro heikkeni keskeisimpiin valuuttoihin nähden. Eniten heikkeni euron jenkurssi, sillä Japanin jeni vahvistui laajasti. Euro heikkeni kuitenkin myös Yhdysvaltain dollariin nähden sekä hieman vähemmän Englannin puntaan nähden. Muutokset liittyivät lähinnä siihen, että markkinaosapuolten käsitykset Japanin ja Yhdysvaltojen talouskasvunäkymistä paranivat ja euroalueella talouden odotettiin elpyvän vain vähitellen.

Yhdysvaltain dollarin vahvistumiseen euroon nähden vaikutti markkinaosapuolten aiempaa optimistisempi käsitys Yhdysvaltain talousnäkökymistä (ks. kuvio 39). Käsitystä tukivat Yhdysvalloissa julkaistut taloustiedot, joiden mukaan talouden elpyminen oli voimistunut vuoden 2003 toisella neljänneksellä. Vähittäiskaupan myynti oli myös ollut odotettua voimakkaampaa, asuntomarkkinat olivat pysyneet vilkkaina ja työmarkkinatilanteen mahdollisesta kohentumisesta näkyi alustavia merkkejä. Merkit yritysten ja kuluttajien luottamuksen elpymisestä saattavat myös viitata siihen, että yksityisten investointien kasvu voimistuu Yhdysvalloissa lähitulevaisuudessa. Sen sijaan huolestuneisuus Yhdysvaltain vaihtotaseen alijäämän rahoituksesta ja Yhdysvaltain julkisen talouden alijäämän voimakkaasta kasvusta eivät näytä vaikuttaneen valuuttakursseihin merkittävästi. Elokuun loppupuolella tekniset tekijät ovat saattaneet nopeuttaa euron heikkenemistä, kun valuuttakurssi rikkoi valuut-

takaupan kannalta keskeiset tukitasot. Syyskuun 3. päivänä 2003 euron dollarikurssi oli 1,08 eli lähellä neljän edeltäneen kuukauden alinta kurssia Yhdysvaltain dollariin nähden. Euro oli 4,7 % heikompi kuin heinäkuun lopussa mutta 14 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

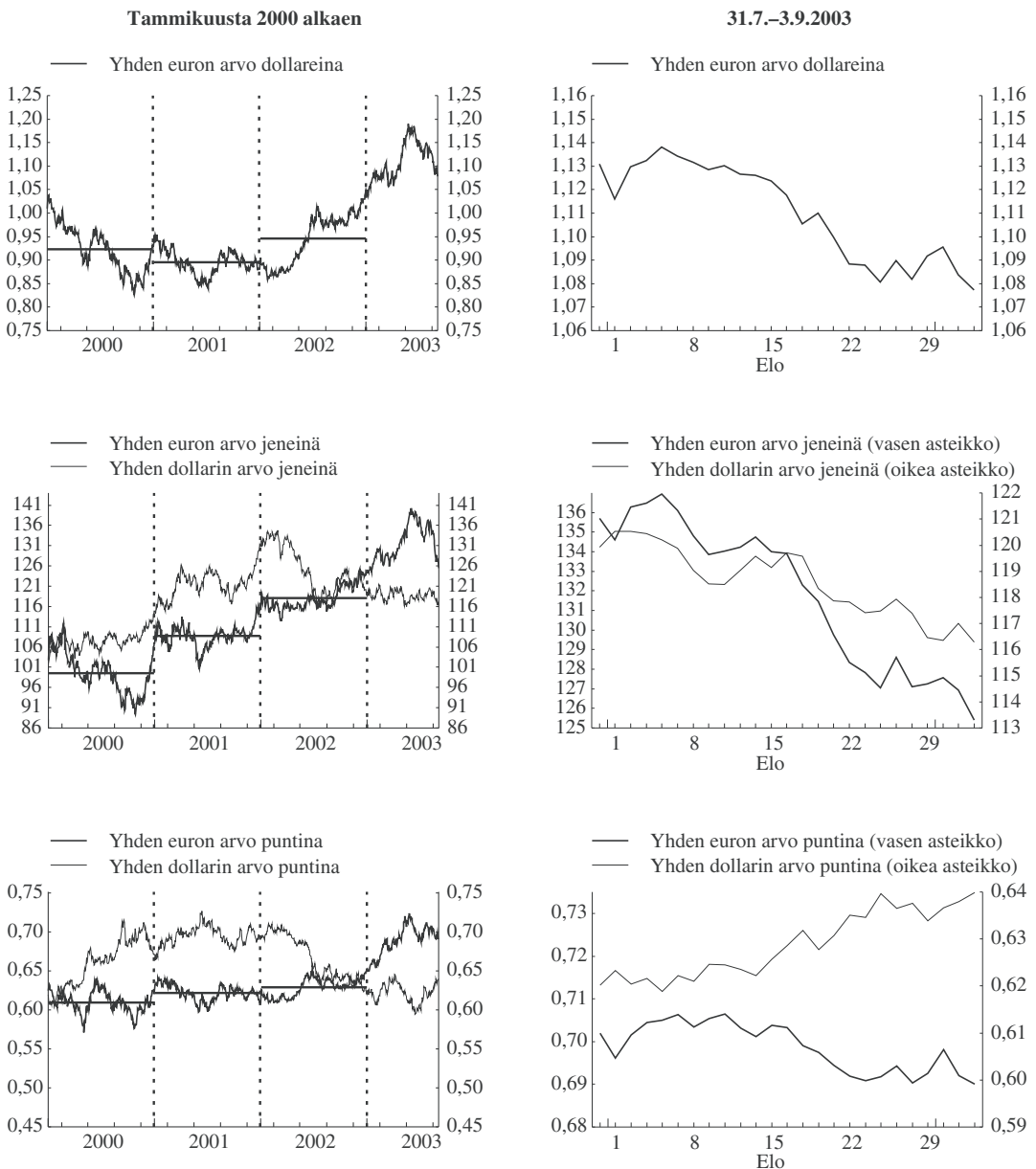
Elokuussa Japanin jeni vahvistui tuntuvasti eu-roon nähden ja maltillisemmin Yhdysvaltain dol-lariin nähden. Muutosten taustalla oli useita tar-

kastelujakson aikana julkaistuja talouslukuja, jotka viittasivat aiempaa valoisampiin näkymiin (ks. kuvio 39). Merkit talouskasvun nopeutumi-sesta Japanissa tulivat kulutuskysynnän kasvusta ja keskeisten ennakoiden indikaattorien suotui-sista lukemista. Japanissa osakkeiden hinnat nousivat merkittävästi elokuussa, ja pitkien joukkolainojen tuototkin kasvoivat huomatta-vasti etenkin kuun loppupuolella. Tämä liittyi myös siihen, että japanilaiset sijoittajat kotiutti-

Kuvio 39.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavainnot)

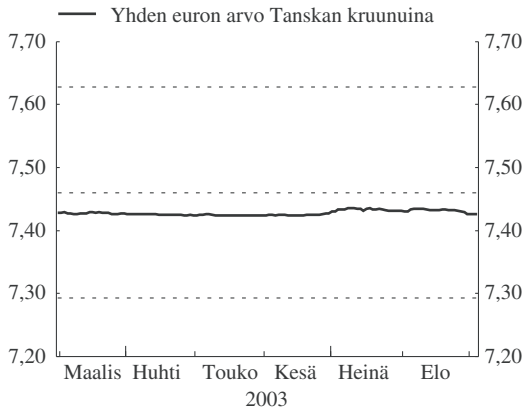
Lähde: EKP.

Huom. Kummassakin palstassa mittakaava on vertailukelpoinen. Vaakasuorat viivat kuvaavat vuosikeskiarvoja.

Kuvio 40.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

vat varojaan ulkomaisista sijoituksista osakemarkkinoille, ja siihen, että sijoituksia siirrettiin joukkolainoista osakkeisiin. Syyskuun 3. päivänä 2003 euron jenikurssi oli 125,4 eli 7,6 % heikompi kuin heinäkuun lopussa mutta 6,2 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

Englannin punta vahvistui jonkin verran euroon nähden mutta heikkeni Yhdysvaltain dollariin nähden. Punnan vahvistuminen euroon nähden liittyi osittain Englannin pankin lausuntoihin, jonka mukaan Ison-Britannian talous oli elpymässä, sekä jonkin verran odotettua parempiin työllisyyslukuihin (ks. kuvio 39). Englannin punnan hienoinen vahvistuminen euroon nähden elokuussa on kuitenkin saattanut osittain liittyä myös siihen, että punta on perinteisesti liikkinut samansuuntaisesti Yhdysvaltain dollarin kanssa. Syyskuun 3. päivänä euron puntakurssi oli 0,69 eli 1,7 % heikompi kuin heinäkuun lopussa mutta 9,7 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

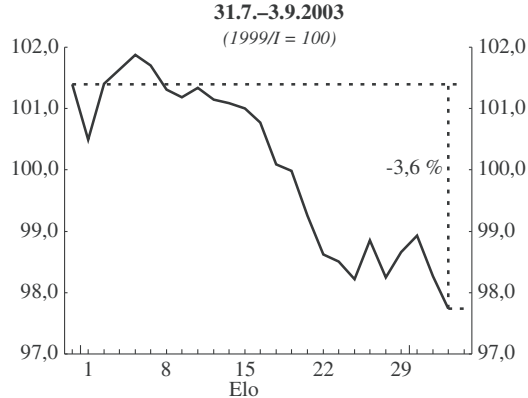
ERM II:ssa Tanskan kruunu vaihteli edelleen kapean vaihteluvälin sisällä lähellä eurokeskuskurssiaan (ks. kuvio 40). Kun tarkastellaan muita Euroopan valuuttoja, euro vahvistui tarkastelujakson aikana hieman Norjan kruunuun nähden ja heikkeni hieman Sveitsin frangiin nähden, kun taas Ruotsin kruunuun nähden se pysyi jokseenkin ennallaan.

Kaiken kaikkiaan näistä muutoksista seurasi, että euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi euroalueen 12 tärkeimmän kauppakumppanimaan valuuttoihin nähden heikkeni. Syyskuun 3. päivänä 2003 euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli 3,6 % heikompi kuin heinäkuun lopussa mutta 8,6 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin. Tämän kurssin viimeaikaisesta heikkenemisestä suuri osa johtuu siitä, että Japanin jeni ja Yhdysvaltain dollari vahvistuivat euroon nähden (ks. kuvio 41). Kuluttajahintaindeksin, tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten kehitykseen perustuvien euron reaalisten efektiivisten valuuttakurssien kehitys seurasi edelleen nimellisen indeksin kehitystä (kuvio 42). Reaaliset indeksit ovat jonkin verran vahvemmat kuin euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi.

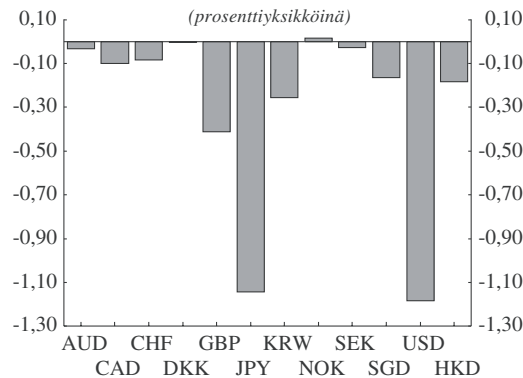
Kuvio 41.

Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin²⁾

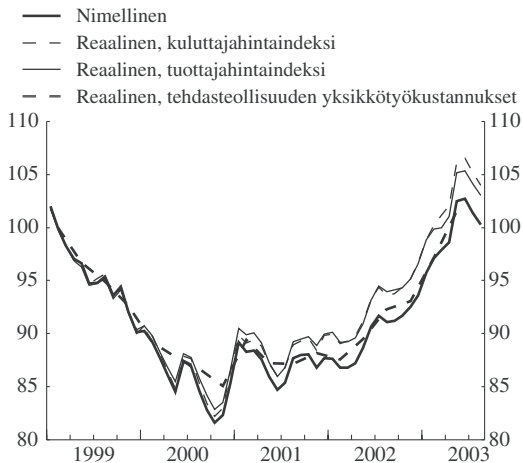
Lähde: EKP.

- 1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppanimaan valuuttaan nähden.
- 2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Kuvio 42.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia tietoja, 1999/1 = 100)

Lähde: EKP.

1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat kuukausihavainnot ovat elokuulta 2003. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvassa indeksissä tuorein havainto on vuoden 2003 toiselta neljännekseltä ja perustuu osittain arvioihin.

Tämä johtuu siitä, että Japanissa ja Hongkongissa on ollut viimeisen neljän vuoden ajan deflaatiopaineita, sekä siitä, että useissa muissa teollisissa maissa inflaatio on ollut vaimea.

Kausivaihtelusta puhdistettu vaihtotase ylijäämäinen kesäkuussa 2003

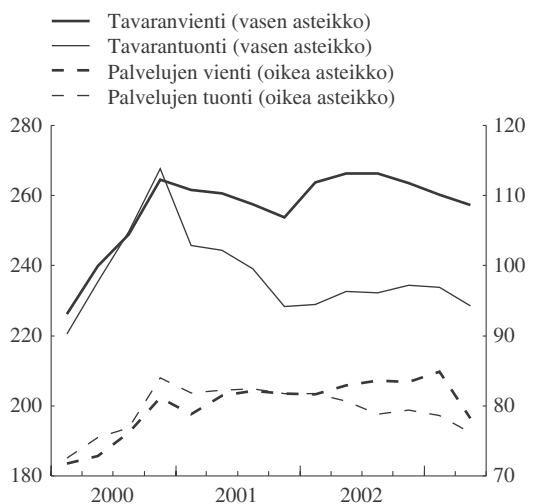
Kesäkuussa 2003 kausivaihtelusta puhdistettu euroalueen vaihtotase oli 2,5 miljardia euroa ylijäämäinen (tämä vastaa kausivaihtelusta puhdistamattoman vaihtotaseen 3,2 miljardin euron suuruista ylijäämää). Ylijäämä muodostui sekä tavarakaupan että palveluiden taseen ylijäämistä, joita osittain tasoittivat alijäämät tuotantotehtävien taseessa ja tulonsiirtojen taseessa (ks. taulukko 13). Toukokuun 2003 tilanteeseen verrattuna kausivaihtelusta puhdistetun vaihtotaseen ylijäämä pysyi kesäkuussa miltei ennallaan, kun taas palvelujen taseen ylijäämän kasvun ja tulonsiirtojen taseen alijäämän pienenemisen vaikutus vastasi jokseenkin tuotantotehtävien taseen alijäämän kasvua. Vaikka tavarakaupan taseen ylijäämä pysyi kesäkuussa jokseenkin ennallaan, sekä vienti että tuonti heikkenivät.

Neljännesvuosittaisia lukuja tarkasteltaessa sekä tavaraviennin ja -tuonnin että palveluiden viennin ja tuonnin arvo heikkeni vuoden 2003 toisella neljänneksellä ensimmäisen neljänneksen vastaavaan arvoon verrattuna (ks. tilastosan taulukko 8.2). Tavarakaupassa viennin arvo heikkeni noin 1 %, eli suunnilleen saman verran kuin viennin neljännesvuosittainen arvo on heikentynyt edelliseen neljännekseen verrattuna vuoden 2002 viimeisestä neljänneksestä lähtien (ks. kuvio 43). Kehityksen taustalla on viennin määrän supistuminen ja vientihintojen lasku. Nämä tekijät puolestaan liittyvät heikkoon maailmantalouden kysyntään ja euron vahvistumiseen (ks. elokuun 2003 Kuukausikatsauksen "Euroalueen talouskehitys" -artikkelin kehikko 4). Samaan aikaan tavarantuonnin arvo on viime aikoihin asti pysynyt melko muuttumattomana. Tähän ovat vaikuttaneet monenlaiset tekijät. Euroalueen vaimean kysynnän vaikutus – etenkin tuontipainotteisissa menoerissä, kuten investoinneissa, viennissä ja varastoissa – on kumonnut osittain tuonnin määrää kasvattavan vaikutuksen, joka euron vahvistumisesta olisi pitänyt seurata, jos kaikki muut tekijät olisivat pysyneet ennallaan. Lisäksi öljyn hinnan kallistuminen tämän vuoden ensimmäiseen neljännekseen asti näyttää vaimentaneen niitä tuontihintojen laskupaineita, joita euron vahvistumisesta odotettiin seuraavan. Tavarantuonnin arvon su-

Kuvio 43.

Tavaroiden ja palvelujen vienti ja tuonti euroalueella

(mrd. euroa, neljännesvuosihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Taulukko 13.

Euroalueen vaihtotase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2003	2003	2003	2003	2003	2003	12 kuukauden summia; päättymisajankohta	
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	2002 Kesä	2003 Kesä
Vaihtotase	3,2	3,0	2,1	-1,0	2,8	2,5	26,0	46,8
Tavarat	10,6	10,3	5,5	9,8	9,5	9,4	112,3	118,0
Vienti	89,0	87,9	83,2	87,3	86,4	83,5	1,041,1	1,047,0
Tuonti	78,5	77,6	77,7	77,5	76,9	74,1	928,9	929,0
Palvelut	1,9	1,8	2,6	0,6	0,5	1,0	1,8	17,2
Vienti	28,6	27,8	28,5	26,9	25,6	25,8	328,5	330,3
Tuonti	26,7	26,0	25,9	26,3	25,1	24,8	326,7	313,0
Tuotannontekijäkorvaukset	-5,4	-4,8	-2,2	-6,6	-2,7	-4,5	-35,7	-42,9
Tulonsiirrot	-3,8	-4,3	-3,8	-4,8	-4,6	-3,3	-52,3	-45,6

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Yksityiskohtaisia taulukoita euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.

pistuminen vuoden 2003 toisella neljänneksellä viittaa kuitenkin siihen, että öljyn hinnan lasku samana aikana sekä euron vahvistumisen viipeellä ilmenevät vaikutukset alkavat näkyä tuontihintojen pienenemisenä. Lisäksi tuontikysyntä näyttää heikenneen samansuuntaisesti kuin euroalueen teollisuustuotannon kasvu on heikentynyt toisella neljänneksellä.

Palvelujen viennin arvo heikkeni miltei 8 % vuoden 2003 toisella neljänneksellä ensimmäiseen neljännekseen verrattuna, kun se näitä edeltäneinä neljänneksinä oli hieman kasvanut. Palvelujen viennin heikkenemiseen ovat saattaneet olla syynä toisaalta euron vahvistumisesta johtuneen hintakilpailukyyn heikkenemisen viipeellä ilmenevät vaikutukset ja toisaalta Irakin

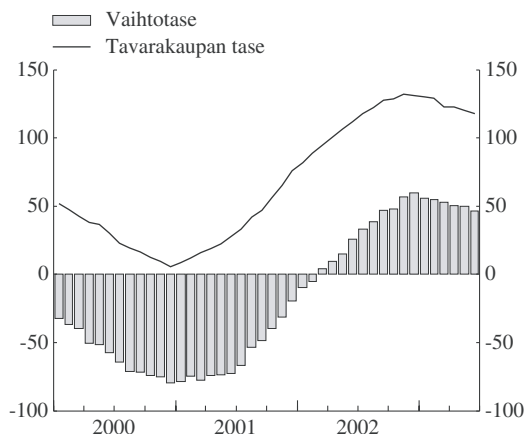
sodan ja SARS-epidemian vaikutukset. Kaksi viimeksi mainittua tekijää näyttävät olleen osasyynä matkailu- ja lentokuljetustulojen heikkeneemiseen joissakin euroalueen maissa toisella neljänneksellä. Näillä tekijöillä on todennäköisesti ollut negatiivinen vaikutus myös samoihin palvelujen tuonniin eriin toisella neljänneksellä, joskin euroalueen heikko kysyntä on voinut myös osaltaan vaikuttaa palvelujen tuonniin heikkeneemiseen.

Pitkän aikavälin tarkastelussa tavaraviennin arvon heikkeneminen vuoden 2002 neljänneestä neljänneksestä lähtien selittää suureksi osaksi 12 kuukauden kumulatiivisen tavarakaupan taseen ylijäämän supistumisen samana ajanjaksona. Tämä supistuminen puolestaan selittää suureksi osaksi 12 kuukauden kumulatiivisen vaihtotaseen ylijäämän supistumista (ks. kuvio 44). Vaihtotaseen 12 kuukauden kumulatiivisen ylijäämän supistumiseen on vaikuttanut jonkin verran myös tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämän kasvu, joka on osittain johtunut tuotannontekijäkorvausten tulojen vähenemisestä. Euron vahvistuminen voi selittää tätä supistumista osittain, sillä valuuttamääräisten tulojen arvo euroina on pienentynyt.

Kuvio 44.

Euroalueen vaihtotase ja tavarakaupan tase

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, taseet 12 kuukauden summia)

Lähde: EKP.

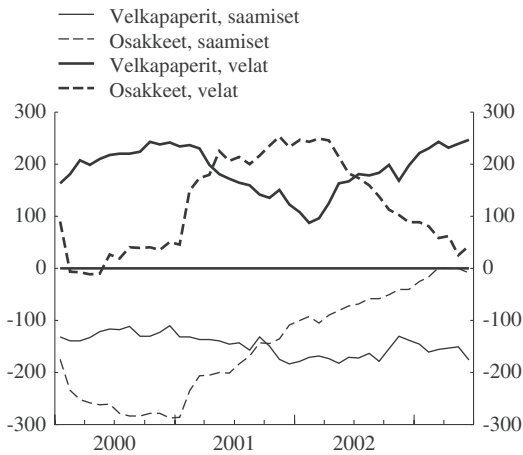
Suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyi suurehko pääoman nettotuonti kesäkuussa 2003

Kesäkuussa 2003 yhteenlaskettuihin suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyi 38,2 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti, kun pää-

Kuvio 45.

Osake- ja velkapaperisijoitusten pääomavirrat

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, taseet 12 kuukauden summia)

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen luku osoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen luku sen nettovientiä.

omaa tuotiin nettomääräisesti sekä suorina että arvopaperisijoituksina (ks. tilasto-osan yhteenvetotaulukko 14 sekä yksityiskohtaisemmat taulukot 8.4–8.8).

Pääoman nettotuonnista suorina sijoituksina (23,7 miljardia euroa) suuri osa (15,1 miljardia euroa) oli erään Muu pääoma liittyntä pääomantuontia. Ulkomaiset haarakonttorit ja tytäryhteisöt ovat maksaneet euroalueella oleville emoyhtiöilleen takaisin konsernien sisäisiä lainoja (10,2 miljardia euroa), ja ne ovat muo-

dostaneet merkittävän osan pääomantuonnista kesäkuussa.

Arvopaperisijoituksiin liittynyt pääoman nettotuonti (14,5 miljardia euroa) johtui lähinnä siitä, että euroalueen ulkopuoliset sijoittajat sijoittivat aiempaa enemmän euroalueen joukkolainoihin (47,4 miljardin euron arvosta) ja myös euroalueen osakkeisiin (19,7 miljardia euroa). Nämä sijoitukset olivat suuremmat kuin euroalueella olevien sijoitukset ulkomaisiin osakkeisiin ja joukkolainoihin.

Kaiken kaikkiaan euroalueen rahoitustaseen kehitykselle kesäkuussa oli edellisten kuukausien tapaan tyypillistä velkainstrumenttisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen hallitseva asema. Tämä näkyy 12 kuukauden kumulatiivisissa luvuissa. Ne viittaavat siihen, että kesäkuussa 2002 päättyneen 12 kuukauden jakson ja tämän vuoden vastaavan jakson välillä sijoituksia on siirretty jatkuvasti arvopaperisijoituksiin luottavista osakesijoituksista velkainstrumentteihin. Velkainstrumenttisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kasvu oli erityisen selvää velkapuolella. Kuten kuviosta 45 ilmenee, euroalueen ulkopuoliset ovat sijoittaneet huomattavasti euroalueen velkainstrumentteihin, etenkin joukkolainoihin, noin vuoden 2002 alusta lähtien. Kuten aikaisempina kuukausinakin, epävarmuus maailmantalouden kasvunäkymistä sekä tuottonäkökohdat ja myyntivoitto-odotukset ovat todennäköisesti vaikuttaneet siihen, että sijoitusten siirtyminen velkainstrumentteihin on jatkunut kesäkuussa 2003.

Taulukko 14.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2003	2003	2003	2003	2003	2003	12 kuukauden summia; päättymisajankohta	
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	2002 Kesä	2003 Kesä
Vaihtotase	-4,8	3,5	4,0	-8,6	0,4	3,2	25,4	43,3
Tavarat	2,1	9,1	6,2	7,4	8,3	11,2	112,1	117,4
Palvelut	-0,6	0,1	1,5	0,8	2,0	2,8	1,8	16,6
Tuotannon tekijäkorvaukset	-9,4	-2,6	-0,6	-10,5	-4,3	-4,4	-36,8	-44,8
Tulonsiirrot	3,2	-3,1	-3,0	-6,3	-5,6	-6,4	-51,6	-45,9
Pääomansiirrot	2,1	-0,9	0,8	0,1	0,4	2,3	9,1	9,6
Rahoitustase	-12,7	-25,8	7,9	7,8	-29,8	-20,0	-110,9	-176,7
Suorat sijoitukset	-3,1	3,2	-7,7	-20,2	-0,2	23,7	-33,2	-12,8
Ulkomailla	-16,8	-6,8	-17,1	-22,8	-0,7	14,6	-187,8	-110,6
Euroalueelle	13,6	10,0	9,4	2,6	0,5	9,1	154,5	97,8
Arvopaperisijoitukset	-2,8	-12,0	17,6	9,3	8,0	14,5	106,7	106,5
Osakkeet	15,7	2,5	-3,4	7,1	-15,0	5,1	110,5	35,2
Saamiset	2,3	0,3	7,4	-3,0	-5,8	-14,6	-71,9	-8,2
Velat	13,4	2,2	-10,8	10,2	-9,2	19,7	182,4	43,3
Velkapaperit	-18,6	-14,4	21,0	2,1	23,0	9,4	-3,8	71,3
Saamiset	-22,7	-23,9	-14,8	-9,1	-20,6	-30,4	-171,0	-175,3
Velat	4,1	9,5	35,8	11,2	43,6	39,7	167,1	246,6
Lisätieto:								
Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-6,0	-8,8	9,9	-10,9	7,7	38,2	73,5	93,7
Johdannaiset	-0,8	0,6	0,2	-4,6	0,6	-0,3	-17,2	-18,2
Muut sijoitukset	-7,4	-22,9	-7,2	22,9	-39,6	-58,7	-176,5	-261,0
Valuuttavaranto	1,5	5,3	5,0	0,5	1,4	0,8	9,4	8,8
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	15,3	23,2	-12,7	0,7	29,1	14,5	76,4	123,8

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaisia taulukoita euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
I	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous ja sijoitusrahastot	
	2.1 Euroalueen yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.3 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.4 Rahalaitosten lainat, erittely (lainan saajan ja maturiteetin mukaan)	20*
	2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely (vastapuolen ja vaateen mukaan)	23*
	2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely	26*
	2.7 Joidenkin rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset	27*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
	2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase	30*
	2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin mukaan	31*
	2.11 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan	33*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	34*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	35*
	3.3 Osakeindeksit	36*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	37*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	38*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	40*
	3.7 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperin kuin osakkeiden vuosikasvuvauhdit	46*
	3.8 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	48*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	50*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	51*
5	Euroalueen reaalityt	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	52*
	5.2 Muita keskeisiä reaalityttilastoja	54*
	5.3 Euroopan komission suhdannekyselyt	55*
	5.4 Työmarkkinat	56*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	58*
	6.2 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen käyttö ja hankinta	62*
	6.3 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	64*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	65*
	7.2 Velka	66*
	7.3 Velan muutos	67*

¹ Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
8.1	Maksutase	68*
8.2	Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	69*
8.3	Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	70*
8.4	Maksutase: suorat sijoitukset	71*
8.5	Maksutase: arvopaperisijoitukset	72*
8.6	Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	73*
8.7	Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys	75*
8.8	Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	76*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	78*
10	Valuuttakurssit	80*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	82*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	83*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	84*
	Teknisiä huomautuksia	85*
	Yleistä	89*

Mitä uutta?

Taulukossa 2.3 esitetään arviot kausivaihtelusta puhdistettujen raha-aggregaattien ja niiden vastaerien uusista aikasarjoista (rahalaitossektorin koko yhteenlasketusta taseesta on nyt saatavissa kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja). Taulukoissa 2.4–2.6 esitetään uusia kuukausittaisia tietoja talletuksista, lainoista ja hallussa olevista arvopapereista eriteltynä sektoreittain (aiemmin erittely oli saatavissa vain neljännesvuosittain). Taulukossa 2.7 on rahalaitosten joidenkin tase-erien (esim. lainojen luottotappiot/arvonalennukset) arvostusmuutoksia. Lisätietoja löytyy tämän Kuukausikatsauksen kehikosta ”Muutoksia euroalueen rahatilastoihin” ja kohdasta ”Monetary statistics” EKP:n verkkosivujen Statistics-osassa (www.ecb.int/stats/monetary.htm). Verkkosivuilla esitetään myös tietoja näiden tilastojen laatimisesta ja pitempiä aikasarjoja.

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1), 2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	3,6	4,2	5,4	-	7,8	27,6	4,26	5,03
2002	7,3	6,5	7,2	-	5,3	22,2	3,32	4,92
2002 III	7,6	6,5	7,0	-	5,3	18,3	3,36	4,77
2002 IV	8,8	6,7	7,0	-	4,8	16,5	3,11	4,54
2003 I	10,3	7,1	7,6	-	4,9	16,6	2,69	4,16
2003 II	11,4	8,2	8,4	-	4,6	20,5	2,37	3,96
2003 maal.	11,8	8,0	8,0	8,2	4,7	18,9	2,53	4,13
2003 huhti	11,2	8,0	8,7	8,4	4,6	20,2	2,54	4,23
2003 touko	11,4	8,5	8,5	8,5	4,6	20,7	2,41	3,92
2003 kesä	11,4	8,4	8,4	8,5	4,5	22,5	2,15	3,72
2003 heinä	11,5	8,4	8,5	.	4,9	.	2,13	4,06
2003 elo	2,14	4,20

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
	9	10	11	12	13	14	15	16
2001	2,3	2,2	3,3	1,5	0,5	82,9	1,4	8,0
2002	2,3	0,0	3,7	0,8	-0,6	81,4	0,4	8,4
2002 III	2,1	0,0	3,5	1,0	0,1	81,5	0,3	8,5
2002 IV	2,3	1,3	3,7	1,2	1,2	81,5	0,1	8,6
2003 I	2,3	2,4	2,7	0,9	1,0	81,1	0,0	8,7
2003 II	2,0	1,5	.	0,4	-0,8	80,7	.	8,8
2003 maal.	2,4	2,4	-	-	0,0	-	-	8,8
2003 huhti	2,1	1,7	-	-	0,5	80,8	-	8,8
2003 touko	1,9	1,3	-	-	-1,4	-	-	8,8
2003 kesä	2,0	1,4	-	-	-1,5	-	-	8,9
2003 heinä	1,9	1,3	-	-	.	80,6	-	8,9
2003 elo	2,1	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssit

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2001	-9,8	75,5	-102,8	64,7	392,7	91,0	87,7	0,896
2002	71,2	131,1	-33,6	108,4	366,1	95,6	91,7	0,946
2002 III	25,3	38,5	-12,0	35,7	380,9	97,9	93,8	0,984
2002 IV	25,1	34,6	3,6	36,2	366,1	99,4	94,9	0,999
2003 I	4,7	17,3	-7,7	2,8	339,1	104,1	99,2	1,073
2003 II	-2,2	26,9	3,3	31,8	326,1	107,9	103,0	1,137
2003 maal.	4,9	6,2	-7,7	17,6	339,1	105,1	100,2	1,081
2003 huhti	-8,5	7,4	-20,2	9,3	332,4	105,2	100,5	1,085
2003 touko	0,8	8,3	-0,2	8,0	323,1	109,1	104,1	1,158
2003 kesä	5,5	11,2	23,7	14,5	326,1	109,3	104,5	1,166
2003 heinä	328,9	107,8	102,9	1,137
2003 elo	106,6	101,7	1,114

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkaperiteita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja	Valuutta-	Valuutta-	Euromääräiset	Euromääräiset	Perus-	Pitempi-	Käänteiset	
		kultasaamiset	määräiset	määräiset	saamiset	luotot				rahoitus-
		1	saamiset	saamiset	euroalueen	euroalueen	operaatiot	rahoitus-	operaatiot	
			euroalueen	euroalueelta	luottolaitoksilta	rahoitus-		operaatiot	operaatiot	
			ulkopuolelta			sektorille				
			2	3	4	5	6	7	8	
2003	huhti	4.	122 728	216 872	17 072	4 783	220 040	174 999	45 000	0
		11.	122 728	215 994	16 736	4 496	217 097	172 000	44 973	0
		18.	122 728	215 786	16 528	4 551	223 000	177 998	44 973	0
		25.	122 274	215 757	16 919	4 575	247 011	201 999	44 973	0
	touko	2.	122 274	214 456	16 721	4 597	207 989	163 001	44 979	0
		9.	122 274	214 120	17 116	4 821	211 999	166 992	44 979	0
		16.	122 274	215 054	16 946	4 493	218 054	173 001	44 979	0
		23.	122 274	216 212	17 234	3 656	238 095	192 998	44 979	0
		30.	122 246	214 154	17 283	3 384	247 352	202 001	44 988	0
	kesä	6.	122 245	213 549	16 428	3 487	223 508	178 372	44 988	0
		13.	122 245	214 814	15 494	3 322	246 854	201 372	44 988	0
		20.	122 244	211 995	16 793	3 446	237 979	191 001	44 988	0
		27.	122 244	212 918	17 133	3 411	257 883	212 000	45 000	0
	heinä	4.	119 980	206 413	15 586	3 963	251 103	205 999	45 000	0
		11.	119 980	208 438	14 968	3 641	245 051	200 000	45 000	0
		18.	119 980	205 363	15 799	4 420	244 057	198 999	45 000	0
		25.	119 947	204 022	15 209	4 388	277 751	232 002	45 000	0
	elo	1.	119 993	203 971	15 194	4 265	252 077	207 000	44 995	0
		8.	119 993	203 221	15 241	4 417	262 070	217 000	44 995	0
		15.	119 993	202 993	14 651	4 377	250 023	205 000	44 995	0
		22.	119 785	202 243	14 849	4 847	251 678	204 998	44 995	0
		29.	119 785	203 484	15 186	4 554	264 053	219 000	44 994	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä	Euromääräiset					Muut	Liikkeeseen		
			olevat	velat	RTGS-tilit	Talletus-	Määrä-			Käänteiset	Vakuuksien
		asetelit	euroalueen	(ml.	mahdol-	aikais-	hieno-	muutos-	velat	sijoitus-	
		1	luotto-	vähimmäis-	lisuus	talletukset	säätö-	pyyntöihin	euroalueen	todistukset	
			laitoksille	varanto-			operaatiot	liittyvät	luotto-		
				talletukset)	4	5	6	talletukset	laitoksille	9	
			2	3				7	8		
2003	huhti	4.	357 775	131 573	131 477	90	0	0	6	76	2 029
		11.	360 186	128 359	128 321	29	0	0	9	76	2 029
		18.	367 559	132 655	132 436	216	0	0	3	15	2 029
		25.	363 873	147 509	147 427	80	0	0	2	15	2 029
	touko	2.	367 432	122 600	122 512	87	0	0	1	15	2 029
		9.	368 111	129 360	129 284	75	0	0	1	15	2 029
		16.	366 888	128 610	128 532	77	0	0	1	15	2 029
		23.	365 344	126 340	121 748	741	3 850	0	1	15	2 029
		30.	371 002	134 948	134 842	105	0	0	1	15	2 029
	kesä	6.	376 039	112 718	112 667	50	0	0	1	15	2 029
		13.	376 498	139 059	139 000	59	0	0	0	15	2 029
		20.	375 979	134 360	134 098	262	0	0	0	15	2 029
		27.	377 232	130 970	130 891	61	0	0	18	31	2 029
	heinä	4.	383 664	133 314	133 183	109	0	0	22	31	2 029
		11.	386 242	130 912	130 866	24	0	0	22	31	2 029
		18.	386 913	133 797	133 735	43	0	0	19	31	2 029
		25.	386 347	142 560	142 502	34	0	0	24	31	2 029
	elo	1.	392 088	125 977	125 904	70	0	0	3	31	2 029
		8.	395 055	134 631	134 608	19	0	0	4	31	2 029
		15.	395 013	129 178	129 166	8	0	0	4	31	2 029
		22.	390 047	136 245	134 996	1 240	0	0	9	51	2 029
		29.	390 447	131 016	131 001	6	0	0	9	51	2 029

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luotolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä			
9	10	11	12	13	14	15	16			
0	3	38	289	38 760	44 318	109 563	774 429	2003	huhti	4.
0	109	15	164	39 658	44 322	109 351	770 550			11.
0	14	15	134	39 785	44 279	109 666	776 461			18.
0	30	9	116	40 185	44 273	109 529	800 643			25.
0	1	8	111	40 295	44 273	109 631	760 351		touko	2.
0	0	28	195	40 543	44 274	109 789	765 135			9.
0	53	21	197	40 996	44 270	109 580	771 868			16.
0	90	28	158	42 348	44 266	109 647	793 894			23.
0	313	50	330	42 294	44 260	110 128	801 435			30.
0	99	49	225	43 067	44 261	110 286	777 056		kesä	6.
0	415	79	347	43 381	44 261	110 952	801 670			13.
0	1 922	68	287	43 811	44 261	110 891	791 707			20.
0	796	87	244	44 146	44 262	111 327	813 568			27.
0	16	88	253	44 099	43 781	116 929	802 107		heinä	4.
0	7	44	259	44 476	43 781	117 402	797 996			11.
0	10	48	327	44 530	43 782	117 016	795 274			18.
0	702	47	289	46 632	43 782	116 455	828 475			25.
0	25	57	212	46 937	43 782	116 511	802 942		elo	1.
0	14	61	235	47 092	43 788	116 526	812 583			8.
0	16	12	236	47 182	43 762	115 175	798 392			15.
0	1 671	14	318	47 908	43 763	114 823	800 214			22.
0	25	34	346	48 499	43 763	115 140	814 810			29.

Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä			
10	11	12	13	14	15	16	17	18			
53 949	8 858	1 081	15 366	6 168	65 081	68 005	64 468	774 429	2003	huhti	4.
51 602	8 717	1 005	14 572	6 168	65 227	68 005	64 604	770 550			11.
44 996	9 172	1 045	14 304	6 168	65 907	68 005	64 606	776 461			18.
59 278	8 455	1 048	14 132	6 168	65 475	68 005	64 656	800 643			25.
40 143	9 506	1 048	12 990	6 168	65 853	67 910	64 657	760 351		touko	2.
37 661	8 904	1 032	13 626	6 168	65 634	67 910	64 685	765 135			9.
46 332	8 803	1 029	13 644	6 168	65 729	67 910	64 711	771 868			16.
69 296	9 551	987	16 002	6 168	65 231	67 910	65 021	793 894			23.
65 536	8 815	1 049	14 022	6 168	64 918	67 910	65 023	801 435			30.
58 912	8 966	961	13 725	6 168	64 606	67 910	65 007	777 056		kesä	6.
55 148	9 020	959	15 216	6 168	64 640	67 910	65 008	801 670			13.
48 390	10 583	952	14 626	6 168	65 686	67 910	65 009	791 707			20.
72 975	8 738	1 002	16 047	6 168	65 455	67 910	65 011	813 568			27.
57 937	8 810	916	16 418	5 997	65 784	62 226	64 981	802 107		heinä	4.
52 121	8 696	911	17 859	5 997	65 990	62 226	64 982	797 996			11.
45 723	8 880	882	16 745	5 997	67 068	62 226	64 983	795 274			18.
70 574	9 317	874	16 629	5 997	66 906	62 226	64 985	828 475			25.
56 814	9 076	888	16 250	5 997	66 580	62 226	64 986	802 942		elo	1.
55 558	9 032	846	15 781	5 997	66 410	62 226	64 987	812 583			8.
48 668	9 409	835	14 812	5 997	65 205	62 226	64 989	798 392			15.
48 778	9 319	836	14 927	5 997	64 768	62 226	64 991	800 214			22.
66 934	9 419	835	16 539	5 997	64 325	62 226	64 992	814 810			29.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos	
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko				
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50	
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25	
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 joul	6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 maal	7.	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
	kesä 6.	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50

Lähde: EKP.

- Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton koroon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä lähtien seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät^{1), 2)}

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot³⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko		
1	2	3	4	5	6	7		
2003 huhti	2.	112 031	71 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	9.	133 547	101 000	-	2,50	2,53	2,53	14
	16.	126 889	77 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	23.	156 979	125 000	-	2,50	2,54	2,55	14
	30.	106 071	38 000	-	2,50	2,55	2,55	14
touko	7.	120 843	76 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	7.	67 356	53 000	-	2,50	2,53	2,54	7
	14.	145 595	97 000	-	2,50	2,53	2,54	14
	21.	157 067	96 000	-	2,50	2,57	2,58	14
	28.	184 856	106 000	-	2,50	2,59	2,61	12
kesä	4.	72 372	72 372	-	2,50	2,50	2,50	14
	7.	145 751	129 000	-	2,00	2,09	2,11	16
	18.	111 215	62 000	-	2,00	2,12	2,12	14
	25.	166 404	150 000	-	2,00	2,10	2,12	14
	heinä 2.	111 698	56 000	-	2,00	2,10	2,11	14
elo	9.	130 689	101 000	-	2,00	2,08	2,10	14
	9.	67 965	43 000	-	2,00	2,09	2,10	7
	16.	147 621	98 000	-	2,00	2,08	2,09	14
	23.	141 573	134 000	-	2,00	2,06	2,08	14
	30.	114 569	73 000	-	2,00	2,06	2,07	14
	6.	174 505	144 000	-	2,00	2,05	2,06	14
	13.	118 015	61 000	-	2,00	2,05	2,06	14
	20.	192 891	144 000	-	2,00	2,06	2,06	14
	27.	121 927	75 000	-	2,00	2,08	2,08	14
	syys 3.	185 556	140 000	-	2,00	2,07	2,08	14

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7
2001 syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91
joulu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97
2002 tammi 31.	44 547	20 000	-	3,31	3,33	84
helmi 28.	47 001	20 000	-	3,32	3,33	91
maalis 28.	39 976	20 000	-	3,40	3,42	91
huhti 25.	40 580	20 000	-	3,35	3,36	91
touko 30.	37 602	20 000	-	3,45	3,47	91
kesä 27.	27 670	20 000	-	3,38	3,41	91
heinä 25.	28 791	15 000	-	3,35	3,37	98
elo 29.	33 527	15 000	-	3,33	3,34	91
syys 26.	25 728	15 000	-	3,23	3,26	88
loka 31.	27 820	15 000	-	3,22	3,24	91
marras 28.	38 644	15 000	-	3,02	3,04	91
joulu 23.	42 305	15 000	-	2,93	2,95	94
2003 tammi 30.	31 716	15 000	-	2,78	2,80	90
helmi 27.	24 863	15 000	-	2,48	2,51	91
maalis 27.	33 367	15 000	-	2,49	2,51	91
huhti 30.	35 096	15 000	-	2,50	2,51	92
touko 29.	30 218	15 000	-	2,25	2,27	91
kesä 26.	28 694	15 000	-	2,11	2,12	91
heinä 31.	25 416	15 000	-	2,08	2,10	91
elo 28.	35 940	15 000	-	2,12	2,13	91

3. Muut huutokaupina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2000 tammi 5. ⁵⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1
joulu 18.	Käänteisoperaatio	28 480	10 000	-	2,75	2,80	2,82	6
2003 touko 23.	Määräaikaistalletusten kerääminen	3 850	3 850	2,50	-	-	-	3

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) Huhtikuusta 2002 alkaen yhden viikon pituiset perusrahoitusoperaation kanssa vakiohuutokaupoina toteutetut operaatiot (split tender operations) on luokiteltu perusrahoitusoperaatioiksi. Lisätietoja tätä aiemista operaatioista taulukosta 1.3.3.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 4) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 5) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilatot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit ³⁾	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit	
	1	2	3	4	5	6	
2002 heinä	10 999,6	6 069,3	408,6	1 368,0	691,0	2 462,7	
elo	10 952,0	6 010,3	401,5	1 359,7	703,2	2 477,2	
syys	11 054,3	6 055,4	405,0	1 373,5	747,6	2 472,7	
loka	11 113,6	6 052,0	414,2	1 379,1	790,5	2 477,8	
marras	11 207,0	6 142,9	426,9	1 365,2	784,2	2 487,7	
joulu	11 116,8	6 139,9	409,2	1 381,9	725,5	2 460,3	
2003 tammi	11 100,8	6 048,5	426,0	1 385,7	773,9	2 466,7	
helmi	11 214,2	6 092,6	434,0	1 396,4	808,2	2 483,0	
maalis	11 229,9	6 117,2	427,4	1 404,1	782,7	2 498,5	
huhti	11 312,6	6 154,9	431,4	1 406,9	815,2	2 504,2	
touko	11 340,5	6 182,9	423,1	1 401,2	815,9	2 517,3	
kesä	11 381,7	6 217,9	415,4	1 421,4	781,0	2 545,9	
heinä ⁴⁾	11 381,5	6 165,6	417,6	1 429,3	800,1	2 568,9	

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko ⁶⁾ , %
	1	2	3	4	5
2002 syys	129,0	129,5	0,5	0,0	3,28
loka	127,7	128,2	0,5	0,0	3,28
marras	128,7	129,2	0,5	0,0	3,28
joulu	128,8	129,4	0,7	0,0	3,06
2003 tammi	130,9	131,4	0,6	0,0	2,87
helmi	130,4	131,0	0,6	0,0	2,78
maalis	128,9	129,5	0,6	0,0	2,67
huhti	130,0	130,5	0,5	0,0	2,53
touko	130,3	130,8	0,5	0,0	2,54
kesä	131,2	131,7	0,5	0,0	2,34
heinä	131,6	132,0	0,5	0,0	2,09
elo	132,1	132,7	0,6	0,0	2,06
syys ⁴⁾	131,1

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttösummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekitili ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
2002 heinä	369,1	130,4	60,0	0,2	0,0	0,2	0,0	313,4	54,4	60,3	131,4	445,0				
elo	360,0	139,2	55,2	0,1	0,0	0,1	0,0	322,8	50,9	50,8	129,9	452,8				
syys	362,3	140,9	50,8	0,1	0,0	0,2	0,0	323,6	49,1	51,7	129,6	453,4				
loka	370,0	146,1	45,3	0,1	0,0	0,1	0,0	329,2	45,6	58,2	128,3	457,6				
marras	372,1	147,5	45,0	0,1	0,0	0,1	0,0	334,0	42,8	58,6	129,3	463,4				
joulu	371,5	168,1	45,0	1,1	2,0	0,2	0,0	350,7	51,7	55,5	129,5	480,5				
2003 tammi	360,9	176,3	45,0	0,5	0,0	0,3	0,0	353,9	43,7	53,3	131,6	485,8				
helmi	356,4	168,6	45,0	0,3	0,0	0,3	0,0	340,7	50,2	48,0	131,1	472,2				
maalis	352,5	179,5	45,0	0,2	0,0	0,1	0,0	347,8	59,1	40,6	129,6	477,5				
huhti	337,4	179,4	45,0	0,1	0,0	0,2	0,0	358,5	52,1	20,5	130,6	489,3				
touko	333,1	177,1	45,0	0,4	0,0	0,2	0,1	366,2	42,6	15,5	130,9	497,3				
kesä	331,3	194,7	45,0	0,4	0,0	0,3	0,2	373,2	52,6	13,2	131,9	505,3				
heinä	320,4	204,7	45,0	0,4	0,0	0,3	0,0	382,7	52,4	2,9	132,2	515,2				
elo ⁰⁾	315,8	213,4	45,0	0,2	0,0	0,1	0,0	391,6	51,5	-1,6	132,8	524,6				

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitili-saldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Ei sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous ja sijoitusrahastot

Taulukko 2.1

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

1. Saamiset: kannat

	Eurojärjestelmä												
	Lainat euro-alueelle	Rahalaitoksille ¹⁾	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvo-paperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2001	412,7	386,4	25,7	0,6	107,0	3,8	101,8	1,3	13,8	399,0	11,9	54,3	998,6
2002	416,2	391,3	24,2	0,6	94,5	7,6	86,0	0,8	13,2	374,8	11,9	132,3	1 042,8
2003 I	411,8	387,0	24,1	0,6	105,2	9,5	94,8	0,8	12,5	350,2	11,9	123,6	1 015,1
2003 huhti	369,6	344,9	24,1	0,6	107,6	9,6	97,1	0,8	13,0	341,5	12,0	128,2	971,9
2003 touko	444,7	420,0	24,0	0,7	112,0	10,4	100,5	1,0	12,2	334,0	11,9	131,0	1 045,8
2003 kesä	469,3	445,0	23,7	0,6	114,2	10,0	103,1	1,1	12,4	335,2	12,0	131,5	1 074,6
2003 heinä ^(p)	437,3	412,9	23,7	0,7	115,3	9,6	104,6	1,1	12,5	337,9	12,2	133,4	1 048,5

2. Velat: kannat

	Eurojärjestelmä									
	Liikkeessä-oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	285,9	391,9	342,4	35,1	14,4	4,6	209,8	35,6	70,8	998,6
2002	392,9	328,4	283,3	29,5	15,6	3,6	165,9	32,9	119,1	1 042,8
2003 I	365,4	345,8	279,0	50,7	16,2	2,7	149,2	28,7	123,3	1 015,1
2003 huhti	378,7	292,1	233,2	42,0	16,9	2,7	144,6	27,7	126,1	971,9
2003 touko	384,1	361,9	297,6	45,9	18,4	2,7	141,0	28,1	127,9	1 045,8
2003 kesä	391,4	379,4	307,9	52,6	18,9	2,6	143,1	29,8	128,3	1 074,6
2003 heinä ^(p)	403,6	334,4	266,1	52,3	16,0	2,6	145,2	31,7	131,1	1 048,5

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.1 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

3. Saamiset: kannat

	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä													Yhteensä
	Lainat euro-alueelle	Rahalaitoksille ¹⁾	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkina-rahasto-osuudet	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	11 134,7	3 794,0	822,0	6 518,7	2 535,9	1 122,9	1 077,4	335,6	38,5	810,8	2 408,8	168,1	1 129,5	18 226,3
2002	11 613,3	4 019,8	812,6	6 780,9	2 671,2	1 170,0	1 135,0	366,2	62,4	827,6	2 465,5	167,6	1 051,8	18 859,3
2003 I	11 735,4	4 076,6	804,6	6 854,2	2 830,2	1 234,5	1 210,0	385,7	66,8	818,3	2 545,1	160,8	1 029,5	19 186,2
2003 huhti	11 798,9	4 109,0	799,2	6 890,7	2 852,5	1 223,0	1 226,2	403,4	69,6	837,2	2 564,8	158,8	1 037,6	19 319,4
2003 touko	11 892,3	4 190,8	794,8	6 906,6	2 896,5	1 233,8	1 256,6	406,1	70,7	854,1	2 544,4	159,4	1 072,8	19 490,1
2003 kesä	11 882,2	4 143,4	795,8	6 943,0	2 887,3	1 243,1	1 238,6	405,6	68,9	849,3	2 625,2	158,3	1 054,2	19 525,4
2003 heinä ^(p)	11 863,8	4 097,3	803,2	6 963,3	2 913,0	1 260,0	1 249,8	403,2	68,8	883,4	2 605,5	158,6	981,2	19 474,4

4. Velat: kannat

	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä										Yhteensä
	Liikkeessä-oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Rahamarkkina-rahasto-osuudet ¹⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ¹⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	0,0	9 696,6	3 829,6	103,9	5 763,1	436,5	2 882,9	1 041,9	2 687,4	1 480,9	18 226,3
2002	0,0	10 198,9	4 136,5	106,9	5 955,6	532,9	2 992,7	1 108,8	2 594,3	1 431,7	18 859,3
2003 I	0,0	10 319,0	4 198,7	125,5	5 994,7	617,6	3 045,9	1 115,8	2 665,4	1 422,6	19 186,2
2003 huhti	0,0	10 350,2	4 200,8	117,8	6 031,6	632,6	3 064,4	1 116,9	2 687,9	1 467,5	19 319,4
2003 touko	0,0	10 517,3	4 310,1	124,2	6 082,9	641,9	3 062,5	1 120,5	2 625,3	1 522,6	19 490,1
2003 kesä	0,0	10 545,9	4 303,4	147,3	6 095,1	640,1	3 082,8	1 128,8	2 640,4	1 487,4	19 525,4
2003 heinä ^(p)	0,0	10 500,5	4 258,3	121,2	6 121,0	649,4	3 116,1	1 137,7	2 652,5	1 418,2	19 474,4

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulkomaiset velat”.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

1. Saamiset: kannat

							Ulkomaiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä	
	Lainat euro-alueelle	Julkis-yhteisöille	Muulle	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvo-paperit kuin osakkeet	Julkis-yhteisöjen	Muiden					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	7 367,0	847,7	6 519,3	1 516,1	1 179,2	336,9	568,1	2 807,8	180,0	1 137,6	13 576,7
2002	7 618,3	836,8	6 781,5	1 588,0	1 221,0	367,0	572,7	2 840,3	179,5	1 132,2	13 931,0
2003 I	7 683,6	828,7	6 854,9	1 691,4	1 304,8	386,6	565,3	2 895,3	172,7	1 114,9	14 123,3
2003 huhti	7 714,6	823,3	6 891,3	1 727,5	1 323,3	404,2	584,2	2 906,3	170,8	1 123,5	14 226,9
touko	7 726,1	818,9	6 907,3	1 764,1	1 357,1	407,1	596,2	2 878,4	171,3	1 163,4	14 299,6
kesä	7 763,1	819,5	6 943,6	1 748,4	1 341,7	406,7	590,3	2 960,4	170,4	1 145,3	14 377,9
heinä ⁴⁾	7 790,9	826,9	6 964,0	1 758,7	1 354,4	404,3	615,3	2 943,3	170,8	1 072,5	14 351,6

2. Velat: kannat

										Yhteensä
	Liik-keessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Raha-markkina-rahasto-osuudet ²⁾	Liikkee-seen lasketut velka-paperit ²⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat ¹⁾	Muut velat	Raha-laitosten väliset velat, netto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	239,7	139,0	5 777,6	398,0	1 760,8	995,2	2 723,0	1 551,8	-8,5	13 576,7
2002	341,2	136,4	5 971,1	470,6	1 818,6	1 006,5	2 627,2	1 550,8	8,7	13 931,0
2003 I	327,2	176,2	6 010,9	550,8	1 804,7	999,5	2 694,1	1 545,8	14,1	14 123,3
2003 huhti	336,3	159,7	6 048,5	563,0	1 834,5	995,6	2 715,6	1 593,6	-19,8	14 226,9
touko	343,8	170,1	6 101,4	571,1	1 821,0	991,4	2 653,4	1 650,5	-3,1	14 299,6
kesä	351,0	200,0	6 114,1	571,2	1 832,2	1 000,5	2 670,2	1 615,8	22,9	14 377,9
heinä ⁴⁾	361,5	173,5	6 137,0	580,5	1 849,1	1 002,3	2 684,2	1 549,3	14,2	14 351,6

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

2) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

Taulukko 2.2 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

3. Saamiset: virrat¹⁾

							Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat muut arvo-paperit kuin osakkeet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	Lainat euro-alueelle	Julkis-yhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat	Julkis-yhteisöjen	Muiden					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	364,2	-7,6	371,8	71,5	8,5	62,9	29,8	330,5	8,1	100,6	904,6
2002	297,3	-9,8	307,1	75,9	45,7	30,2	5,4	246,0	-1,3	-20,6	604,8
2003 I	86,6	-0,5	87,0	62,5	46,0	16,5	-0,9	91,5	-3,6	-16,8	219,8
2003 huhti	38,7	-5,3	44,0	33,5	21,0	12,5	15,4	39,7	-1,9	4,6	130,0
touko	24,1	-4,0	28,2	33,9	30,7	3,2	11,1	41,8	0,5	39,2	150,6
kesä	33,2	0,5	32,7	-15,6	-14,6	-1,0	-7,7	41,0	-0,8	-15,3	34,8
heinä ^(p)	26,2	7,3	18,9	7,3	9,0	-1,7	-2,7	-33,6	0,4	-74,5	-76,9

4. Velat: virrat¹⁾

										Yhteensä
	Liik-keessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Raha-markkina-rahasto-osuudet ³⁾	Liikkeeeseen lasketut velka-paperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha-laitosten väliset velat, netto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	-116,4	-26,9	385,4	90,9	107,6	79,3	338,4	79,9	-33,5	904,6
2002	101,4	-5,8	223,2	70,1	105,3	36,8	76,0	-33,0	30,6	604,8
2003 I	7,7	32,8	48,9	35,7	25,1	1,2	59,4	-4,3	13,4	219,8
2003 huhti	9,1	-16,5	41,1	11,8	29,9	0,0	44,6	43,2	-33,3	130,0
touko	7,4	10,4	61,2	8,8	2,4	-6,8	0,6	52,2	14,4	150,6
kesä	7,3	29,9	7,9	-0,7	2,7	9,2	-20,4	-27,6	26,4	34,8
heinä ^(p)	11,1	-26,5	-11,6	9,5	14,6	9,1	6,2	-83,0	-6,3	-76,9

Lähde: EKP.

- 1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 2) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdensiväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdensivälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.
- 3) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

Taulukko 2.3

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät (kausivaihtelusta puhdistamattomat)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset)

1. Kannat

	M3					Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella		Ulkomaiset netto-saamiset
	M2			M3-M2	Yhteensä			Lainat		
	M1	M2-M1	Yhteensä							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	2 207,9	2 459,8	4 667,7	762,4	5 430,2	3 893,8	2 026,9	7 424,4	6 519,3	84,7
2002	2 425,5	2 539,1	4 964,6	825,1	5 789,7	3 991,5	2 057,8	7 721,2	6 781,5	213,1
2003 I	2 397,8	2 587,5	4 985,3	874,2	5 859,5	4 010,7	2 133,5	7 806,8	6 854,9	201,2
2003 huhti	2 425,7	2 605,5	5 031,2	917,4	5 948,6	4 005,8	2 146,6	7 879,7	6 891,3	190,8
2003 touko	2 458,0	2 627,9	5 085,9	907,5	5 993,4	4 010,9	2 175,9	7 910,6	6 907,3	225,0
2003 kesä	2 501,1	2 606,5	5 107,6	882,4	5 990,0	4 042,0	2 161,3	7 940,6	6 943,6	290,1
2003 heinä ⁴⁾	2 480,5	2 617,6	5 098,2	889,4	5 987,6	4 070,7	2 181,3	7 983,6	6 964,0	259,1

2. Virrat²⁾

	M3					Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella		Ulkomaiset netto-saamiset
	M2			M3-M2	Yhteensä			Lainat		
	M1	M2-M1	Yhteensä							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	106,8	162,2	269,1	114,0	383,0	176,5	0,9	464,6	371,8	-7,9
2002	215,1	89,3	304,3	66,7	371,1	186,5	35,9	342,7	307,1	170,0
2003 I	-3,8	50,6	46,8	37,8	84,6	37,7	45,6	102,6	87,0	32,1
2003 huhti	29,2	19,8	49,0	38,5	87,5	3,8	15,7	71,8	44,0	-4,9
2003 touko	35,3	26,5	61,8	-7,9	53,9	18,3	26,7	42,4	28,2	41,2
2003 kesä	54,5	-23,7	30,8	-25,3	5,5	21,5	-14,1	24,0	32,7	61,4
2003 heinä ⁴⁾	-18,8	10,8	-8,1	7,4	-0,7	32,0	16,3	14,6	18,9	-39,9

3. Suhteelliset muutosnopeudet³⁾

	M3					Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella		Ulkomaiset netto-saamiset
	M2			M3-M2	Yhteensä			Lainat		
	M1	M2-M1	Yhteensä							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	5,1	7,1	6,1	17,7	7,6	4,7	0,0	6,7	6,0	-7,9
2002	9,8	3,6	6,5	8,8	6,8	4,8	1,8	4,6	4,7	170,0
2003 I	11,6	4,6	7,8	8,1	7,9	4,3	1,8	4,7	4,7	229,2
2003 huhti	10,9	5,4	8,0	12,4	8,6	4,5	3,4	5,1	4,7	227,3
2003 touko	11,8	5,9	8,7	8,6	8,7	4,3	4,4	5,2	4,6	229,5
2003 kesä	11,3	5,5	8,3	8,3	8,3	5,0	3,7	5,1	4,5	249,9
2003 heinä ⁴⁾	11,6	5,7	8,5	8,9	8,5	5,2	4,7	5,5	4,9	208,5

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle. M1 on liikkeessä olevan rahan ja yön yli -talletusten summa. M2 on M1:n, enintään 2 vuoden määräaikaistalletusten ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten summa. M3 on M2:n, reposopimusten, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja enintään 2 vuoden velkapaperien summa.
- 2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.
- 4) 12 kuukausittaisen virran summa mainitun ajanjakson lopussa.

Taulukko 2.3 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät (kausivaihtelusta puhdistamattomat)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset)

4. Kannat

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit	Yli 2 vuoden velka- paperit	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	239,7	1 968,2	1 088,8	1 371,0	218,5	398,0	145,9	1 613,6	115,8	1 169,1	995,2
2002	341,2	2 084,4	1 075,5	1 463,5	226,9	470,6	127,7	1 689,7	105,8	1 189,6	1 006,5
2003 I	327,2	2 070,6	1 073,2	1 514,3	224,0	550,8	99,4	1 704,4	100,9	1 205,9	999,5
2003 huhti	336,3	2 089,4	1 081,9	1 523,7	230,5	563,0	124,0	1 709,7	98,3	1 202,2	995,6
touko	343,8	2 114,2	1 096,9	1 531,0	231,4	571,1	105,0	1 714,2	96,9	1 208,4	991,4
kesä	351,0	2 150,1	1 060,5	1 546,0	215,0	571,2	96,3	1 734,2	95,4	1 212,0	1 000,5
heinä ^(p)	361,5	2 119,0	1 063,6	1 554,1	218,8	580,5	90,0	1 757,3	93,3	1 217,8	1 002,3

5. Virrat²⁾

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit	Yli 2 vuoden velka- paperit	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	-116,4	223,2	64,3	98,0	25,2	90,9	-2,1	110,2	-10,8	-2,2	79,3
2002	101,4	113,6	-2,8	92,0	9,6	70,1	-13,0	118,4	-10,0	41,4	36,8
2003 I	7,7	-11,5	-0,4	50,9	5,8	35,7	-3,7	29,1	-4,9	12,3	1,2
2003 huhti	9,1	20,1	10,2	9,6	6,4	11,8	20,3	9,7	-2,7	-3,2	0,0
touko	7,4	27,9	18,8	7,7	1,0	8,8	-17,7	19,1	-1,3	7,3	-6,8
kesä	7,3	47,3	-38,5	14,7	-16,4	-0,7	-8,2	10,9	-1,6	2,9	9,2
heinä ^(p)	11,1	-29,9	2,7	8,1	3,2	9,5	-5,4	20,0	-2,1	5,0	9,1

6. Suhteelliset muutosnopeudet³⁾

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit	Yli 2 vuoden velka- paperit	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	-32,7	12,8	6,3	7,7	13,0	29,1	-1,5	7,2	-8,5	-0,2	8,7
2002	42,3	5,8	-0,3	6,7	4,4	17,6	-9,3	7,4	-8,7	3,6	3,7
2003 I	37,6	8,2	-0,4	8,4	1,8	16,4	-11,1	6,7	-8,1	3,9	2,2
2003 huhti	37,4	7,4	0,0	9,6	5,4	16,8	9,7	7,2	-8,9	3,6	2,7
touko	34,2	8,7	0,7	10,0	2,8	17,5	-12,3	7,1	-9,2	3,9	1,6
kesä	31,4	8,5	-0,9	10,5	-2,0	19,4	-14,8	7,2	-10,5	3,9	4,4
heinä ^(p)	30,6	8,8	-1,1	10,9	-0,2	18,1	-13,9	7,5	-12,5	4,2	4,3

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle. M1 on liikkeessä olevan rahan ja yön yli -talletusten summa. M2 on M1:n, enintään 2 vuoden määräaikaistalletusten ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten summa. M3 on M2:n, reposopimusten, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja enintään 2 vuoden velkapaperien summa.
- 2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.3 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät (kausivaihtelusta puhdistetut)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset)

7. Kannat

	M3					Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Lainat	Ulkomaiset netto-saamiset
	M2			M3-M2	Yhteensä					
	M1	M2-M1	Yhteensä							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	2 151,7	2 450,4	4 602,2	789,2	5 391,3	3 897,3	2 041,0	7 425,5	6 514,7	48,8
2002	2 367,1	2 531,7	4 898,8	853,7	5 752,5	3 994,7	2 073,3	7 724,2	6 780,9	176,5
2003 I	2 408,5	2 576,0	4 984,5	856,5	5 841,1	4 003,1	2 120,4	7 787,1	6 847,4	228,5
2003 huhti	2 426,5	2 593,3	5 019,8	899,2	5 918,9	4 006,8	2 137,1	7 846,2	6 871,8	237,9
2003 touko	2 445,1	2 609,7	5 054,9	885,9	5 940,8	4 013,4	2 158,1	7 874,0	6 893,8	266,8
2003 kesä	2 449,9	2 619,7	5 069,7	887,2	5 956,9	4 033,0	2 144,1	7 909,4	6 912,9	290,9
2003 heinä ⁴⁾	2 473,1	2 628,3	5 101,5	898,1	5 999,6	4 067,6	2 183,2	7 980,2	6 954,3	262,5

8. Virrat²⁾

	M3					Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Lainat	Ulkomaiset netto-saamiset
	M2			M3-M2	Yhteensä					
	M1	M2-M1	Yhteensä							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	109,7	165,4	275,0	118,3	393,4	176,3	2,5	465,7	376,1	-9,5
2002	213,0	91,2	304,2	68,6	372,8	186,1	37,7	344,7	311,1	169,3
2003 I	65,5	46,5	112,1	-8,5	103,6	26,9	16,6	79,9	80,1	96,0
2003 huhti	19,2	19,0	38,2	38,1	76,3	12,4	19,4	58,1	31,9	15,0
2003 touko	21,7	20,6	42,3	-11,4	30,9	19,7	18,4	39,3	34,2	35,9
2003 kesä	16,0	7,7	23,7	1,2	24,8	9,9	-13,5	29,5	15,5	20,3
2003 heinä ⁴⁾	24,9	8,2	33,1	11,3	44,4	37,9	35,3	42,2	39,9	-37,3

9. Suhteelliset muutosnopeudet³⁾

	M3					Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Lainat	Ulkomaiset netto-saamiset	
	M2			M3-M2	Yhteensä						
	M1	M2-M1	Yhteensä								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2001	5,4	7,2	6,4	17,5	7,9	-	4,7	0,1	6,7	6,1	-9,5
2002	9,9	3,7	6,6	8,7	6,9	-	4,8	1,8	4,7	4,8	169,3
2003 I	11,8	4,7	8,0	8,0	8,0	-	4,3	1,7	4,8	4,7	229,7
2003 huhti	11,2	5,2	8,0	12,4	8,7	8,4	4,5	3,4	5,1	4,6	227,6
2003 touko	11,4	5,9	8,5	8,7	8,5	8,5	4,3	4,3	5,2	4,6	228,8
2003 kesä	11,4	5,6	8,4	8,5	8,4	8,5	5,0	3,6	5,1	4,5	250,6
2003 heinä ⁴⁾	11,5	5,7	8,4	8,9	8,5	.	5,2	4,6	5,5	4,9	211,0

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle. M1 on liikkeessä olevan rahan ja yön yli -talletusten summa. M2 on M1:n, enintään 2 vuoden määräaikaistalletusten ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten summa. M3 on M2:n, reposopimusten, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja enintään 2 vuoden velkapaperien summa.
- 2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.
- 4) 12 kuukausittaisen virran summa mainitun ajanjakson lopussa.

Taulukko 2.3 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät (kausivaihtelusta puhdistetut)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset)

10. Kannat

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit	Yli 2 vuoden velka- paperit	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	233,4	1 918,3	1 090,1	1 360,3	231,4	411,9	145,9	1 621,4	113,7	1 166,8	995,3
2002	333,0	2 034,1	1 079,5	1 452,1	240,1	485,9	127,7	1 697,3	103,8	1 187,2	1 006,4
2003 I	331,9	2 076,6	1 072,0	1 504,0	209,9	547,3	99,4	1 703,2	100,4	1 201,8	997,7
2003 huhti	338,0	2 088,5	1 076,5	1 516,8	221,4	553,8	124,0	1 708,5	98,9	1 201,4	998,0
2003 touko	342,0	2 103,1	1 081,3	1 528,4	219,0	561,8	105,0	1 711,6	97,9	1 206,2	997,7
2003 kesä	347,1	2 102,8	1 074,4	1 545,3	218,8	572,2	96,3	1 730,6	96,4	1 210,0	996,0
2003 heinä ^(p)	355,2	2 117,9	1 067,3	1 561,0	225,7	582,4	90,0	1 755,4	94,2	1 219,0	999,0

11. Virrat²⁾

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit	Yli 2 vuoden velka- paperit	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	-112,5	222,1	69,4	96,0	26,8	93,7	-2,1	110,0	-10,6	-2,4	79,3
2002	99,6	113,4	-0,1	91,3	9,9	71,7	-13,0	118,1	-9,9	41,2	36,7
2003 I	20,9	44,6	-5,6	52,1	-21,6	16,8	-3,7	20,3	-3,5	10,7	-0,6
2003 huhti	6,1	13,2	6,0	12,9	11,7	6,1	20,3	9,6	-1,5	0,0	4,2
2003 touko	4,0	17,7	8,6	12,0	-2,4	8,6	-17,7	17,6	-1,0	6,0	-3,0
2003 kesä	5,0	10,9	-9,0	16,7	-0,2	9,6	-8,2	10,0	-1,6	3,1	-1,6
2003 heinä ^(p)	8,7	16,2	-7,4	15,6	6,2	10,4	-5,4	21,7	-2,2	8,1	10,3

12. Suhteelliset muutosnopeudet³⁾

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit	Yli 2 vuoden velka- paperit	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	-32,4	13,1	6,8	7,6	12,5	28,9	-1,5	7,2	-8,5	-0,2	8,7
2002	42,7	5,9	0,0	6,7	4,3	17,3	-9,3	7,3	-8,7	3,6	3,7
2003 I	39,7	8,1	0,0	8,3	1,1	16,4	-11,1	6,7	-8,0	3,8	2,2
2003 huhti	37,4	7,7	-0,4	9,7	5,3	16,9	9,7	7,2	-8,9	3,6	2,7
2003 touko	34,3	8,3	0,8	9,8	2,5	17,7	-12,3	7,1	-9,2	3,9	1,7
2003 kesä	31,9	8,5	-0,5	10,4	-1,4	19,5	-14,8	7,2	-10,5	3,8	4,4
2003 heinä ^(p)	30,3	8,8	-1,1	10,9	0,2	18,2	-13,9	7,5	-12,5	4,2	4,3

Lähde: EKP.

1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle. M1 on liikkeessä olevan rahan ja yön yli -talletusten summa. M2 on M1:n, enintään 2 vuoden määräaikaistalletusten ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten summa. M3 on M2:n, reposopimusten, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja enintään 2 vuoden velkapaperien summa.

2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

3) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.4

Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾ (lainan saajan ja maturiteetin mukaan)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset; kausivaihtelusta puhdistamaton)

1. Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille: kannat

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot		Muut rahoituslaitokset		Yritykset			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	34,9	24,8	434,4	276,0	1 019,0	489,8	1 394,5	2 903,3
2002	33,0	19,7	453,9	288,0	980,8	514,3	1 477,2	2 972,3
2003 I	42,4	30,0	470,2	301,0	991,3	512,7	1 487,3	2 991,2
2003 huhti	46,3	33,5	480,7	308,1	992,2	513,4	1 494,5	3 000,1
2003 touko	46,2	33,3	484,4	309,7	983,7	509,8	1 502,0	2 995,4
2003 kesä	44,6	31,2	477,8	304,1	994,9	510,7	1 509,4	3 015,0
2003 heinä ^(p)	48,7	32,8	471,9	293,3	982,5	516,4	1 514,4	3 013,3

2. Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille: virrat³⁾

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot		Muut rahoituslaitokset		Yritykset			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	3,6	3,0	47,1	28,2	46,7	62,9	101,0	210,7
2002	-4,4	-5,3	23,3	16,1	-25,9	31,0	97,5	102,6
2003 I	11,3	10,3	9,0	5,1	13,1	2,3	16,3	31,7
2003 huhti	4,0	3,6	11,7	7,9	2,3	1,4	9,6	13,3
2003 touko	0,0	-0,1	6,6	3,5	-5,9	-2,8	10,9	2,2
2003 kesä	-1,6	-2,2	-7,7	-6,6	10,7	0,0	6,4	17,1
2003 heinä ^(p)	4,0	1,6	-6,6	-11,4	-12,1	5,5	4,6	-2,0

3. Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille: suhteelliset muutosnopeudet⁴⁾

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot		Muut rahoituslaitokset		Yritykset			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	11,5	13,8	12,0	11,2	4,8	14,6	7,8	7,8
2002	-11,1	-21,2	5,4	5,8	-2,6	6,3	7,0	3,5
2003 I	7,2	5,3	1,5	-2,8	-1,0	5,8	6,6	3,8
2003 II ^(p)	4,2	2,5	3,4	-0,7	-0,1	2,7	6,5	3,6

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

4) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾ (lainan saajan ja maturiteetin mukaan)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset; kausivaihtelusta puhdistamaton)

4. Lainat kotitalouksille: kannat

	Kotitaloude ²⁾												Yhteensä
	Kulutusluotot				Asuntoluotot				Muu luotonanto				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2001	102,5	170,4	224,2	497,1	22,7	61,0	1 937,0	2 020,6	152,8	105,3	370,3	628,3	3 146,1
2002	102,2	179,1	236,4	517,7	25,8	66,5	2 085,8	2 178,0	157,1	98,9	370,0	626,0	3 321,8
2003 I	111,1	176,1	208,1	495,3	16,1	69,0	2 123,5	2 208,6	146,5	94,5	405,5	646,6	3 350,5
2003 huhti	110,4	177,7	206,9	495,0	15,9	68,7	2 134,3	2 218,9	145,5	95,3	408,8	649,7	3 363,6
2003 touko	109,9	179,3	206,0	495,1	16,1	68,8	2 150,2	2 235,1	143,7	94,8	411,8	650,4	3 380,6
2003 kesä	114,3	179,4	209,7	503,4	16,6	68,7	2 165,8	2 251,2	145,1	94,6	411,4	651,1	3 405,6
2003 heinä ³⁾	113,1	180,2	211,8	505,0	16,3	69,6	2 187,9	2 273,8	140,6	95,2	414,7	650,5	3 429,3

5. Lainat kotitalouksille: virrat³⁾

	Kotitaloude ²⁾												Yhteensä
	Kulutusluotot				Asuntoluotot				Muu luotonanto				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2001	4,2	4,1	12,5	20,7	0,4	-1,4	142,8	141,9	-1,9	3,0	8,8	9,9	172,4
2002	3,1	4,9	11,1	19,1	3,1	3,9	147,4	154,4	1,5	1,4	8,4	11,3	185,2
2003 I	8,5	-4,5	-7,5	-3,5	-9,5	2,6	37,8	30,9	-8,3	-1,8	17,6	7,5	34,9
2003 huhti	0,2	1,9	-0,2	1,9	-0,2	-0,3	11,4	11,0	-1,6	0,7	2,9	2,0	14,9
2003 touko	-0,6	1,6	-0,2	0,8	0,3	0,2	16,7	17,2	-1,6	-0,1	3,0	1,4	19,4
2003 kesä	1,7	1,5	2,3	5,6	0,4	-0,8	18,0	17,6	4,2	-1,1	-1,4	1,7	24,9
2003 heinä ³⁾	-1,4	1,2	3,0	2,8	-0,3	1,0	21,3	21,9	-4,0	0,2	2,4	-1,4	23,3

6. Lainat kotitalouksille: suhteelliset muutosnopeudet⁴⁾

	Kotitaloude ²⁾												Yhteensä
	Kulutusluotot				Asuntoluotot				Muu luotonanto				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2001	4,3	2,4	5,9	4,4	1,7	-2,2	8,0	7,6	-1,2	2,9	2,4	1,6	5,8
2002	3,0	2,8	5,0	3,8	13,7	6,4	7,6	7,6	1,0	1,4	2,3	1,8	5,9
2003 I	16,3	-0,4	0,6	3,3	-29,7	11,3	7,4	7,1	-3,3	-0,2	7,5	3,6	5,9
2003 II ³⁾	14,4	2,1	-0,1	3,5	-29,4	9,8	7,4	7,0	-7,0	-3,4	7,6	2,1	5,5

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

4) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾ (lainan saajan ja maturiteetin mukaan)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset; kausivaihtelusta puhdistamaton)

7. Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille: kannat

	Julkisyhteisöt					Lainat euroalueen ulkopuolella				
	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			Yhteensä
		Osavaltio-hallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot			Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	146,0	298,3	362,9	14,8	822,0	1 095,6	69,9	538,8	608,7	1 704,3
2002	132,3	277,7	382,8	19,7	812,6	1 146,2	64,6	519,3	583,9	1 730,1
2003 I	134,1	267,2	379,0	23,9	804,6	1 173,1	59,2	534,9	594,0	1 767,1
II ^(p)	127,7	263,5	379,3	24,7	795,8	1 239,6	59,5	534,5	594,0	1 833,6

8. Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille: virrat³⁾

	Julkisyhteisöt					Lainat euroalueen ulkopuolella				
	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			Yhteensä
		Osavaltio-hallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot			Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	-18,3	1,1	9,9	1,3	-6,2	139,7	4,3	80,2	84,5	224,2
2002	-12,2	-21,1	19,9	4,9	-8,3	134,4	-1,2	35,6	34,4	168,8
2003 I	0,4	-10,2	4,8	4,1	-0,3	44,0	-5,4	28,3	22,9	66,9
II ^(p)	-5,9	-3,7	0,2	0,9	-8,4	90,3	0,4	15,6	16,0	106,3

9. Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille: suhteelliset muutosnopeudet⁴⁾

	Julkisyhteisöt					Lainat euroalueen ulkopuolella				
	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			Yhteensä
		Osavaltio-hallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot			Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	-11,2	0,4	2,8	9,7	-0,8	14,8	6,2	17,8	16,2	15,4
2002	-8,4	-7,1	5,5	33,2	-1,0	12,8	-1,9	6,7	5,7	10,3
2003 I	-14,0	-9,2	7,1	60,2	-1,6	20,6	-13,7	9,9	7,1	15,6
II ^(p)	-8,3	-6,3	5,8	37,4	-0,1	23,9	-7,9	9,7	7,7	18,1

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

4) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.5

Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾ (vastapuolen ja vaateen mukaan)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset; kausivaihtelusta puhdistamaton)

1. Muiden rahoituslaitosten talletukset: kannat

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irtisanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Yön yli 6	Määrä- aikaiset 7	Irtisanomis- ehtoiset 8	Repot 9	Yhteensä 10
2001	48,0	427,5	3,4	16,4	495,4	156,5	217,3	5,2	85,3	464,5
2002	55,9	445,6	3,5	17,9	522,8	152,6	226,0	6,6	97,1	482,3
2003 I	59,6	454,0	3,7	18,2	535,5	165,3	251,1	8,2	99,6	524,3
2003 huhti	55,8	457,2	3,3	21,1	537,4	164,5	259,2	8,8	103,9	536,3
touko	56,0	458,4	3,2	22,4	539,9	173,9	269,2	9,4	102,7	555,1
kesä	62,2	450,3	3,0	22,3	537,7	176,6	259,3	9,6	98,0	543,5
heinä ⁴⁾	53,7	458,1	3,1	20,8	535,7	167,3	256,1	9,6	103,7	536,7

2. Muiden rahoituslaitosten talletukset: virrat³⁾

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irtisanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Yön yli 6	Määrä- aikaiset 7	Irtisanomis- ehtoiset 8	Repot 9	Yhteensä 10
2001	7,7	9,1	0,3	1,1	18,1	4,0	1,8	0,6	11,5	18,0
2002	7,9	18,0	0,1	1,4	27,3	-4,7	18,3	-0,2	12,8	26,2
2003 I	3,9	7,8	0,2	0,4	12,2	13,4	25,3	1,7	11,0	51,4
2003 huhti	-3,8	2,9	-0,3	2,9	1,8	-0,4	8,7	0,6	4,2	13,2
touko	0,3	1,6	0,1	1,3	3,3	10,5	11,5	0,6	-1,2	21,5
kesä	6,1	-8,3	-0,2	-0,1	-2,5	2,0	-10,7	0,2	-4,6	-13,1
heinä ⁴⁾	-8,5	7,5	0,2	-1,5	-2,3	-9,4	-3,2	0,0	5,0	-7,7

3. Muiden rahoituslaitosten talletukset: suhteelliset muutosnopeudet⁴⁾

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irtisanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Yön yli 6	Määrä- aikaiset 7	Irtisanomis- ehtoiset 8	Repot 9	Yhteensä 10
2001	19,0	2,2	8,6	7,2	3,8	2,6	0,6	13,6	15,6	4,2
2002	16,4	4,2	1,9	8,5	5,5	-3,0	8,5	-9,0	14,9	5,6
2003 I	36,3	4,7	-8,0	2,7	7,3	5,5	15,6	-0,2	17,8	12,6
II ⁴⁾	29,1	3,9	-10,7	17,4	6,7	9,1	19,2	78,3	16,4	16,0

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

4) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾ (vastapuolen ja vaateen mukaan)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset; kausivaihtelusta puhdistamaton)

4. Yrityksien ja kotitalouksien talletukset: kannat

	Yritykset					Kotitaloudet ²⁾				
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irtisanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Yön yli 6	Määrä- aikaiset 7	Irtisanomis- ehtoiset 8	Repot 9	Yhteensä 10
2001	575,3	335,2	27,5	36,2	974,2	1 042,4	1 194,6	1 365,7	76,6	3 679,3
2002	595,4	340,3	30,5	34,7	1 000,9	1 116,7	1 180,8	1 435,9	74,7	3 808,0
2003 I	560,1	333,1	34,4	32,4	960,0	1 125,6	1 167,6	1 472,6	70,6	3 836,4
2003 huhti	567,8	334,3	34,8	32,0	968,9	1 138,5	1 162,6	1 479,0	70,1	3 850,2
touko	574,2	343,0	35,6	34,2	987,0	1 147,1	1 158,5	1 482,1	68,6	3 856,3
kesä	593,4	340,4	36,7	29,9	1 000,3	1 164,6	1 149,3	1 493,9	61,6	3 869,4
heinä ^(p)	582,9	345,0	36,8	28,6	993,4	1 200,9	1 150,2	1 500,5	62,2	3 913,9

5. Yrityksien ja kotitalouksien talletukset: virrat³⁾

	Yritykset					Kotitaloudet ²⁾				
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irtisanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Yön yli 6	Määrä- aikaiset 7	Irtisanomis- ehtoiset 8	Repot 9	Yhteensä 10
2001	76,6	17,8	2,7	10,0	107,1	136,3	67,8	124,4	19,5	348,0
2002	28,8	22,8	4,1	-1,3	54,4	63,8	-9,3	69,8	-1,9	122,3
2003 I	-34,3	-6,2	4,0	-2,3	-38,8	9,4	-15,8	36,9	-4,1	26,4
2003 huhti	8,2	2,3	0,4	-0,4	10,5	13,1	-4,5	6,4	-0,4	14,6
touko	7,7	10,4	0,5	2,3	21,0	9,0	-2,7	3,3	-1,6	8,0
kesä	18,4	-3,6	1,1	-4,4	11,5	17,3	-10,0	11,7	-6,9	12,1
heinä ^(p)	-11,3	4,6	0,1	-1,2	-7,8	4,7	-0,1	6,7	0,6	11,9

6. Yrityksien ja kotitalouksien talletukset: suhteelliset muutosnopeudet⁴⁾

	Yritykset					Kotitaloudet ²⁾				
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irtisanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Yön yli 6	Määrä- aikaiset 7	Irtisanomis- ehtoiset 8	Repot 9	Yhteensä 10
2001	15,3	5,7	11,0	37,9	12,3	15,0	6,0	10,0	34,2	10,4
2002	5,1	6,9	14,8	-3,5	5,7	6,1	-0,8	5,1	-2,5	3,3
2003 I	8,0	2,2	29,5	-3,2	6,1	7,5	-1,3	6,6	-12,5	3,9
II ^(p)	7,9	3,6	36,0	-17,9	6,2	7,4	-2,3	8,1	-19,9	4,0

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

4) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Tekniisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾ (vastapuolen ja vaateen mukaan)

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset; kausivaihtelusta puhdistamaton)

7. Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset: kannat

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset				
	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			Yhteensä
		Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot			Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	103,9	29,9	68,9	50,9	253,6	1 696,9	94,1	609,1	703,2	2 400,1
2002	106,9	31,6	69,2	40,7	248,4	1 585,3	97,4	588,7	686,0	2 271,3
2003 I	125,5	32,0	65,5	41,0	264,0	1 587,9	97,8	606,3	704,2	2 292,0
II ³⁾	147,3	34,2	65,2	44,8	291,4	1 579,3	94,7	599,0	693,7	2 273,1

8. Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset: velat³⁾

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset				
	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			Yhteensä
		Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot			Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	-14,1	-0,8	-0,2	2,6	-12,5	130,6	10,2	93,6	103,9	234,5
2002	-0,2	1,8	0,3	-10,3	-8,4	-4,9	3,6	31,9	35,5	30,6
2003 I	11,6	0,4	-3,7	0,4	8,6	30,1	0,5	30,7	31,1	61,3
II ³⁾	21,8	2,2	-0,3	3,7	27,4	26,2	-3,2	5,8	2,7	28,9

9. Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset: suhteelliset muutosnopeudet⁴⁾

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset				
	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			Yhteensä
		Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot			Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	-12,0	-2,6	-0,3	5,3	-4,8	8,7	12,2	18,5	17,6	11,1
2002	-0,2	5,9	0,5	-20,2	-3,3	-0,2	3,9	5,2	5,1	1,3
2003 I	13,0	3,7	2,1	-16,9	3,1	1,4	-0,1	7,0	6,0	2,8
II ³⁾	29,6	0,4	-0,7	-2,5	12,2	4,4	-0,5	5,7	4,9	4,6

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

4) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.6

Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely¹⁾

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, kausivaihtelusta puhdistamaton)

1. Kannat

	Muut arvopaperit kuin osakkeet						Osakkeet ja muut osuudet					
	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella		Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset	Rahalaitokset	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset
	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	1 068,7	54,2	1 059,8	17,6	319,8	15,8	2 535,9	541,0	251,9	559,0	810,8	161,6
2002	1 121,8	48,2	1 119,4	15,5	349,5	16,7	2 671,2	556,6	263,3	564,3	827,6	177,3
2003 I	1 173,1	61,4	1 192,3	17,7	366,7	19,0	2 830,2	595,8	260,4	557,9	818,3	181,0
2003 huhti	1 165,9	57,1	1 209,0	17,2	385,4	17,9	2 852,5	599,8	260,9	576,3	837,2	182,0
2003 touko	1 178,4	55,5	1 240,7	15,9	386,9	19,1	2 896,5	592,1	265,6	588,5	854,1	178,7
2003 kesä	1 183,6	59,5	1 222,5	16,1	387,2	18,4	2 887,3	615,5	267,0	582,3	849,3	174,7
2003 heinä ^(p)	1 199,9	60,1	1 233,1	16,7	383,8	19,4	2 913,0	625,1	276,2	607,2	883,4	178,9

2. Virrat²⁾

	Muut arvopaperit kuin osakkeet						Osakkeet ja muut osuudet					
	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella		Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset	Rahalaitokset	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset
	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	82,4	-4,1	13,1	-4,9	63,0	-0,1	149,5	108,9	10,3	29,6	40,0	17,0
2002	47,7	-0,9	41,0	-0,8	27,3	3,2	117,6	57,1	13,6	4,7	18,3	18,7
2003 I	42,0	4,0	36,2	1,5	16,3	0,2	100,2	31,4	-1,8	-0,5	-2,3	2,9
2003 huhti	-1,3	-3,5	18,6	-0,1	13,2	-0,6	26,3	7,6	-0,6	15,4	14,8	0,3
2003 touko	13,6	0,4	28,0	-0,4	1,1	2,2	44,8	8,1	4,6	11,1	15,7	-3,4
2003 kesä	5,4	2,7	-16,4	-0,2	0,3	-1,3	-9,6	11,9	0,9	-7,9	-6,9	-4,5
2003 heinä ^(p)	15,6	0,4	6,1	0,4	-2,6	1,0	20,9	7,1	4,1	-2,8	1,3	3,0

3. Suhteelliset muutosnopeudet³⁾

	Muut arvopaperit kuin osakkeet						Osakkeet ja muut osuudet					
	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella		Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset	Rahalaitokset	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset
	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	8,2	-7,1	1,2	-23,4	25,0	-0,4	6,3	25,4	4,2	5,7	5,2	12,0
2002	4,5	-2,5	3,9	-4,3	8,5	21,9	4,6	10,8	5,4	0,9	2,3	11,6
2003 I	4,2	-3,4	3,2	7,5	9,9	25,4	4,5	11,9	1,4	2,1	1,9	5,0
2003 huhti	3,2	-10,0	4,7	5,9	15,5	9,7	5,1	13,8	-1,6	3,7	2,0	6,8
2003 touko	3,9	-10,1	6,1	7,7	14,8	22,1	6,0	13,4	0,0	5,5	3,7	2,3
2003 kesä	4,3	-9,4	4,9	7,2	15,4	16,2	5,7	16,4	0,0	5,1	3,4	-0,5
2003 heinä ^(p)	5,9	-8,3	5,6	6,8	14,9	23,7	6,6	15,9	3,6	6,9	5,8	1,2

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää.

2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

3) Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Tekniisiä huomautuksia -osassa.

Taulukko 2.7

Joidenkin rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton)

1. Kotitalouslainojen luottotappiot/arvonalehnykset

	Kotitaloudet ²⁾											
	Kulutustuotot				Asuntoluotot				Muu luotonanto			
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0
2002	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-1,0
2003 I	-0,6	-0,1	-0,4	-1,1	-0,1	0,0	-1,0	-1,1	-1,1	-0,1	-1,3	-2,6
2003 huhti	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	-0,4
2003 touko	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	-0,4
2003 kesä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,3	-0,4
2003 heinä ^(p)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,3	-0,3

2. Yrityslainojen ja euroalueen ulkopuolisten lainojen luottotappiot/arvonalehnykset

	Yritykset				Euroalueen ulkopuoliset		
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7
2001	-0,8	-5,4	-4,4	-10,6	-	-	-0,4
2002	-1,8	-2,7	-4,7	-9,2	-	-	-6,7
2003 I	-4,0	-0,6	-2,5	-7,1	0,0	-0,1	0,0
2003 huhti	-0,3	0,0	-0,5	-0,8	0,0	0,0	0,0
2003 touko	-0,4	0,0	-0,3	-0,7	0,0	0,0	0,0
2003 kesä	-0,3	0,0	-0,2	-0,5	-0,3	0,0	-0,3
2003 heinä ^(p)	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0

3. Rahalaitosten hallussa olevien arvopapereiden arvostusmuutokset

	Muut arvopaperit kuin osakkeet							Osakkeet ja osuudet				
	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella		Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset	Rahoitus- laitokset	Muut kuin rahoitus- laitokset	Yhteensä	Euroalueen ulkopuoliset
	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	-0,6	0,2	9,8	0,1	5,9	0,1	15,6	-1,5	1,1	7,6	8,7	-1,3
2002	9,8	0,6	11,0	-0,1	5,1	0,2	26,8	4,4	-4,7	0,8	-3,9	-2,7
2003 I	-1,8	-0,1	10,2	0,0	-1,4	0,2	7,1	-1,0	-1,1	-7,2	-8,4	0,9
2003 huhti	-0,4	0,0	-1,7	-0,1	-0,1	-0,2	-2,4	0,4	0,9	3,1	4,0	0,5
2003 touko	-0,4	-0,1	3,7	-0,1	0,4	0,0	3,5	-0,1	0,1	1,1	1,2	0,1
2003 kesä	-0,4	0,0	-1,8	0,0	0,0	0,0	-2,1	0,7	0,5	1,7	2,1	0,5
2003 heinä ^(p)	-0,3	0,0	-0,9	0,0	-0,1	-0,1	-1,3	0,4	5,1	-0,2	4,9	0,7

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää.

2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

1. Talletukset euroalueelta: kannat

	Rahalaitokset							Muut kuin rahalaitokset						
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro				
				USD	JPY	CHF	GBP				USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	3 829,6	3 359,2	470,3	305,8	33,5	67,2	37,2	5 867,1	5 666,6	200,4	127,0	23,9	10,5	19,6
2002	4 136,5	3 731,6	404,8	252,1	33,2	60,3	28,5	6 062,4	5 885,2	177,3	108,7	20,1	11,3	18,5
2003 I	4 198,7	3 800,3	398,4	254,0	28,3	61,5	33,5	6 120,3	5 942,1	178,1	107,8	21,2	10,4	20,1
II ^(p)	4 303,4	3 912,9	390,5	246,3	26,2	61,5	35,0	6 242,1	6 056,1	185,9	112,5	21,2	10,8	21,5

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta: kannat

	Pankit ³⁾							Muut kuin pankit						
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro				
				USD	JPY	CHF	GBP				USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	1 696,9	619,9	1 077,0	788,9	48,5	75,3	1 077,0	703,2	307,0	396,2	288,0	16,8	18,1	56,0
2002	1 585,3	692,0	893,2	621,3	33,5	68,8	893,2	686,0	331,3	354,7	240,3	15,5	13,2	67,3
2003 I	1 587,9	731,2	856,6	584,1	34,0	69,6	856,6	704,2	364,3	339,8	225,6	17,6	13,7	62,5
II ^(p)	1 579,3	722,7	856,6	585,6	32,3	66,6	856,6	693,7	362,7	331,0	221,6	15,9	13,0	60,4

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit: kannat

	Velkapaperit						
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro				
				USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	
2001	3 030,2	2 579,5	450,4	247,6	65,2	42,8	67,5
2002	3 138,8	2 680,9	457,5	241,0	55,8	50,8	72,7
2003 I	3 197,5	2 725,1	471,9	259,9	50,9	50,3	72,8
II ^(p)	3 228,4	2 763,9	463,9	260,0	46,5	51,5	70,1

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

4. Lainat euroalueelle: kannat

	Rahalaitokset							Muut kuin rahalaitokset						
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro				
				USD	JPY	CHF	GBP				USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	3 794,0	-	-	-	-	-	-	7 340,7	6 999,5	341,2	181,6	47,8	77,5	26,6
2002	4 019,8	-	-	-	-	-	-	7 593,5	7 303,1	290,4	133,7	40,3	83,3	24,4
2003 I	4 076,6	-	-	-	-	-	-	7 658,9	7 367,8	291,1	135,1	36,6	85,8	24,9
II ³⁾	4 143,4	-	-	-	-	-	-	7 738,8	7 455,9	282,9	134,1	28,4	87,9	24,3

5. Lainat euroalueen ulkopuolelle: kannat

	Pankit ³⁾							Muut kuin pankit						
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro				
				USD	JPY	CHF	GBP				USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	1 095,6	451,9	643,7	415,7	44,1	37,1	91,7	608,7	201,3	407,3	315,7	11,5	25,6	36,9
2002	1 146,2	553,9	592,3	371,7	51,3	30,4	103,8	583,9	211,4	372,5	278,1	13,6	27,4	32,9
2003 I	1 173,1	593,4	579,7	359,2	50,3	31,6	101,4	594,0	226,8	367,2	277,1	11,4	27,1	33,5
II ³⁾	1 239,6	630,5	609,1	381,2	59,0	31,8	97,0	594,0	233,9	360,1	274,1	9,1	25,0	34,1

6. Euroalueen rahalaitosten halussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet (euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat): kannat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat							Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat						
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro				
				USD	JPY	CHF	GBP				USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	1 122,9	1 068,7	54,2	37,2	9,0	1,8	15,2	1 413,0	1 379,6	33,4	17,8	10,6	1,1	2,3
2002	1 170,0	1 121,8	48,2	24,8	6,7	1,9	22,9	1 501,2	1 468,9	32,2	14,3	9,8	1,5	5,3
2003 I	1 234,5	1 173,1	61,4	20,8	7,9	2,8	11,9	1 595,7	1 559,0	36,7	20,4	10,2	1,0	3,9
II ³⁾	1 243,1	1 183,6	59,5	21,0	6,9	3,2	12,8	1 644,2	1 609,7	34,5	18,5	9,8	1,1	4,0

7. Euroalueen rahalaitosten halussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat): kannat

	Pankkien liikkeeseen laskemat							Muut kuin pankkien liikkeeseen laskemat						
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut valuutat kuin euro				
				USD	JPY	CHF	GBP				USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	233,0	80,1	152,9	115,6	4,2	2,7	23,8	308,0	127,4	180,7	136,0	18,2	2,6	14,5
2002	239,6	88,4	151,1	109,1	4,1	1,4	31,7	317,1	131,6	185,4	133,1	18,4	2,9	17,6
2003 I	256,6	102,1	154,5	93,0	9,4	8,6	30,7	339,2	146,7	192,5	123,7	30,8	2,5	19,9
II ³⁾	259,9	110,1	149,8	88,8	9,0	6,3	35,4	355,3	156,9	198,4	126,9	33,3	2,7	21,4

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.9

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001	III	242,4	1 293,9	62,6	1 231,4	1 053,9	192,4	105,0	90,4	2 977,9
	IV	244,6	1 309,9	63,5	1 246,5	1 219,1	209,6	108,9	98,7	3 190,8
2002	I	253,6	1 308,7	70,7	1 238,0	1 263,3	224,6	111,0	98,0	3 259,2
	II	242,8	1 312,6	75,4	1 237,1	1 056,1	215,2	108,0	99,8	3 034,4
	III	236,7	1 337,4	74,3	1 263,0	844,8	203,4	121,0	103,2	2 846,5
	IV	242,0	1 335,3	72,2	1 263,2	853,2	203,1	123,7	106,4	2 863,7
2003	I ^(p)	216,9	1 331,6	70,7	1 260,9	767,0	205,4	120,0	108,5	2 749,3

2. Velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	III	41,5	2 858,8	77,6	2 977,9
	IV	41,1	3 075,6	74,1	3 190,8
2002	I	42,6	3 137,7	78,8	3 259,2
	II	39,1	2 919,8	75,5	3 034,4
	III	38,9	2 732,3	75,3	2 846,5
	IV	40,2	2 746,6	76,9	2 863,7
2003	I ^(p)	41,0	2 629,8	78,5	2 749,3

3. Varat/velat yhteensä rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan

		Rahastot rahastotyypin mukaan				Rahastot sijoittajatyypin mukaan		Yhteensä	
		Osake rahastot	Pitkän ja keskipitkän koron rahastot	Yhdistelmärahastot	Kiinteistörahastot	Muut rahastot	Yleisölle tarjottavat rahastot	Rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjottavat rahastot	8
		1	2	3	4	5	6	7	
2001	III	738,2	1 019,1	756,0	127,0	337,7	2 241,8	736,1	2 977,9
	IV	839,6	1 031,7	810,3	134,0	375,2	2 408,1	782,7	3 190,8
2002	I	862,4	1 039,3	820,3	142,3	394,8	2 464,2	794,9	3 259,2
	II	728,7	1 037,0	762,6	139,2	366,9	2 262,4	772,0	3 034,4
	III	585,2	1 063,2	699,9	145,6	352,6	2 092,3	754,2	2 846,5
	IV	593,9	1 068,2	701,6	150,8	349,2	2 090,9	772,9	2 863,7
2003	I ^(p)	525,7	1 054,2	675,3	157,3	336,8	1 978,9	770,4	2 749,3

Lähde: EKP.

1) Muut kuin rahamarkkinarahastot. Irlannin tiedot eivät sisälly euroalueen tietoihin. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.10

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Osakerahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4				
2001	III	41,2	30,6	4,2	26,4	636,1	16,7	13,6	738,2
	IV	39,5	29,0	3,0	26,1	735,2	19,4	16,5	839,6
2002	I	39,3	28,7	2,9	25,8	759,1	20,6	14,7	862,4
	II	34,0	27,4	4,0	23,4	630,0	22,2	15,0	728,7
	III	29,0	26,5	3,7	22,8	496,5	19,1	14,1	585,2
	IV	26,6	28,2	3,4	24,9	506,0	18,4	14,7	593,9
2003	I ^(p)	24,5	30,4	3,0	27,4	438,4	16,4	16,0	525,7

2. Osakerahastojen velat

		Talletukset ja lainat			Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3			
2001	III		4,1		727,9	6,1	738,2
	IV		2,6		831,4	5,6	839,6
2002	I		3,5		852,7	6,1	862,4
	II		4,4		718,7	5,6	728,7
	III		4,1		576,0	5,1	585,2
	IV		3,9		586,3	3,6	593,9
2003	I ^(p)		3,8		517,4	4,5	525,7

3. Pitkän ja keskipitkän koron rahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4				
2001	III	74,9	865,5	32,2	833,3	34,3	12,7	31,6	1 019,1
	IV	73,2	875,5	33,2	842,3	38,5	11,2	33,4	1 031,7
2002	I	77,9	874,0	37,3	836,7	42,9	11,5	33,0	1 039,3
	II	75,9	882,2	38,5	843,8	33,2	10,8	34,9	1 037,0
	III	78,3	902,1	37,2	865,0	32,6	11,6	38,5	1 063,2
	IV	83,9	902,8	36,5	866,3	31,9	12,3	37,2	1 068,2
2003	I ^(p)	77,5	899,7	35,8	863,9	26,6	18,6	31,7	1 054,2

4. Pitkän ja keskipitkän koron rahastojen velat

		Talletukset ja lainat			Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3			
2001	III		8,1		991,2	19,8	1 019,1
	IV		8,4		1 007,3	16,0	1 031,7
2002	I		8,5		1 013,2	17,7	1 039,3
	II		7,9		1 011,5	17,6	1 037,0
	III		7,0		1 039,2	17,0	1 063,2
	IV		7,7		1 044,0	16,5	1 068,2
2003	I ^(p)		8,9		1 030,5	14,7	1 054,2

Lähde: EKP.

Taulukko 2.10 (jatkoa)

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyypin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

5. Yhdistelmärahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001	III	55,2	290,4	16,4	274,0	297,5	85,7	2,5	24,8	756,0
	IV	56,9	286,5	17,0	269,5	347,5	92,7	2,4	24,3	810,3
2002	I	52,6	283,8	18,1	265,7	357,0	100,3	2,3	24,4	820,3
	II	54,2	286,9	20,6	266,3	298,8	94,6	2,1	26,0	762,6
	III	53,0	291,7	21,3	270,4	234,3	88,1	5,2	27,7	699,9
	IV	53,9	295,6	21,2	274,4	233,0	87,7	3,4	28,0	701,6
2003	I ^(p)	50,4	301,2	21,8	279,5	210,0	83,7	0,7	29,4	675,3

6. Yhdistelmärahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	III	3,3	734,4	18,3	756,0
	IV	2,9	790,9	16,5	810,3
2002	I	2,9	799,4	18,0	820,3
	II	3,1	741,3	18,2	762,6
	III	3,5	676,9	19,5	699,9
	IV	3,0	677,2	21,5	701,6
2003	I ^(p)	2,9	650,0	22,5	675,3

7. Kiinteistörahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001	III	9,8	7,6	0,5	7,1	0,9	1,5	102,3	4,9	127,0
	IV	8,6	10,7	0,5	10,1	1,0	2,0	106,1	5,7	134,0
2002	I	11,5	12,9	0,6	12,3	1,1	2,1	108,3	6,4	142,3
	II	13,5	9,8	0,6	9,2	0,9	3,9	105,1	6,0	139,2
	III	13,3	10,7	0,6	10,1	0,8	5,1	109,5	6,2	145,6
	IV	10,9	9,5	0,5	8,9	0,7	7,0	115,8	6,9	150,8
2003	I ^(p)	14,7	8,3	0,6	7,7	0,7	8,6	118,4	6,6	157,3

8. Kiinteistörahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	III	24,8	97,9	4,4	127,0
	IV	25,9	103,3	4,8	134,0
2002	I	26,7	110,7	4,9	142,3
	II	22,3	112,1	4,8	139,2
	III	22,9	117,7	5,0	145,6
	IV	24,6	120,9	5,4	150,8
2003	I ^(p)	24,0	127,9	5,4	157,3

Lähde: EKP.

Taulukko 2.11

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Yleisölle tarjottavien rahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7
2001	III	196,4	912,1	820,2	151,6	96,4	65,1	2 241,8
	IV	201,0	928,7	949,2	167,0	99,1	63,2	2 408,1
2002	I	213,3	921,8	984,8	176,8	100,6	66,9	2 464,2
	II	199,2	915,7	818,4	166,7	96,1	66,3	2 262,4
	III	187,9	917,6	654,4	156,0	107,9	68,5	2 092,3
	IV	190,8	905,1	663,2	153,1	109,0	69,6	2 090,9
2003	I ^(p)	165,5	882,5	599,8	155,0	104,6	71,5	1 978,9

2. Yleisölle tarjottavien rahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	III	37,4	2 137,4	67,0	2 241,8
	IV	36,4	2 312,9	58,8	2 408,1
2002	I	38,1	2 360,2	65,9	2 464,2
	II	34,0	2 166,0	62,4	2 262,4
	III	33,0	1 997,8	61,5	2 092,3
	IV	33,7	1 995,4	61,7	2 090,9
2003	I ^(p)	34,6	1 881,4	63,0	1 978,9

3. Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavien rahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7
2001	III	46,0	381,8	233,7	40,7	8,6	25,3	736,1
	IV	43,6	381,2	270,0	42,6	9,8	35,6	782,7
2002	I	40,3	386,9	278,4	47,8	10,3	31,2	794,9
	II	43,6	396,9	237,7	48,5	11,9	33,5	772,0
	III	48,8	419,8	190,3	47,5	13,1	34,7	754,2
	IV	51,2	430,3	190,0	49,9	14,7	36,8	772,9
2003	I ^(p)	51,4	449,1	167,1	50,3	15,4	37,0	770,4

4. Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavien rahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	III	4,2	721,4	10,5	736,1
	IV	4,6	762,8	15,3	782,7
2002	I	4,5	777,5	12,9	794,9
	II	5,1	753,8	13,1	772,0
	III	5,9	734,5	13,8	754,2
	IV	6,5	751,2	15,2	772,9
2003	I ^(p)	6,5	748,4	15,5	770,4

Lähde: EKP.

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

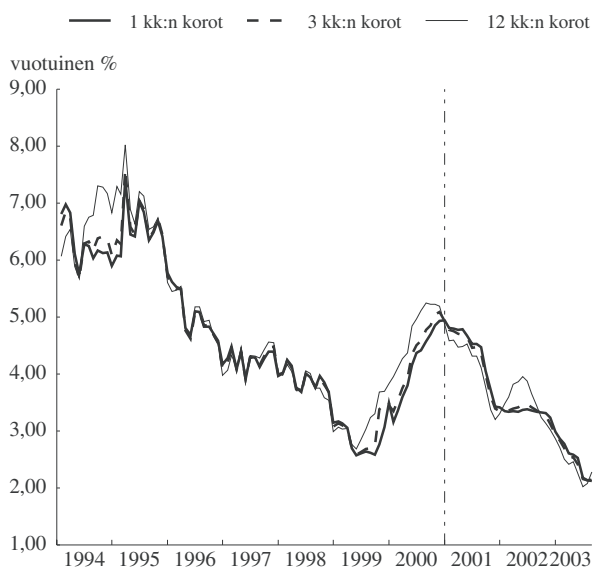
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2,3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2002	3,29	3,30	3,32	3,35	3,49	1,80	0,08
2002							
elo	3,29	3,33	3,35	3,38	3,44	1,78	0,07
syys	3,32	3,32	3,31	3,27	3,24	1,80	0,07
loka	3,30	3,31	3,26	3,17	3,13	1,78	0,07
marras	3,30	3,23	3,12	3,04	3,02	1,46	0,07
joulu	3,09	2,98	2,94	2,89	2,87	1,41	0,06
2003							
tammi	2,79	2,86	2,83	2,76	2,71	1,37	0,06
helmi	2,76	2,77	2,69	2,58	2,50	1,34	0,06
maalis	2,75	2,60	2,53	2,45	2,41	1,29	0,06
huhti	2,56	2,58	2,53	2,47	2,45	1,30	0,06
touko	2,56	2,52	2,40	2,32	2,26	1,28	0,06
kesä	2,21	2,18	2,15	2,08	2,01	1,12	0,06
heinä	2,08	2,13	2,13	2,09	2,08	1,11	0,05
elo	2,10	2,12	2,14	2,17	2,28	1,14	0,05
2003							
elo							
1.	2,08	2,12	2,13	2,16	2,23	1,14	0,05
8.	2,06	2,12	2,14	2,15	2,22	1,13	0,05
15.	2,07	2,12	2,14	2,17	2,28	1,13	0,05
22.	2,45	2,13	2,15	2,18	2,31	1,14	0,06
29.	2,14	2,13	2,15	2,20	2,32	1,14	0,06

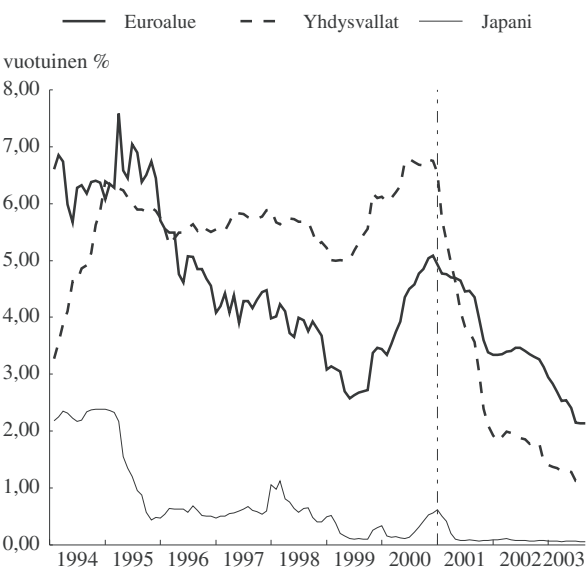
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eontakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinoitekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

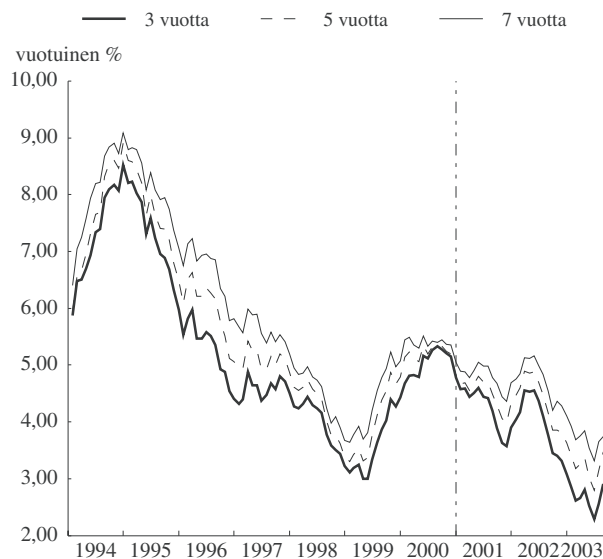
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani	
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7	
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30	
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75	
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34	
2002	3,68	3,94	4,35	4,70	4,92	4,60	1,27	
2002	elo	3,47	3,76	4,15	4,54	4,73	1,26	
	syys	3,19	3,46	3,85	4,20	4,52	1,16	
	loka	3,13	3,41	3,86	4,36	4,62	1,09	
	marras	3,04	3,31	3,81	4,28	4,59	0,99	
	joulu	2,84	3,08	3,63	4,10	4,41	0,97	
2003	tammi	2,64	2,85	3,40	3,93	4,27	0,84	
	helmi	2,45	2,61	3,18	3,68	4,06	0,83	
	maalis	2,50	2,66	3,26	3,76	4,13	0,74	
	huhti	2,59	2,81	3,38	3,85	4,23	0,66	
	touko	2,31	2,53	3,02	3,54	3,92	0,57	
	kesä	2,08	2,29	2,79	3,32	3,72	0,56	
	heinä	2,30	2,56	3,15	3,65	4,06	0,99	
	elo	2,63	2,91	3,47	3,74	4,20	1,15	
2003	elo	1.	2,70	2,99	3,53	3,79	4,43	0,96
		8.	2,49	2,75	3,29	3,58	4,21	0,87
		15.	2,61	2,88	3,47	3,75	4,50	1,10
		22.	2,68	2,95	3,52	3,78	4,45	1,35
		29.	2,64	2,93	3,50	3,77	4,44	1,46

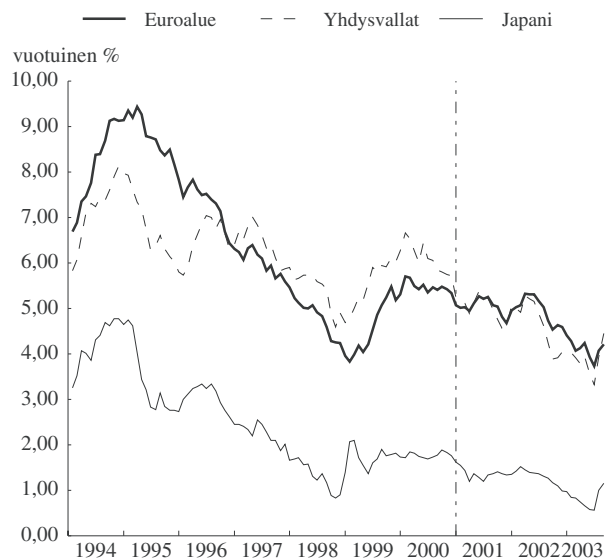
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

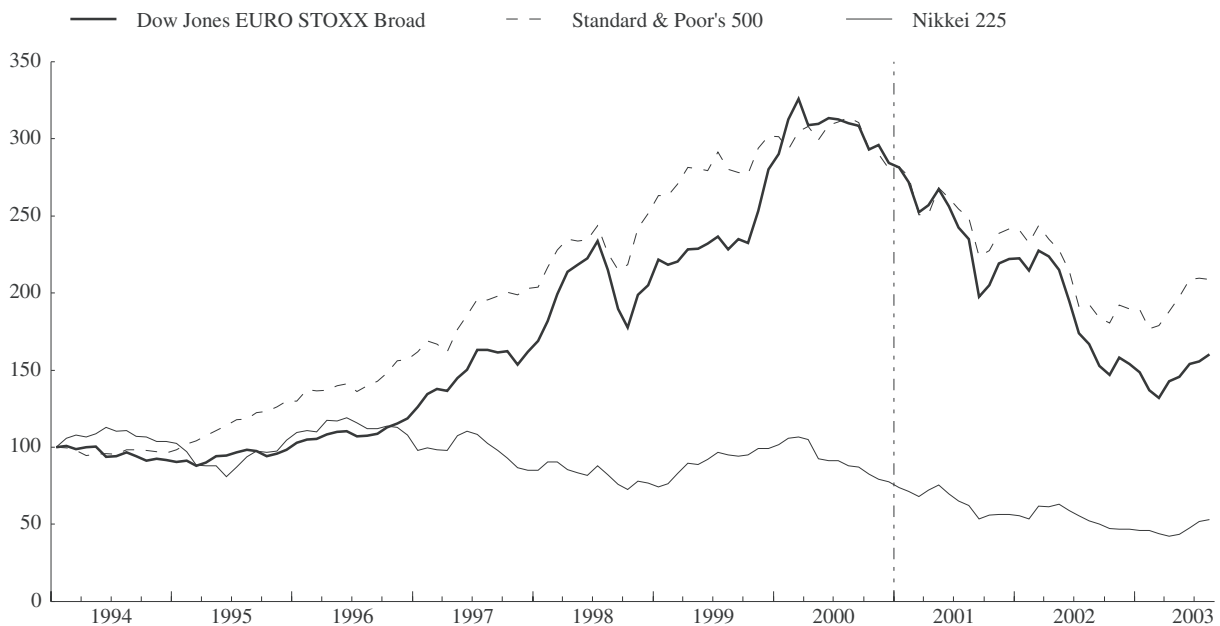
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdysvallat Standard & Poor's 500 -indeksi	Japani Nikkei 225 -indeksi		
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit													
	Laaja	50 yritystä	Raaka-aineet	Kulutus-tavarat (sylkinen)	Kulutus-tavarat (ei-syklinen)	Energia	Rahoitus	Teollisuus	Tekniikka	Yleishyödylliset yhtiöt	Televisiointi	Terveydenhoito				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4		
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9		
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8		
2002	259,9	3 023,4	267,5	175,0	266,5	308,9	243,3	252,4	345,1	255,5	349,2	411,8	995,4	10 119,3		
2002	elo	231,3	2 697,4	243,6	152,9	250,1	290,9	217,4	227,9	258,8	236,7	310,0	376,6	912,6	9 751,2	
	syys	211,8	2 450,2	227,2	140,6	241,2	274,0	193,1	215,3	229,0	221,2	283,1	337,0	870,1	9 354,8	
	loka	204,0	2 384,7	214,4	135,3	236,5	272,1	177,8	193,6	235,8	209,6	286,8	345,4	854,6	8 781,1	
	marras	219,5	2 559,0	224,2	145,4	234,8	272,4	197,0	208,8	289,6	215,2	324,5	347,1	910,1	8 699,6	
	joulu	213,6	2 475,1	225,3	139,4	226,5	268,8	194,2	205,2	270,4	207,3	322,5	324,4	899,1	8 674,8	
2003	tammi	206,3	2 377,4	213,0	130,9	220,2	262,4	186,5	198,5	250,2	210,0	330,0	313,8	896,0	8 567,4	
	helmi	189,8	2 170,9	185,8	121,5	196,5	245,1	172,2	186,0	226,5	198,1	309,4	274,3	836,6	8 535,8	
	maalis	183,0	2 086,5	176,1	115,4	188,4	241,1	164,5	181,2	228,2	185,6	292,8	275,2	846,6	8 171,0	
	huhti	197,9	2 278,2	193,4	122,5	203,9	250,0	181,0	192,0	251,6	201,0	324,8	288,7	889,6	7 895,7	
	touko	202,0	2 303,0	196,4	124,9	202,3	249,6	187,4	198,5	258,2	208,3	324,9	304,2	935,8	8 122,1	
	kesä	213,5	2 443,3	205,0	133,0	206,5	266,1	201,2	207,4	271,5	216,7	340,7	318,9	988,0	8 895,7	
	heinä	216,1	2 459,8	218,8	138,1	205,5	260,1	206,1	216,0	274,2	214,6	340,9	306,8	992,6	9 669,8	
	elo	222,3	2 524,1	227,2	144,6	211,9	268,6	211,6	227,0	281,7	217,0	352,4	293,2	989,5	9 884,6	
2003	elo	1.	218,7	2 479,7	227,5	140,4	205,7	253,8	212,6	224,9	274,7	214,0	347,2	291,9	980,2	9 611,7
		8.	216,8	2 460,1	219,4	138,4	208,5	264,4	207,6	222,5	264,4	214,1	346,6	292,4	977,6	9 327,5
		15.	223,5	2 548,9	226,6	144,4	212,0	273,6	213,9	227,5	274,4	218,3	357,9	296,9	990,7	9 863,5
		22.	228,6	2 593,6	235,4	151,7	218,3	277,0	214,5	232,6	300,0	220,6	358,1	295,0	993,1	10 281,2
		29.	226,4	2 556,7	231,6	152,6	220,2	272,2	209,1	231,5	306,5	218,9	348,4	296,3	1 008,0	10 343,6

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

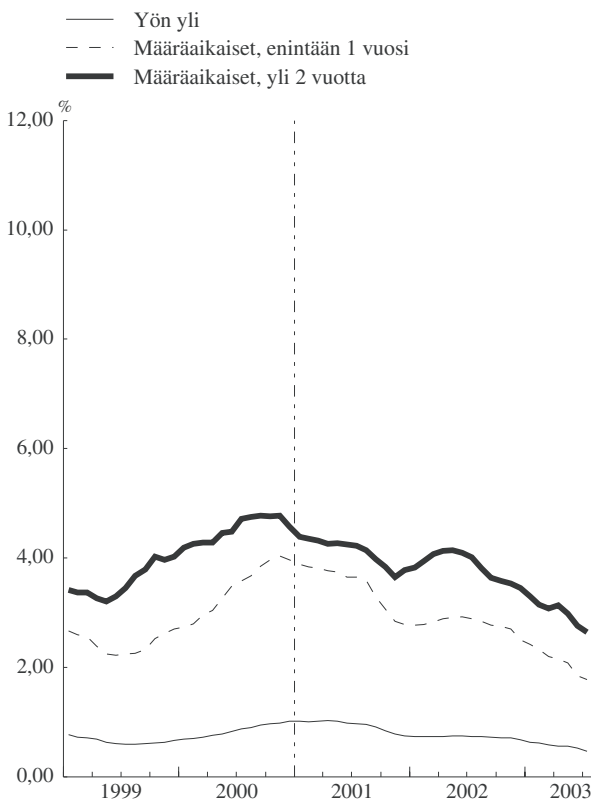
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Yön yli	Talletuskorot					Luottokorot				
		Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,87	6,34	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	0,94	3,49	3,49	4,12	2,40	3,59	6,83	6,15	10,12	5,97	
2002	0,73	2,80	2,80	3,85	2,13	2,85	6,13	5,71	9,78	5,54	
2002	heinä	0,74	2,89	2,90	4,02	2,13	3,02	6,16	5,79	9,78	5,68
	elo	0,73	2,84	2,85	3,81	2,12	2,94	6,15	5,71	9,79	5,53
	syys	0,73	2,77	2,77	3,64	2,13	2,73	6,12	5,61	9,85	5,38
	loka	0,72	2,74	2,74	3,58	2,11	2,63	6,13	5,54	9,72	5,26
	marras	0,71	2,70	2,69	3,53	2,11	2,55	6,10	5,50	9,70	5,21
	joulu	0,68	2,51	2,51	3,45	2,05	2,41	5,98	5,34	9,58	5,10
2003	tammi	0,63	2,43	2,42	3,30	2,04	2,34	5,87	5,27	9,48	4,91
	helmi	0,62	2,32	2,32	3,15	2,02	2,12	5,81	5,18	9,39	4,77
	maalis	0,59	2,20	2,19	3,08	1,97	2,05	5,69	5,17	9,29	4,69
	huhti	0,56	2,15	2,14	3,14	1,93	2,05	5,57	5,14	9,24	4,70
	touko	0,56	2,08	2,08	2,98	1,91	1,92	5,51	5,01	9,22	4,56
	kesä	0,52	1,85	1,84	2,76	1,83	1,65	5,39	4,86	9,15	4,34
	heinä	0,46	1,78	1,77	2,65	1,77	1,48	5,31	4,78	9,09	4,22

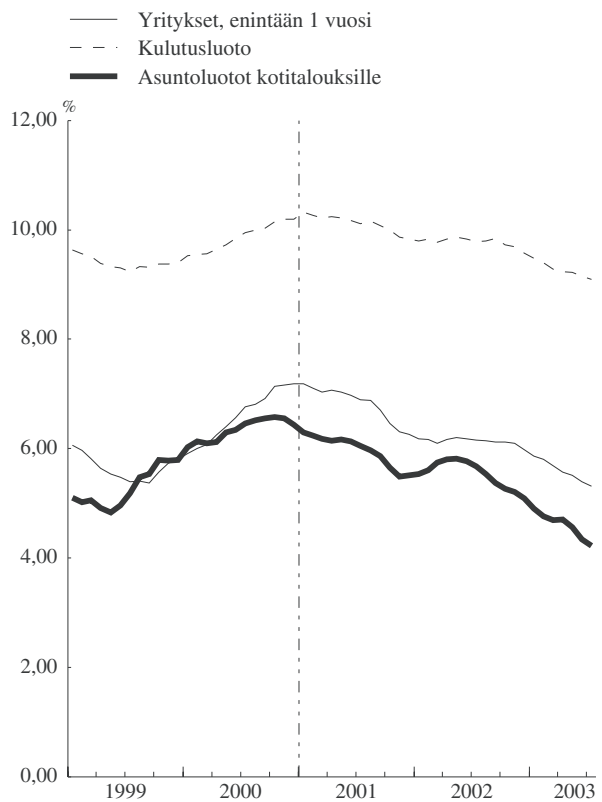
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	kesä	337,6	342,2	-4,6	766,2	317,0	319,1	-2,1	676,8	20,7	23,1
	heinä	406,0	392,2	13,8	772,6	382,4	371,4	11,0	685,0	23,6	20,9
	elo	384,5	378,1	6,4	775,6	366,2	356,8	9,3	693,1	18,3	21,3
	syys	414,9	400,6	14,3	792,7	392,1	381,0	11,0	706,7	22,8	19,6
	loka	468,3	456,4	11,9	806,1	441,8	433,3	8,5	715,3	26,5	23,1
	marras	435,5	413,0	22,5	830,5	413,5	388,9	24,6	740,1	22,0	24,2
	joulu	406,1	451,6	-45,5	783,5	386,8	429,9	-43,1	696,0	19,3	21,7
2003	tammi	545,1	487,4	57,7	840,8	518,6	462,7	55,9	751,0	26,5	24,7
	helmi	456,3	428,4	27,9	866,0	433,5	408,3	25,2	775,6	22,8	20,1
	maalis	452,0	440,7	11,3	875,7	433,0	423,1	9,9	785,3	19,0	17,6
	huhti	476,7	456,1	20,6	892,4	454,8	431,8	23,1	807,8	21,9	24,3
	touko	443,0	435,3	7,7	897,9	415,8	410,7	5,1	812,2	27,2	24,6
	kesä	434,2	454,4	-20,3	877,6	411,9	429,0	-17,1	794,8	22,3	25,5

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	kesä	133,5	95,4	38,1	7 294,3	123,4	87,5	35,8	6 665,0	10,1	7,8
	heinä	133,3	114,2	19,1	7 324,8	116,2	104,7	11,6	6 680,1	17,1	9,6
	elo	69,7	64,7	5,0	7 327,2	59,8	55,1	4,7	6 684,3	9,9	9,6
	syys	141,5	87,2	54,2	7 380,9	122,1	75,3	46,8	6 730,3	19,3	11,9
	loka	124,0	92,5	31,5	7 411,8	105,9	81,7	24,2	6 754,8	18,1	10,8
	marras	133,1	96,3	36,7	7 445,8	119,4	90,2	29,1	6 783,8	13,7	6,1
	joulu	140,9	173,6	-32,7	7 393,8	129,3	160,4	-31,2	6 751,6	11,7	13,2
2003	tammi	179,1	134,4	44,7	7 426,4	155,9	125,3	30,6	6 782,9	23,2	9,2
	helmi	163,9	112,2	51,7	7 480,4	145,4	103,6	41,8	6 825,4	18,5	8,6
	maalis	161,2	101,9	59,3	7 535,6	145,8	92,2	53,6	6 879,5	15,4	9,6
	huhti	160,7	124,6	36,1	7 562,6	146,0	115,3	30,7	6 910,4	14,7	9,3
	touko	174,6	100,0	74,5	7 616,0	160,9	90,5	70,4	6 980,8	13,6	9,5
	kesä	167,7	108,0	59,7	7 688,0	152,1	99,4	52,7	7 034,2	15,7	8,7

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	kesä	471,1	437,6	33,6	8 060,6	440,3	406,6	33,7	7 341,8	30,8	31,0
	heinä	539,3	506,5	32,8	8 097,5	498,6	476,0	22,6	7 365,1	40,7	30,4
	elo	454,2	442,8	11,4	8 102,9	426,0	411,9	14,1	7 377,4	28,2	30,9
	syys	556,4	487,8	68,5	8 173,6	514,2	456,4	57,8	7 437,0	42,2	31,5
	loka	592,3	548,9	43,4	8 217,8	547,7	515,0	32,7	7 470,1	44,6	33,9
	marras	568,6	509,4	59,2	8 276,3	532,8	479,1	53,7	7 524,0	35,7	30,3
	joulu	547,0	625,2	-78,2	8 177,3	516,0	590,3	-74,3	7 447,6	31,0	34,9
2003	tammi	724,2	621,9	102,3	8 267,2	674,5	588,0	86,5	7 533,9	49,8	33,9
	helmi	620,2	540,6	79,6	8 346,4	578,9	511,9	67,0	7 601,0	41,3	28,7
	maalis	613,2	542,5	70,7	8 411,3	578,8	515,3	63,5	7 664,8	34,4	27,2
	huhti	637,5	580,7	56,8	8 455,0	600,8	547,1	53,8	7 718,2	36,6	33,6
	touko	617,6	535,3	82,3	8 513,9	576,7	501,2	75,6	7 793,0	40,8	34,1
	kesä	601,9	562,5	39,4	8 565,6	564,0	528,3	35,6	7 829,0	37,9	34,1

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuoletuks	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuoletuks	Liikkeenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-2,4	89,5	20,9	8,0	12,9	54,4	337,9	327,1	10,7	731,2	2002	kesä
2,7	87,6	14,7	24,8	-10,1	44,4	397,1	396,2	0,9	729,4		heinä
-3,0	82,6	12,1	11,5	0,6	44,9	378,3	368,4	9,9	738,0		elo
3,3	86,0	31,7	7,7	24,0	68,9	423,8	388,7	35,1	775,6		syys
3,4	90,7	17,1	31,3	-14,2	54,7	458,8	464,5	-5,7	770,1		loka
-2,2	90,4	14,6	16,9	-2,3	52,4	428,0	405,7	22,3	792,5		marras
-2,4	87,5	23,8	10,6	13,2	65,6	410,6	440,5	-29,9	761,6		joulu
1,8	89,8	16,3	34,5	-18,2	47,4	534,9	497,2	37,7	798,4	2003	tammi
2,7	90,4	20,1	14,1	6,0	53,4	453,6	422,5	31,1	829,0		helmi
1,4	90,4	33,3	9,7	23,6	76,9	466,2	432,8	33,5	862,3		maalis
-2,4	84,6	14,6	35,8	-21,1	55,8	469,5	467,5	1,9	863,6		huhti
2,6	85,7	20,9	18,4	2,4	58,2	436,7	429,1	7,6	870,4		touko
-3,2	82,7	38,4	10,6	27,9	86,1	450,3	439,5	10,8	881,0		kesä

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuoletuks	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuoletuks	Liikkeenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
2,3	629,3	29,3	11,0	18,3	960,4	152,7	98,6	54,1	7 625,4	2002	kesä
7,5	644,7	11,6	8,2	3,4	963,9	127,9	112,9	15,0	7 643,9		heinä
0,2	642,9	7,0	8,1	-1,2	962,7	66,8	63,2	3,6	7 647,0		elo
7,4	650,6	24,3	11,4	12,9	975,6	146,5	86,7	59,7	7 706,0		syys
7,3	657,0	13,2	13,1	0,1	975,8	119,1	94,8	24,3	7 730,5		loka
7,6	662,0	13,6	12,1	1,6	977,4	133,0	102,3	30,7	7 761,2		marras
-1,5	642,3	18,3	10,9	7,4	984,8	147,6	171,3	-23,7	7 736,3		joulu
14,1	643,5	23,8	7,2	16,6	1 001,4	179,6	132,5	47,2	7 784,3	2003	tammi
9,9	654,9	26,5	17,7	8,9	1 010,3	171,9	121,3	50,7	7 835,7		helmi
5,7	656,1	28,7	9,6	19,2	1 029,3	174,6	101,8	72,8	7 908,8		maalis
5,4	652,2	19,4	9,4	10,0	1 039,5	165,4	124,7	40,7	7 949,9		huhti
4,1	635,1	25,7	8,3	17,4	1 056,9	186,6	98,8	87,8	8 037,7		touko
7,0	653,9	30,0	14,9	15,1	1 071,9	182,1	114,3	67,7	8 106,1		kesä

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuoletuks	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuoletuks	Liikkeenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-0,1	718,8	50,2	19,1	31,2	1 014,8	490,6	425,7	64,9	8 356,6	2002	kesä
10,2	732,4	26,4	33,0	-6,7	1 008,2	525,0	509,0	15,9	8 373,3		heinä
-2,7	725,5	19,1	19,7	-0,6	1 007,6	445,0	431,6	13,5	8 385,0		elo
10,7	736,6	56,0	19,1	37,0	1 044,6	570,3	475,4	94,8	8 481,6		syys
10,7	747,7	30,3	44,3	-14,1	1 030,5	577,9	559,3	18,6	8 500,6		loka
5,5	752,3	28,2	29,0	-0,8	1 029,7	561,0	508,1	53,0	8 553,7		marras
-3,9	729,7	42,1	21,5	20,6	1 050,4	558,1	611,8	-53,6	8 497,9		joulu
15,8	733,3	40,1	41,7	-1,6	1 048,8	714,5	629,7	84,9	8 582,7	2003	tammi
12,6	745,3	46,6	31,8	14,8	1 063,6	625,5	543,7	81,8	8 664,6		helmi
7,2	746,4	62,0	19,2	42,7	1 106,3	640,8	534,6	106,2	8 771,1		maalis
3,0	736,8	34,0	45,1	-11,1	1 095,3	634,9	592,2	42,6	8 813,5		huhti
6,7	720,8	46,5	26,7	19,8	1 115,1	623,3	527,9	95,4	8 908,2		touko
3,8	736,6	68,4	25,5	42,9	1 158,0	632,4	553,8	78,6	8 987,0		kesä

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	676,8	265,4	3,8	82,0	322,5	3,0	54,4	21,3	28,0	4,4	
heinä	685,0	269,7	4,1	86,2	321,7	3,4	44,4	18,3	22,8	2,8	
elo	693,1	269,9	4,3	86,7	328,8	3,3	44,9	18,1	23,9	2,6	
syys	706,7	276,6	4,1	87,7	335,7	2,6	68,9	26,8	37,3	4,0	
loka	715,3	284,0	4,2	88,5	335,6	3,0	54,7	20,9	28,1	3,5	
marras	740,1	304,7	4,7	89,9	337,8	3,1	52,4	18,2	28,1	3,7	
joulu	696,0	281,4	4,3	85,3	321,8	3,2	65,6	20,5	37,9	4,6	
2003											
tammi	751,0	313,3	4,5	92,6	337,9	2,6	47,4	18,1	26,4	2,4	
helmi	775,6	318,6	5,9	95,9	352,0	3,2	53,4	21,4	28,9	2,5	
maalis	785,3	314,6	6,3	98,4	362,8	3,2	76,9	27,6	44,6	3,3	
huhti	807,8	323,0	5,9	99,1	376,6	3,3	55,8	21,9	30,8	2,1	
touko	812,2	317,9	5,9	101,7	383,2	3,5	58,2	22,9	32,1	2,4	
kesä	794,8	309,2	6,1	95,4	380,7	3,5	86,1	32,1	49,5	3,4	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	6 665,0	2 402,0	406,0	372,5	3 334,1	150,3	960,4	246,0	380,9	111,0	
heinä	6 680,1	2 400,5	414,4	374,8	3 331,1	159,2	963,9	246,0	385,2	110,7	
elo	6 684,3	2 399,5	415,0	372,8	3 337,0	160,1	962,7	245,4	384,8	110,8	
syys	6 730,3	2 421,0	423,3	375,5	3 348,7	161,8	975,6	246,2	394,1	109,3	
loka	6 754,8	2 417,1	429,7	374,6	3 367,8	165,5	975,8	247,0	395,7	109,0	
marras	6 783,8	2 414,9	443,0	377,8	3 381,2	167,0	977,4	249,3	398,1	108,4	
joulu	6 751,6	2 400,6	474,6	379,4	3 328,2	168,7	984,8	251,9	402,7	109,5	
2003											
tammi	6 782,9	2 396,2	476,3	385,8	3 351,9	172,7	1 001,4	258,0	411,9	111,0	
helmi	6 825,4	2 407,3	485,0	390,0	3 365,0	178,1	1 010,3	264,6	413,9	112,3	
maalis	6 879,5	2 417,1	497,0	398,5	3 385,7	181,1	1 029,3	274,6	417,6	112,2	
huhti	6 910,4	2 424,7	512,8	406,7	3 381,9	184,3	1 039,5	279,5	424,9	112,3	
touko	6 980,8	2 440,6	518,0	418,8	3 416,5	186,9	1 056,9	286,5	431,9	110,7	
kesä	7 034,2	2 451,5	532,3	426,6	3 432,8	191,0	1 071,9	290,0	437,4	113,0	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	7 341,8	2 667,3	409,9	454,5	3 656,7	153,4	1 014,8	267,3	408,8	115,4	
heinä	7 365,1	2 670,2	418,6	461,0	3 652,8	162,6	1 008,2	264,3	407,9	113,5	
elo	7 377,4	2 669,4	419,4	459,4	3 665,8	163,4	1 007,6	263,5	408,7	113,4	
syys	7 437,0	2 697,6	427,3	463,3	3 684,4	164,4	1 044,6	273,0	431,4	113,3	
loka	7 470,1	2 701,1	433,9	463,2	3 703,4	168,5	1 030,5	267,9	423,8	112,5	
marras	7 524,0	2 719,5	447,7	467,7	3 718,9	170,1	1 029,7	267,5	426,2	112,1	
joulu	7 447,6	2 682,0	478,9	464,7	3 650,1	171,9	1 050,4	272,5	440,6	114,1	
2003											
tammi	7 533,9	2 709,5	480,8	478,5	3 689,8	175,3	1 048,8	276,1	438,3	113,4	
helmi	7 601,0	2 725,9	490,9	485,9	3 717,0	181,4	1 063,6	286,0	442,8	114,8	
maalis	7 664,8	2 731,7	503,3	497,0	3 748,5	184,3	1 106,3	302,3	462,2	115,5	
huhti	7 718,2	2 747,7	518,6	505,8	3 758,5	187,5	1 095,3	301,5	455,7	114,4	
touko	7 793,0	2 758,5	523,9	520,5	3 799,7	190,4	1 115,1	309,4	464,1	113,1	
kesä	7 829,0	2 760,7	538,4	522,0	3 813,5	194,5	1 158,0	322,0	486,9	116,4	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	0,1	0,5	731,2	286,7	31,8	86,4	322,7	3,1	0,5	2002	kesä
0,2	0,0	0,2	729,4	288,0	26,9	89,0	321,8	3,4	0,2		heinä
0,1	0,0	0,1	738,0	288,0	28,2	89,3	329,0	3,4	0,1		elo
0,2	0,0	0,6	775,6	303,3	41,4	91,8	335,9	2,7	0,6		syys
0,1	0,2	1,8	770,1	304,9	32,4	92,1	335,7	3,2	1,8		loka
0,1	0,2	2,0	792,5	322,9	32,9	93,6	337,8	3,3	2,0		marras
0,0	0,2	2,4	761,6	302,0	42,2	89,8	321,9	3,4	2,4		joulu
0,0	0,1	0,4	798,4	331,4	30,9	95,1	338,0	2,7	0,4	2003	tammi
0,0	0,1	0,4	829,0	340,0	34,9	98,4	352,0	3,4	0,4		helmi
0,0	0,2	1,2	862,3	342,2	50,9	101,7	362,8	3,4	1,2		maalis
0,0	0,2	0,8	863,6	344,9	36,7	101,2	376,6	3,4	0,8		huhti
0,0	0,2	0,7	870,4	340,8	38,0	104,0	383,2	3,7	0,7		touko
0,0	0,2	1,0	881,0	341,3	55,5	98,8	380,7	3,7	1,0		kesä

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
93,2	14,6	114,7	7 625,4	2 648,0	786,9	483,5	3 427,3	165,0	114,7	2002	kesä
93,1	14,6	114,3	7 643,9	2 646,6	799,6	485,5	3 424,2	173,8	114,3		heinä
93,4	14,6	113,6	7 647,0	2 644,9	799,9	483,6	3 430,4	174,7	113,6		elo
94,1	14,7	117,3	7 706,0	2 667,3	817,4	484,8	3 442,8	176,5	117,3		syys
93,6	14,6	115,9	7 730,5	2 664,2	825,4	483,6	3 461,4	180,1	115,9		loka
93,1	14,6	113,8	7 761,2	2 664,2	841,0	486,2	3 474,3	181,6	113,8		marras
92,7	14,3	113,6	7 736,3	2 652,5	877,4	488,9	3 420,9	183,0	113,6		joulu
92,2	14,0	114,4	7 784,3	2 654,3	888,2	496,8	3 444,0	186,7	114,4	2003	tammi
92,7	14,9	111,8	7 835,7	2 671,9	898,9	502,3	3 457,8	193,0	111,8		helmi
92,7	15,4	116,9	7 908,8	2 691,7	914,6	510,7	3 478,4	196,5	116,9		maalis
90,7	15,3	116,8	7 949,9	2 704,2	937,6	519,1	3 472,7	199,6	116,8		huhti
95,3	16,1	116,3	8 037,7	2 727,1	950,0	529,6	3 511,9	203,0	116,3		touko
94,5	16,2	120,8	8 106,1	2 741,5	969,7	539,6	3 527,4	207,2	120,8		kesä

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
93,4	14,7	115,2	8 356,6	2 934,7	818,7	569,9	3 750,0	168,1	115,2	2002	kesä
93,3	14,7	114,5	8 373,3	2 934,5	826,5	574,5	3 746,1	177,3	114,5		heinä
93,5	14,7	113,7	8 385,0	2 932,9	828,1	572,9	3 759,4	178,1	113,7		elo
94,3	14,7	117,9	8 481,6	2 970,6	858,8	576,6	3 778,7	179,1	117,9		syys
93,7	14,8	117,7	8 500,6	2 969,1	857,7	575,7	3 797,2	183,2	117,7		loka
93,2	14,8	115,9	8 553,7	2 987,1	873,9	579,8	3 812,1	184,9	115,9		marras
92,7	14,5	116,0	8 497,9	2 954,5	919,6	578,8	3 742,8	186,3	116,0		joulu
92,2	14,1	114,8	8 582,7	2 985,6	919,0	591,8	3 782,0	189,4	114,8	2003	tammi
92,8	15,0	112,2	8 664,6	3 011,9	933,8	600,7	3 809,8	196,4	112,2		helmi
92,7	15,5	118,1	8 771,1	3 034,0	965,5	612,5	3 841,2	199,8	118,1		maalis
90,7	15,5	117,5	8 813,5	3 049,1	974,3	620,2	3 849,2	203,0	117,5		huhti
95,4	16,3	117,0	8 908,2	3 067,9	988,0	633,6	3 895,1	206,6	117,0		touko
94,5	16,4	121,8	8 987,0	3 082,7	1 025,3	638,4	3 908,0	210,9	121,8		kesä

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	317,0	208,1	2,5	51,7	52,5	2,2	20,9	6,3	12,6	1,8	
heinä	382,4	260,2	1,8	65,6	52,6	2,2	14,7	5,9	8,2	0,6	
elo	366,2	257,8	1,8	50,9	53,9	1,8	12,1	4,5	6,8	0,6	
syys	392,1	278,4	1,9	56,8	53,0	2,0	31,7	11,1	18,0	2,0	
loka	441,8	319,4	2,2	64,7	53,1	2,3	17,1	5,0	9,0	1,3	
marras	413,5	302,9	2,4	58,2	47,7	2,3	14,6	4,7	8,4	1,2	
joulu	386,8	291,3	2,2	46,4	44,3	2,6	23,8	6,3	15,6	1,3	
2003											
tammi	518,6	375,7	2,1	66,0	72,9	1,9	16,3	6,3	9,4	0,3	
helmi	433,5	308,0	2,2	56,7	64,4	2,1	20,1	7,2	11,6	1,0	
maalis	433,0	301,5	2,3	62,9	63,7	2,6	33,3	10,2	20,7	1,4	
huhti	454,8	308,5	1,8	70,9	71,7	1,9	14,6	5,1	9,1	0,2	
touko	415,8	284,7	2,0	66,6	60,4	2,1	20,9	7,5	12,2	1,1	
kesä	411,9	283,8	2,7	63,6	59,7	2,1	38,4	12,7	23,4	1,6	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	123,4	48,2	13,6	7,4	51,3	2,9	29,3	9,9	17,7	0,7	
heinä	116,2	37,9	14,6	6,1	48,2	9,4	11,6	2,9	6,9	0,4	
elo	59,8	28,1	3,1	2,1	25,2	1,3	7,0	3,1	2,7	0,3	
syys	122,1	52,3	12,3	4,5	50,4	2,6	24,3	5,2	12,6	0,2	
loka	105,9	39,0	9,5	0,9	52,1	4,4	13,2	4,6	6,7	0,3	
marras	119,4	48,1	16,2	3,5	48,0	3,6	13,6	5,6	6,6	0,8	
joulu	129,3	45,6	37,7	7,9	34,4	3,7	18,3	6,1	8,8	2,2	
2003											
tammi	155,9	58,3	6,1	8,9	76,3	6,3	23,8	7,9	12,4	1,7	
helmi	145,4	55,7	12,9	8,6	61,9	6,3	26,5	10,9	6,7	3,5	
maalis	145,8	53,8	14,8	10,4	63,1	3,7	28,7	13,2	8,2	0,6	
huhti	146,0	50,3	19,3	11,0	61,7	3,7	19,4	8,6	8,9	1,0	
touko	160,9	54,0	9,4	16,2	78,0	3,3	25,7	9,8	9,2	0,3	
kesä	152,1	54,2	18,2	12,7	61,4	5,5	30,0	9,3	10,4	2,9	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	440,3	256,2	16,1	59,1	103,8	5,2	50,2	16,3	30,3	2,5	
heinä	498,6	298,1	16,4	71,7	100,8	11,6	26,4	8,8	15,1	1,0	
elo	426,0	285,9	4,9	53,1	79,0	3,2	19,1	7,7	9,5	0,9	
syys	514,2	330,7	14,2	61,3	103,5	4,6	56,0	16,3	30,7	2,1	
loka	547,7	358,5	11,7	65,6	105,2	6,7	30,3	9,6	15,8	1,6	
marras	532,8	351,0	18,7	61,6	95,7	5,8	28,2	10,3	15,0	2,0	
joulu	516,0	336,8	39,9	54,3	78,7	6,4	42,1	12,4	24,4	3,5	
2003											
tammi	674,5	434,0	8,2	74,9	149,2	8,2	40,1	14,2	21,8	2,1	
helmi	578,9	363,7	15,1	65,3	126,3	8,4	46,6	18,1	18,4	4,5	
maalis	578,8	355,3	17,2	73,4	126,7	6,3	62,0	23,5	28,9	2,0	
huhti	600,8	358,8	21,1	82,0	133,4	5,6	34,0	13,7	18,0	1,2	
touko	576,7	338,8	11,4	82,7	138,4	5,4	46,5	17,3	21,4	1,4	
kesä	564,0	338,0	20,9	76,3	121,2	7,6	68,4	22,0	33,8	4,5	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,0	0,1	337,9	214,4	15,1	53,5	52,5	2,2	0,1	2002	
0,0	0,0	0,0	397,1	266,1	10,0	66,2	52,6	2,2	0,0	kesä	
0,0	0,0	0,1	378,3	262,3	8,6	51,5	53,9	1,8	0,1	heinä	
0,1	0,0	0,5	423,8	289,5	19,9	58,7	53,1	2,0	0,5	elo	
0,0	0,1	1,6	458,8	324,5	11,2	66,0	53,1	2,5	1,6	syys	
0,0	0,0	0,2	428,0	307,6	10,8	59,4	47,7	2,3	0,2	loka	
0,0	0,0	0,5	410,6	297,5	17,8	47,7	44,3	2,7	0,5	marras	
										joulu	
0,0	0,1	0,1	534,9	382,0	11,5	66,4	72,9	2,0	0,1	2003	
0,0	0,0	0,2	453,6	315,3	13,9	57,6	64,4	2,1	0,2	tammi	
0,0	0,0	0,9	466,2	311,7	23,0	64,3	63,7	2,6	0,9	helmi	
0,0	0,1	0,2	469,5	313,6	10,9	71,1	71,7	2,0	0,2	maalis	
0,0	0,0	0,1	436,7	292,2	14,2	67,7	60,4	2,1	0,1	huhti	
0,0	0,1	0,7	450,3	296,4	26,1	65,2	59,8	2,2	0,7	touko	
										kesä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,1	0,7	152,7	58,1	31,4	8,1	51,4	3,0	0,7	2002	
0,9	0,1	0,3	127,9	40,8	21,5	6,5	49,1	9,5	0,3	kesä	
0,3	0,1	0,5	66,8	31,2	5,8	2,4	25,5	1,4	0,5	heinä	
0,7	0,2	5,5	146,5	57,5	24,9	4,7	51,1	2,7	5,5	elo	
0,2	0,0	1,3	119,1	43,7	16,2	1,2	52,2	4,4	1,3	syys	
0,0	0,0	0,5	133,0	53,7	22,9	4,3	48,0	3,6	0,5	loka	
0,4	0,0	0,8	147,6	51,6	46,5	10,0	34,8	3,7	0,8	marras	
										joulu	
0,5	0,0	1,3	179,6	66,2	18,5	10,6	76,8	6,3	1,3	2003	
3,3	1,0	1,1	171,9	66,6	19,6	12,1	65,2	7,4	1,1	tammi	
0,4	0,6	5,7	174,6	67,0	23,1	11,0	63,5	4,3	5,7	helmi	
0,1	0,0	0,8	165,4	59,0	28,2	12,0	61,8	3,7	0,8	maalis	
5,1	0,8	0,5	186,6	63,8	18,6	16,5	83,2	4,0	0,5	huhti	
1,5	0,1	5,7	182,1	63,5	28,6	15,6	62,9	5,6	5,7	touko	
										kesä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	0,1	0,9	490,6	272,5	46,4	61,6	103,9	5,3	0,9	2002	
1,0	0,1	0,4	525,0	306,9	31,5	72,8	101,8	11,7	0,4	kesä	
0,3	0,1	0,6	445,0	293,5	14,4	54,0	79,4	3,3	0,6	heinä	
0,8	0,2	6,0	570,3	347,0	44,8	63,4	104,2	4,8	6,0	elo	
0,2	0,1	2,9	577,9	368,1	27,4	67,2	105,3	6,9	2,9	syys	
0,0	0,0	0,7	561,0	361,4	33,7	63,7	95,7	5,9	0,7	loka	
0,4	0,0	1,3	558,1	349,2	64,3	57,8	79,1	6,4	1,3	marras	
										joulu	
0,5	0,1	1,4	714,5	448,2	30,0	77,0	149,7	8,3	1,4	2003	
3,3	1,0	1,3	625,5	381,8	33,5	69,8	129,7	9,5	1,3	tammi	
0,4	0,6	6,6	640,8	378,7	46,1	75,3	127,2	6,9	6,6	helmi	
0,1	0,1	0,9	634,9	372,6	39,1	83,1	133,5	5,7	0,9	maalis	
5,2	0,8	0,6	623,3	356,0	32,8	84,1	143,6	6,2	0,6	huhti	
1,5	0,2	6,4	632,4	360,0	54,7	80,8	122,7	7,8	6,4	touko	
										kesä	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	-2,1	-2,5	0,1	-8,1	8,3	0,0	12,9	3,0	8,8	1,0	
heinä	11,0	7,1	0,3	4,1	-0,9	0,3	-10,1	-3,0	-5,2	-1,6	
elo	9,3	1,5	0,2	0,5	7,2	0,0	0,6	-0,2	1,1	-0,2	
syys	11,0	4,1	-0,3	1,1	6,9	-0,7	24,0	8,6	13,5	1,4	
loka	8,5	7,5	0,2	0,8	-0,3	0,3	-14,2	-5,8	-9,1	-0,5	
marras	24,6	20,5	0,5	1,4	2,2	0,1	-2,3	-2,7	0,0	0,2	
joulu	-43,1	-22,2	-0,4	-4,7	-15,9	0,1	13,2	2,3	9,8	0,9	
2003											
tamm	55,9	32,8	0,3	7,4	16,1	-0,6	-18,2	-2,5	-11,6	-2,1	
helmi	25,2	5,8	1,4	3,3	14,0	0,6	6,0	3,4	2,6	0,0	
maal	9,9	-3,8	0,3	2,5	10,9	0,0	23,6	6,2	15,7	0,8	
huhti	23,1	9,1	-0,4	0,6	13,7	0,1	-21,1	-5,7	-13,8	-1,2	
touko	5,1	-4,4	0,0	2,6	6,6	0,3	2,4	0,9	1,3	0,3	
kesä	-17,1	-8,4	0,2	-6,3	-2,5	0,0	27,9	9,2	17,3	1,1	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	35,8	13,8	4,4	3,5	11,7	2,5	18,3	7,4	13,5	-0,6	
heinä	11,6	-5,0	8,4	2,3	-3,0	8,9	3,4	0,0	4,3	-0,3	
elo	4,7	-0,8	0,6	-1,9	5,9	0,9	-1,2	-0,6	-0,3	0,1	
syys	46,8	22,4	8,2	2,8	11,7	1,7	12,9	0,8	9,3	-1,5	
loka	24,2	-4,4	6,4	-0,8	19,3	3,7	0,1	0,8	1,5	-0,3	
marras	29,1	0,4	13,2	0,7	13,3	1,5	1,6	2,3	2,4	-0,6	
joulu	-31,2	-14,4	31,8	2,6	-52,9	1,7	7,4	2,6	4,7	1,1	
2003											
tamm	30,6	-5,1	1,6	6,4	23,6	4,0	16,6	6,1	9,2	1,4	
helmi	41,8	10,4	8,7	4,1	13,2	5,4	8,9	6,5	2,0	1,4	
maal	53,6	9,4	12,1	8,6	20,5	2,9	19,2	10,1	3,7	-0,1	
huhti	30,7	7,3	15,7	8,2	-3,8	3,2	10,0	4,8	7,2	0,1	
touko	70,4	15,9	5,3	12,1	34,6	2,6	17,4	7,0	7,1	-1,6	
kesä	52,7	10,2	14,3	7,8	16,3	4,1	15,1	3,4	5,6	2,3	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002											
kesä	33,7	11,3	4,5	-4,6	20,0	2,5	31,2	10,4	22,4	0,4	
heinä	22,6	2,2	8,7	6,4	-3,9	9,2	-6,7	-3,0	-1,0	-1,9	
elo	14,1	0,8	0,8	-1,4	13,0	0,8	-0,6	-0,8	0,8	-0,1	
syys	57,8	26,4	8,0	3,8	18,6	1,0	37,0	9,4	22,7	-0,1	
loka	32,7	3,1	6,5	0,0	19,1	4,0	-14,1	-5,0	-7,6	-0,8	
marras	53,7	20,8	13,7	2,0	15,5	1,6	-0,8	-0,4	2,4	-0,4	
joulu	-74,3	-36,6	31,4	-2,0	-68,9	1,8	20,6	4,9	14,4	2,0	
2003											
tamm	86,5	27,7	1,9	13,8	39,7	3,4	-1,6	3,6	-2,4	-0,7	
helmi	67,0	16,2	10,1	7,4	27,2	6,0	14,8	9,9	4,6	1,4	
maal	63,5	5,6	12,4	11,1	31,4	2,9	42,7	16,3	19,4	0,7	
huhti	53,8	16,4	15,3	8,8	9,9	3,3	-11,1	-0,9	-6,6	-1,1	
touko	75,6	11,5	5,3	14,7	41,2	2,8	19,8	8,0	8,4	-1,3	
kesä	35,6	1,8	14,4	1,5	13,8	4,1	42,9	12,6	22,9	3,3	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,0	0,1	10,7	0,5	8,9	-7,1	8,3	0,0	0,1	2002	
0,0	0,0	-0,2	0,9	4,2	-4,9	2,5	-0,9	0,3	-0,2	kesä	
0,0	0,0	-0,1	9,9	1,3	1,3	0,3	7,1	0,0	-0,1	heinä	
0,1	0,0	0,5	35,1	12,7	13,2	2,5	6,9	-0,7	0,5	elo	
-0,1	0,1	1,2	-5,7	1,7	-9,0	0,3	-0,3	0,5	1,2	syys	
0,0	0,0	0,2	22,3	17,8	0,5	1,5	2,1	0,1	0,2	loka	
-0,1	0,0	0,3	-29,9	-20,0	9,4	-3,8	-16,0	0,1	0,3	marras	
0,0	-0,1	-2,0	37,7	30,3	-11,3	5,2	16,1	-0,7	-2,0	joulu	
0,0	0,0	0,0	31,1	9,1	4,0	3,3	14,0	0,7	0,0	2003	
0,0	0,0	0,8	33,5	2,4	16,0	3,3	10,8	0,0	0,8	tammi	
0,0	0,0	-0,4	1,9	3,4	-14,2	-0,6	13,7	0,1	-0,4	helmi	
0,0	0,0	-0,1	7,6	-3,4	1,3	2,9	6,7	0,3	-0,1	maalis	
0,0	0,1	0,3	10,8	0,8	17,5	-3,2	-2,5	0,0	0,3	huhti	
										touko	
										kesä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-1,9	0,0	-0,3	54,1	21,2	17,9	3,0	9,8	2,5	-0,3	2002	
-0,1	0,0	-0,5	15,0	-5,0	12,7	2,0	-3,1	8,9	-0,5	kesä	
0,3	0,0	-0,7	3,6	-1,4	0,3	-1,7	6,2	0,9	-0,7	heinä	
0,7	0,0	3,7	59,7	23,2	17,5	1,3	12,4	1,7	3,7	elo	
-0,5	-0,1	-1,4	24,3	-3,7	7,9	-1,1	18,8	3,6	-1,4	syys	
-0,5	0,0	-2,0	30,7	2,6	15,6	0,1	12,9	1,5	-2,0	loka	
-0,4	-0,3	-0,3	-23,7	-11,7	36,5	3,7	-53,4	1,4	-0,3	marras	
-0,5	-0,3	0,7	47,2	1,0	10,8	7,8	23,1	3,7	0,7	joulu	
0,6	0,9	-2,6	50,7	16,9	10,7	5,5	13,7	6,3	-2,6	2003	
-0,1	0,5	5,1	72,8	19,5	15,8	8,5	20,5	3,4	5,1	tammi	
-1,9	-0,1	-0,1	40,7	12,1	22,9	8,3	-5,7	3,1	-0,1	helmi	
4,6	0,8	-0,5	87,8	22,9	12,3	10,5	39,2	3,3	-0,5	maalis	
-0,8	0,1	4,5	67,7	13,7	19,8	10,0	15,5	4,2	4,5	huhti	
										touko	
										kesä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-1,8	0,0	-0,3	64,9	21,7	26,9	-4,2	18,2	2,6	-0,3	2002	
-0,1	0,0	-0,7	15,9	-0,8	7,7	4,5	-4,0	9,2	-0,7	kesä	
0,3	0,0	-0,8	13,5	0,0	1,6	-1,4	13,3	0,8	-0,8	heinä	
0,8	0,0	4,2	94,8	35,9	30,7	3,7	19,3	1,0	4,2	elo	
-0,6	0,1	-0,2	18,6	-2,0	-1,1	-0,8	18,5	4,1	-0,2	syys	
-0,5	0,0	-1,8	53,0	20,4	16,1	1,6	15,0	1,6	-1,8	loka	
-0,5	-0,3	0,1	-53,6	-31,7	45,9	0,0	-69,4	1,5	0,1	marras	
-0,5	-0,4	-1,2	84,9	31,3	-0,5	13,1	39,2	3,1	-1,2	joulu	
0,6	0,9	-2,6	81,8	26,1	14,7	8,8	27,8	7,0	-2,6	2003	
-0,1	0,5	5,9	106,2	22,0	31,8	11,9	31,3	3,4	5,9	tammi	
-1,9	-0,1	-0,6	42,6	15,5	8,7	7,7	8,0	3,2	-0,6	helmi	
4,6	0,8	-0,6	95,4	19,5	13,7	13,3	45,9	3,6	-0,6	maalis	
-0,8	0,1	4,8	78,6	14,5	37,3	4,8	13,0	4,2	4,8	huhti	
										touko	
										kesä	

Taulukko 3.7

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperien kuin osakkeiden vuosikasvuvauhdit ¹⁾

(prosenttimuutos)

1. Lyhytaikaiset

	Kaikki valuutat yhteensä							
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	
	1	Joulukuu 2001 = 100 2						
2002	kesä	4,5	109,4	0,4	-25,1	-15,2	16,7	50,8
	heinä	5,3	111,3	3,8	-16,4	-14,0	14,6	-3,1
	elo	5,4	112,3	4,8	0,6	-18,0	15,2	-1,3
	syys	7,8	114,3	8,9	0,8	-17,0	16,3	-19,4
	loka	8,9	116,0	10,5	14,9	-18,5	17,9	-0,9
	marras	12,3	119,3	18,6	23,3	-14,6	15,6	-5,3
	joulu	12,7	112,7	14,7	30,4	-10,4	19,3	-14,3
2003	tammi	15,2	121,0	17,6	28,9	-7,2	21,1	-15,2
	helmi	19,3	125,1	22,4	60,3	-1,6	23,0	0,6
	maalis	18,0	126,7	19,4	53,1	2,1	21,4	5,7
	huhti	21,3	129,7	20,9	36,8	7,5	26,1	18,1
	touko	18,9	130,8	17,4	65,5	12,5	21,7	22,5
	kesä	16,9	127,9	15,5	61,5	16,9	17,7	18,7

2. Pitkäaikaiset

	Kaikki valuutat yhteensä							
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	
	1	Joulukuu 2001 = 100 2						
2002	kesä	7,6	104,3	7,8	30,4	13,1	3,1	31,4
	heinä	7,1	104,6	6,8	27,8	11,8	3,1	36,3
	elo	6,9	104,7	6,5	27,3	9,0	3,3	34,0
	syys	7,4	105,4	7,1	28,1	11,8	3,6	30,9
	loka	7,3	105,9	6,3	27,3	12,5	3,9	29,7
	marras	7,0	106,4	5,8	27,5	8,0	4,3	29,0
	joulu	6,0	106,0	5,0	25,6	6,9	2,9	29,4
2003	tammi	5,7	106,6	4,7	24,5	7,3	2,7	29,9
	helmi	5,9	107,3	4,4	25,6	7,7	3,0	34,6
	maalis	5,8	108,2	3,8	26,7	9,4	3,0	32,4
	huhti	5,6	108,7	3,8	26,7	10,1	2,4	30,9
	touko	5,8	109,8	3,6	24,2	11,8	3,1	27,8
	kesä	6,0	110,6	3,7	25,8	12,3	3,2	28,6

3. Yhteensä

	Kaikki valuutat yhteensä							
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	
	1	Joulukuu 2001 = 100 2						
2002	kesä	7,3	104,8	6,9	29,6	7,3	4,2	31,7
	heinä	6,9	105,2	6,4	27,3	6,4	4,1	35,1
	elo	6,7	105,4	6,3	27,0	3,2	4,3	32,9
	syys	7,4	106,2	7,3	27,8	5,6	4,6	29,4
	loka	7,4	106,8	6,8	27,2	5,5	5,0	28,9
	marras	7,5	107,6	7,2	27,5	3,2	5,2	28,1
	joulu	6,6	106,6	6,0	25,7	3,5	4,1	28,0
2003	tammi	6,6	107,9	6,2	24,6	4,4	4,1	28,7
	helmi	7,2	108,9	6,4	25,9	5,9	4,6	33,7
	maalis	7,0	109,9	5,5	26,9	8,0	4,5	31,7
	huhti	7,1	110,6	5,7	26,8	9,6	4,3	30,6
	touko	7,0	111,7	5,1	24,5	11,9	4,7	27,7
	kesä	7,1	112,2	5,0	26,0	13,0	4,5	28,4

Lähde: EKP.

1) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

Euromääräiset ²⁾								
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt		
8	9	10	11	12	13	14		
4,2	110,1	-0,8	-27,1	-16,6	16,5	51,6	2002	kesä
5,1	111,9	3,6	-18,5	-15,6	14,5	-7,0		heinä
5,7	113,5	6,1	-1,8	-19,4	15,0	-7,0		elo
7,7	115,3	9,0	-1,8	-18,1	16,7	-28,9		syys
7,6	116,6	8,1	12,1	-20,3	18,1	-11,8		loka
12,3	120,7	20,4	20,6	-15,9	15,9	-14,0		marras
13,6	113,6	16,6	27,3	-11,4	20,3	-23,4		joulu
16,1	122,8	20,5	26,0	-8,1	21,1	-27,0	2003	tammi
20,1	126,9	25,7	57,4	-2,7	22,7	-9,0		helmi
18,5	128,5	21,5	50,3	0,9	21,3	-2,7		maalis
23,3	132,3	26,1	34,1	6,5	26,0	8,9		huhti
20,5	133,1	20,9	62,2	12,6	21,9	17,6		touko
18,3	130,3	18,8	62,7	16,1	18,0	14,4		kesä

Euromääräiset ²⁾								
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt		
8	9	10	11	12	13	14		
7,0	104,1	5,7	39,3	16,0	3,2	32,3	2002	kesä
6,5	104,3	4,5	34,3	15,9	3,1	37,6		heinä
6,3	104,3	4,4	33,2	13,0	3,3	34,9		elo
6,7	105,1	5,1	34,0	14,4	3,4	31,8		syys
6,5	105,4	4,3	31,4	15,0	3,9	29,4		loka
6,5	105,9	4,2	32,0	9,5	4,3	28,8		marras
5,4	105,4	3,5	30,0	8,4	2,8	29,0		joulu
5,1	105,9	3,1	28,9	8,5	2,5	29,1	2003	tammi
5,2	106,5	2,7	29,6	8,6	2,7	33,8		helmi
5,2	107,4	2,1	30,6	10,9	2,8	31,5		maalis
5,0	107,9	2,0	31,3	11,5	2,3	29,5		huhti
5,3	109,0	2,1	29,0	13,2	2,8	26,4		touko
5,5	109,8	1,9	31,1	14,2	3,0	27,0		kesä

Euromääräiset ²⁾								
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt		
8	9	10	11	12	13	14		
6,7	104,6	5,0	38,1	8,4	4,2	32,7	2002	kesä
6,3	104,9	4,4	33,4	8,4	4,1	36,2		heinä
6,2	105,1	4,6	32,7	5,0	4,2	33,7		elo
6,8	105,9	5,5	33,5	6,4	4,5	30,0		syys
6,6	106,4	4,7	31,2	6,1	5,0	28,4		loka
7,1	107,2	5,8	31,9	3,5	5,3	27,6		marras
6,1	106,1	4,7	29,9	4,1	4,1	27,4		joulu
6,1	107,4	4,9	28,9	4,8	4,0	27,7	2003	tammi
6,6	108,3	4,9	29,9	6,2	4,3	32,7		helmi
6,4	109,2	4,0	30,8	8,8	4,3	30,7		maalis
6,7	110,0	4,3	31,4	10,5	4,3	29,0		huhti
6,7	111,1	4,0	29,3	13,1	4,5	26,2		touko
6,7	111,6	3,6	31,4	14,5	4,3	26,8		kesä

Taulukko 3.8

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; markkina-arvoon)

Liikkeessä oleva määrä

	Yhteensä 1	Rahalaitokset 2	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset 3	Yritykset 4	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2000	kesä	5 698,3	680,6	645,7	4 372,0
	heinä	5 829,8	700,3	696,3	4 433,3
	elo	5 943,4	742,1	700,4	4 500,9
	syys	5 633,3	730,3	687,7	4 215,4
	loka	5 662,3	718,9	664,4	4 279,0
	marras	5 461,1	674,4	673,5	4 113,1
	joulu	5 425,7	687,0	675,0	4 063,7
2001	tammi	5 662,5	762,2	706,3	4 194,0
	helmi	5 243,9	710,1	661,6	3 872,2
	maalis	5 024,4	686,3	620,4	3 717,7
	huhti	5 360,0	715,3	643,4	4 001,2
	touko	5 229,2	697,9	627,0	3 904,4
	kesä	4 988,2	676,5	635,1	3 676,6
	heinä	4 954,3	647,0	572,4	3 735,0
	elo	4 642,9	643,2	576,6	3 423,1
	syys	4 052,8	535,7	485,4	3 031,7
	loka	4 272,8	551,5	497,8	3 223,5
	marras	4 518,4	587,5	512,1	3 418,8
	joulu	4 656,1	617,3	511,1	3 527,7
2002	tammi	4 569,7	623,8	518,8	3 427,1
	helmi	4 540,1	622,4	509,8	3 407,9
	maalis	4 747,9	665,3	536,6	3 546,0
	huhti	4 564,4	678,0	517,5	3 368,8
	touko	4 426,7	666,3	484,9	3 275,6
	kesä	4 112,6	614,8	463,4	3 034,4
	heinä	3 705,2	515,6	395,4	2 794,1
	elo	3 514,6	521,7	371,0	2 621,9
	syys	2 977,1	412,6	276,0	2 288,5
	loka	3 246,4	446,9	321,2	2 478,3
	marras	3 429,9	487,3	346,0	2 596,6
	joulu	3 129,4	450,7	283,6	2 395,1
2003	tammi	2 989,4	425,8	261,1	2 302,5
	helmi	2 896,0	425,2	270,8	2 199,9
	maalis	2 771,3	413,0	236,2	2 122,2
	huhti	3 122,9	471,4	291,8	2 359,8
	touko	3 156,1	476,6	291,4	2 388,0
	kesä	3 271,0	506,5	300,7	2 463,9

Liikkeessä oleva määrä yhteensä

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; markkina-arvoon)

Lähde: EKP.

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	100,0	100,0	59,1	59,1	40,9	40,9	100,0	100,0	59,1	40,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,0	2,1	105,3	2,5	107,5	1,5	-	-	-	-
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	108,5	2,3	107,7	2,3	110,2	2,5	-	-	-	-
2002	110,9	2,3	109,5	1,7	113,6	3,1	-	-	-	-
2002 III	111,1	2,1	109,2	1,3	114,5	3,3	111,2	0,4	109,6	114,1
2002 IV	111,7	2,3	110,1	1,8	114,5	3,1	111,8	0,5	110,0	114,8
2003 I	112,5	2,3	110,8	2,0	115,3	2,7	112,6	0,8	111,1	115,4
2003 II	113,2	2,0	111,6	1,5	116,1	2,6	112,9	0,2	111,0	116,1
2002 syys	111,3	2,1	109,7	1,4	114,2	3,2	111,5	0,3	109,9	114,3
2002 loka	111,6	2,3	110,1	1,8	114,2	3,1	111,7	0,2	110,1	114,6
2002 marras	111,5	2,3	110,0	1,8	114,2	3,1	111,7	0,0	109,9	114,8
2002 joul	112,0	2,3	110,2	1,9	115,2	3,0	111,9	0,2	110,1	115,1
2003 tammi	111,9	2,1	110,2	1,6	115,0	2,8	112,3	0,4	110,7	115,2
2003 helmi	112,4	2,4	110,7	2,1	115,4	2,7	112,6	0,3	111,1	115,4
2003 maal	113,1	2,4	111,7	2,2	115,6	2,6	113,0	0,3	111,5	115,6
2003 huhti	113,2	2,1	111,7	1,5	116,0	2,9	112,8	-0,1	111,1	115,9
2003 touko	113,2	1,9	111,6	1,4	116,0	2,5	112,8	0,0	110,9	116,1
2003 kesä	113,3	2,0	111,5	1,6	116,4	2,5	113,0	0,2	111,1	116,4
2003 heinä	113,1	1,9	110,7	1,6	117,2	2,4	113,1	0,1	111,2	116,5
2003 elo ²⁾	.	2,1

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	19,3	11,7	7,6	39,8	31,6	8,2	10,4	6,3	2,9	14,9	6,4
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	3,6	-4,1	3,6	2,7
2000	1,4	1,2	1,8	3,0	0,5	13,0	1,5	2,1	-4,4	2,0	1,8
									-7,1	2,4	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	4,5	2,9	7,0	1,2	0,9	2,2	1,8	3,6	-4,1	3,6	2,7
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	3,2	-0,3	4,2	3,4
2002 III	2,3	2,9	1,4	0,8	1,3	-0,7	2,4	3,4	0,0	4,3	3,5
2002 IV	2,3	2,7	1,7	1,6	1,2	2,9	2,5	3,0	-0,2	4,0	3,4
2003 I	2,0	3,2	0,2	2,0	0,7	7,0	2,4	3,2	-0,8	3,0	3,7
2003 II	2,6	3,3	1,6	1,0	0,9	1,5	2,4	3,0	-0,5	2,9	3,5
2002 syys	2,4	2,8	1,7	0,9	1,3	-0,2	2,4	3,2	0,1	4,3	3,4
2002 loka	2,3	2,7	1,7	1,5	1,2	2,6	2,4	3,0	0,1	4,3	3,3
2002 marras	2,4	2,6	2,0	1,5	1,3	2,4	2,5	3,2	-0,4	4,0	3,4
2002 joul	2,2	2,7	1,3	1,7	1,2	3,8	2,5	2,8	-0,5	3,8	3,5
2003 tammi	1,5	2,9	-0,6	1,7	0,6	6,0	2,5	3,3	-0,7	3,2	3,6
2003 helmi	2,1	3,3	0,3	2,2	0,7	7,7	2,4	3,3	-0,9	3,0	3,7
2003 maal	2,3	3,3	0,8	2,2	0,8	7,5	2,4	3,0	-0,7	2,8	3,7
2003 huhti	2,4	3,4	1,0	1,1	0,8	2,2	2,4	3,2	-0,6	3,5	3,6
2003 touko	2,5	3,4	1,2	0,9	0,9	0,6	2,4	2,8	-0,5	2,5	3,5
2003 kesä	3,0	3,3	2,6	1,0	0,8	1,6	2,3	2,9	-0,6	2,7	3,5
2003 heinä	3,0	3,2	2,8	0,9	0,7	1,8	2,4	2,7	-0,6	2,3	3,4
2003 elo

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2003.

2) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Teollisuuden tuottajahinnat											Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ¹⁾	Öljyn hinta ²⁾ (euroa/barreli)		
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾										Raken-taminen ⁴⁾			Tehdas-teollisuus	
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia							
	2000 = 100		Kokonais-indeksi	Väli-tuotteet	Pääoma-hyödyk-keet	Kokonais-indeksi	Kulutustavarat		Ei-kestävät						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Kokonais-indeksi ilman energiaa ¹³⁾	13	14	
1997	96,0	1,1	0,4	0,2	0,3	0,7	0,6	1,2	3,0	1,4	0,8	0,3	10,7	17,0	
1998	95,4	-0,7	0,1	-0,4	0,6	0,7	0,7	0,5	-4,6	0,3	-0,5	-21,9	-14,7	12,0	
1999	95,0	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	0,6	0,7	-0,2	0,2	1,3	0,1	14,6	-6,4	17,1	
2000	100,0	5,3	2,5	5,1	0,6	1,4	1,4	1,6	17,3	2,5	4,8	51,9	20,4	31,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	102,2	2,2	1,7	1,2	1,0	3,0	1,8	3,1	2,7	2,3	1,2	-8,3	-8,1	27,8	
2002	102,1	0,0	0,5	-0,3	0,9	1,3	1,6	1,3	-1,9	2,7	0,3	-4,1	-0,9	26,5	
2002	II	102,1	-0,7	0,2	-0,8	1,0	1,1	1,7	1,0	-4,1	2,5	-0,3	-9,6	-4,9	27,8
	III	102,3	0,0	0,6	0,3	0,8	1,2	1,5	1,1	-2,1	2,6	0,4	-4,6	1,1	27,2
	IV	102,6	1,3	1,0	1,0	0,8	1,4	1,3	1,4	2,8	3,1	1,5	12,6	5,6	26,5
2003	I	104,1	2,4	1,2	1,6	0,4	1,4	0,9	1,5	7,4	2,0	2,2	9,1	-3,2	28,4
	II	103,6	1,5	1,0	1,2	0,4	1,3	0,8	1,4	2,7	.	0,8	-13,7	-7,9	22,7
2002	elo	102,2	0,0	0,6	0,3	0,8	1,1	1,6	1,1	-1,9	-	0,5	-4,6	1,5	27,0
	syys	102,5	0,2	0,7	0,4	0,8	1,3	1,6	1,3	-1,4	-	0,6	2,1	7,9	28,9
	loka	102,7	1,1	0,9	0,8	0,7	1,4	1,4	1,4	2,3	-	1,3	13,2	10,2	27,9
	marras	102,4	1,2	1,0	1,2	0,8	1,3	1,2	1,3	2,4	-	1,3	9,1	3,9	24,2
	joulu	102,7	1,6	1,1	1,2	0,8	1,5	1,3	1,5	3,9	-	1,8	15,6	2,9	27,1
2003	tammi	103,7	2,3	1,1	1,4	0,5	1,4	1,1	1,4	6,6	-	2,0	15,4	-1,1	28,3
	helmi	104,1	2,6	1,2	1,7	0,3	1,5	1,0	1,6	8,2	-	2,4	15,8	-2,1	29,8
	maalis	104,3	2,4	1,2	1,7	0,3	1,4	0,8	1,5	7,3	-	2,1	-2,2	-6,4	27,2
	huhti	103,8	1,7	1,1	1,6	0,4	1,3	0,7	1,4	3,3	-	1,1	-15,2	-6,2	22,9
	touko	103,5	1,3	1,0	1,3	0,3	1,3	0,7	1,4	1,7	-	0,6	-16,6	-8,0	21,9
	kesä	103,4	1,4	0,9	0,8	0,4	1,3	0,9	1,4	3,1	-	0,7	-8,9	-9,6	23,3
	heinä	103,4	1,3	0,6	0,4	0,3	1,3	1,1	1,3	3,6	-	0,7	-4,4	-7,5	25,0
	elo	-	.	-2,9	-5,2	26,5

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100							
	15	16						
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,7
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,2	0,9	-0,1	-1,5
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,9	0,8	-0,5	-0,3
2000	107,9	1,4	2,6	2,2	2,6	2,5	4,7	8,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	111,0	2,5	2,3	2,4	2,4	2,1	1,4	0,7
2002	113,6	2,4	2,2	2,4	1,8	1,9	-0,6	-1,5
2001	III	111,1	2,3	2,2	2,4	2,2	2,1	0,5
	IV	112,2	2,9	1,8	2,1	2,3	1,7	-0,7
2002	I	112,9	2,7	2,4	2,6	2,0	1,9	-0,8
	II	113,3	2,3	2,0	2,3	1,7	2,1	-1,1
	III	114,0	2,6	2,0	2,4	1,8	1,8	-0,3
	IV	114,5	2,1	2,2	2,4	1,7	1,9	-0,2
2003	I	115,2	2,0	1,9	2,2	1,9	1,9	0,1

Lähteet: Eurostat paitasi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1998	5 883,6	5 743,7	3 330,9	1 176,3	1 203,4	33,0	139,9	1 949,1	1 809,2
1999	6 150,4	6 048,5	3 507,0	1 230,0	1 291,7	19,7	101,9	2 052,4	1 950,6
2000	6 453,0	6 385,1	3 675,7	1 289,1	1 388,8	31,5	67,9	2 416,6	2 348,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 839,7	6 727,1	3 921,2	1 369,6	1 437,5	-1,3	112,6	2 556,2	2 443,6
2002	7 063,5	6 888,6	4 037,6	1 432,0	1 426,2	-7,2	174,9	2 572,0	2 397,1
2002 I	1 745,6	1 705,6	996,6	352,4	357,5	-0,9	39,9	627,5	587,5
II	1 758,5	1 715,9	1 004,5	356,9	354,4	0,1	42,6	640,2	597,6
III	1 775,0	1 726,4	1 014,2	359,9	355,9	-3,7	48,6	652,9	604,3
IV	1 784,5	1 740,7	1 022,4	362,7	358,3	-2,8	43,8	651,4	607,6
2003 I	1 796,5	1 762,4	1 034,5	366,1	356,0	5,9	34,1	648,0	613,9
II

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1998	5 667,3	5 544,7	3 186,2	1 142,2	1 190,8	25,6	122,5	1 939,1	1 816,6
1999	5 826,4	5 738,1	3 299,1	1 164,6	1 260,6	13,7	88,4	2 040,3	1 951,9
2000	6 029,4	5 905,8	3 382,7	1 189,4	1 322,0	11,6	123,6	2 295,3	2 171,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 227,5	6 078,9	3 521,6	1 231,2	1 339,1	-13,1	148,6	2 392,8	2 244,2
2002	6 280,2	6 092,8	3 540,5	1 264,7	1 303,3	-15,9	187,5	2 422,3	2 234,8
2002 I	1 562,6	1 517,9	880,4	313,3	328,9	-4,7	44,7	590,6	545,8
II	1 568,8	1 520,1	883,0	315,8	324,3	-3,0	48,7	603,5	554,8
III	1 573,9	1 524,0	887,0	317,3	324,7	-5,0	49,8	615,4	565,6
IV	1 574,9	1 530,7	890,2	318,2	325,5	-3,1	44,2	612,9	568,7
2003 I	1 575,9	1 538,6	893,8	319,3	321,5	3,9	37,3	609,3	572,0
II

(vuotuinen prosenttumuutos)

1998	2,9	3,6	3,0	1,4	5,1	-	-	7,4	10,0
1999	2,8	3,5	3,5	2,0	5,9	-	-	5,2	7,4
2000	3,5	2,9	2,5	2,1	4,9	-	-	12,5	11,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	1,5	1,0	1,8	2,2	-0,6	-	-	3,0	1,7
2002	0,8	0,2	0,5	2,7	-2,7	-	-	1,2	-0,4
2002 I	0,4	-0,2	0,4	2,5	-3,0	-	-	-2,7	-4,5
II	0,8	-0,2	0,2	3,0	-3,4	-	-	1,1	-1,7
III	1,0	0,5	0,6	2,9	-2,6	-	-	3,1	1,9
IV	1,2	0,8	1,0	2,5	-1,7	-	-	3,6	2,7
2003 I	0,9	1,4	1,5	1,9	-2,3	-	-	3,2	4,8
II	0,4	-	-	.	.

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toimialoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia eua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1998	5 470,9	138,7	1 276,6	295,4	1 139,7	1 445,9	1 174,5	202,2	614,8
1999	5 689,3	136,1	1 293,0	310,9	1 191,1	1 532,6	1 225,7	201,6	662,7
2000	5 976,5	136,6	1 348,7	327,5	1 260,6	1 627,2	1 276,1	212,2	688,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 352,0	151,0	1 411,7	349,0	1 359,3	1 721,3	1 359,8	228,7	716,3
2002	6 559,2	149,9	1 429,7	360,4	1 394,2	1 798,2	1 426,7	237,8	742,2
2001 IV	1 604,7	38,3	350,5	88,7	343,3	438,0	345,9	58,0	180,5
2002 I	1 621,1	37,8	353,8	90,1	345,3	443,5	350,6	58,5	183,0
II	1 634,3	37,3	357,2	89,3	347,6	447,9	354,9	59,2	183,4
III	1 647,5	37,7	359,9	90,0	349,8	451,4	358,6	59,6	187,1
IV	1 656,4	37,1	358,8	91,0	351,5	455,4	362,6	60,6	188,7
2003 I	1 666,5	37,3	362,5	90,6	352,0	458,3	365,7	60,8	190,8

4. Kiintein hinnoin

(miljardia eua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1998	5 319,4	142,4	1 256,4	291,9	1 114,4	1 388,3	1 126,0	222,4	570,3
1999	5 462,3	146,2	1 268,1	299,2	1 164,2	1 441,3	1 143,4	231,2	595,4
2000	5 666,7	145,7	1 318,7	306,0	1 220,5	1 508,0	1 167,7	247,6	610,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	5 865,3	151,9	1 348,4	310,8	1 282,5	1 569,4	1 202,2	264,7	626,9
2002	5 938,5	150,9	1 359,2	308,3	1 299,2	1 589,2	1 231,7	271,0	612,8
2001 IV	1 467,5	38,1	333,4	77,9	321,1	394,3	302,6	66,9	155,7
2002 I	1 475,8	37,7	337,0	77,8	323,1	395,3	305,0	66,9	153,7
II	1 484,0	37,7	340,4	76,9	324,6	397,1	307,3	67,2	152,0
III	1 488,5	37,8	341,7	76,8	325,4	397,9	308,8	68,1	153,5
IV	1 490,2	37,6	340,2	76,8	326,1	398,9	310,6	68,9	153,7
2003 I	1 491,2	38,0	340,9	75,4	326,5	399,4	311,0	69,3	154,1

(vuotuinen prosenttimuutos)

1998	2,9	1,5	3,2	0,5	4,0	3,7	1,5	3,6	2,6
1999	2,7	2,7	0,9	2,5	4,5	3,8	1,5	4,0	4,4
2000	3,7	-0,3	4,0	2,3	4,8	4,6	2,1	7,1	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	1,7	-1,3	1,1	-0,6	2,6	2,6	1,4	5,4	0,7
2002	1,2	-0,7	0,8	-0,8	1,3	1,3	2,5	2,4	-2,2
2001 IV	0,9	-0,6	-1,2	0,0	1,4	2,0	1,6	4,2	-0,2
2002 I	0,8	-0,6	-1,2	0,1	1,1	1,5	2,1	2,4	-2,3
II	1,3	0,0	1,1	-0,9	1,3	1,4	2,5	1,8	-3,7
III	1,3	-0,9	1,3	-1,1	1,3	1,1	2,6	2,4	-1,8
IV	1,5	-1,3	2,0	-1,4	1,5	1,2	2,6	3,0	-1,3
2003 I	1,0	0,7	1,2	-3,0	1,1	1,0	2,0	3,7	0,2

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaaliatalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Raken- taminen	Tehdas- teollisuus
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			
		2000 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	2,1	95,0	1,9	1,9	1,9	2,3	1,6	1,4	1,6	0,7	4,1	1,9
2000	4,9	100,1	5,3	5,4	5,9	8,3	2,0	6,5	1,1	1,9	2,4	5,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	0,3	100,6	0,5	0,3	-0,5	1,5	0,6	-1,7	1,0	1,4	0,3	0,4
2002	-0,6	100,0	-0,6	-0,8	0,4	-2,1	-0,5	-5,5	0,4	0,9	0,5	-0,7
2002	II	-0,9	100,1	-0,7	-0,7	-0,1	-1,9	-0,7	-6,3	0,4	2,1	0,4
	III	0,0	100,3	0,1	-0,3	1,4	-1,1	-0,8	-4,3	-0,2	1,5	0,7
	IV	0,7	100,2	1,2	1,4	2,8	1,1	0,5	-4,2	1,4	-1,1	1,5
2003	I	0,6	100,2	1,0	0,7	1,3	1,3	-0,8	-4,9	0,0	4,3	-2,9
	II	.	99,4	-0,8	-1,4	-0,6	-2,2	-1,2	-6,2	-0,3	2,4	.
2002	elo	-0,7	100,1	-0,8	-1,1	-0,2	-0,5	-1,5	-8,8	-0,4	0,9	-0,2
	syys	0,2	100,3	0,2	-0,1	2,5	-2,2	-0,4	-3,3	0,2	0,9	1,1
	loka	0,6	100,4	1,2	0,8	1,5	0,3	0,4	-3,9	1,3	4,8	-1,6
	marras	2,1	100,8	2,6	3,2	4,9	3,3	1,9	-2,0	2,6	-1,8	0,1
	joulu	-0,5	99,4	-0,5	0,0	1,9	-0,3	-0,8	-7,0	0,4	-4,8	-2,0
2003	tammi	0,8	100,2	1,1	0,7	2,6	1,2	-0,8	-4,4	-0,2	1,1	-1,7
	helmi	1,2	100,6	2,1	0,9	1,0	3,0	-0,4	-4,3	0,3	9,1	-4,3
	maalis	-0,2	99,7	0,0	0,5	0,5	-0,2	-1,1	-5,8	-0,2	3,1	-2,9
	huhti	-0,5	100,1	0,5	-0,5	0,4	-0,9	0,5	-4,8	1,5	3,0	-4,0
	touko	-2,0	99,1	-1,4	-1,7	-1,4	-1,1	-2,9	-6,9	-2,2	1,4	-3,8
	kesä	.	99,1	-1,5	-2,1	-0,8	-4,4	-1,2	-7,0	-0,1	2,8	.

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		2000 = 100	Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
	2000 = 100			2000 = 100			Tekstiilit, vaatteet ja jalkineet	Kotitalous- esineet			
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1999	96,0	3,0	97,8	2,4	2,7	2,2	1,4	2,3	973	5,4	
2000	99,9	4,1	100,0	2,3	2,1	2,1	1,6	4,4	952	-2,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	104,1	4,2	101,6	1,6	1,8	1,5	0,9	-0,3	968	-0,8	
2002	106,0	1,9	101,8	0,2	0,9	-0,2	-0,9	-1,8	926	-4,3	
2002	II	105,8	1,8	101,5	-0,1	0,6	0,0	-1,3	914	-7,6	
	III	106,5	1,8	102,3	0,6	1,1	0,4	-1,4	920	-4,8	
	IV	106,6	1,5	101,8	0,0	1,1	-0,5	-0,5	950	0,2	
2003	I	108,1	2,8	102,6	0,8	2,3	0,6	-1,7	0,3	896	-2,6
	II	108,2	2,2	102,6	1,2	1,7	0,4	-1,0	0,5	885	-2,8
2002	elo	106,8	2,1	102,7	0,7	1,7	0,3	0,2	-1,9	927	-4,1
	syys	106,6	1,6	102,1	0,4	0,7	0,3	-4,3	-0,3	932	-2,5
	loka	107,3	3,2	102,6	1,7	2,0	1,5	5,1	-1,5	930	-3,3
	marras	106,3	0,9	101,8	-0,6	1,4	-1,4	-4,5	-3,1	942	-1,2
	joulu	106,3	0,3	101,1	-1,2	-0,1	-1,8	-1,8	-2,9	979	6,1
		108,2	3,4	103,5	2,6	4,0	1,7	2,6	0,2	884	-5,3
2003	tammi	108,3	2,8	102,7	1,1	2,7	0,4	-3,9	-0,4	897	-3,5
	helmi	108,0	2,3	101,5	-1,1	0,2	-0,3	-3,6	1,0	908	0,6
	maalis	108,1	2,3	103,1	2,1	2,2	0,7	-0,6	1,0	876	-3,9
	huhti	108,0	2,2	102,4	0,5	1,3	0,2	-1,7	0,0	867	-5,3
	touko	108,4	2,3	102,4	0,8	1,5	0,3	-0,6	0,6	912	0,8

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA, European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

3) Vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kuukausitietojen keskiarvoja.

Taulukko 5.3

Euroopan komission suhdannekyselyt¹⁾

1. Talouden ilmapiiri-indikaattori, tehdasteollisuuden ja kuluttajien kyselyt

(saldoluku, prosenttiyksikköä²⁾, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Talouden ilmapiiri-indikaattori ³⁾ (1995 = 100)	Tehdasteollisuus				Kapasi- teetin käyttö- aste ⁴⁾ , %	Kuluttajien luottamusindikaattori				
		Teollisuuden luottamusindikaattori					Yh- teensä ⁵⁾	Rahoitus- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Talous- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana
		Yhteensä ⁵⁾	Tilau- kanta	Valmis- tuote- varastot	Tuotanto- odotukset						
1999	101,4	-7	-16	11	7	82,6	-3	3	-4	11	1
2000	103,8	5	2	4	16	84,4	1	4	1	1	2
2001	100,8	-9	-15	14	1	82,9	-5	2	-10	14	2
2002	99,1	-11	-25	11	3	81,4	-11	-1	-12	26	-3
2002 II	99,5	-10	-24	11	6	81,4	-8	-1	-9	22	-3
2002 III	99,0	-11	-27	11	4	81,5	-10	-1	-11	26	-3
2002 IV	98,7	-10	-23	10	3	81,5	-14	-3	-15	30	-8
2003 I	98,2	-11	-24	10	0	81,1	-19	-5	-23	39	-9
2003 II	98,1	-13	-28	10	-1	80,7	-19	-4	-22	41	-9
2002 heinä	99,0	-12	-27	11	2	81,2	-10	-1	-10	26	-4
2002 elo	98,8	-12	-28	10	2	-	-11	-1	-12	27	-4
2002 syys	99,2	-10	-26	12	7	-	-9	-1	-10	24	-2
2002 loka	99,0	-10	-25	10	6	81,7	-12	-2	-12	27	-7
2002 marras	98,7	-10	-22	10	3	-	-14	-4	-15	30	-7
2002 joul	98,5	-10	-22	10	1	-	-16	-4	-19	33	-9
2003 tammi	98,3	-11	-22	9	-1	81,3	-18	-5	-21	36	-9
2003 helmi	98,4	-11	-23	11	2	-	-19	-5	-23	39	-9
2003 maal	97,8	-12	-26	10	-1	-	-21	-6	-26	42	-9
2003 huhti	98,1	-12	-27	10	0	80,8	-19	-5	-22	40	-9
2003 touko	98,1	-13	-28	9	-1	-	-20	-4	-23	43	-9
2003 kesä	98,1	-13	-28	10	-1	-	-19	-4	-22	40	-8
2003 heinä	98,0	-15	-29	13	-2	80,6	-18	-4	-21	39	-9

2. Rakentamisen, vähittäiskaupan ja palveluiden kyselyt

(saldoprosenttia²⁾, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluiden luottamusindikaattori			
	Yhteensä ⁵⁾	Tilau- kanta	Työllisyys- odotukset	Yhteensä ⁵⁾	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne ⁶⁾	Varastojen määrä	Suhdanne- näkömät	Yh- teensä ⁵⁾	Suhdanne- näkömät	Kysyntä- tilanne	Kysyntä- näkömät
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1999	-10	-17	-2	-7	-7	17	2	27	25	26	31
2000	-5	-13	3	-2	1	17	9	30	36	23	33
2001	-11	-16	-4	-7	-7	17	2	15	16	8	20
2002	-20	-28	-12	-16	-23	18	-9	1	-4	-6	13
2002 II	-18	-24	-10	-18	-24	20	-9	5	1	1	14
2002 III	-23	-32	-14	-17	-23	15	-11	-1	-5	-8	11
2002 IV	-24	-31	-16	-15	-21	16	-8	-4	-13	-4	4
2003 I	-21	-28	-14	-17	-24	17	-10	-5	-16	-11	11
2003 II	-22	-29	-15	-15	-20	18	-6	-2	-12	0	5
2002 heinä	-21	-31	-10	-17	-23	17	-11	0	-4	-7	10
2002 elo	-25	-34	-16	-16	-22	14	-12	-2	-4	-12	11
2002 syys	-23	-30	-15	-17	-25	15	-11	0	-6	-5	12
2002 loka	-23	-32	-14	-16	-21	15	-11	-4	-13	-4	5
2002 marras	-25	-32	-18	-14	-17	18	-7	-4	-13	-4	5
2002 joul	-23	-30	-15	-16	-24	16	-7	-5	-13	-4	2
2003 tammi	-22	-29	-15	-19	-29	18	-10	-4	-15	-12	14
2003 helmi	-21	-28	-13	-13	-17	14	-9	-4	-15	-8	10
2003 maal	-21	-28	-14	-18	-25	18	-12	-7	-17	-13	9
2003 huhti	-21	-28	-14	-17	-24	17	-9	-4	-15	-2	5
2003 touko	-23	-29	-16	-13	-19	18	-3	-2	-12	0	5
2003 kesä	-23	-29	-16	-14	-18	18	-6	-1	-10	1	6
2003 heinä	-22	-29	-15	-11	-19	15	0	3	-3	4	9

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Luvut viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen.

2) Myönteisten ja kielteisten vastausten prosenttiyksikköjen erotus.

3) Talouden ilmapiiri-indikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

4) Tietoa kerätään joka tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Neljännesvuosiluvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot lasketaan neljännesvuosittaisista keskiarvoista.

5) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttiensa keskiarvona. Indikaattorien laskennassa käytetään arvioituja varastotietoja (sarakeet 4 ja 17) ja työttömyyslukuja (sarake 10) käänteisin etumerkein.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat¹⁾

1. Työllisyys

(vuotuisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialoittain						
	Milj. henkilöä		Palkan-saajat	Yrittäjät	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasua ja vesihuolto, mineraalin kaivu	Raken-taminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut	
Osuus ²⁾	100,0	100,0	84,2	15,8	4,7	19,3	7,0	25,1	14,3	29,6	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	122,361	1,8	2,0	0,9	-1,3	1,0	0,1	2,1	5,3	1,6	
1999	124,605	1,8	2,3	-0,6	-2,5	-0,2	1,9	2,2	5,7	1,9	
2000	127,396	2,2	2,5	0,8	-1,5	0,6	1,8	3,2	5,9	1,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	133,132	1,4	1,6	0,2	-0,8	0,3	0,4	1,6	3,9	1,3	
2002	133,685	0,4	0,6	-0,5	-2,2	-1,3	-1,1	0,5	2,3	1,3	
2002 I	133,660	0,7	0,9	-0,4	-2,5	-1,0	-0,8	1,2	2,7	1,4	
II	133,739	0,5	0,7	-0,7	-2,1	-1,2	-0,9	0,6	2,6	1,4	
III	133,692	0,3	0,5	-0,7	-2,1	-1,3	-1,3	0,3	2,1	1,4	
IV	133,649	0,1	0,2	-0,3	-2,0	-1,6	-1,3	0,0	2,0	1,2	
2003 I	133,616	0,0	-0,1	0,1	-2,3	-1,7	-1,1	-0,2	1,6	1,1	

2. Työttömyys

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Iän mukaan ³⁾				Sukupuolen mukaan ⁴⁾			
	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Aikuiset		Nuoriso		Miehet		Naiset	
			Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1998	13,270	10,2	10,146	8,9	3,124	20,0	6,445	8,6	6,825	12,5
1999	12,247	9,3	9,431	8,2	2,815	18,0	5,901	7,8	6,345	11,4
2000	11,104	8,4	8,555	7,3	2,549	16,2	5,286	7,0	5,818	10,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	11,062	8,0	8,535	7,0	2,527	15,7	5,313	6,7	5,749	9,7
2002	11,689	8,4	9,094	7,4	2,595	16,2	5,762	7,3	5,927	9,9
2002 II	11,616	8,3	9,017	7,3	2,600	16,2	5,715	7,2	5,902	9,8
III	11,777	8,5	9,174	7,4	2,603	16,3	5,824	7,4	5,953	9,9
IV	11,960	8,6	9,337	7,6	2,623	16,4	5,938	7,5	6,021	10,0
2003 I	12,218	8,7	9,534	7,7	2,684	16,8	6,082	7,7	6,136	10,1
II	12,386	8,8	9,690	7,8	2,696	16,9	6,164	7,8	6,222	10,3
2002 kesä	11,744	8,4	9,135	7,4	2,609	16,3	5,802	7,3	5,942	9,9
heinä	11,776	8,5	9,172	7,4	2,605	16,3	5,825	7,4	5,951	9,9
elo	11,810	8,5	9,214	7,5	2,596	16,2	5,845	7,4	5,965	9,9
syys	11,872	8,5	9,272	7,5	2,600	16,3	5,884	7,4	5,988	9,9
loka	11,968	8,6	9,341	7,6	2,627	16,5	5,941	7,5	6,026	10,0
marras	12,040	8,6	9,397	7,6	2,642	16,5	5,990	7,6	6,050	10,0
joulu	12,133	8,7	9,461	7,6	2,672	16,7	6,040	7,6	6,093	10,1
2003 tammi	12,226	8,7	9,538	7,7	2,688	16,8	6,088	7,7	6,137	10,1
helmi	12,297	8,8	9,604	7,7	2,693	16,9	6,117	7,7	6,180	10,2
maalis	12,359	8,8	9,663	7,8	2,696	16,9	6,147	7,7	6,212	10,2
huhti	12,383	8,8	9,686	7,8	2,697	16,9	6,164	7,8	6,219	10,2
touko	12,417	8,9	9,722	7,8	2,695	16,9	6,181	7,8	6,237	10,3
kesä	12,448	8,9	9,747	7,8	2,701	16,9	6,195	7,8	6,253	10,3

Lähteet: Sarakkeet 1–10 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat ja sarakkeet 11–20 Eurostat.

- 1) Työllisyystilastot on laskettu henkeä kohden ja perustuvat EKT 95:een Työttömyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Vuonna 2002.
- 3) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat, ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.
- 4) Ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

3. Yksikkötyökustannukset, työkustannukset työntekijää kohden ja työn tuottavuus

(vuosittaisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Toimialoittain					
	Indeksi 2000 = 100		Maa-, riista- metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalin kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut
	1	2	3	4	5	6	7	8
Yksikkötyökustannukset ¹⁾								
2000	100,0	1,3	1,6	-0,3	1,9	0,0	4,2	1,8
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001	102,6	2,6	3,4	2,0	4,1	1,8	2,6	3,1
2002	104,8	2,1	1,5	0,8	3,0	1,6	3,0	1,5
2002 I	104,4	3,2	6,0	2,8	3,5	2,8	3,5	2,5
II	104,5	2,0	-0,8	0,5	3,1	1,5	2,4	1,5
III	104,9	1,8	-1,6	0,5	2,9	1,2	2,8	1,3
IV	105,4	1,4	2,4	-0,5	2,6	1,0	3,1	0,6
2003 I	106,3	1,8	-0,4	0,5	3,9	1,6	2,9	1,5
Työkustannukset työntekijää kohden								
2000	100,0	2,5	2,9	3,0	2,3	1,7	3,0	2,3
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001	102,8	2,8	2,8	2,7	3,1	2,9	1,4	3,2
2002	105,4	2,6	3,0	3,0	3,3	2,4	1,9	2,6
2002 I	104,5	2,9	8,1	2,6	4,5	2,7	2,3	3,2
II	105,0	2,3	1,4	2,8	3,1	2,1	1,2	2,6
III	105,7	2,5	-0,4	3,2	3,1	2,3	1,7	2,6
IV	106,3	2,5	3,1	3,2	2,5	2,6	2,2	2,0
2003 I	107,4	2,7	2,6	3,5	1,9	3,0	2,4	2,4
Työn tuottavuus ²⁾								
2000	100,0	1,2	1,2	3,4	0,4	1,6	-1,2	0,5
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001	-100,1	0,1	-0,5	0,8	-1,0	1,0	-1,2	0,1
2002	100,6	0,4	1,5	2,1	0,3	0,8	-1,1	1,1
2002 I	100,1	-0,3	1,9	-0,1	0,9	-0,1	-1,2	0,7
II	100,4	0,3	2,2	2,3	-0,1	0,6	-1,2	1,1
III	100,8	0,7	1,2	2,6	0,2	1,1	-1,0	1,2
IV	100,9	1,1	0,7	3,7	-0,1	1,6	-0,9	1,4
2003 I	101,0	0,9	3,0	3,0	-2,0	1,3	-0,5	0,9

4. Työkustannukset työtuntia kohden

(vuosittaisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita)

	Yhteensä ³⁾		Alaerittäin		Toimialoittain		
	Indeksi 2000 = 100 (kp.)		Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva- maksut	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Palvelut
	9	10	11	12	13	14	15
2000	100,0	2,8	3,0	2,0	3,4	3,3	1,7
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>			
2001	103,3	3,3	3,4	2,9	3,1	3,6	4,1
2002	107,1	3,7	3,7	4,0	3,2	3,5	3,9
2002 I	106,4	4,3	4,3	4,4	3,7	4,6	5,4
II	106,4	3,4	3,3	3,8	2,8	3,1	3,8
III	107,4	3,5	3,4	3,8	3,0	3,5	3,2
IV	108,4	3,7	3,7	4,0	3,5	3,0	3,3
2003 I	109,3	2,7	2,6	3,1	2,8	2,1	2,1

Lähteet: Sarakkeet 1–8 ja 15 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat ja sarakkeet 9–14 Eurostat.

1) Työvoimakustannukset (markkinahinnoin) työntekijää kohden jaettuna arvonlisäyksellä (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

2) Arvonlisäys (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhuolto ja muut palvelut. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaisummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset							Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ⁴⁾	Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Repot			
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	II	4 704,4	324,8	4 114,2	1 321,8	1 418,3	1 315,7	58,4	125,0	140,4	242,7
	III	4 716,7	328,3	4 112,8	1 324,6	1 416,5	1 313,1	58,7	133,3	142,3	238,6
	IV	4 859,1	350,8	4 215,1	1 370,9	1 457,7	1 323,5	63,0	142,0	151,2	229,7
2000	I	4 838,4	335,5	4 222,3	1 379,6	1 462,5	1 303,3	76,8	130,2	150,5	260,5
	II	4 895,0	342,0	4 256,9	1 409,7	1 485,7	1 282,6	78,9	146,0	150,1	247,1
	III	4 915,8	339,8	4 266,5	1 396,9	1 524,0	1 263,7	81,9	159,2	150,2	253,9
	IV	5 032,2	348,4	4 361,6	1 464,4	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	157,8	230,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 138,1	336,3	4 494,1	1 446,1	1 620,9	1 314,6	112,6	150,3	157,3	259,6
	II	5 236,2	333,0	4 579,4	1 526,3	1 616,7	1 321,1	115,3	165,5	158,3	268,8
	III	5 225,6	309,6	4 609,0	1 547,9	1 605,2	1 333,7	122,2	147,8	159,1	265,6
	IV	5 366,7	239,7	4 816,3	1 690,3	1 613,0	1 396,3	116,7	139,0	171,7	298,1
2002	I	5 363,7	254,3	4 774,3	1 637,4	1 604,8	1 413,0	119,1	157,5	177,6	301,7
	II	5 447,0	285,7	4 827,6	1 703,6	1 593,8	1 412,5	117,6	155,0	178,7	278,1
	III	5 461,2	306,7	4 827,4	1 699,6	1 585,8	1 423,3	118,8	146,3	180,8	289,0
	IV	5 635,7	341,2	4 964,9	1 790,2	1 593,3	1 469,6	111,9	136,4	193,3	291,6
2003	I	5 650,2	327,2	4 950,0	1 760,0	1 573,3	1 510,4	106,2	176,2	196,8	.
	II	.	351,0	5 031,7	1 840,5	1 562,6	1 533,9	94,7	200,0	.	.

	Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuutustekninen vastuuvélka			
	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
											11
1999	II	1 499,9	156,9	1 343,0	4 140,0	2 422,5	1 717,5	211,4	2 758,4	2 471,6	286,8
	III	1 504,9	143,3	1 361,6	4 059,2	2 334,3	1 724,9	210,0	2 800,9	2 510,1	290,7
	IV	1 563,8	169,6	1 394,1	4 796,8	2 976,6	1 820,3	204,2	2 952,3	2 652,3	300,0
2000	I	1 554,0	178,4	1 375,6	4 872,1	2 952,9	1 919,2	214,9	3 065,6	2 764,8	300,8
	II	1 583,0	183,7	1 399,2	4 781,3	2 888,4	1 892,9	204,6	3 113,2	2 808,6	304,6
	III	1 667,2	202,6	1 464,6	4 825,4	2 918,3	1 907,1	204,1	3 168,8	2 860,3	308,5
	IV	1 752,9	220,5	1 532,4	4 844,6	2 985,8	1 858,7	200,1	3 200,7	2 892,0	308,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 861,7	285,4	1 576,3	4 527,1	2 706,6	1 820,6	224,0	3 253,0	2 939,1	313,9
	II	1 858,7	245,1	1 613,6	4 492,3	2 644,6	1 847,7	232,3	3 312,1	2 995,4	316,7
	III	1 890,7	240,4	1 650,3	4 000,8	2 272,7	1 728,1	253,1	3 289,0	2 968,0	321,0
	IV	1 926,2	228,1	1 698,1	4 349,1	2 527,4	1 821,8	260,0	3 378,7	3 053,6	325,0
2002	I	1 979,2	266,5	1 712,7	4 436,5	2 582,5	1 854,0	290,5	3 402,4	3 070,7	331,7
	II	2 004,1	229,9	1 774,2	4 048,6	2 293,0	1 755,6	292,8	3 422,8	3 087,4	335,4
	III	2 060,8	255,8	1 805,0	3 443,6	1 726,0	1 717,6	309,2	3 448,6	3 110,4	338,2
	IV	2 059,6	248,4	1 811,2	3 435,3	1 738,0	1 697,3	304,3	3 518,6	3 174,6	344,0
2003	I	2 055,7	238,2	1 817,6	3 295,4	1 586,2	1 709,1	379,2	3 575,8	3 227,0	348,8
	II

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoitelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

2. Velat¹⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain										Lisätieto:	
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ³⁾			Muiden kuin pankkien lainat euroalueen ulkopuolisista pankeista ²⁾	
		Euroalueen rahalaitoksista	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset ⁴⁾	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset		
1	2												3
1999	II	6 415,1	5 817,5	897,3	38,6	858,7	2 684,7	963,3	1 721,4	2 833,1	254,2	2 578,8	183,3
	III	6 482,9	5 886,6	882,4	37,5	844,9	2 699,7	942,8	1 756,9	2 900,8	253,9	2 646,9	191,4
	IV	6 660,4	6 039,5	902,4	41,7	860,7	2 791,4	978,6	1 812,9	2 966,6	262,6	2 704,1	201,4
2000	I	6 805,6	6 156,4	893,1	40,7	852,3	2 890,2	1 036,8	1 853,4	3 022,3	264,0	2 758,3	221,1
	II	6 952,8	6 262,2	887,9	41,6	846,3	2 989,6	1 088,8	1 900,7	3 075,3	272,7	2 802,6	219,7
	III	7 097,8	6 379,6	868,4	39,5	828,8	3 097,5	1 150,6	1 947,0	3 131,9	274,2	2 857,7	252,3
	IV	7 261,5	6 500,5	884,2	41,7	842,5	3 196,3	1 166,1	2 030,3	3 181,1	279,3	2 901,8	245,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	7 455,1	6 671,7	897,6	42,3	855,3	3 322,9	1 243,9	2 079,1	3 234,5	278,9	2 955,6	257,3
	II	7 561,3	6 762,2	882,7	42,2	840,5	3 394,6	1 265,6	2 129,0	3 284,0	284,8	2 999,1	279,2
	III	7 632,6	6 805,2	876,1	45,3	830,9	3 434,5	1 243,2	2 191,3	3 321,9	280,3	3 041,6	249,7
	IV	7 751,1	6 897,7	903,1	50,0	853,2	3 474,3	1 226,0	2 248,4	3 373,6	281,6	3 092,0	268,9
2002	I	7 812,9	6 960,5	904,5	53,4	851,1	3 501,6	1 222,0	2 279,6	3 406,8	277,2	3 129,6	278,5
	II	7 907,2	7 017,6	877,7	53,4	824,3	3 547,0	1 206,7	2 340,4	3 482,4	287,9	3 194,5	245,5
	III	7 952,5	7 053,0	870,1	54,7	815,4	3 554,3	1 188,7	2 365,6	3 528,0	284,1	3 244,0	238,0
	IV	8 064,5	7 131,5	883,2	60,6	822,6	3 594,2	1 172,7	2 421,6	3 587,1	289,3	3 297,8	240,2
2003	I	8 116,8	7 170,6	874,7	68,3	806,3	3 622,6	1 188,1	2 434,5	3 619,5	277,7	3 341,8	.
	II	.	7 240,1

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletusvelka	Yritysten vakuutus-tekeminen eläkevastuuvelka
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			20	21	22
		Yhteensä	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset			
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1999	II	3 951,7	3 612,1	458,2	3 153,8	339,7	66,2	273,5	3 085,0	139,6	221,9
	III	3 930,1	3 577,4	448,1	3 129,2	352,7	73,9	278,8	3 007,2	141,7	224,2
	IV	3 896,5	3 533,3	419,7	3 113,6	363,2	77,4	285,8	4 185,3	148,9	226,5
2000	I	3 950,7	3 586,0	425,1	3 160,9	364,7	77,0	287,7	4 526,1	148,2	228,4
	II	3 984,8	3 607,7	425,6	3 182,1	377,1	87,8	289,3	4 372,0	147,9	230,2
	III	4 018,7	3 622,1	422,0	3 200,1	396,6	94,6	302,0	4 215,4	147,9	232,1
	IV	4 068,1	3 650,2	400,5	3 249,6	417,9	100,8	317,1	4 063,7	155,3	233,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	4 245,6	3 790,9	429,7	3 361,2	454,8	111,4	343,4	3 717,7	154,7	236,1
	II	4 296,1	3 815,9	441,2	3 374,7	480,2	122,5	357,7	3 676,6	155,2	238,3
	III	4 380,4	3 880,8	450,1	3 430,7	499,7	137,1	362,6	3 031,7	156,3	240,5
	IV	4 394,2	3 875,1	434,3	3 440,8	519,0	136,9	382,1	3 527,7	168,6	241,4
2002	I	4 452,3	3 929,0	446,6	3 482,4	523,3	141,7	381,6	3 546,0	174,6	243,8
	II	4 543,2	4 025,5	481,6	3 543,9	517,7	126,9	390,8	3 034,4	175,7	246,2
	III	4 653,0	4 122,3	479,9	3 642,4	530,8	133,8	396,9	2 288,5	177,6	248,6
	IV	4 660,2	4 125,9	480,0	3 646,0	534,3	140,2	394,1	2 395,1	190,1	251,1
2003	I	4 814,0	4 248,8	521,4	3 727,4	565,2	161,8	403,4	2 122,2	193,7	254,6
	II	2 463,9	.	.

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 4) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat²⁾

	Yhteensä	Käteinen	Käteinen ja talletukset						Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ⁴⁾	Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
			Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa								
			Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1999	II	22,9	6,2	34,2	81,3	-48,9	9,4	-7,6	-8,4	-9,1	-4,3
	III	13,9	3,5	0,2	3,5	-1,1	-2,6	0,3	8,3	1,9	-2,8
	IV	133,6	22,3	95,1	44,2	36,4	10,3	4,2	8,7	7,6	-14,2
2000	I	-27,6	-15,3	0,4	6,1	0,9	-20,4	13,7	-11,9	-0,7	26,1
	II	52,1	6,7	30,0	31,9	17,8	-21,8	2,1	15,8	-0,4	-12,8
	III	7,0	-2,2	-4,2	-17,3	28,8	-18,5	2,9	13,3	0,1	-1,7
	IV	129,7	8,6	108,3	71,4	27,3	5,7	3,8	5,3	7,6	-16,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	84,8	-19,8	120,6	-23,8	72,6	44,9	26,9	-15,6	-0,5	13,6
	II	94,8	-3,3	82,0	77,3	-4,3	6,3	2,7	15,1	1,0	4,8
	III	7,9	-23,4	48,1	25,2	3,0	13,0	7,0	-17,7	0,8	3,4
	IV	143,7	-69,9	209,9	142,3	10,6	62,5	-5,4	-8,8	12,5	12,2
2002	I	-0,7	14,6	-40,2	-53,4	-4,1	14,9	2,3	19,0	6,0	2,7
	II	103,2	31,4	73,2	72,2	0,9	1,7	-1,7	-2,5	1,1	-10,0
	III	11,2	21,0	0,6	-4,4	-7,3	10,6	1,7	-12,5	2,1	9,2
	IV	173,5	34,5	136,4	83,8	12,9	46,6	-6,9	-9,9	12,5	8,5
2003	I	29,3	7,7	-14,8	-28,7	-21,5	41,0	-5,6	32,8	3,6	.
	II	.	23,8	86,1	82,0	-7,8	23,3	-11,5	23,8	.	.
	Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuutustekninen vastuuvulka			
	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1999	II	-36,0	-8,4	-27,6	150,6	65,9	84,7	15,5	55,0	49,3	5,7
	III	-3,2	-14,6	11,4	86,3	46,5	39,8	-2,1	57,6	52,1	5,5
	IV	61,2	25,2	36,0	-16,7	14,3	-31,0	-12,7	75,4	70,4	4,9
2000	I	10,1	21,8	-11,6	-16,3	-64,4	48,1	13,5	79,9	74,3	5,6
	II	40,9	4,3	36,6	68,1	49,2	18,9	-7,4	55,4	52,8	2,7
	III	75,0	22,3	52,7	104,8	97,3	7,4	-1,3	55,5	52,7	2,7
	IV	17,4	6,5	10,9	177,7	139,6	38,1	-5,1	59,2	61,3	-2,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	104,3	66,4	37,8	45,9	-1,6	47,5	22,0	68,2	60,9	7,3
	II	-2,1	-34,2	32,2	42,1	35,6	6,5	3,4	53,2	49,7	3,6
	III	31,2	-5,8	36,9	55,1	29,0	26,1	14,0	51,0	45,9	5,1
	IV	3,5	-18,2	21,7	-0,2	-23,3	23,2	3,1	56,6	54,4	2,2
2002	I	68,3	36,3	32,0	47,7	4,9	42,8	26,3	65,3	55,6	9,7
	II	-11,1	-42,5	31,4	26,5	12,8	13,7	-1,5	50,2	46,2	4,0
	III	46,7	27,4	19,3	44,4	20,5	23,9	13,7	47,8	43,8	4,0
	IV	-17,9	-16,0	-1,9	-34,7	-46,7	12,1	-7,6	57,6	56,5	1,1
2003	I	-5,2	-4,7	-0,5	61,6	5,5	56,1	30,3	65,6	59,7	6,0
	II

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), Muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

2. Velat¹⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain										Lisätieto:	
		Yhteensä		Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ³⁾			Muiden kuin pankkien lainat euroalueen ulkopuolisista pankeista ²⁾
		Euroalueen rahalaitoksista		Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset ⁴⁾	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Yhteensä	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1999	II	162,3	133,2	-4,1	2,7	-6,8	89,4	41,0	48,4	77,0	3,8	73,2	23,9
	III	70,4	71,5	-14,7	-1,1	-13,6	17,4	-16,7	34,1	67,7	-0,3	68,1	8,4
	IV	175,8	146,3	19,7	4,2	15,5	87,7	33,6	54,2	68,4	8,4	60,0	-7,0
2000	I	141,9	108,8	-7,9	-0,9	-7,0	91,9	55,0	36,9	58,0	1,5	56,5	15,1
	II	162,9	118,4	-5,5	0,9	-6,4	112,6	61,8	50,8	55,8	9,7	46,1	-0,8
	III	132,8	91,6	-15,9	-2,1	-13,8	96,9	53,6	43,3	51,8	0,0	51,8	23,2
	IV	188,3	140,1	16,1	2,2	13,9	119,5	20,5	99,0	52,7	5,3	47,4	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	151,3	137,3	-6,3	0,0	-6,3	106,2	66,8	39,4	51,3	-0,4	51,7	9,2
	II	109,8	88,0	-15,3	-0,1	-15,2	68,2	20,1	48,1	56,9	6,0	51,0	16,8
	III	88,0	57,9	-6,1	3,1	-9,1	55,4	-16,4	71,8	38,7	-4,2	42,9	-21,4
	IV	119,1	92,5	26,1	4,7	21,4	40,6	-19,6	60,2	52,4	1,4	51,0	4,2
2002	I	60,1	61,9	1,0	3,4	-2,4	20,2	-7,1	27,3	39,0	-4,9	43,9	8,4
	II	113,5	83,0	-25,2	0,1	-25,3	63,9	-3,8	67,7	74,8	10,9	63,9	-18,7
	III	43,2	34,2	-7,9	1,3	-9,1	2,4	-17,7	20,1	48,7	-3,9	52,6	-9,0
	IV	125,8	99,1	13,5	5,9	7,6	49,0	-11,1	60,1	63,3	6,2	57,2	8,9
2003	I	80,6	65,7	-0,7	8,0	-8,7	41,6	14,9	26,7	39,8	-9,6	49,3	.
	II	.	82,9
<i>Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain</i>													
		Yhteensä		Julkisyhteisöt			Yritykset			Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletusvelka	Yritysten vakuutus-tekniinen eläkevastuuvelka	
		13	14	15	16	17	18	19	20				21
1999	II	39,6	29,0	-7,7	36,7	10,6	2,5	8,1	34,7	-9,2	2,8		
	III	55,8	38,6	-10,0	48,6	17,2	7,6	9,6	34,7	2,1	2,8		
	IV	-12,1	-19,8	-27,9	8,1	7,7	3,6	4,1	42,1	7,2	2,8		
2000	I	60,9	61,0	10,9	50,0	-0,1	-0,5	0,4	20,9	-0,7	2,8		
	II	39,3	23,5	-1,3	24,8	15,8	10,9	4,9	29,0	-0,3	2,8		
	III	48,6	25,8	-2,3	28,1	22,8	7,0	15,8	69,0	0,0	2,8		
	IV	0,8	-20,3	-27,4	7,2	21,0	7,4	13,6	55,1	7,4	2,8		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	74,9	37,6	32,5	5,1	37,3	10,9	26,4	51,4	-0,6	3,1		
	II	85,4	59,3	10,8	48,6	26,1	11,7	14,4	43,8	0,5	3,1		
	III	50,6	29,6	8,8	20,8	21,0	14,6	6,4	9,2	1,1	3,1		
	IV	9,7	-7,9	-21,9	14,0	17,6	-0,8	18,3	5,9	12,3	1,8		
2002	I	102,7	93,3	21,7	71,7	9,4	5,2	4,1	9,4	6,0	3,3		
	II	60,7	61,9	33,9	28,1	-1,2	-15,2	13,9	4,7	1,1	3,3		
	III	56,1	46,2	-0,9	47,1	9,9	7,0	2,8	-0,4	1,9	3,8		
	IV	2,9	-0,6	-8,4	7,8	3,5	6,5	-3,0	-6,2	12,4	2,5		
2003	I	159,1	128,9	50,1	78,8	30,2	22,1	8,1	-4,5	3,6	3,4		
	II		

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 4) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen käyttö ja hankinta

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾										
		Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet		
		Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1999	II	430,9	36,4	380,5	3,3	10,7	321,7	42,5	279,2	1 024,1	37,1	987,0
	III	436,6	32,0	389,8	3,3	11,5	313,6	41,3	272,3	1 031,2	34,0	997,2
	IV	447,5	32,2	400,3	3,3	11,7	313,6	41,1	272,5	1 035,1	38,5	996,6
2000	I	458,9	35,4	407,1	3,2	13,1	317,4	45,0	272,4	1 064,4	40,4	1 024,0
	II	460,8	34,6	411,1	3,5	11,6	316,1	46,3	269,8	1 091,1	45,1	1 046,0
	III	464,6	34,1	413,8	3,7	12,9	317,2	46,9	270,3	1 091,4	45,6	1 045,9
	IV	477,6	40,6	418,5	3,2	15,3	311,3	50,1	261,1	1 085,2	40,4	1 044,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	483,8	38,2	423,3	3,5	18,8	313,1	51,9	261,2	1 126,8	40,3	1 086,5
	II	486,3	41,4	424,2	3,8	16,9	316,1	52,2	263,9	1 150,5	55,0	1 095,5
	III	487,8	39,3	426,9	3,8	17,9	316,5	53,1	263,4	1 165,2	50,1	1 115,1
	IV	495,4	48,0	427,5	3,4	16,4	320,2	56,7	263,5	1 187,2	44,3	1 142,9
2002	I	498,6	43,9	433,0	4,0	17,7	325,2	59,5	265,7	1 252,5	52,9	1 199,5
	II	503,9	48,4	432,9	3,7	19,0	331,7	65,2	266,5	1 242,7	40,8	1 201,9
	III	506,3	50,1	437,9	3,9	14,4	334,3	69,2	265,1	1 301,0	50,8	1 250,2
	IV	522,8	55,9	445,6	3,5	17,9	337,0	70,7	266,3	1 345,4	54,1	1 291,3
2003	I	535,5	59,7	454,0	3,7	18,2	343,9	71,6	272,3	1 379,1	64,5	1 314,6
	II	537,7	62,2	450,3	3,0	22,3						

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾					Velkojen pääerät ¹⁾						
		Osakkeet ²⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvo- paperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Vakuustekninen vastuuvetä		
		Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
1999	II	1 002,0	580,8	421,2	36,6	71,3	54,4	40,4	3,8	279,7	2 590,5	2 186,3	404,2
	III	1 012,4	586,3	426,1	33,7	72,5	56,4	41,9	4,5	272,1	2 633,7	2 221,9	411,7
	IV	1 232,8	719,7	513,1	33,4	75,5	44,1	29,6	4,5	332,4	2 780,4	2 359,7	420,7
2000	I	1 348,7	777,9	570,8	37,1	78,0	52,3	37,1	5,1	363,4	2 897,3	2 467,4	429,9
	II	1 363,1	771,6	591,5	40,6	78,9	54,2	38,8	5,1	332,2	2 941,9	2 507,9	434,0
	III	1 412,0	797,3	614,6	37,4	80,0	49,0	33,1	7,9	359,0	2 994,4	2 556,2	438,2
	IV	1 331,6	726,9	604,7	36,9	78,4	47,3	31,5	9,1	326,3	3 019,8	2 582,2	437,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	1 305,9	709,7	596,1	44,8	80,8	51,3	36,4	9,2	311,9	3 072,6	2 624,6	448,0
	II	1 343,2	736,3	606,8	46,5	81,7	51,2	36,2	9,7	315,6	3 130,5	2 677,8	452,7
	III	1 212,9	648,0	564,9	45,9	83,6	52,1	37,4	9,7	221,5	3 108,4	2 648,0	460,4
	IV	1 310,7	704,0	606,7	46,0	92,2	48,5	34,9	10,3	234,7	3 207,3	2 730,9	476,4
2002	I	1 389,2	765,8	623,4	47,5	96,5	52,5	38,9	10,3	257,0	3 235,9	2 743,5	492,5
	II	1 270,6	672,6	598,0	50,1	97,5	55,9	42,5	10,6	226,5	3 254,6	2 756,6	498,0
	III	1 130,3	562,8	567,5	48,7	98,7	56,4	42,1	10,8	127,2	3 280,1	2 775,8	504,3
	IV	1 160,5	584,4	576,1	55,3	98,7	43,4	33,0	10,8	113,3	3 342,2	2 836,0	506,2
2003	I	1 120,4	543,5	577,0	55,9	100,1	56,4	42,4	10,9	103,3	3 401,3	2 888,0	513,2
	II							44,6		136,5			

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Rahoitustaloustoimet

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾										
		Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet		
		Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1999	II	4,8	4,3	0,4	0,3	-0,2	-1,7	-0,1	-1,6	18,1	-2,2	20,4
	III	5,8	-4,4	9,3	0,0	0,8	-8,4	-1,2	-7,2	18,1	-2,8	20,9
	IV	10,5	0,2	10,1	0,0	0,2	-0,1	-0,3	0,2	4,3	3,8	0,5
2000	I	11,4	3,2	6,8	0,0	1,4	4,0	4,0	0,1	22,1	2,2	19,9
	II	1,9	0,3	2,8	0,3	-1,5	-0,9	1,3	-2,2	23,2	4,7	18,6
	III	1,2	-0,7	0,4	0,2	1,3	1,2	0,5	0,6	9,3	0,4	8,9
	IV	13,0	6,5	4,6	-0,5	2,4	-5,5	3,3	-8,8	-9,9	-6,0	-3,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	6,2	-2,5	4,8	0,3	3,5	2,0	1,7	0,3	29,9	-0,2	30,1
	II	2,8	3,4	1,0	0,3	-1,9	3,0	0,5	2,5	28,7	14,6	14,1
	III	1,5	-2,1	2,7	-0,1	1,0	0,5	0,8	-0,3	10,6	-4,9	15,5
	IV	7,6	8,8	0,6	-0,3	-1,4	5,3	3,6	1,7	27,1	-5,9	33,0
2002	I	3,0	-4,2	5,3	0,5	1,3	3,2	1,2	2,0	55,3	8,5	46,8
	II	5,3	4,5	-0,1	-0,3	1,2	5,5	4,3	1,3	-6,2	-12,4	6,2
	III	2,5	1,7	5,1	0,3	-4,6	1,1	2,5	-1,4	39,1	9,8	29,3
	IV	16,5	5,8	7,7	-0,4	3,5	3,0	1,5	1,5	33,5	1,9	31,6
2003	I	12,2	3,9	7,8	0,2	0,4	10,0	3,5	6,6	42,4	10,8	31,7
	II	2,5	2,7	-3,8	-0,4	4,0

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾						Velkojen pääerät ¹⁾					
		Osakkeet ²⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvo- paperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
1999	II	23,4	12,8	10,6	3,0	1,2	4,3	4,3	1,8	0,3	53,5	45,9	7,6
	III	15,0	11,9	3,1	-2,8	1,3	1,7	1,5	0,4	0,2	56,4	48,8	7,7
	IV	50,8	11,2	39,6	-0,3	3,0	-12,6	-12,4	0,6	-0,4	75,5	66,4	9,1
2000	I	41,9	4,6	37,3	4,4	2,4	8,2	7,5	0,5	0,7	78,8	69,5	9,3
	II	33,6	8,8	24,8	3,4	0,9	1,9	1,7	0,0	1,9	53,5	49,4	4,1
	III	36,3	18,8	17,5	-3,2	1,1	-5,2	-5,7	2,7	0,2	53,8	49,5	4,3
	IV	17,0	2,6	14,4	-0,5	-1,6	-1,7	-1,6	1,0	0,1	57,3	57,8	-0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	46,4	28,9	17,6	8,2	2,4	4,4	4,9	0,1	-0,9	66,9	56,0	10,9
	II	14,7	11,2	3,5	1,3	0,9	0,3	-0,2	0,6	-1,0	51,7	46,6	5,1
	III	23,8	19,7	4,1	-0,7	1,9	1,6	1,5	0,2	4,0	51,2	43,0	8,2
	IV	34,6	7,9	26,8	0,0	8,6	-3,3	-2,5	0,6	0,6	67,5	51,1	16,4
2002	I	31,6	16,2	15,3	1,5	4,3	3,7	3,9	0,2	0,2	66,7	50,7	16,0
	II	18,0	5,6	12,4	2,6	1,0	2,9	3,3	0,4	0,2	47,6	42,1	5,5
	III	11,4	7,9	3,5	-1,4	1,3	-2,0	-2,5	0,1	0,0	45,4	39,2	6,2
	IV	14,5	-3,0	17,5	6,7	0,0	-11,5	-9,2	0,3	0,5	54,7	52,9	1,8
2003	I	20,3	6,5	13,8	0,5	1,4	14,8	11,3	0,0	0,2	65,9	58,8	7,0
	II	2,4

Lähde: EKP.

1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.

2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.3

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus ¹⁾

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit ²⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta							
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Varastojen muutokset ³⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Mone-taarinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus-tekni- ninen vastu- velka	Muut sijoitukset, netto ⁵⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1996	340,4	1 122,4	-783,9	1,6	0,4	1 735,6	-3,0	395,3	397,7	383,8	315,0	195,4	51,4
1997	353,0	1 139,2	-797,1	10,8	0,1	1 916,6	-0,2	394,4	332,3	449,9	485,6	223,7	30,9
1998	412,3	1 203,4	-823,6	32,3	0,2	2 393,9	11,0	430,7	357,2	523,3	831,2	215,9	24,5
1999	447,9	1 291,7	-863,7	19,8	0,1	3 070,4	1,3	557,7	427,1	880,6	906,8	261,1	35,7
2000	490,3	1 388,8	-913,1	31,2	-16,6	2 797,7	1,3	349,6	266,5	808,9	1 121,3	252,9	-2,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	464,6	1 437,5	-973,6	-1,2	1,9	2 556,8	-0,5	558,7	431,7	714,6	612,3	236,8	3,2
2002	370,4	1 426,2	-1 050,9	-6,2	1,3	2 255,9	0,9	613,5	331,1	522,8	487,6	222,0	78,0
	Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾				Nettovelkaantuminen								
	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Kiinteän pääoman kuluminen	Nettopää- oman siirrot, saadut	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ¹⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekni- ninen vastu- velka			
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
1996	410,7	1 190,0	-783,9	4,6	1 665,4	472,4	383,4	335,0	278,2	196,3			
1997	456,1	1 241,8	-797,1	11,4	1 813,4	511,6	317,7	378,6	375,6	229,9			
1998	486,5	1 299,1	-823,6	11,1	2 319,7	648,4	322,5	481,8	645,5	221,5			
1999	498,3	1 352,0	-863,7	10,0	3 020,0	929,1	503,8	762,5	559,7	264,9			
2000	514,7	1 419,4	-913,1	8,4	2 773,3	532,4	413,8	850,6	723,8	252,7			
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	483,4	1 449,4	-973,6	7,5	2 538,1	660,2	493,0	594,5	541,0	249,3			
2002	524,3	1 562,1	-1 050,9	13,1	2 101,9	559,4	452,6	468,2	387,7	233,9			

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Nettovelkaantuminen			
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Yhteensä	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996	136,0	589,1	-454,7	267,2	54,1	-13,5	55,1	87,5	125,8	537,6	277,4	7,0	143,8	119,0
1997	157,4	614,9	-469,2	244,3	25,3	-13,6	46,3	95,9	112,5	544,9	289,2	12,1	154,5	113,0
1998	201,6	659,4	-487,0	421,8	54,1	-10,2	96,4	185,8	156,3	594,2	467,1	22,7	253,1	180,6
1999	220,6	710,3	-508,0	604,5	27,0	87,0	169,4	296,0	115,0	572,9	710,1	48,6	420,7	224,3
2000	318,2	776,9	-541,7	827,3	71,3	93,5	192,4	435,0	91,3	586,7	1 054,2	59,5	559,7	427,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	221,4	800,1	-576,2	602,1	88,5	74,5	135,8	229,5	88,8	606,6	734,7	102,0	311,3	309,9
2002	182,9	784,0	-597,0	372,4	22,5	17,5	47,3	254,7	124,1	658,4	431,2	21,5	208,8	187,0

3. Kotitaloudet ⁷⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Netto- velkaantuminen		Lisätieto:	
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ⁴⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekni- ninen vastu- velka	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Yhteensä	Lainat	Käytet- tävissä olevat tulot	Brutto- säästä- mis- aste ⁸⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996	164,2	361,8	-199,0	433,9	146,2	24,8	94,4	190,9	436,8	620,5	161,3	160,1	3 763,5	16,5
1997	160,1	353,7	-194,7	423,3	70,4	-18,3	195,0	217,4	414,9	590,3	168,5	167,1	3 791,0	15,6
1998	169,4	364,3	-199,0	439,9	96,3	-118,5	292,7	210,7	397,8	566,6	211,5	210,2	3 897,5	14,5
1999	179,0	390,9	-213,4	477,6	119,2	-22,8	193,4	247,6	383,2	553,9	273,4	271,9	4 060,9	13,6
2000	190,0	410,4	-221,4	418,1	65,6	37,4	117,8	247,0	385,9	568,0	222,2	220,5	4 243,6	13,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	184,3	420,5	-240,8	405,9	172,3	52,4	60,3	223,5	416,5	623,5	173,7	171,8	4 544,8	13,7
2002	142,8	433,2	-290,9	553,6	229,2	64,4	-4,5	215,5	481,4	738,2	215,0	212,8	4 775,8	15,5

Lähde: EKP.

1) Konsolidoimattomia tietoja.

2) Kaikki sektorit sisältävät julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11), Rahoitus- ja vakuutuslaitokset (S12) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.

4) Ei sisällä johdannaisia.

5) Johdannaiset, muut saamiset/velat ja tilastolliset erot.

6) Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista nettopääomansiirroista kiinteän pääoman (-) kulumisen huomioon ottaen.

7) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

8) Bruttosäästäminen prosentteina käytettävissä olevista tuloista.

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot									Pääomatulot	Pääomatverot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työnantaja	Vakuutettu	Myyntit				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1993	48,0	47,5	12,1	9,8	2,0	13,2	0,8	17,5	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,1
1994	47,6	47,1	11,6	9,3	1,9	13,4	0,8	17,5	8,5	5,7	2,5	0,4	0,2	42,8
1995	47,2	46,6	11,6	9,2	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,4	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,3	2,5	13,5	0,7	17,6	8,8	5,6	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,6	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	5,0	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,2	47,7	12,8	9,8	2,6	14,3	0,6	16,4	8,5	5,0	2,5	0,5	0,3	43,8
2000	47,8	47,3	13,0	10,0	2,7	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,4	0,5	0,3	43,6
Euroalueen laajeneminen														
2001	47,1	46,6	12,6	9,8	2,5	13,9	0,6	16,0	8,4	4,8	2,3	0,5	0,3	42,7
2002	46,6	46,0	12,1	9,5	2,4	13,9	0,5	16,0	8,4	4,7	2,3	0,6	0,3	42,3

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pääomatmenot	Investoinnit	Pääomasiirrot	EU:n toimielinten maksamat	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot	EU:n toimielinten maksamat					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1993	53,7	49,2	11,6	5,1	5,9	26,6	23,0	2,5	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,9
1994	52,7	48,3	11,3	4,9	5,5	26,6	23,0	2,4	0,6	4,3	2,9	1,5	0,0	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,9	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,3	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,3	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,9	47,2	11,0	4,7	5,1	26,3	23,2	2,1	0,6	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	50,0	46,0	10,7	4,6	4,7	26,0	22,7	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,3
1999	49,4	45,4	10,7	4,7	4,2	25,8	22,6	2,0	0,5	4,0	2,5	1,5	0,1	45,2
2000	48,7	44,7	10,5	4,7	4,0	25,5	22,3	1,9	0,5	4,0	2,5	1,4	0,0	44,7
Euroalueen laajeneminen														
2001	48,7	44,6	10,5	4,7	4,0	25,4	22,3	1,9	0,5	4,2	2,5	1,6	0,0	44,8
2002	48,8	44,8	10,6	4,8	3,7	25,7	22,8	1,8	0,5	4,0	2,4	1,6	0,0	45,1

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijäämä (-) / ylijäämä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuotoiset tulonsiirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myyntit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,2	11,6	5,1	5,0	2,0	-2,5	9,0	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	4,9	5,1	1,9	-2,5	8,7	12,1
1995	-5,1	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,6	20,5	11,2	4,8	5,1	1,9	-2,5	8,6	11,9
1996	-4,3	-3,6	-0,4	0,0	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,9	-2,5	8,6	12,0
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,4	11,0	4,7	5,1	1,9	-2,5	8,4	11,9
1998	-2,3	-2,2	-0,3	0,1	0,0	2,4	20,0	10,7	4,6	5,1	1,8	-2,5	8,2	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,8	-2,5	8,2	11,8
2000	-0,9	-1,3	-0,1	0,1	0,4	3,1	20,0	10,5	4,7	5,2	1,8	-2,4	8,1	11,9
Euroalueen laajeneminen														
2001	-1,6	-1,6	-0,4	0,0	0,3	2,3	20,0	10,5	4,7	5,2	1,8	-2,3	8,1	11,9
2002	-2,3	-1,9	-0,5	-0,1	0,2	1,4	20,3	10,6	4,8	5,3	1,8	-2,3	8,2	12,1

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁶⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	-0,5	-1,5	-1,8	-1,2	-1,8	2,3	-1,7	3,5	0,7	-2,3	-2,8	2,0
2000	0,1	1,1	-1,9	-0,8	-1,4	4,3	-0,6	6,1	2,2	-1,5	-2,8	6,9
2001	0,4	-2,8	-1,4	-0,1	-1,5	1,1	-2,6	6,4	0,1	0,3	-4,2	5,1
2002	0,0	-3,6	-1,2	-0,1	-3,1	-0,1	-2,3	2,6	-1,1	-0,6	-2,7	4,7

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää / ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä vuonna 2000 saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen alijäämä / ylijäämä nämä tulot mukaan lasketuna on 0,1 %). Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille.

4) Kokonaismenot miinus korkomenot.

5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

6) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojen mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾			Muut sektorit	
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1993	67,3	2,7	17,0	10,0	37,6	52,5	27,6	8,8	16,2	14,8
1994	70,0	2,9	16,1	10,3	40,6	55,8	29,8	10,0	16,0	14,2
1995	74,2	2,9	17,7	9,9	43,8	58,3	30,5	11,0	16,8	15,9
1996	75,4	2,9	17,2	9,9	45,5	58,9	30,3	13,2	15,4	16,5
1997	74,9	2,8	16,3	8,9	46,8	56,9	29,0	14,5	13,4	17,9
1998	73,2	2,8	15,1	7,9	47,3	53,4	27,0	16,3	10,2	19,8
1999	72,1	2,9	14,2	6,9	48,1	49,8	25,2	14,9	9,7	22,3
2000	69,6	2,7	13,0	6,2	47,6	45,9	22,8	13,3	9,8	23,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	69,2	2,6	12,5	6,3	47,8	44,6	22,5	12,5	9,6	24,6
2002	69,0	2,5	11,8	6,7	48,0	43,3	21,7	12,1	9,5	25,7

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁴⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtuvakokoinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsenvaluutta ⁵⁾	Ei-kotimaan valuutta	
1993	67,3	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,4	6,6	18,4	24,4	24,4	65,6	2,9	1,7
1994	70,0	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,8	7,4	16,5	26,8	26,7	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,8	17,6	26,4	30,2	72,3	2,9	1,9
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,4	30,8	73,5	2,7	1,9
1997	74,9	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,4	30,8	72,8	2,8	2,0
1998	73,2	61,1	6,3	5,4	0,4	7,7	65,4	5,5	16,4	26,1	30,7	71,4	3,2	1,7
1999	72,1	60,2	6,2	5,3	0,3	6,5	65,6	5,0	14,4	26,9	30,7	70,2	-	1,9
2000	69,6	58,1	6,1	5,1	0,3	5,7	63,8	4,4	14,3	27,6	27,7	67,7	-	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	69,2	57,8	6,2	4,9	0,3	6,0	63,2	3,2	14,6	26,3	28,3	67,4	-	1,8
2002	69,0	57,5	6,4	4,8	0,3	6,2	62,8	3,2	15,7	24,8	28,5	67,4	-	1,6

3. Euromaat – julkinen velka

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	114,9	61,2	105,1	63,1	58,5	49,3	114,9	6,0	63,1	67,5	54,3	47,0
2000	109,6	60,2	106,2	60,5	57,2	39,3	110,6	5,6	55,8	66,8	53,3	44,5
2001	108,5	59,5	107,0	56,9	56,8	36,8	109,5	5,6	52,8	67,3	55,6	43,8
2002	105,4	60,8	104,9	54,0	59,1	34,0	106,7	5,7	52,6	67,9	58,0	42,7

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylilyijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.

2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.

5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt- aikaiset arvo- paperit	Pitkä- aikaiset arvo- paperit	Koti- mainen luoton- antajat ⁶⁾	Raha- laitokset	Muut rahoitus- laitokset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1993	8,0	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,2	0,1	6,5	3,6	2,0	1,3	4,4
1994	6,0	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	-0,1	0,9	4,9	5,9	3,6	1,7	0,2
1995	7,8	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,3	0,0	5,2	5,3	2,2	1,5	2,4
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,6	0,8	2,6	1,2
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	3,1	0,2	-0,1	1,8	2,0
1998	1,7	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,0	-0,8	2,4	2,6
1999	1,7	1,4	0,3	0,1	0,0	0,2	-0,4	-0,7	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	3,2
2000	0,9	0,8	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,9	2,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,4	1,4	0,2	0,1	-0,1	1,5
2002	2,0	2,5	-0,1	-0,4	0,0	0,0	-0,4	0,6	1,7	0,2	0,0	0,0	1,9

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisu

	Velan muutos	Alijää- mä (-) / ylijää- mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisu ⁹⁾											Luokit- telu- muut- kset	Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset						Arvos- tus- tekijät	Valuutta- kurssi- vaikut- kset	Muut			
				Käteinen ja talle- tukset	Arvo- paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis- tämis- tulot	Pääoma- sijoituk- set						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1993	8,0	-5,7	2,3	1,5	1,3	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,3	
1994	6,0	-5,1	0,9	0,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,1	
1995	7,8	-5,1	2,7	0,6	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3	
1996	3,8	-4,3	-0,5	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,2	
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	0,0	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,2	
1998	1,7	-2,3	-0,6	-0,5	0,1	0,0	-0,1	-0,6	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	0,1	
1999	1,7	-1,3	0,4	-0,1	0,5	0,1	0,0	-0,7	-0,9	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	
2000	0,9	0,2	1,1	0,9	0,7	0,1	0,2	-0,2	-0,4	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	1,7	-1,6	0,1	-0,4	-0,6	0,1	0,2	-0,1	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	
2002	2,0	-2,3	-0,2	0,2	0,3	0,0	0,1	-0,2	-0,4	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	0,0	

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(\text{velka } [t] - \text{velka } [t-1]) / \text{BKT } (t)$.

2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.

3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).

4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.

5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.

6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.

10) Ei sisällä johdannaisia.

11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

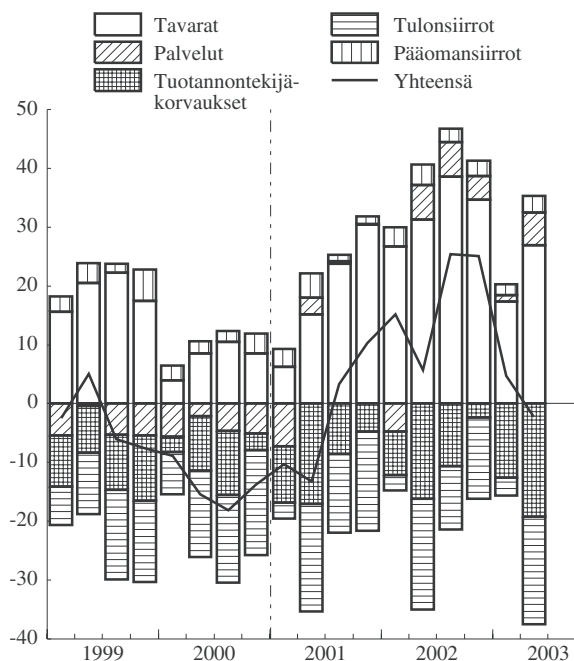
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääoman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tammat- erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	56,7	116,4	-2,3	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,4	-24,1
1998	26,7	109,0	-6,3	-28,8	-47,2	12,4	-67,0	-81,3	-109,9	-8,2	124,2	8,2	27,9
1999	-23,8	75,7	-16,5	-37,0	-46,1	12,8	13,5	-119,5	-41,4	3,3	161,0	10,1	-2,5
2000	-66,0	31,6	-17,5	-25,5	-54,6	9,8	66,9	-16,5	-111,6	-3,4	180,8	17,6	-10,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	-19,4	75,5	-3,7	-39,9	-51,2	9,5	-24,9	-102,8	64,7	-3,5	-1,1	17,8	34,7
2002	59,6	131,1	11,1	-36,6	-46,0	11,6	-132,1	-33,6	108,4	-14,0	-190,7	-2,2	60,9
2002 II	2,2	31,3	5,9	-16,2	-18,8	3,5	-19,8	-9,2	72,2	-2,8	-86,7	6,7	14,1
2002 III	23,0	38,5	5,9	-10,7	-10,7	2,3	-50,3	-12,0	35,7	-9,6	-59,7	-4,6	24,9
2002 IV	22,4	34,6	4,0	-2,4	-13,8	2,6	-53,9	3,6	36,2	-4,0	-88,4	-1,3	28,8
2003 I	2,8	17,3	1,1	-12,6	-3,0	1,9	-30,5	-7,7	2,8	-0,1	-37,5	11,9	25,8
2003 II	-5,0	26,9	5,6	-19,2	-18,3	2,8	-42,0	3,3	31,8	-4,4	-75,4	2,8	44,2
2002 huhti	-5,8	7,3	0,6	-7,7	-6,0	1,3	14,8	8,1	16,0	1,4	-19,1	8,4	-10,3
2002 touko	0,7	10,3	2,1	-6,4	-5,3	1,0	5,6	1,5	34,2	-2,0	-30,0	1,9	-7,3
2002 kesä	7,4	13,7	3,2	-2,1	-7,5	1,1	-40,2	-18,8	22,0	-2,2	-37,7	-3,5	31,8
2002 heinä	4,8	15,3	1,7	-9,0	-3,1	0,5	-17,4	-6,7	10,7	-8,2	-10,7	-2,6	12,1
2002 elokuu	9,9	12,2	0,4	0,3	-3,0	0,6	-11,5	1,7	8,3	-2,1	-21,1	1,8	1,0
2002 syys	8,3	11,1	3,9	-2,0	-4,6	1,2	-21,3	-7,0	16,7	0,7	-27,9	-3,8	11,8
2002 loka	4,7	12,4	0,9	-2,4	-6,2	1,4	-17,4	-6,2	25,9	-0,1	-39,3	2,1	11,3
2002 marras	10,6	12,6	1,7	0,2	-3,9	0,3	-20,2	7,2	15,6	-1,4	-39,2	-2,4	9,3
2002 joulukuu	7,1	9,6	1,4	-0,2	-3,7	0,9	-16,2	2,5	-5,3	-2,5	-9,9	-1,0	8,2
2003 tammi	-4,8	2,1	-0,6	-9,4	3,2	2,1	-12,7	-3,1	-2,8	-0,8	-7,4	1,5	15,3
2003 helmikuu	3,5	9,1	0,1	-2,6	-3,1	-0,9	-25,8	3,2	-12,0	0,6	-22,9	5,3	23,2
2003 maaliskuu	4,0	6,2	1,5	-0,6	-3,0	0,8	7,9	-7,7	17,6	0,2	-7,2	5,0	-12,7
2003 huhtikuu	-8,6	7,4	0,8	-10,5	-6,3	0,1	7,8	-20,2	9,3	-4,6	22,9	0,5	0,7
2003 toukokuu	0,4	8,3	2,0	-4,3	-5,6	0,4	-29,8	-0,2	8,0	0,6	-39,6	1,4	29,1
2003 kesäkuu	3,2	11,2	2,8	-4,4	-6,4	2,3	-20,0	23,7	14,5	-0,3	-58,7	0,8	14,5

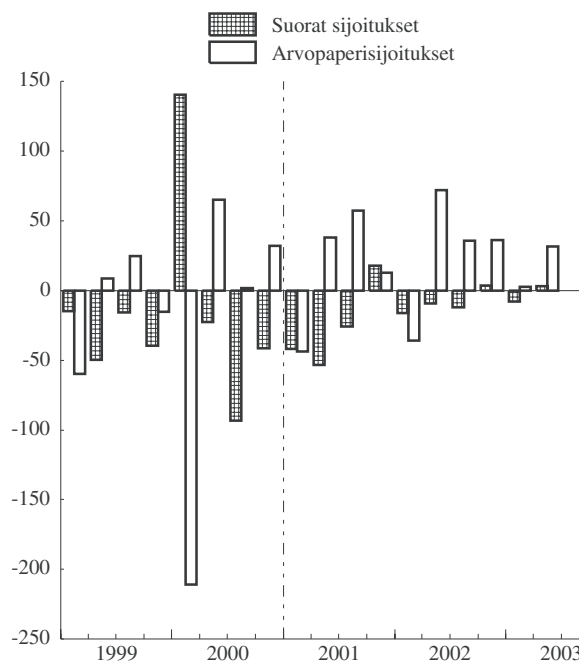
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisien ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 161,8	56,7	754,6	638,3	214,3	216,5	189,5	204,7	60,0	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,3	1 250,6	26,7	784,4	675,4	231,6	237,9	198,5	227,3	62,9	110,1	17,7	5,3	
1999	1 337,0	1 360,8	-23,8	818,3	742,5	246,7	263,2	207,3	244,2	64,8	110,9	19,1	6,3	
2000	1 613,1	1 679,1	-66,0	989,8	958,3	287,5	304,9	269,1	294,6	66,7	121,3	18,3	8,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 716,3	1 735,7	-19,4	1 033,0	957,6	325,0	328,7	283,1	322,9	75,3	126,5	17,0	7,5	
2002	1 713,4	1 653,8	59,6	1 059,3	928,2	332,0	320,9	238,0	274,6	84,2	130,2	18,9	7,3	
2002	II	429,3	427,1	2,2	267,3	236,0	84,5	78,6	62,5	78,6	15,1	33,9	5,0	1,5
	III	426,8	403,8	23,0	263,2	224,7	89,8	83,9	55,4	66,0	18,4	29,2	4,1	1,7
	IV	440,8	418,4	22,4	273,9	239,3	85,2	81,1	61,9	64,2	19,9	33,7	5,2	2,5
2003	I	411,8	409,0	2,8	252,6	235,3	75,3	74,3	51,3	63,8	32,6	35,6	5,2	3,3
	II	413,6	418,6	-5,0	257,1	230,2	79,7	74,2	61,8	81,0	15,0	33,3	4,6	1,8
2002	huhti	141,4	147,2	-5,8	88,4	81,1	27,5	26,8	20,2	27,9	5,3	11,3	1,9	0,6
	touko	143,0	142,3	0,7	88,9	78,6	28,2	26,1	20,5	26,9	5,3	10,6	1,5	0,4
	kesä	144,9	137,6	7,4	89,9	76,3	28,8	25,6	21,7	23,8	4,5	12,0	1,6	0,5
	heinä	151,1	146,3	4,8	93,5	78,2	31,3	29,6	20,1	29,1	6,3	9,4	1,1	0,6
	elo	134,9	125,1	9,9	81,7	69,5	28,9	28,6	18,3	18,0	6,0	9,0	1,3	0,7
	syys	140,8	132,4	8,3	88,1	77,0	29,6	25,7	17,0	19,0	6,1	10,7	1,6	0,4
	loka	151,3	146,6	4,7	97,7	85,2	29,1	28,2	19,5	21,9	5,1	11,3	2,0	0,6
	marras	145,6	134,9	10,6	92,2	79,7	26,8	25,1	19,6	19,4	6,9	10,8	1,1	0,8
	joulu	144,0	136,9	7,1	84,0	74,4	29,2	27,8	22,8	23,0	7,9	11,6	2,1	1,2
2003	tammi	143,7	148,5	-4,8	82,4	80,3	25,5	26,2	18,0	27,4	17,8	14,6	2,6	0,5
	helmi	131,0	127,5	3,5	83,3	74,2	23,4	23,3	16,5	19,0	7,8	10,9	1,5	2,4
	maalis	137,1	133,1	4,0	86,9	80,7	26,4	24,8	16,8	17,4	7,0	10,1	1,2	0,3
	huhti	138,8	147,4	-8,6	86,3	78,9	26,4	25,7	21,3	31,8	4,7	11,0	0,5	0,4
	touko	135,7	135,3	0,4	84,5	76,2	26,0	24,1	20,1	24,4	5,1	10,7	1,4	1,0
	kesä	139,1	135,8	3,2	86,2	75,0	27,3	24,5	20,4	24,8	5,2	11,6	2,7	0,4

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11	
2001	II	430,8	442,6	-11,8	260,6	244,3	81,5	82,3	69,6	82,4	19,1	33,6
	III	428,2	430,4	-2,2	257,4	239,1	82,1	82,5	70,1	78,0	18,5	30,8
	IV	422,4	419,7	2,6	253,7	228,3	81,8	81,7	68,3	76,9	18,5	32,8
2002	I	426,4	411,0	15,3	263,7	228,8	81,6	81,8	61,6	68,9	19,5	31,5
	II	427,4	417,2	10,2	266,3	232,7	82,9	80,7	58,2	70,1	20,0	33,7
	III	430,9	412,1	18,7	266,2	232,3	83,7	78,8	58,5	68,6	22,5	32,4
	IV	429,1	413,6	15,4	263,5	234,4	83,4	79,4	59,9	66,5	22,2	33,4
2003	I	420,6	412,2	8,3	260,1	233,8	84,9	78,6	54,6	67,0	20,9	32,9
	II	413,6	409,3	4,3	257,2	228,5	78,3	76,2	57,8	71,7	20,3	33,0
2002	huhti	142,0	140,9	1,1	88,0	77,9	27,9	27,6	19,2	24,1	6,9	11,3
	touko	141,8	138,4	3,4	88,5	76,7	27,2	26,6	19,5	24,0	6,6	11,2
	kesä	143,6	137,9	5,7	89,7	78,1	27,8	26,5	19,5	22,0	6,6	11,2
	heinä	141,4	138,4	3,0	87,2	77,0	27,0	26,6	19,8	24,3	7,4	10,5
	elo	145,4	137,9	7,5	89,8	77,7	27,6	26,9	20,3	22,7	7,7	10,7
	syys	144,0	135,8	8,2	89,2	77,6	29,1	25,3	18,4	21,7	7,4	11,2
	loka	143,1	139,5	3,5	88,3	78,5	27,8	26,6	19,8	23,0	7,2	11,4
	marras	146,6	138,2	8,4	89,4	78,1	28,3	26,2	21,2	22,7	7,7	11,2
	joulu	139,4	135,9	3,5	85,7	77,9	27,4	26,5	19,0	20,7	7,3	10,8
2003	tammi	143,6	140,4	3,2	89,0	78,5	28,6	26,7	18,8	24,3	7,2	11,0
	helmi	140,6	137,6	3,0	87,9	77,6	27,8	26,0	18,1	22,9	6,7	11,1
	maalis	136,3	134,3	2,1	83,2	77,7	28,5	25,9	17,6	19,8	7,0	10,8
	huhti	140,5	141,5	-1,0	87,3	77,5	26,9	26,3	20,1	26,7	6,3	11,0
	touko	137,7	134,9	2,8	86,4	76,9	25,6	25,1	19,1	21,8	6,5	11,1
	kesä	135,4	132,9	2,5	83,5	74,1	25,8	24,8	18,6	23,2	7,5	10,8

Lähde: EKP.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999	207,3	244,2	12,6	4,9	194,7	239,3	42,7	51,2	64,2	102,2	87,8	85,8
2000	269,1	294,6	13,2	5,3	255,9	289,4	61,3	64,5	76,7	107,4	117,9	117,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	283,1	322,9	14,0	5,9	269,1	317,0	69,5	68,9	82,5	118,2	117,1	129,8
2002	238,0	274,6	14,5	5,7	223,5	268,9	56,1	53,7	83,8	123,3	83,6	91,8
2002 I	58,3	65,7	3,5	1,2	54,7	64,5	11,3	12,9	20,6	26,4	22,8	25,1
II	62,5	78,6	3,5	1,4	58,9	77,2	17,2	16,3	22,0	38,6	19,8	22,3
III	55,4	66,0	3,6	1,6	51,8	64,5	10,9	11,8	20,5	31,0	20,3	21,6
IV	61,9	64,2	3,8	1,5	58,1	62,7	16,6	12,7	20,8	27,3	20,7	22,7
2003 I	51,3	63,8	3,6	1,2	47,7	62,6	8,9	12,5	18,1	30,1	20,7	20,0
	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot					
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Tulot 19	Menot 20				
1999	36,2	46,7	6,5	4,6	9,5	34,0	54,7	68,3				
2000	50,5	56,8	10,9	7,7	14,3	30,6	62,4	76,8				
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	59,3	60,1	10,2	8,9	17,3	43,8	65,2	74,4				
2002	48,4	48,0	7,7	5,7	20,6	53,0	63,2	70,3				
2002 I	9,3	11,6	2,1	1,3	4,8	8,8	15,7	17,6				
II	15,4	15,1	1,8	1,2	6,5	23,8	15,5	14,8				
III	9,5	10,5	1,4	1,3	4,4	10,4	16,1	20,6				
IV	14,2	10,9	2,3	1,8	4,9	10,0	15,8	17,3				
2003 I	7,6	10,5	1,3	1,9	3,5	8,3	14,5	21,8				

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Euroalueelta ulkomaille							Ulkomailta euroalueelle							
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			
		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1997	-93,2	48,7		
1998	-172,7	91,4		
1999	-320,9	-239,5	-25,0	-214,6	-81,3	-0,6	-80,7	201,3	145,7	3,5	142,2	55,6	0,2	55,4	
2000	-443,3	-351,7	-35,5	-316,2	-91,5	0,3	-91,8	426,7	301,0	12,4	288,6	125,8	0,1	125,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-259,2	-167,0	-13,9	-153,1	-92,1	-0,6	-91,6	156,4	99,9	5,3	94,6	56,5	0,7	55,8	
2002	-163,5	-135,8	-19,3	-116,6	-27,6	-0,5	-27,1	129,8	93,2	4,3	88,9	36,6	0,7	35,9	
2002	II	-47,0	-28,8	-6,0	-22,7	-18,2	-0,3	-17,9	37,7	22,1	2,8	19,3	15,6	0,1	15,6
	III	-32,5	-36,2	-5,2	-31,0	3,7	-0,1	3,8	20,5	12,2	-0,4	12,6	8,4	0,6	7,8
	IV	-28,5	-29,3	-5,6	-23,7	0,7	-0,1	0,8	32,1	32,6	0,7	31,9	-0,5	0,0	-0,5
2003	I	-40,7	-19,7	-2,0	-17,7	-21,0	-0,1	-20,9	33,0	21,2	0,7	20,5	11,9	-0,1	12,0
	II	-8,9	-6,1	5,1	-11,2	-2,8	-0,5	-2,3	12,1	4,7	1,7	3,0	7,4	-0,1	7,5
2002	huhti	-7,7	-2,3	-4,1	1,8	-5,4	0,0	-5,4	15,8	9,4	2,0	7,4	6,4	0,0	6,4
	touko	-18,0	-10,5	-1,0	-9,5	-7,4	0,0	-7,4	19,4	6,5	0,7	5,8	13,0	0,0	12,9
	kesä	-21,3	-15,9	-0,9	-15,0	-5,4	-0,3	-5,1	2,5	6,2	0,1	6,2	-3,7	0,1	-3,8
	heinä	-13,1	-14,5	-3,4	-11,1	1,4	0,0	1,4	6,4	2,8	0,9	1,9	3,6	0,0	3,6
	elo	-1,1	-6,6	-0,3	-6,3	5,5	-0,1	5,5	2,8	2,4	-0,8	3,2	0,4	0,7	-0,3
	syys	-18,3	-15,2	-1,5	-13,7	-3,1	0,0	-3,1	11,3	7,0	-0,6	7,5	4,3	-0,1	4,4
	loka	-12,6	-6,9	-0,9	-6,0	-5,7	0,0	-5,7	6,4	6,0	0,3	5,8	0,4	0,0	0,4
	marras	-14,6	-6,8	-1,2	-5,5	-7,8	0,0	-7,8	21,8	15,1	0,0	15,1	6,7	0,0	6,6
	joulu	-1,3	-15,6	-3,5	-12,1	14,3	0,0	14,3	3,9	11,4	0,4	11,0	-7,6	0,0	-7,6
2003	tammi	-16,8	-8,5	-0,7	-7,8	-8,3	0,0	-8,3	13,6	10,8	0,2	10,6	2,8	0,0	2,8
	helmi	-6,8	-5,4	-0,5	-4,8	-1,5	0,0	-1,5	10,0	6,2	0,8	5,4	3,8	-0,1	3,9
	maalis	-17,1	-5,8	-0,7	-5,1	-11,3	-0,1	-11,2	9,4	4,1	-0,3	4,4	5,3	0,0	5,3
	huhti	-22,8	-7,0	-1,3	-5,6	-15,8	-0,3	-15,5	2,6	1,4	0,1	1,3	1,2	0,0	1,2
	touko	-0,7	-3,5	-0,8	-2,7	2,8	-0,1	2,9	0,5	-0,8	0,2	-1,0	1,3	-0,1	1,4
	kesä	14,6	4,4	7,2	-2,8	10,2	-0,1	10,3	9,1	4,1	1,4	2,7	4,9	0,0	4,9

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,4	121,3	28,1
1999	-311,3	269,8	-156,5	93,0	-154,8	-154,9	0,1	176,8	117,0	59,9
2000	-409,0	297,4	-285,9	49,9	-123,1	-114,3	-8,8	247,5	239,2	8,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-291,0	355,8	-108,3	233,2	-182,7	-160,1	-22,6	122,5	115,1	7,4
2002	-177,8	286,2	-40,8	88,2	-137,1	-80,6	-56,4	198,0	133,5	64,5
2002										
II	-54,2	126,5	-13,9	36,0	-40,3	-25,3	-15,0	90,5	61,4	29,1
III	-19,8	55,5	12,7	6,0	-32,5	-17,3	-15,2	49,5	26,3	23,2
IV	-28,8	65,0	-7,5	11,8	-21,3	-16,1	-5,2	53,3	38,6	14,6
2003										
I	-51,4	54,2	10,0	4,9	-61,4	-51,0	-10,4	49,3	49,7	-0,3
II	-83,5	115,2	-23,4	20,7	-60,1	-54,3	-5,8	94,5	91,4	3,1
2002										
huhti	-13,2	29,3	-1,9	6,5	-11,3	-10,1	-1,2	22,8	15,1	7,7
touko	-29,5	63,7	-5,8	27,8	-23,6	-14,7	-9,0	35,9	22,8	13,1
kesä	-11,6	33,5	-6,2	1,7	-5,4	-0,6	-4,8	31,8	23,5	8,3
heinä	-15,8	26,5	-6,4	4,5	-9,4	-1,3	-8,1	22,0	13,4	8,6
elo	-4,4	12,7	5,1	-0,3	-9,5	-10,1	0,5	13,0	2,1	10,9
syys	0,4	16,4	14,0	1,9	-13,6	-6,0	-7,7	14,5	10,8	3,7
loka	-1,6	27,6	-0,6	-1,1	-1,0	-4,1	3,1	28,7	17,2	11,5
marras	-7,0	22,6	0,3	14,7	-7,3	-3,7	-3,7	7,9	6,0	2,0
joulu	-20,1	14,8	-7,1	-1,8	-13,0	-8,3	-4,7	16,6	15,4	1,2
2003										
tammi	-20,4	17,5	2,3	13,4	-22,7	-15,6	-7,1	4,1	5,5	-1,4
helmi	-23,6	11,7	0,3	2,2	-23,9	-20,3	-3,6	9,5	3,4	6,1
maalis	-7,4	25,0	7,4	-10,8	-14,8	-15,0	0,3	35,8	40,8	-5,1
huhti	-12,1	21,4	-3,0	10,2	-9,1	-16,1	7,1	11,2	0,5	10,7
touko	-26,4	34,4	-5,8	-9,2	-20,6	-15,3	-5,3	43,6	43,5	0,1
kesä	-44,9	59,4	-14,6	19,7	-30,4	-22,8	-7,6	39,7	47,4	-7,7

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			Joukkolainat			Rahamarkkinapaperit						
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset		
								Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,1	-1,5	-155,1	-2,1	-153,0	0,1	-15,4	-139,6	-1,7	-137,9	0,9	-8,1	7,3	-0,1	7,5
2000	-0,1	-4,3	-281,6	-2,6	-278,9	-1,9	-46,3	-66,1	-1,5	-64,6	2,2	-15,5	4,6	-1,0	5,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-0,4	3,8	-111,8	-2,1	-109,8	1,9	-71,1	-90,9	-1,2	-89,6	-2,3	-34,5	14,3	-0,2	14,5
2002	-0,4	-9,7	-30,7	-5,2	-25,5	3,2	-11,3	-72,5	-1,0	-71,5	2,1	-34,9	-23,7	-0,9	-22,7
2002															
II	-0,1	-3,7	-10,1	-2,0	-8,1	2,4	-2,3	-25,4	0,2	-25,6	0,0	-1,9	-13,1	-0,1	-13,0
III	-0,1	2,8	10,0	-0,6	10,6	-1,1	-2,9	-13,3	-0,3	-13,0	0,9	-13,3	-2,7	0,2	-3,0
IV	-0,2	-3,9	-3,4	-1,2	-2,2	1,6	-1,4	-16,3	-0,4	-15,8	0,4	-6,6	1,0	0,1	0,8
2003															
I	-0,1	-3,8	13,9	-0,6	14,5	-1,6	-22,9	-26,5	0,3	-26,8	-1,4	-7,1	-1,9	-1,6	-0,3
II	-0,1	0,4	-23,7	.	.	-0,8	-19,1	-34,4	.	.	1,1	-6,9	0,0	.	.
2003															
tammi	0,0	1,5	0,7	.	.	-0,7	-12,0	-3,0	.	.	-0,3	-12,7	6,0	.	.
helmi	-0,1	-1,5	1,9	.	.	-0,2	-9,6	-10,5	.	.	-0,9	-0,7	-2,0	.	.
maalis	0,0	-3,9	11,3	.	.	-0,7	-1,3	-13,0	.	.	-0,2	6,3	-5,9	.	.
huhti	-0,1	0,6	-3,5	.	.	-0,8	-7,6	-7,8	.	.	0,5	2,3	4,3	.	.
touko	0,0	0,4	-6,2	.	.	-0,2	-1,3	-13,8	.	.	0,9	-7,2	0,9	.	.
kesä	0,0	-0,6	-13,9	.	.	0,1	-10,1	-12,8	.	.	-0,4	-2,0	-5,2	.	.

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain¹⁾

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit		
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat	
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998	-81,5	205,6	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,1	15,9	
1999	-31,8	192,7	-1,9	6,6	3,3	-13,0	16,3	161,2	-47,2	53,8	63,5	107,4	-49,4	37,9	
2000	-179,0	359,8	-1,1	0,9	-2,2	0,7	-130,4	288,8	-50,0	52,5	-80,4	236,3	-45,4	69,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-250,2	249,0	0,6	4,4	2,9	-0,5	-227,6	233,5	-45,3	22,4	-182,3	211,1	-26,1	11,6	
2002	-220,8	30,1	-1,2	0,1	0,0	-8,3	-164,3	23,1	-29,6	51,5	-134,7	-28,4	-55,4	15,2	
2002															
	II	-77,6	-9,1	-0,6	-3,5	0,9	3,8	-62,7	-11,8	-4,4	19,8	-58,3	-31,6	-15,2	2,4
	III	-62,1	2,3	0,3	-0,1	-0,5	-2,8	-34,9	9,6	-4,7	4,6	-30,2	5,0	-26,9	-4,3
	IV	-101,0	12,6	-0,4	2,5	0,3	-1,0	-85,3	-0,4	-17,9	15,7	-67,4	-16,2	-15,5	11,6
2003															
	I	-105,9	68,4	-0,6	-4,4	-1,6	-8,5	-60,1	59,2	-13,4	8,6	-46,7	50,7	-43,6	22,1
	II	-120,4	45,0	0,2	2,3	-2,1	3,3	-105,0	34,6	-12,1	14,7	-92,8	19,8	-13,5	4,8
2002															
	huhti	-42,2	23,1	-0,4	-4,3	1,7	5,6	-30,1	22,2	-4,2	7,1	-25,9	15,1	-13,3	-0,4
	touko	-64,2	34,2	-0,1	-0,5	0,0	0,0	-56,0	36,4	-3,9	8,2	-52,1	28,2	-8,0	-1,7
	kesä	28,8	-66,4	-0,1	1,3	-0,7	-1,8	23,4	-70,4	3,7	4,4	19,7	-74,8	6,2	4,5
	heinä	-2,3	-8,4	0,4	2,7	-0,2	-1,2	14,0	-9,8	2,8	1,6	11,2	-11,4	-16,5	-0,1
	elo	8,5	-29,7	0,1	-5,0	-0,6	-2,2	12,8	-17,9	0,4	2,0	12,4	-19,9	-3,8	-4,6
	syys	-68,3	40,4	-0,2	2,1	0,3	0,6	-61,7	37,3	-7,9	0,9	-53,8	36,3	-6,6	0,4
	loka	-70,2	31,0	-0,1	-0,3	-0,4	1,3	-53,9	22,3	-5,2	8,0	-48,7	14,2	-15,9	7,8
	marras	-77,1	37,9	0,9	1,2	-1,6	-0,3	-65,6	34,7	-7,8	-6,3	-57,8	41,0	-10,8	2,3
	joulu	46,4	-56,3	-1,3	1,6	2,3	-2,0	34,1	-57,4	-5,0	14,0	39,1	-71,4	11,2	1,5
2003															
	tammi	-8,1	0,7	0,5	-2,4	-2,4	-6,2	4,6	2,9	-3,6	2,7	8,2	0,3	-10,8	6,5
	helmi	-84,3	61,4	-0,5	-2,0	-3,8	-2,2	-55,9	54,1	-6,3	4,5	-49,6	49,6	-24,0	11,4
	maalis	-13,5	6,3	-0,5	0,0	4,6	-0,1	-8,7	2,2	-3,5	1,4	-5,3	0,8	-8,8	4,2
	huhti	-40,3	63,2	0,0	-0,3	1,1	2,7	-32,6	55,8	-3,4	2,9	-29,2	53,0	-8,8	4,9
	touko	-48,2	8,7	0,7	0,9	-3,1	1,1	-36,3	4,8	-2,0	2,7	-34,3	2,1	-9,5	1,9
	kesä	-31,8	-26,8	-0,5	1,6	-0,1	-0,4	-36,0	-26,1	-6,7	9,1	-29,4	-35,2	4,8	-2,0

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset					Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto		
							1	2
1999		-1,1	6,7	5,6	-0,8	-0,1	-0,9	
2000		-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001		0,6	4,4	5,0	0,0	0,0	0,0	
2002		-1,2	0,0	-1,1	0,0	0,0	0,0	
2002								
	I	-0,4	1,2	0,7	0,0	0,0	0,0	
	II	-0,6	-3,5	-4,1	0,0	0,0	0,0	
	III	0,3	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	
	IV	-0,4	2,6	2,1	0,0	0,0	0,0	
2003								
	I	-0,6	-4,4	-4,9	0,0	0,0	0,0	

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.6 (jatkoa)

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa, nettovirrat)

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 7	Velat 8	Netto 9	Saamiset 10	Velat 11	Netto 12	Saamiset 13	Velat 14	Netto 15
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
2000	0,1	0,0	0,1	-1,4	0,6	-0,8	-0,9	0,1	-0,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	-0,1	0,0	-0,1	4,4	-0,6	3,9	-1,4	0,1	-1,3
2002	1,5	0,0	1,4	-0,6	-8,0	-8,6	-0,8	-0,3	-1,1
2002 I	0,0	0,0	0,0	-0,3	-8,0	-8,3	-0,3	-0,3	-0,6
2002 II	1,4	0,0	1,4	-0,2	3,6	3,4	-0,3	0,2	-0,2
2002 III	0,0	0,0	0,0	-0,3	-2,7	-3,0	-0,2	0,0	-0,3
2002 IV	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,9	-0,6	0,1	-0,1	-0,1
2003 I	0,0	0,0	0,0	-1,2	-8,3	-9,6	-0,4	-0,2	-0,6

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 16	Velat 17	Netto 18	Saamiset 19	Velat 20	Netto 21
1999	15,5	160,5	176,0	0,8	0,7	1,5
2000	-126,3	283,5	157,1	-4,1	5,3	1,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-213,6	223,7	10,0	-13,9	9,8	-4,1
2002	-160,6	26,0	-134,6	-3,7	-2,9	-6,6
2002 I	24,1	19,7	43,9	-5,5	6,0	0,5
2002 II	-61,8	-10,5	-72,3	-0,9	-1,3	-2,2
2002 III	-32,6	7,6	-25,0	-2,3	2,0	-0,3
2002 IV	-90,4	9,2	-81,2	5,0	-9,6	-4,6
2003 I	-58,1	58,8	0,6	-2,0	0,5	-1,5

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 22	Velat 23	Netto 24	Saamiset 25	Velat 26	Netto 27	Saamiset 28	Velat 29	Netto 30
1999	-7,5	4,8	-2,7	-18,9	21,7	2,9	-23,0	11,3	-11,7
2000	-14,6	10,5	-4,0	-25,2	64,0	38,8	-5,7	-5,0	-10,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	-0,4	0,6	0,1	-25,3	10,6	-14,7	-0,3	0,4	0,1
2002	-8,7	-3,8	-12,6	-43,8	15,5	-28,3	-2,9	3,6	0,7
2002 I	-1,2	-0,5	-1,7	5,0	5,3	10,3	-1,6	0,8	-0,8
2002 II	-3,6	-1,4	-5,0	-11,4	2,9	-8,6	-0,1	0,9	0,8
2002 III	-2,8	0,9	-1,9	-23,9	-7,2	-31,2	-0,1	2,0	1,9
2002 IV	-1,1	-2,9	-4,0	-13,4	14,6	1,2	-1,1	-0,1	-1,2
2003 I	-1,6	5,3	3,8	-36,3	15,5	-20,7	-5,8	1,2	-4,5

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä 1	Kulta 2	Erityiset nosto- oikeudet 3	Varanto- osuus IMF:ssä 4	Valuuttasaamiset							Muut saamiset 12
					Yhteensä 5	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdan- naiset 11	
						Rahaviran- omaiset ja BIS 6	Pankit 7	Osakkeet 8	Joukko- lainat 9	Raha- markkina- paperit 10		
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,1	12,5	-12,1	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,8
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	13,3	4,3	4,6	0,0	-5,6	10,1	-0,1	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	17,8	0,6	-1,0	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2002	-2,2	0,7	0,2	-2,0	-1,2	-2,3	-15,3	0,0	8,2	8,4	-0,2	0,0
2002 I	-3,1	-0,2	0,0	-0,4	-2,4	-1,7	-12,4	0,0	4,2	7,4	0,0	0,0
2002 II	6,7	0,5	0,5	-2,1	7,8	-0,6	1,2	0,0	4,3	3,1	-0,2	0,0
2002 III	-4,6	-0,1	-0,2	0,2	-4,6	-2,4	-3,0	0,0	1,9	-1,2	0,0	0,0
2002 IV	-1,3	0,4	-0,1	0,3	-1,9	2,3	-1,2	0,0	-2,3	-0,9	0,0	0,0
2003 I	11,9	0,5	0,0	-0,2	11,5	0,8	-0,6	0,0	9,6	1,7	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys¹⁾ (Maksutaseen vaikutus rahan määrän muutokseen)

(miljardia euroa)

	Vaihto- ja pääoman siirrot	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset			Muut sijoitukset		Johdannaiset	Virheelliset ja tunnistamattomat erät	Yhteensä ³⁾	Lisätieto: M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten netto-saamisten muutokset ⁶⁾
		Euro-alueelta ulkomaille (muut kuin rahalaitokset)	Ulko mailta euro-alueelle ²⁾	Saamiset	Velat		Saamiset	Velat				
					Muut kuin rahalaitokset	Osakkeet ⁵⁾						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	-56,2	-408,0	426,7	-343,1	37,2	209,8	-47,6	70,2	-3,4	-10,7	-125,1	142,2
2000												
I	-8,9	-68,4	217,6	-129,2	-103,3	38,2	-40,3	10,6	1,3	-35,8	-118,0	118,0
II	-15,4	-88,8	71,6	-66,7	66,9	70,7	-5,5	4,1	4,4	3,7	45,1	-35,2
III	-18,1	-121,4	40,3	-75,1	28,9	55,7	-12,3	38,3	0,1	23,2	-40,4	51,6
IV	-13,8	-129,4	97,1	-72,1	44,7	45,1	10,5	17,1	-9,3	-1,9	-11,8	7,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	-9,8	-244,7	155,7	-188,4	172,9	83,7	-23,2	11,1	-3,5	34,7	-11,4	7,9
2002	71,2	-143,7	129,1	-126,9	51,4	187,6	-55,4	6,9	-14,0	60,9	167,3	-170,0
2001												
I	-10,3	-72,9	35,4	-46,0	1,7	22,4	2,8	-12,1	1,4	-32,5	-110,1	105,8
II	-13,2	-91,2	43,2	-70,1	89,6	5,1	0,8	9,5	12,0	-2,0	-16,3	18,0
III	3,4	-56,1	31,3	-22,9	42,0	27,8	-3,5	11,9	-10,3	47,4	71,0	-74,3
IV	10,3	-24,6	45,8	-49,4	39,6	28,3	-23,2	1,8	-6,6	21,8	43,9	-41,6
2002												
I	15,2	-53,0	39,5	-53,6	15,2	3,9	1,6	-2,7	2,5	-6,9	-38,4	27,1
II	5,7	-40,7	37,7	-48,6	38,5	83,6	-14,3	6,2	-2,8	14,1	79,3	-77,0
III	25,3	-27,2	19,9	-6,0	-4,6	56,7	-27,4	-7,1	-9,6	24,9	44,8	-33,8
IV	25,1	-22,8	32,1	-18,7	2,4	43,5	-15,2	10,5	-4,0	28,8	81,6	-86,3
2003												
I	4,7	-38,6	33,1	-14,5	7,8	44,5	-45,2	13,6	-0,1	25,8	31,1	-32,1
II	-2,2	-13,5	12,2	-58,0	24,3	96,7	-15,6	8,2	-4,4	44,2	91,9	-97,7

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Sisältää muut kuin rahalaitokset ja rahalaitossektorin oman pääoman ja uudelleen sijoitetut voitot.

3) Ei sisällä rahamarkkinarahasto-osuuksia.

4) Ei sisällä euroalueen rahalaitossektorin liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita.

5) Sarakkeiden 1–10 summa. Virheelliset ja tunnistamattomat erät (sarake 10) ovat samat kuin taulukossa 8.1 (sarake 13). Sarakkeeseen 12 sisältyviä muita eroja (absoluuttisina arvoina) selostetaan metodologisessa selvityksessä EKP:n verkkosivujen osassa "Statistics" (www.ecb.int).

6) Lähde: Kuukausikatsaus, taulukko 2.3.2, sarake 10.

Taulukko 8.8

Ulkomainen varallisuus¹⁾ ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; ajanjakson lopun kantatieto)

1. Yhteenvedo ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä		Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset	Johdannaiset	Muut sijoitukset	Valuuttavaranto
	1	% BKT:stä 2					
Ulkomainen nettovarallisuus^{2),3)}							
1997	16,3	0,3	181,5	-750,5	-5,9	223,8	367,3
1998	-170,1	-2,8	152,0	-748,5	2,3	86,5	337,6
1999	-297,3	-4,7	369,6	-881,2	16,0	-183,9	382,2
2000	-414,7	-6,3	428,4	-804,9	8,5	-437,2	390,4
2001	-152,2	-2,2	530,7	-682,7	-5,9	-387,0	392,7
Saamiset							
1999	5 796,7	92,5	1 174,5	2 058,1	111,1	2 070,8	382,2
2000	6 740,0	102,5	1 609,7	2 344,1	117,9	2 277,9	390,4
2001	7 459,4	109,1	1 859,9	2 499,8	123,7	2 583,4	392,7
Velat							
1999	6 094,0	97,2	804,9	2 939,3	95,1	2 254,7	-
2000	7 154,7	108,8	1 181,2	3 149,1	109,3	2 715,1	-
2001	7 611,6	111,3	1 329,2	3 182,5	129,5	2 970,5	-

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	938,7	85,7	853,0	235,8	1,8	234,0	606,3	24,3	582,0	198,6	1,7	196,9
2000	1 256,0	115,9	1 140,1	353,7	2,3	351,3	880,6	31,8	848,8	300,7	1,8	298,9
2001	1 478,4	132,0	1 346,4	381,5	2,6	378,9	985,6	42,4	943,2	343,6	2,6	341,0

3.1. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
			Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	
1999	1 013,6	1 698,1	1 044,4	937,2	107,2	1 241,2	1 138,5	102,7
2000	1 183,6	1 627,6	1 160,5	1 038,4	122,1	1 521,5	1 399,9	121,6
2001	1 111,5	1 577,6	1 388,3	1 208,1	180,1	1 604,9	1 505,5	99,4

3.2. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit					
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			
								Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Yhteensä	Julkisyhteisöt
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1999	0,4	25,9	987,3	4,1	983,2	4,5	257,2	675,4	6,2	669,3	2,6	68,5	36,1	0,2	35,9
2000	0,9	42,7	1 140,0	5,6	1 134,4	3,4	328,5	706,5	5,7	700,9	0,5	85,6	36,0	0,1	35,8
2001	1,2	43,7	1 066,7	6,6	1 060,0	2,1	422,1	784,0	8,0	776,0	2,8	125,2	52,1	0,2	51,9

Lähde: EKP.

1) 12 maata käsittävän euroalueen tietoja eli Kreikan tiedot ovat mukana.

2) Saamiset vähennettynä veloilla.

3) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

4) Ei sisällä eurojärjestelmää.

4. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	3,1	27,4	3,0	27,1	0,1	0,3	125,5	57,3	2,5	0,1	72,4	45,4	50,6	11,8
2000	3,0	32,2	2,9	31,9	0,1	0,3	133,8	60,0	2,8	0,2	77,5	47,7	53,5	12,1
2001	3,0	36,4	2,9	36,2	0,1	0,2	132,5	63,8	3,1	0,2	73,6	51,4	55,9	12,3

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1999	1 317,7	1 823,5	1 291,8	1 798,1	25,9	25,5	624,5	346,5	161,0	90,7	394,2	225,7	69,3	30,1
2000	1 458,5	2 168,4	1 421,4	2 126,4	37,1	42,0	682,6	454,5	179,5	110,2	418,9	314,8	84,2	29,5
2001	1 719,5	2 407,3	1 668,6	2 354,1	50,9	53,2	728,4	462,9	177,6	109,7	478,4	321,9	72,4	31,4

5. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta	Miljoonaa troy- unssia ²⁾	Eriyiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset									Muut saamiset
						Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset		
							Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Eurojärjestelmä³⁾															
1998 joul ⁴⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	201,2	12,6	19,6	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	0,0	7,6
1999 joul ⁴⁾	372,1	116,4	402,758	4,5	24,3	226,9	13,5	23,0	190,7	0,0	133,9	56,8	-0,2	0,0	14,6
2000 joul ⁴⁾	377,2	117,1	399,537	4,3	20,8	235,0	9,7	20,1	204,4	0,0	154,0	50,4	0,7	0,0	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	390,4	118,4	404,157	4,3	21,2	246,5	16,8	20,5	208,5	0,0	158,1	50,4	0,7	0,0	16,3
2001 joul ⁴⁾	392,7	126,1	401,876	5,5	25,3	235,8	8,0	25,9	201,5	1,2	147,0	53,3	0,4	0,0	24,7
2002 joul ⁴⁾	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	-	-	-	0,4	0,0	22,4
2003 huhti	332,4	119,9	396,324	4,5	25,0	183,1	7,6	33,6	141,0	-	-	-	0,9	0,0	18,4
2003 touko	323,1	121,1	396,233	4,5	24,2	173,3	6,9	33,6	131,6	-	-	-	1,1	0,0	18,7
2003 kesä	326,1	120,0	396,229	4,6	25,5	176,1	8,3	34,8	132,2	-	-	-	0,8	0,0	18,2
2003 heinä	328,9	124,2	396,277	4,5	25,5	174,7	9,4	32,3	132,3	-	-	-	0,8	0,0	18,1
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ⁴⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	42,3	0,3	7,8	34,3	0,0	27,8	6,5	0,0	0,0	2,6
2000 joul ⁴⁾	45,3	7,0	24,030	0,0	0,0	38,2	0,6	6,8	30,6	0,0	20,4	10,2	0,3	0,0	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 joul ⁴⁾	49,3	7,8	24,656	0,1	0,0	41,4	0,8	7,0	33,6	0,0	23,5	10,1	0,0	0,0	3,6
2002 joul ⁴⁾	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	-	-	-	0,0	0,0	3,0
2003 huhti	40,7	7,5	24,656	0,2	0,0	33,1	0,9	6,8	25,4	-	-	-	0,0	0,0	2,5
2003 touko	39,2	7,5	24,656	0,2	0,0	31,4	0,8	8,0	22,6	-	-	-	0,0	0,0	2,4
2003 kesä	39,3	7,5	24,656	0,2	0,0	31,6	0,9	7,1	23,6	-	-	-	0,0	0,0	2,8
2003 heinä	41,3	7,7	24,656	0,2	0,0	33,4	0,8	6,7	25,9	-	-	-	0,0	0,0	2,3

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

3) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

4) Tilanne 1.1.1999.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1), 2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (2000 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	82,5	78,1
2000	1 013,7	482,6	221,7	265,4	883,2	1 008,4	579,8	179,4	218,1	730,2	118,9	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 060,8	491,6	235,8	287,0	930,8	1 011,1	575,1	178,2	226,1	738,1	107,5	106,2	98,9
2002	1 077,9	495,1	227,5	303,8	939,0	979,6	552,0	162,0	230,1	709,6	104,9	108,0	95,8
2002													
II	273,3	128,2	57,6	74,9	238,5	250,4	143,0	40,8	57,5	181,6	26,5	108,5	96,7
III	267,1	121,8	55,5	76,6	232,7	235,8	132,5	38,4	57,1	171,2	26,8	108,4	95,5
IV	278,2	125,2	60,8	79,0	241,4	252,0	139,7	43,1	59,2	180,2	28,1	107,4	96,0
2003													
I	255,4	117,8	51,9	72,7	221,6	248,7	141,5	40,1	57,3	177,0	29,4	105,5	97,4
II	257,2	120,3	52,3	69,9	223,6	243,9	135,5	39,5	57,4	176,3	25,2	102,9	95,3
2003													
tammi	82,4	38,5	16,2	23,5	71,2	83,8	47,4	13,8	19,5	59,4	10,1	106,8	98,2
helmi	84,6	38,9	17,0	24,4	73,6	79,1	45,3	12,1	18,4	56,0	9,4	106,4	96,7
maalis	88,4	40,4	18,6	24,8	76,8	85,8	48,8	14,2	19,4	61,6	10,0	103,2	97,3
huhti	86,2	40,0	17,4	23,8	74,4	82,8	46,1	13,5	19,6	59,5	9,4	104,9	96,0
touko	85,1	40,6	16,7	22,8	73,8	80,6	44,9	13,2	18,7	58,3	7,7	101,9	94,5
kesä	85,9	39,7	18,2	23,2	75,4	80,5	44,5	12,8	19,1	58,5	8,1	102,0	95,4
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1999	2,2	2,8	-0,8	3,3	1,4	6,1	3,5	12,9	7,7	7,1	6,0	89,3	95,2
2000	12,4	12,5	12,7	12,7	13,6	5,9	6,8	11,7	4,5	8,9	4,7	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	5,1	1,8	8,6	7,9	5,8	-1,2	-1,0	-3,9	-0,1	-1,7	-1,6	105,3	98,8
2002	1,8	1,0	-3,5	4,3	1,2	-1,5	-2,5	-8,2	1,6	-2,7	-1,5	107,8	98,0
2002													
II	2,9	3,1	-2,4	4,8	2,5	-1,1	-1,4	-9,5	2,7	-2,6	-2,4	107,8	98,6
III	5,4	4,7	-0,4	7,1	4,6	1,4	0,1	-0,7	2,5	1,4	-2,7	109,0	97,9
IV	3,1	3,2	-2,5	5,7	2,3	1,1	-1,0	-1,7	4,2	0,5	1,2	107,7	97,9
2003													
I	0,9	-0,6	-1,3	2,0	0,4	3,4	0,1	6,3	4,9	4,2	0,2	107,2	100,1
II
2003													
tammi	4,0	3,4	0,9	5,7	3,1	2,4	-1,8	15,2	5,2	4,3	-6,9	108,5	100,1
helmi	2,1	0,9	1,6	2,8	1,8	1,0	-0,4	1,4	3,6	1,9	-5,4	108,0	99,5
maalis	-2,5	-3,8	-2,7	-1,0	-2,5	4,9	2,5	8,1	6,6	5,5	3,0	105,1	100,6
huhti	-1,9	-2,1	-5,7	-3,2	-2,7	-0,9	-3,1	-1,1	2,9	-0,8	7,5	107,5	101,3
touko	-3,4	-4,5	-6,6	-3,8	-3,9	3,5	0,6	5,6	4,3	2,2	3,1	104,9	102,7
kesä
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	92,4	82,1
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1,0	0,7	0,3	1,9	1,0	0,2	-1,3	1,6	2,8	1,7	-11,0	101,0	100,2
2002	-0,7	-1,4	-0,5	0,5	-0,7	-2,4	-2,8	-2,1	-1,0	-1,6	-3,8	100,3	97,8
2002													
II	-0,7	-1,4	-0,3	0,4	-0,6	-3,2	-4,2	-1,8	-1,1	-1,6	-8,4	100,7	98,1
III	-1,9	-2,7	-1,8	-0,6	-1,9	-3,4	-3,6	-3,4	-2,8	-2,8	-4,6	99,5	97,7
IV	-1,1	-1,1	-1,5	-0,6	-1,2	0,6	2,5	-2,7	-1,4	-1,5	19,3	99,8	98,2
2003													
I	-2,5	-1,9	-3,1	-3,1	-2,8	0,2	3,4	-6,4	-3,4	-3,6	29,4	98,5	97,4
II
2003													
tammi	-2,6	-2,2	-2,8	-2,6	-2,7	1,4	4,5	-5,9	-1,7	-2,7	32,6	98,5	98,2
helmi	-2,3	-1,4	-2,3	-3,4	-2,5	0,4	4,1	-5,7	-4,3	-3,8	33,8	98,6	97,3
maalis	-2,8	-2,0	-4,1	-3,3	-3,3	-1,2	1,7	-7,5	-4,1	-4,3	22,5	98,2	96,8
huhti	-3,2	-3,0	-3,4	-2,9	-3,3	-3,5	-3,1	-7,1	-2,8	-4,0	-3,2	97,6	94,9
touko	-4,0	-3,0	-6,1	-3,7	-4,0	-6,3	-6,7	-8,2	-4,8	-5,5	-17,0	97,2	92,1
kesä

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	EU:hun liittyvät maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afriikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	77,3	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	113,6	
2000	1 013,7	-	189,7	38,8	23,2	94,6	63,4	171,4	34,2	151,6	56,1	46,7	141,6	
Euroalueen laajeneminen														
2001	1 060,8	-	201,9	36,9	24,3	105,9	66,3	180,0	34,5	165,3	60,3	49,8	135,6	
2002	1 077,9	-	204,5	36,9	24,7	112,1	63,8	181,8	32,6	170,2	59,8	43,1	148,3	
2002	II	273,3	271,6	51,6	9,3	6,3	28,7	16,2	46,0	7,8	42,7	15,6	11,3	37,7
	III	267,1	271,4	50,5	8,4	6,0	27,8	15,7	44,4	8,3	43,0	14,9	10,6	37,7
	IV	278,2	268,8	50,2	10,0	6,5	29,2	16,1	46,7	8,6	45,1	15,2	11,0	39,6
2003	I	255,4	264,0	48,9	9,7	6,3	27,6	16,4	41,4	7,8	39,4	13,6	9,5	34,7
	II	257,2	257,6
2003	tammi	82,4	89,1	15,4	3,1	1,9	9,0	5,3	14,2	2,5	12,3	4,6	3,1	11,0
	helmi	84,6	88,8	15,9	3,2	2,0	9,2	5,5	13,7	2,7	13,4	4,4	3,0	11,7
	maalis	88,4	86,1	17,6	3,5	2,4	9,4	5,6	13,5	2,6	13,7	4,7	3,3	12,0
	huhti	86,2	87,5	15,7	3,3	2,0	9,6	5,1	13,8	2,7	13,6	5,0	3,0	.
	touko	85,1	85,0	15,7	3,1	2,0	9,8	5,2	13,9	2,3	13,5	4,8	3,0	.
	kesä	85,9	85,1
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2003	kesä	-5,5	-
Tuonti (cif)														
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	60,3	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	95,4	
2000	1 008,4	-	156,6	38,0	21,8	76,8	49,8	140,7	65,5	211,6	72,2	39,7	134,0	
Euroalueen laajeneminen														
2001	1 011,1	-	154,0	34,3	21,3	88,8	52,9	138,1	58,6	207,9	74,0	40,9	140,3	
2002	979,6	-	147,4	35,3	22,4	93,5	51,9	124,9	52,6	204,5	68,2	39,3	139,5	
2002	II	250,4	247,5	38,5	9,1	5,4	23,9	13,6	33,0	13,6	48,9	17,1	10,7	36,5
	III	235,8	244,5	34,5	8,3	5,4	22,6	12,3	28,4	12,6	51,7	16,2	10,0	33,7
	IV	252,0	245,8	37,0	9,5	6,2	24,7	13,3	30,5	13,6	54,6	17,1	9,3	36,1
2003	I	248,7	249,4	35,1	9,1	5,8	24,6	13,4	28,2	13,4	53,7	18,8	8,9	37,7
	II	243,9	244,0
2003	tammi	83,8	83,8	11,1	2,8	2,0	8,0	4,3	9,8	4,7	18,7	6,4	3,1	13,1
	helmi	79,1	82,5	11,3	3,0	2,0	7,9	4,4	8,8	4,1	17,0	6,0	2,7	12,0
	maalis	85,8	83,0	12,7	3,3	1,9	8,8	4,7	9,7	4,6	18,0	6,4	3,1	12,7
	huhti	82,8	81,9	11,0	3,2	1,8	8,5	4,1	9,8	4,8	17,7	6,1	3,6	.
	touko	80,6	80,6	11,3	3,0	1,7	8,2	4,3	9,6	4,3	17,0	5,3	3,5	.
	kesä	80,5	81,4
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2003	kesä	-0,1	-
Tase														
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	17,0	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	18,2	
2000	5,3	-	33,1	0,8	1,4	17,8	13,6	30,7	-31,3	-60,0	-16,1	7,0	7,6	
Euroalueen laajeneminen														
2001	49,7	-	47,8	2,7	3,0	17,1	13,4	42,0	-24,1	-42,5	-13,7	8,9	-4,7	
2002	98,3	-	57,1	1,6	2,3	18,5	11,9	56,9	-20,0	-34,3	-8,4	3,8	8,8	
2002	II	23,0	24,1	13,1	0,2	0,8	4,8	2,7	13,0	-5,8	-6,2	-1,5	0,7	1,2
	III	31,3	26,9	15,9	0,2	0,6	5,2	3,3	16,0	-4,3	-8,7	-1,4	0,6	4,0
	IV	26,2	23,0	13,2	0,6	0,3	4,5	2,8	16,2	-5,0	-9,5	-1,9	1,6	3,5
2003	I	6,7	14,7	13,8	0,6	0,5	3,0	3,0	13,2	-5,5	-14,4	-5,2	0,6	-2,8
	II	13,3	13,7
2003	tammi	-1,4	5,3	4,3	0,3	-0,1	1,0	1,1	4,4	-2,1	-6,4	-1,8	0,1	-2,1
	helmi	5,5	6,3	4,6	0,2	0,0	1,3	1,1	4,9	-1,4	-3,6	-1,6	0,3	-0,2
	maalis	2,6	3,1	4,9	0,2	0,6	0,7	0,9	3,8	-2,0	-4,3	-1,7	0,2	-0,6
	huhti	3,4	5,6	4,7	0,1	0,2	1,1	1,0	4,0	-2,1	-4,1	-1,0	-0,5	.
	touko	4,5	4,4	4,4	0,1	0,2	1,5	0,8	4,3	-2,0	-3,5	-0,5	-0,5	.
	kesä	5,4	3,7

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/1 = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾								Ecu:n/euron valuuttakurssi ²⁾		
	Suppea maaryhmä						Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen; teollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen; BKT:n deflaattori	Reaalinen; teollisuuden yksikkötyökustannukset	Reaalinen; koko talouden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen; kuluttaja-hinta-indeksi			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1997	99,1	99,4	99,1	98,3	100,6	101,6	90,4	96,5	1,1340	137,09	
1998	101,5	101,3	101,5	100,9	99,5	101,5	96,6	99,1	1,1211	146,41	
1999	95,7	95,7	95,6	95,6	96,1	95,7	96,6	95,8	1,0658	121,32	
2000	85,7	86,3	86,6	85,4	87,2	85,1	88,2	86,0	0,9236	99,47	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	87,3	88,6	88,9	88,1	88,0	86,5	91,0	87,7	0,8956	108,68	
2002	90,0	92,5	92,6	92,3	90,6	90,2	95,6	91,7	0,9456	118,06	
2001											
	I	88,6	89,5	90,2	88,9	89,4	87,3	91,4	88,4	0,9232	109,06
	II	86,0	87,3	87,4	86,5	87,2	85,1	89,5	86,4	0,8725	106,93
	III	87,0	88,3	88,5	87,7	87,1	85,9	91,2	87,7	0,8903	108,27
	IV	87,5	89,3	89,5	89,2	88,1	87,6	92,0	88,4	0,8959	110,45
2002											
	I	87,1	89,4	89,5	88,8	87,5	87,6	91,3	87,8	0,8766	116,07
	II	88,8	91,4	91,2	90,9	89,4	89,2	93,9	90,2	0,9188	116,46
	III	91,3	93,9	94,2	93,8	92,3	91,5	97,9	93,8	0,9838	117,25
	IV	92,5	95,4	95,3	95,6	93,0	92,6	99,4	94,9	0,9994	122,42
2003											
	I	96,9	100,1	99,6	100,2	97,2	97,0	104,1	99,2	1,0731	127,59
	II	101,3	104,9	103,8	-	-	-	107,9	103,0	1,1372	134,74
2001											
	tammi	89,2	89,9	90,5	-	-	-	91,7	88,6	0,9383	109,57
	helmi	88,3	89,1	89,9	-	-	-	91,0	88,1	0,9217	107,08
	maalis	88,4	89,4	90,1	-	-	-	91,4	88,4	0,9095	110,33
	huhti	87,6	88,8	89,1	-	-	-	91,0	88,0	0,8920	110,36
	touko	85,9	87,2	87,2	-	-	-	89,3	86,2	0,8742	106,50
	kesä	84,7	86,0	86,0	-	-	-	88,1	85,0	0,8532	104,30
	heinä	85,4	86,8	86,8	-	-	-	89,1	85,9	0,8607	107,21
	elo	87,7	89,0	89,2	-	-	-	91,8	88,3	0,9005	109,34
	syys	88,0	89,3	89,5	-	-	-	92,6	89,0	0,9111	108,20
	loka	88,0	89,6	89,7	-	-	-	92,8	89,1	0,9059	109,86
	marras	86,8	88,4	88,8	-	-	-	91,3	87,6	0,8883	108,68
	joulu	87,7	89,8	89,9	-	-	-	91,9	88,5	0,8924	113,38
2002											
	tammi	87,6	89,9	90,2	-	-	-	91,6	88,1	0,8833	117,12
	helmi	86,8	89,0	89,2	-	-	-	91,1	87,4	0,8700	116,23
	maalis	86,8	89,3	89,2	-	-	-	91,2	87,8	0,8758	114,75
	huhti	87,2	89,7	89,6	-	-	-	91,7	88,1	0,8858	115,81
	touko	88,6	91,1	90,9	-	-	-	93,7	89,9	0,9170	115,86
	kesä	90,6	93,2	93,1	-	-	-	96,4	92,5	0,9554	117,80
	heinä	91,7	94,4	94,5	-	-	-	98,2	94,2	0,9922	117,11
	elo	91,1	93,6	94,0	-	-	-	97,7	93,5	0,9778	116,31
	syys	91,2	93,7	94,1	-	-	-	98,0	93,7	0,9808	118,38
	loka	91,7	94,3	94,3	-	-	-	98,5	94,2	0,9811	121,57
	marras	92,5	95,1	95,1	-	-	-	99,3	94,6	1,0014	121,65
	joulu	93,6	96,7	96,6	-	-	-	100,4	96,0	1,0183	124,20
2003											
	tammi	95,8	98,8	98,8	-	-	-	103,0	98,1	1,0622	126,12
	helmi	97,1	100,2	99,8	-	-	-	104,4	99,4	1,0773	128,60
	maalis	97,9	101,2	100,0	-	-	-	105,1	100,2	1,0807	128,16
	huhti	98,6	102,1	101,0	-	-	-	105,2	100,5	1,0848	130,12
	touko	102,5	106,1	105,2	-	-	-	109,1	104,1	1,1582	135,83
	kesä	102,7	106,5	105,3	-	-	-	109,3	104,5	1,1663	138,05
	heinä	101,4	105,2	104,1	-	-	-	107,8	102,9	1,1372	134,99
	elo	100,3	104,0	103,0	-	-	-	106,6	101,7	1,1139	132,38
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2003	elo	-1,2	-1,2	-1,1	-	-	-	-1,1	-1,2	-2,1	-1,9
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2003	elo	10,1	11,1	9,6	-	-	-	9,2	8,7	13,9	13,8

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

Ecu/euron valuuttakurssit ³⁾										
Sveitsin frangi	Englannin punta	Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1,6440	0,69230	8,6512	7,4836	8,0186	1,5692	1,5281	8,7498	1 069,75	1,6777	1997
1,6220	0,67643	8,9159	7,4993	8,4659	1,6651	1,7867	8,6946	1 568,89	1,8764	1998
1,6003	0,65874	8,8075	7,4355	8,3104	1,5840	1,6524	8,2694	1 267,26	1,8064	1999
1,5579	0,60948	8,4452	7,4538	8,1129	1,3706	1,5889	7,1972	1 043,50	1,5923	2000
Euroalueen laajeneminen										
1,5105	0,62187	9,2551	7,4521	8,0484	1,3864	1,7319	6,9855	1 154,83	1,6039	2001
1,4670	0,62883	9,1611	7,4305	7,5086	1,4838	1,7376	7,3750	1 175,50	1,6912	2002
1,5334	0,63260	9,0038	7,4639	8,2024	1,4099	1,7405	7,2007	1 174,68	1,6164	2001
1,5283	0,61437	9,1261	7,4593	8,0109	1,3450	1,7013	6,8051	1 138,94	1,5829	I
1,5070	0,61940	9,4067	7,4438	8,0094	1,3743	1,7341	6,9439	1 150,05	1,5823	III
1,4735	0,62090	9,4810	7,4415	7,9693	1,4157	1,7508	6,9873	1 155,22	1,6344	IV
1,4733	0,61471	9,1589	7,4318	7,8117	1,3978	1,6923	6,8368	1 155,27	1,6072	2002
1,4648	0,62853	9,1584	7,4343	7,5175	1,4275	1,6662	7,1664	1 157,79	1,6567	II
1,4636	0,63533	9,2301	7,4281	7,3991	1,5361	1,7965	7,6731	1 172,73	1,7295	III
1,4667	0,63611	9,0946	7,4281	7,3192	1,5687	1,7913	7,7941	1 215,37	1,7671	IV
1,4662	0,66961	9,1822	7,4305	7,5706	1,6203	1,8095	8,3695	1 288,92	1,8724	2003
1,5180	0,70169	9,1425	7,4250	7,9570	1,5889	1,7742	8,8692	1 373,83	1,9872	II
1,5291	0,63480	8,9055	7,4642	8,2355	1,4098	1,6891	7,3182	1 194,92	1,6302	2001
1,5358	0,63400	8,9770	7,4630	8,2125	1,4027	1,7236	7,1889	1 153,81	1,6067	tammi
1,5355	0,62915	9,1264	7,4643	8,1600	1,4167	1,8072	7,0939	1 173,40	1,6114	helmi
1,5287	0,62168	9,1120	7,4633	8,1146	1,3903	1,7847	6,9568	1 183,45	1,6165	maalis
1,5334	0,61328	9,0576	7,4612	7,9927	1,3473	1,6813	6,8182	1 133,74	1,5855	huhti
1,5225	0,60890	9,2106	7,4539	7,9360	1,3016	1,6469	6,6542	1 104,12	1,5497	touko
1,5135	0,60857	9,2637	7,4447	7,9714	1,3153	1,6890	6,7130	1 120,28	1,5691	kesä
1,5144	0,62672	9,3107	7,4450	8,0552	1,3857	1,7169	7,0236	1 153,99	1,5855	heinä
1,4913	0,62291	9,6744	7,4413	7,9985	1,4260	1,8036	7,1063	1 178,27	1,5929	elo
1,4793	0,62393	9,5780	7,4367	7,9970	1,4224	1,7955	7,0655	1 178,62	1,6397	syys
1,4663	0,61838	9,4166	7,4452	7,9224	1,4153	1,7172	6,9284	1 137,48	1,6254	loka
1,4749	0,62012	9,4359	7,4431	7,9911	1,4075	1,7348	6,9595	1 146,99	1,6389	marras
1,4745	0,61659	9,2275	7,4329	7,9208	1,4135	1,7094	6,8886	1 160,78	1,6247	joulu
1,4775	0,61160	9,1828	7,4299	7,7853	1,3880	1,6963	6,7857	1 147,18	1,5935	2002
1,4678	0,61574	9,0594	7,4324	7,7183	1,3903	1,6695	6,8308	1 157,30	1,6016	tammi
1,4658	0,61407	9,1358	7,4341	7,6221	1,4008	1,6537	6,9091	1 163,18	1,6191	helmi
1,4572	0,62823	9,2208	7,4356	7,5207	1,4210	1,6662	7,1521	1 150,08	1,6506	maalis
1,4721	0,64405	9,1137	7,4330	7,4043	1,4627	1,6793	7,4523	1 160,62	1,7029	huhti
1,4624	0,63870	9,2689	7,4301	7,4050	1,5321	1,7922	7,7389	1 169,16	1,7395	touko
1,4636	0,63633	9,2489	7,4270	7,4284	1,5333	1,8045	7,6265	1 167,08	1,7164	kesä
1,4649	0,63059	9,1679	7,4271	7,3619	1,5434	1,7927	7,6500	1 182,57	1,7320	heinä
1,4650	0,62994	9,1051	7,4297	7,3405	1,5481	1,7831	7,6521	1 211,92	1,7511	elo
1,4673	0,63709	9,0818	7,4280	7,3190	1,5735	1,7847	7,8098	1 208,19	1,7666	syys
1,4679	0,64218	9,0961	7,4264	7,2948	1,5872	1,8076	7,9409	1 226,88	1,7858	loka
1,4621	0,65711	9,1733	7,4324	7,3328	1,6364	1,8218	8,2841	1 250,06	1,8433	marras
1,4674	0,66977	9,1455	7,4317	7,5439	1,6299	1,8112	8,4022	1 282,82	1,8803	joulu
1,4695	0,68255	9,2265	7,4274	7,8450	1,5943	1,7950	8,4279	1 335,44	1,8954	2003
1,4964	0,68902	9,1541	7,4255	7,8317	1,5851	1,7813	8,4605	1 337,38	1,9282	tammi
1,5155	0,71322	9,1559	7,4246	7,8715	1,6016	1,7866	9,0321	1 390,03	2,0074	helmi
1,5411	0,70224	9,1182	7,4250	8,1619	1,5798	1,7552	9,0955	1 392,33	2,0233	maalis
1,5476	0,70045	9,1856	7,4332	8,2893	1,5694	1,7184	8,8689	1 342,27	1,9956	huhti
1,5400	0,69919	9,2378	7,4322	8,2558	1,5570	1,7114	8,6873	1 312,67	1,9531	touko
										kesä
										heinä
										elo
-0,5	-0,2	0,6	0,0	-0,4	-0,8	-0,4	-2,0	-2,2	-2,1	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾
										2003
										elo
5,2	9,9	-0,1	0,1	11,1	1,5	-5,2	13,9	12,5	13,8	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾
										2003
										elo

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto-velka, % BKT:stä	Valtion pitkä-aikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ euro	Vaihtotase ja uusi pääomataase, % BKT:stä	Yksikkötyökustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Tanska													
1999	2,1	3,3	53,0	4,91	7,44	1,8	2,4	2,6	0,1	4,8	-0,2	3,44	
2000	2,7	2,6	47,4	5,64	7,45	1,5	1,4	2,9	5,7	4,4	1,1	5,00	
2001	2,3	3,1	45,4	5,08	7,45	3,1	3,7	1,4	1,3	4,3	5,7	4,70	
2002	2,4	1,9	45,2	5,06	7,43	2,8	1,2	2,1	1,5	4,5	3,5	3,54	
2002	I	2,5	-	-	5,21	7,43	2,6	3,2	1,7	-0,5	4,3	2,3	3,63
	II	2,1	-	-	5,36	7,43	3,3	0,0	3,4	4,5	4,4	2,8	3,71
	III	2,4	-	-	4,92	7,43	3,5	1,0	1,6	0,9	4,6	2,6	3,57
	IV	2,7	-	-	4,74	7,43	1,8	0,4	1,5	1,1	4,7	6,1	3,27
2003	I	2,8	-	-	4,30	7,43	2,6	-0,1	1,5	1,6	5,0	19,1	2,83
	II	2,2	-	-	4,12	7,43	4,2	2,6	-0,8	-0,7	5,2	22,3	2,48
2003	maalis	2,8	-	-	4,26	7,43	-	-	-	2,1	5,0	18,5	2,67
	huhti	2,5	-	-	4,41	7,43	-	-	-	-0,2	5,0	20,6	2,67
	touko	2,1	-	-	4,09	7,42	-	-	-	-1,4	5,2	24,4	2,54
	kesä	2,0	-	-	3,85	7,42	-	-	-	-0,5	5,3	21,8	2,22
	heinä	1,8	-	-	4,17	7,43	-	-	-	.	5,3	21,2	2,18
	elo	.	-	-	4,35	7,43	-	-	-	.	.	.	2,19
Ruotsi													
1999	0,6	1,5	62,7	4,98	8,81	2,6	-1,2	4,6	2,2	6,7	6,8	3,32	
2000	1,3	3,4	52,8	5,37	8,45	3,8	5,0	4,4	6,3	5,6	6,2	4,07	
2001	2,7	4,5	54,4	5,11	9,26	3,8	5,8	1,1	-0,3	4,9	3,4	4,11	
2002	2,0	1,2	52,4	5,31	9,16	4,3	2,1	1,9	-1,2	4,9	5,4	4,24	
2002	I	2,9	-	-	5,42	9,16	5,5	4,7	0,8	-1,2	4,9	7,0	4,00
	II	1,9	-	-	5,64	9,16	5,3	0,8	3,1	0,1	4,9	5,3	4,43
	III	1,5	-	-	5,16	9,23	4,1	1,4	2,4	-1,1	4,9	6,0	4,41
	IV	1,6	-	-	5,00	9,09	2,5	1,7	1,3	-2,5	5,1	3,4	4,09
2003	I	2,9	-	-	4,59	9,18	5,4	-0,5	2,2	-1,9	5,3	5,6	3,72
	II	2,1	-	-	4,43	9,14	.	.	0,9	0,6	5,4	5,5	3,28
2003	maalis	2,9	-	-	4,57	9,23	-	-	-	-4,5	5,3	5,8	3,56
	huhti	2,3	-	-	4,73	9,15	-	-	-	1,8	5,3	4,4	3,56
	touko	2,0	-	-	4,37	9,16	-	-	-	-2,0	5,4	7,0	3,35
	kesä	2,0	-	-	4,20	9,12	-	-	-	1,8	5,4	5,0	2,93
	heinä	2,4	-	-	4,51	9,19	-	-	-	.	5,4	5,1	2,83
	elo	.	-	-	4,70	9,24	-	-	-	.	.	.	2,87
Iso-Britannia													
1999	1,3	1,1	45,1	5,01	0,659	-2,1	2,8	2,4	0,8	5,9	5,5	5,54	
2000	0,8	3,9	42,1	5,33	0,609	-1,8	2,4	3,1	1,6	5,4	6,6	6,19	
2001	1,2	0,8	39,0	5,01	0,622	-1,1	4,0	2,1	-2,1	5,0	8,1	5,04	
2002	1,3	-1,4	38,6	4,91	0,629	-0,8	2,3	1,9	-3,5	5,1	6,0	4,06	
2002	I	1,5	2,8	37,7	5,13	0,615	-0,2	2,8	1,4	-5,9	5,1	6,1	4,08
	II	0,9	-3,9	38,1	5,28	0,629	-2,1	2,8	1,8	-4,3	5,1	5,7	4,17
	III	1,1	-0,7	37,7	4,71	0,635	0,0	1,7	2,3	-2,4	5,2	5,7	4,01
	IV	1,6	-3,2	38,2	4,52	0,636	-1,0	1,7	2,3	-1,3	5,0	6,3	3,98
2003	I	1,5	-0,4	37,6	4,34	0,670	1,8	1,7	2,1	-0,7	5,0	6,8	3,80
	II	1,3	-5,4	38,4	4,35	0,702	.	.	1,8	-0,2	.	8,0	3,64
2003	maalis	1,6	-4,3	37,6	4,41	0,683	-	-	-	-1,2	5,0	7,1	3,66
	huhti	1,5	-3,0	37,5	4,56	0,689	-	-	-	-0,8	5,0	8,0	3,65
	touko	1,2	-7,7	37,9	4,31	0,713	-	-	-	-3,9	4,9	8,2	3,63
	kesä	1,1	-5,4	38,4	4,19	0,702	-	-	-	4,4	.	8,0	3,64
	heinä	1,3	1,0	38,5	4,47	0,700	-	-	-	.	.	7,6	3,49
	elo	.	.	.	4,65	0,699	-	-	-	.	.	.	3,52

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

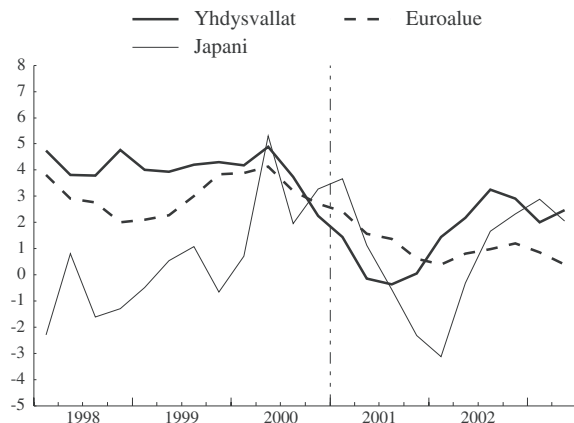
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- myysaste, % työ- voimasta (kp.)	Lavea raha ²⁾	Pankkien- välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1999	2,2	-1,1	4,1	5,0	4,2	8,7	5,42	5,64	1,066	0,7	49,6
2000	3,4	3,2	3,8	5,2	4,0	9,4	6,53	6,03	0,924	1,4	44,3
2001	2,8	0,7	0,3	-4,1	4,8	11,4	3,78	5,01	0,896	-0,5	44,0
2002	1,6	-1,3	2,4	-1,0	5,8	8,0	1,80	4,60	0,946	-3,4	46,2
2002	I	1,3	-0,8	1,4	-4,0	5,6	1,90	5,06	0,877	-3,0	44,3
	II	1,3	-1,4	2,2	-1,5	5,8	7,9	5,08	0,919	-3,3	44,6
	III	1,6	-1,9	3,3	0,5	5,8	7,2	1,81	4,25	0,984	45,3
	IV	2,2	-0,8	2,9	1,1	5,9	6,4	1,55	3,99	0,999	46,2
2003	I	2,9	0,6	2,0	0,4	5,8	6,3	1,33	3,90	1,073	46,8
	II	2,1	0,7	2,5	-1,3	6,2	6,9	1,24	3,61	1,137	.
2003	maalis	3,0	-	-	0,0	5,8	6,4	1,29	3,79	1,081	-
	huhti	2,2	-	-	-1,1	6,0	6,6	1,30	3,94	1,085	-
	touko	2,1	-	-	-1,3	6,1	6,8	1,28	3,56	1,158	-
	kesä	2,1	-	-	-1,3	6,4	7,2	1,12	3,32	1,166	-
	heinä	2,1	-	-	-1,5	6,2	8,6	1,11	3,93	1,137	-
	elo	.	-	-	.	.	.	1,14	4,44	1,114	-
Japani											
1999	-0,3	-1,8	0,1	0,2	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-7,2	118,2
2000	-0,7	-6,0	2,8	5,7	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	-7,4	126,1
2001	-0,7	5,1	0,4	-6,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,7	-6,1	134,6
2002	-0,9	-3,0	0,2	-1,4	5,4	3,3	0,08	1,27	118,1	.	.
2002	I	-1,4	5,4	-3,1	-9,9	5,3	0,10	1,46	116,1	.	.
	II	-0,9	-1,7	-0,3	-3,8	5,4	0,08	1,37	116,5	.	.
	III	-0,8	-6,7	1,7	3,2	5,4	0,07	1,24	117,2	.	.
	IV	-0,5	-8,4	2,3	5,9	5,4	0,07	1,01	122,4	.	.
2003	I	-0,2	-6,9	2,9	5,6	5,4	0,06	0,80	127,6	.	.
	II	-0,2	.	2,1	2,6	5,4	1,6	0,60	134,7	.	.
2003	maalis	-0,1	-5,1	-	4,1	5,4	1,7	0,06	0,74	128,2	-
	huhti	-0,1	-4,8	-	3,3	5,4	1,3	0,06	0,66	130,1	-
	touko	-0,2	-2,3	-	1,7	5,4	1,6	0,06	0,57	135,8	-
	kesä	-0,4	.	-	2,8	5,3	1,8	0,06	0,56	138,1	-
	heinä	-0,2	.	-	0,0	5,3	1,8	0,05	0,99	135,0	-
	elo	.	.	-	.	.	.	0,05	1,15	132,4	-

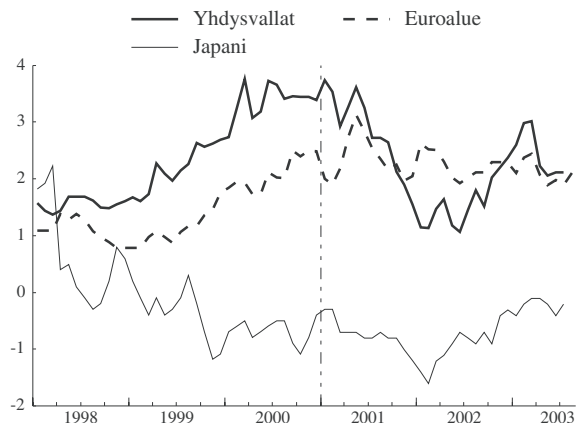
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakkeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarakkeet 7 ja 8), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M3 Yhdysvaltojen osalta, M2 ja sijoitus-todistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

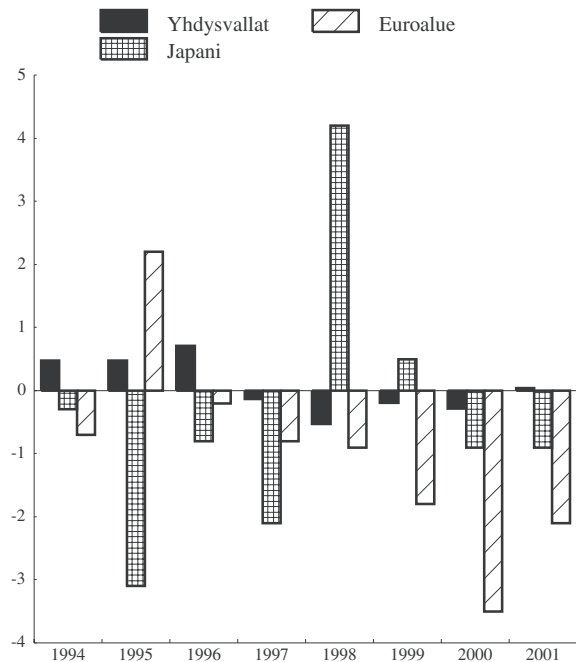
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus					Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾				
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantumisen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantumisen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1999	18,4	20,9	-3,0	9,5	8,9	10,5	8,2	10,6	2,9	12,4	4,5	11,2	6,2
2000	18,4	21,1	-4,0	9,7	9,1	12,3	7,5	12,6	2,7	12,5	3,0	11,5	5,7
2001	16,5	19,1	-3,7	7,9	8,5	1,9	7,7	1,8	2,1	13,0	5,9	11,6	5,8
2002	15,1	18,6	-4,7	7,7	7,6	1,6	7,7	1,8	0,3	12,8	6,6	12,5	7,0
2001 II	16,6	19,3	-3,8	8,1	8,6	1,4	7,4	1,7	2,8	12,9	6,0	11,2	6,7
2001 III	16,5	18,8	-3,5	7,7	8,3	0,1	7,8	0,3	0,9	12,9	8,9	12,8	9,1
2001 IV	15,9	18,2	-3,6	7,1	8,0	2,1	8,5	0,8	2,4	13,4	2,5	10,9	3,6
2002 I	15,5	18,6	-4,1	7,5	7,8	1,7	7,9	1,5	0,3	12,8	6,5	12,3	6,8
2002 II	15,5	18,7	-4,8	7,7	7,6	2,9	7,7	2,9	1,1	12,7	5,6	12,7	5,9
2002 III	14,6	18,6	-4,7	7,8	7,6	0,0	7,5	0,6	-1,4	12,9	4,7	12,5	6,6
2002 IV	14,6	18,7	-5,1	7,8	7,5	1,8	7,6	2,2	1,1	12,7	9,4	12,5	8,5
2003 I	14,2	18,5	-5,2	7,5	7,4	2,6	7,3	3,1	0,8	12,7	8,3	12,4	8,4
Japani													
1999	27,8	25,9	2,2	14,4	14,8	2,4	13,7	-3,5	1,7	5,2	5,1	11,5	0,2
2000	27,7	26,2	2,3	15,8	15,4	2,4	14,3	0,3	1,2	5,2	4,1	10,7	0,0
2001	26,4	25,6	2,0	15,7	15,2	-2,3	14,1	-5,7	1,7	4,9	3,0	8,6	-0,1
2002	.	23,7	.	.	.	-3,0	.	-6,6	-0,3	.	1,5	.	-2,1
2001 II	24,2	25,4	1,7	.	.	-26,7	.	-15,3	4,0	.	11,8	.	-4,5
2001 III	25,9	25,3	2,1	.	.	6,3	.	-8,9	-1,1	.	-5,2	.	2,6
2001 IV	25,5	25,5	2,0	.	.	2,3	.	3,2	1,5	.	8,8	.	-1,5
2002 I	29,6	22,8	3,4	.	.	10,0	.	-6,7	-2,5	.	-6,5	.	2,5
2002 II	.	22,7	.	.	.	-25,0	.	-19,0	2,0	.	7,4	.	-8,0
2002 III	.	23,7	.	.	.	-0,8	.	-7,5	-2,6	.	-4,3	.	-0,1
2002 IV	.	25,0	.	.	.	3,8	.	6,1	1,5	.	8,5	.	-2,5
2003 I	.	22,9	.	.	.	23,3	.	13,9	0,2	.	-6,9	.	2,7

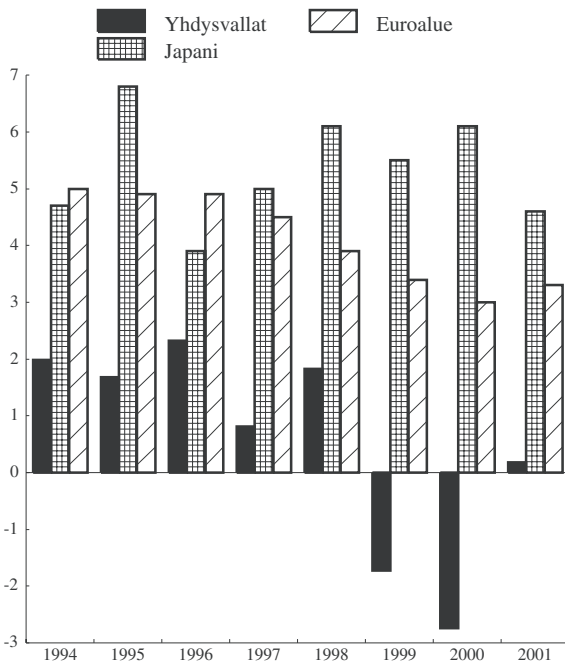
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Yhteenvetotaulukko euroalueen taloustilastoista (taulukko I. Rahatalouden kehitys ja korot)

Kuukauteen t päättyvän vuosineljänneksen keskimääräinen neljännesvuosikasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$a) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

Tässä I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta (katso myös jäljempänä). Vastaavasti kuukauteen t päättyvän vuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$b) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukot 2.1–2.8

Virtatilastojen laskeminen

Kuukausittaiset virtatilastot lasketaan kantojen kuukausierotuksista, kun kannat on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukaudessa t, E_t^M valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M arvostusmuutosten vaikutus, virtatilastot F_t^M kuukaudessa t lasketaan seuraavasti:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvirtatilastot F_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden t-3 lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q

on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena.

Joistakin neljännesvuosisarjoista on nyt saatavissa kuukausitietoja (katso jäljempänä). Niiden neljännesvuosivirtatiedot saadaan kolmen kuukausittaisen virran summasta.

Vuotuisen muutosnopeuden laskeminen kuukausisarjoista

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on nyt asetettu joulukuu 2001. Kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen aikasarjat ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) Statistics-sivulta kohdasta "Monetary statistics".

Vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea joko seuraavasti:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti prosenttimuutos a_t^M kuukautena t voidaan laskea seuraavasti:

$$h) a_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right) \times 100$$

tai seuraavasti:

$$i) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$, jossa a_t määritellään kuten kaavoissa f ja g.

Vuotuisen muutosnopeuden laskeminen neljännesvuosisarjoista

EKP:n asetus EKP/2001/13 tuli voimaan 1.1.2003, ja sen myötä useista rahalaitosten tase-eristä (esim. lainat kotitalouksille) on nyt saatavissa kuukausittaisia tietoja. Aiemmin nämä tiedot raportoitii neljännesvuosittain. Muutosprosentit lasketaan kuitenkin edelleen neljännesvuositaitosten tietojen perusteella, kunnes kuukausitietoja on kertynyt vähintään yhden täyden vuoden ajalta.

Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$j) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Vuotuinen prosenttimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksona voidaan laskea kaavalla g.

Vastaavasti prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä a_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljänneksenä voidaan laskea seuraavasti:

$$k) a_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right) \times 100$$

tai seuraavasti:

$$l) a_t^Q = \left(\frac{I_t}{I_{t-3}} - 1 \right) \times 100$$

Euroalueen rahatilastojen puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla.² Rahatilastoissa on viikonpäiväkorjauksia, ja jotkin kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat lasketaan yhdistelemällä erikseen kausipuhdistettuja aikasarjoja. Tämä koskee varsinkin rahagreggaattia M3, joka johdetaan laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2-M1) ja (M3-M2) kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät.³ Niillä muokataan

kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostusmuutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan virttojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppapäivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 3.7

Vuotuisen muutosnopeuden laskeminen

Muutosprosentit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja siten ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen perusteella. Jos N_t^M kuvaa virtaa (netto-emissioita) kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$m) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu joulukuu 2001. Vuosi-
muutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea joko seuraavasti:

$$n) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$o) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

¹ Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" ja EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int) Statistics-sivulla kohdassa "Monetary statistics".

² Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, s. 127-152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual", *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös TRAMO-SEATS-ohjelman malliversioita. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Banco de España, Working Paper No. 9628, Madrid.

³ Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjakson (joulukuu 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukautena.

Arvopaperien liikkeeseenlaskujen suhteellisten vuosimuutosten laskemisessa käytetään samaa metodologia kuin raha-aggregaattien suhteellisten vuosimuutosten laskemisessa. Ainoa ero on, että kaavassa käytetään F-muuttujan tilalla N-muuttujaa. Syynä on se, että näin tehdään ero arvopaperien liikkeeseenlaskuja koskevien nettomääräisten tilastojen ja raha-aggregaattien välillä. Arvopaperitilastoissa EKP kerää erikseen bruttomääräisiä liikkeeseenlaskuja ja lunastuksia koskevat tiedot.

Taulukko 4.1

YKHI-tietojen puhdistaminen kausivaihtelusta⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2, s. 86*). Kokonaisuudeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut ja lostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintoja koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausi-

vaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausiteki-
jät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2, s. 86*). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää korjaukset työpäivien lukumäärän, karkausvuosien ja pääsiäispyhien vaikutuksista, palvelutaseessa pelkääntään työpäivien lukumäärän vaikutuksista. Tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja koskevia tietoja ei korjata vastaavasti. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

⁴ Ks. alaviite 1, s. 86*.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksuasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkinatilastoja, julkisen talouden tulo- ja meno-tilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaisussa asiakirjassa ”Requirements in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuutena, EKP:n kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tietoja heti tuoreeltaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”(www.ecb.int). Näiden verkkosivujen osassa ”Statistics on-line” on käytettävissä hakutoiminto, niiden kautta voi tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value).

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden aiemmat valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 3.9.2003 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyörästysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen. Tämä tarkoittaa, että vuoden 2000 loppua edeltävät aikasarjat kattavat 11 maata käsittävän euroalueen ja vuoden 2001 alusta aikasarjat kattavat 12 maata käsittävän euroalueen. Poikkeukset tähän sääntöön ilmoitetaan erikseen.

Taulukoissa euroalueen laajeneminen esitetään viivalla (”Euroalueen laajeneminen”) ja kuvioissa katkoviivalla. Vuotta 2001 koskevissa absoluutisissa ja prosenttimääräisissä muutoksissa on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon Kreikan liittyminen euroalueeseen.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen tilastot ovat ladattavissa (CSV-muodossa) EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int).

Ryhmään ”EU:hun liittyvät maat” kuuluvat Tšekki, Viro, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Slovenia ja Slovakia.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

¹ Euroopan tasolla raha-, pankki- ja rahoitusmarkkinatilastoista vastaa EKP. Maksuasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta-, kustannus- ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

Rahapolitiikkatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000.

Euroalueen rahatalous ja sijoitusrahastot

Taulukossa 2.1 esitetään rahalaitossektorin yhteenlaskettu tase eli kaikkien euroalueella sijaitsevien rahalaitosten yhdenmukaistettujen taseiden summa. Taulukossa 2.2 esitetään rahalaitossektorin konsolidoitu tase, joka on saatu nettouttamalla euroalueen rahalaitosten väliset positiot rahalaitosten yhteenlasketussa taseessa. Koska kirjaamiskäytännöt eivät ole täysin samankaltaisia, rahalaitosten välisten positioiden summa ei välttämättä ole nolla. Ero esitetään taulukon 2.2 velat-puolella sarakkeessa 9. Taulukossa 2.3 ovat euroalueen raha-aggregaatit ja niiden vastaerät. Ne on johdettu rahalaitosten konsolidoidusta taseesta, ja niissä otetaan myös huomioon joitakin valtionhallinnon monetaarisia saamisia/velkoja. Raha-aggregaateista ja niiden vastaeristä esitetään sekä kausivaihtelusta puhdistamattomat (taulukon osat 1–6) että kausi- ja kaupankäyntipäivien vaihtelusta puhdistetut tiedot (taulukon osat 7–12). Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat 1) euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja 2) euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit sisältyvät taulukoissa 2.1 ja 2.2 erään ”ulkomaiset velat”. Taulukon 2.3 raha-aggregaatit on sen sijaan laskettu ilman näitä eriä, millä on vaikutus erään ”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.4 esitetään pankkijärjestelmän eli euroalueella sijaitsevien rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) myöntämät lainat eriteltyinä lainanottajasektorin, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.5 ovat talletukset euroalueen pankkijärjestelmässä sektoreittain ja vaateittain. Taulukossa 2.6 eritellään euroalueen pankkijärjestelmän hallussa olevat arvopaperit liikkeellelaskijan mukaan. Taulukoissa 2.2–2.6 esitetään virtatiedot, jotka on puh-

distettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Taulukossa 2.7 on tase-erien arvostusmuutoksia, joiden avulla virtatiedot on laskettu. Taulukoissa 2.3–2.6 esitetään myös vuotuisina prosenttimuutoksina kasvuvauhdit, jotka on laskettu puhdistetuista virtatiedoista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valutoittain.

Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsi kirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annettua asetusta koskeissa ohjeissa ”Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien raha-laitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2003 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP:n asetuksen EKP/2001/13 voimaantulon myötä tase-erä ”Rahamarkkinapaperit” on yhdistetty erään ”Velkapaperit” rahalaitosten taseen sekä saamis- että velkapuolella.

Taulukossa 2.9 esitetään euroalueen sijoitusrahastojen (muiden kuin rahamarkkinarahastojen) neljännesvuositaseiden kantatiedot. Taseet on laskettu yhteen, ja siten velkoihin lasketaan mukaan hallussa olevat muiden rahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Sijoitusrahastojen varat/velat on jaoteltu rahaston rahastotyyppiin (osakerahastot, pitkän ja keskipitkän koron rahastot, yhdistelmärahastot, kiinteistörahasot ja muut rahastot) ja sijoittajatyypin (yleisölle tarjottavat rahastot ja rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjotut rahastot) mukaan. Taulukossa 2.10 esitetään sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppiin mukaan ja taulukossa 2.11 sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan.

Rahoitusmarkkinat ja korot

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapaperien) liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5, 3.6 ja 3.7. Tilastossa 3.8 esitetään noteerattujen osakkeiden kannat. Velkapaperit on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (poikkeuksellisesti ja EKT 95:n luokittelun mukaisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen matu-riteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty. Euroalueella olevia velkapaperien liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisten arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi.

Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt lu-

vut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Taulukossa 3.7 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Tilastot perustuvat sellaisiin rahoitustransaktioihin, joissa institutionaalinen yksikkö ostaa tai myy rahoitusvaateita, jolloin otetaan velkaa tai maksetaan sitä pois. Vuotuisen kasvuvauhtiin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamia eroja.

Taulukossa 3.8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kuukausitiedot vastaavat taulukossa 6.1 esitettyjä neljännesvuosisarjoja (Velat, sarake 20).

YKHI-inflaatio ja hinnat

Tämän osan ja reaalitalouden tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n, euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIin sisältyvät kotitalouksien todelliset rahamääräiset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Reaalitalous

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/1998 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat yrittäjiä ja kuluttajia koskeviin Euroopan komission suhdannekyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä

oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Työttömyysasteen laskeemisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat taulukossa 5.4 esitetyistä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyyslukuista.

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuosittilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastot sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset taloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain.

Taulukossa 6.2 esitetään neljännesvuosittaiset vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen (S125) rahoitustilipidon tiedot. Kuten taulukossa 6.1, tilastot sisältävät kantatiedot ja rahoitustaloustoimet, ja niissä esitetään rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja.

Taulukkojen 6.1 ja 6.2 neljännesvuositiedot perustuvat kansallista tilipitoa koskeviin neljännesvuositietoihin, rahalaitosten taseisiin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Taulukon 6.1 tiedot perustuvat myös BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euroalueen tilastot perustuvatkin kaikkien euroalueen maiden rahalaitosten taseita ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.3 esitetään kaikkien euroalueen sektoreiden säästämistä, investointeja (rahoitusomaisuuteen ja muuhun kuin rahoitusomaisuuteen) ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen.

Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta sektoreittain, ja ne ovat yhdenmukaisia taulukoissa 6.1 ja 6.2 esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta (taulukot 8.8.1–8.8.4) koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2003 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2003/7) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecui-

na. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan seuraavan kuukauden tietojen sekä yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin ja jos lähdeaineiston kokoa-mismetodeissa on tapahtunut muutoksia.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei toistaiseksi voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Metodologinen selvitys euroalueen maksutaseen rahataloudellisesta esittelystä (taulukko 8.7) on EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics” (www.ecb.int). Ks. myös kehikko 1 (s. 15) kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksessa.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yhtenä kokonaisuutena alkaen vuoden 1999 lopun tilanteesta. Siten euroalueen ulkopuoliset saamiset ja velat on voitu tilastoissa eritellä (ks. myös joulukuun 2002 Kuukausikatsauksen talouskehitys-osan kehikko 9, s. 71). Vuoden 1997 ja vuoden 1998 lopun ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Nettomääräinen menetelmä ja euroalueen ulkopuolisten tietojen yhteenlaskeminen eivät välttämättä tuota täysin vertailukelpoisia tietoja. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.8.5., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavaranto-

tilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla (Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000).

Tavaroiden ulkomaankauppa

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määraindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot (erityisesti tavaroiden tuonti) eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Valuuttakurssit

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaaliinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuo-

silta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit on laskettu käyttämällä deflaattoreina kuluttajahintoja, tuottajahintoja, BKT:n deflaattoria, tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksia sekä koko talouden yksikkötyökustannuksia. Jos deflaattoreita ei ole vielä saatavissa, on käytetty arvioita. Valuuttakurssit, jotka on deflatoitu BKT:n deflaattorilla ja koko talouden yksikkötyökustannuksilla, koskevat kahdentoista maan euroaluetta, eli Kreikka sisältyy niihin koko ajanjaksolla.

Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille. Lisätietoja efektiivisten valuuttakurssien laskennasta on elokuun 2003 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euroalueen kansainvälisen kustannus- ja hintakilpailukyyn kehitys” (s. 67) sekä EKP:n Occasional Paper -sarjan julkaisussa no. 2 (Buldorini L., Makrydakias S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro, helmikuu 2002), joka on saatavissa EKP:n verkkosivuilta.

Talouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitys euroalueen ulkopuolella

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön ottaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

¹ Luettelot eurojärjestelmän rahapoliittisista toimenpiteistä vuosina 1999 ja 2000 löytyvät EKP:n vuosikertomuksista näiltä vuosilta.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4., 2.5., 6.6., 4.7.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

10.7.2002

EKP:n neuvosto päättää pienentää jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuoden 2002 jälkipuoliskolla toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 20 miljardista eurosta 15 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuoden 2002 jälkipuoliskolla sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

1.8., 12.9., 10.10., 7.11.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

5.12.2002

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.12.2002. Lisäksi EKP:n neuvosto

päätää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,75 prosenttiin 6.12.2002 lähtien.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

9.1.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

23.1.2003

EKP:n neuvosto päättää seuraavasta kahdesta toimenpiteestä rahapolitiikan ohjausjärjestelmän kehittämiseksi.

Ensiksikin vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa aina perusrahoitusoperaation suorituspäivänä sellaisen EKP:n neuvoston kokouksen jälkeen, jossa ennakkotietojen mukaan arvioidaan rahapolitiikan viritystä. Myös maksuvalmiusjärjestelmän korkojen muutosten voimaantulo ajoitetaan uuden pitoajanjakson alkuun.

Toiseksi perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon.

Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä.

EKP:n neuvosto päättää myös, että vuonna 2003 toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan edelleen 15 miljardia euroa kussakin. Määrän muuttamisesta 15 miljardiksi euroksi kerrottiin lehdistötiedotteessa 10.7.2002. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2003 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.2.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

6.3.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 12.3.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,50 prosenttiin 7.3.2003 lähtien.

3.4.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

8.5.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

Se myös ilmoittaa tulokset EKP:n rahapolitiikan strategiaa koskevasta arvioinnistaan. Strategia julkaistiin 13.10.1998, ja se koostuu kolmesta osatekijästä, jotka ovat hintavakauden kvantitatiivinen määritelmä, rahan määrän merkittävä asema hintavakauteen kohdistuvien riskien arvioinnissa ja hintakehityksen laaja arviointi.

EKP:n neuvosto vahvistaa lokakuussa 1998 ilmoittamansa hintavakauden määritelmän: Hintavakaus on määritelty euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi, ja siihen pyritään keskipitkällä aikavälillä. Samalla EKP:n neuvosto sopii,

että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiouvauhdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto vahvistaa, että sen rahapoliittiset päätökset perustuvat vastakin hintavakauteen kohdistuvien riskien kattavaan analyysiin. Samalla se päättää selventää viestinnässään, mikä osuus taloudellisella analyysillä ja rahatalouden analyysillä on prosessissa, jossa neuvosto muodostaa lopullisen arvionsa hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

EKP:n neuvosto päättää myös luopua rahan määrän kasvulle annetun viitearvon vuosittaisesta tarkistuksesta korostaakseen, että viitearvo toimii vertailuarvona rahatalouden kehitykselle nimenomaan pitkällä aikavälillä. Neuvosto kuitenkin arvioi edelleen viitearvon taustalla olevia oletuksia ja olosuhteita.

5.6.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,0 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.6.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,0 prosenttiin 6.6.2003 lähtien.

10.7., 31.7., 4.9.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

TARGET-maksujärjestelmä

TARGET-maksuliikenne

Vuoden 2000 toisella neljänneksellä TARGET-maksuliikenne lisääntyi sekä maksujen arvolla että lukumäärällä mitattuna. Kotimaisia ja maasta toiseen suoritettavia TARGET-maksuja oli yhteensä keskimäärin 267 841 päivässä, ja niiden arvo oli keskimäärin 1 709 miljardia euroa päivässä, eli maksujen lukumäärä kasvoi 6 % ja arvo 1 prosentin edellisestä neljänneksestä. Lukumäärän huomattava kasvu näkyi sekä kotimaisissa että maasta toiseen suoritettavissa maksuissa. Arvon kasvu johtui kotimaisten maksujen kasvusta, kun taas maasta toiseen suoritettavien maksujen arvo pieneni edellisestä neljänneksestä. TARGETin markkinaosuus kasvoi edelleen arvolla mitattuna (edellisen neljänneksen 86,6 prosentista 86,9 prosenttiin) ja supistui maksujen lukumäärällä mitattuna (57,5 prosenttiin, kun se oli 57,8 % vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä).

Kotimaiset TARGET-maksut

Kotimainen TARGET-maksuliikenne kasvoi vuoden toisella neljänneksellä. Kotimaisia TARGET-maksuja oli päivittäin keskimäärin 206 710, ja niiden arvo oli keskimäärin 1 168 miljardia euroa päivässä, eli niiden päivittäinen lukumäärä kasvoi 6 % ja päivittäinen kokonaisarvo 2 % edellisestä neljänneksestä. Vuodentakaiseen neljännekseen verrattuna maksujen lukumäärä kasvoi 5 % ja arvo 10 %.

Kotimaisten maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen kokonaisarvosta oli 68,3 % ja lukumäärästä 77,2 %. Keskimääräinen kotimaisen maksun suuruus oli 5,7 miljoonaa euroa eli 0,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä vuosineljänneksellä.

Kotimainen TARGET-maksuliikenne oli vilkkaimmillaan 30.6.2003 eli ensimmäisen vuosipuoliskon

Taulukko I.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien määrä

(maksujen lukumäärä)

	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	15 834 392	16 361 900	16 581 446	15 932 658	16 606 135
Päiväkeskiarvo	251 340	247 908	259 085	252 899	267 841
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	3 419 144	3 577 801	3 548 455	3 626 612	3 790 098
Päiväkeskiarvo	54 272	54 209	55 445	57 565	61 131
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	12 415 248	12 784 099	13 032 991	12 306 046	12 816 037
Päiväkeskiarvo	197 067	193 698	203 640	195 334	206 710
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	8 549 759	8 866 903	9 193 222	9 175 565	9 752 646
Päiväkeskiarvo	135 710	134 347	143 644	145 664	157 301
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 901 820	1 860 283	1 907 487	1 848 463	1 860 345
Päiväkeskiarvo	30 188	28 186	29 804	29 341	30 006
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	455 080	449 333	462 054	475 698	461 878
Päiväkeskiarvo	7 223	6 808	7 220	7 551	7 450
Pankkien on line pikasiirrot ja sekit -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	212 064	157 864	138 552	134 248	191 101
Päiväkeskiarvo	3 366	2 392	2 165	2 131	3 082

kon viimeisenä päivänä. Tuolloin suoritettiin 282 803 kotimaista TARGET-maksua, arvoltaan yhteensä 1 535 miljardia euroa.

Kaikista kotimaisista TARGET-maksuista 65 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa ja 12 % oli arvoltaan yli miljoona euroa. Päivittäin välitettiin keskimäärin 130 kotimaista arvoltaan yli miljardin euron TARGET-maksua.

TARGET-maksut maasta toiseen

Maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen lukumäärä jatkoi kasvuaan ja oli neljänneksellä keskimäärin 61 131 päivässä. Maksujen arvo oli keskimäärin 541 miljardia euroa päivässä. Edellisen vuosineljänneksen lukuihin verrattuna lukumäärä kasvoi 6 % ja arvo pieneni 2 %. Vuoden 2002 toiseen neljänneksen verrattuna maasta toiseen suoritettujen maksujen määrä kasvoi 13 % ja arvo nousi 11 %.

Pankkien välisten maksujen arvo kasvoi 7 % ja määrä väheni 2 % edellisestä neljänneksestä. Asiakasmaksujen arvo pysyi muuttumattomana, ja niiden määrä kasvoi 5 %.

Pankkien välisten maksujen osuus maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen päiväkeskiarvoista oli arvolla mitattuna 95,6 % ja määrällä mitattuna 52,9 %. Pankkien välisen maksun keskimääräinen arvo laski vuoden ensimmäisen neljänneksen 17,4 miljoonasta eurosta 16,0 miljoonaan euroon. Asiakasmaksun keskimääräinen arvo laski 867 000 eurosta 833 000 euroon.

Maasta toiseen suoritettavissa TARGET-maksuissa toisen neljänneksen vilkkain päivä arvolla mitattuna oli 30.6.2003, jolloin suoritettujen maksujen yhteisarvo oli 798 miljardia euroa. Maksujen määrällä mitattuna vilkkain päivä oli 30.5.2003 (kuukauden viimeinen pankkipäivä), jolloin maasta toiseen välitettiin 81 773 TARGET-maksua.

Taulukko 2.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien arvo

(miljardia euroa)

	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	97 682	97 404	105 008	106 869	105 978
Päiväkeskiarvo	1 551	1 476	1 641	1 696	1 709
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	30 794	30 309	32 899	34 636	33 545
Päiväkeskiarvo	489	459	514	550	541
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	66 888	67 095	72 110	72 233	72 433
Päiväkeskiarvo	1 062	1 017	1 127	1 147	1 168
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	12 045	12 279	11 711	11 431	11 074
Päiväkeskiarvo	191	186	183	181	179
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	5 079	4 832	4 995	4 896	4 698
Päiväkeskiarvo	81	73	78	78	76
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	80	78	72	79	78
Päiväkeskiarvo	1	1	1	1	1
Pankkien on line pikasiirrot ja sekä -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	100	98	102	115	111
Päiväkeskiarvo	1	1	2	2	2

Kaikista maasta toiseen suoritetuista TARGET-maksuista 56 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa. Yli miljoonan euron maksuja oli 17 %. Päivittäin maasta toiseen välitettiin keskimäärin 40 arvoltaan yli miljardin euron TARGET-maksua.

TARGETin päivittäminen vuonna 2003

Valmistelut ja testit seuraavan TARGET-ohjelmistopäivityksen käyttöönottamiseksi marraskuussa 2003 ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. Samanaikaisesti kun SWIFTistä poistetaan MT100-sanomatyyppi, poistetaan päivityksessä vastaava sanomatyyppi myös TARGETista. Marraskuusta 2003 alkaen asiakasmaksuissa käytetään vain MT103-sanomatyyppiä, joka on ollut käytössä jo marraskuusta 2000. TARGETiin ei tällä hetkellä suunnitella tehtävän muita muutoksia.

TARGET Sibos-konferenssissa Singaporessa

Eurojärjestelmä on esiteltyt vuodesta 1998 lähtien TARGET-järjestelmää SWIFTin vuosittain järjestämässä Sibos-konferenssissa. Eurojärjestelmä osallistuu tänäkin vuonna Sibos-konferenssiin Singaporessa 20.–24.10.2003.

Eurojärjestelmän läsnäolon Sibosissa katsotaan tarjoavan erinomaisen mahdollisuuden konferenssin osallistujille perehtyä syvällisemmin euroon, euroalueen rahoituspalveluihin sekä TARGETiin ja sen toiseen sukupolveen, TARGET2:een. Eurojärjestelmän esittelytilassa on tarjolla ajankohtaista tietoa monenlaisessa mediamuodossa. Kansallisten keskuspankkien ja EKP:n edustajat ovat valmiina vastaamaan vierailijoiden kysymyksiin. Lisäksi järjestetään erityinen TARGET2:ta käsittelevä tilaisuus maanantaina 20.10.2003 klo 14.00–15.30 Singaporen aikaa.

Euroopan keskuspankin julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Vuosikertomus 2001. Huhtikuu 2002.

Vuosikertomus 2002. Huhtikuu 2003.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Lähentymisraportti 2002. Toukokuu 2002.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdyntymisen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaatioisisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin.
Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit.
Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Osakemarkkinat ja rahapolitiikka. Helmikuu 2002.

Kansainvälisen yhteistyön kehitys viime aikoina. Helmikuu 2002.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella. Huhtikuu 2002.

Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät. Huhtikuu 2002.

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset. Huhtikuu 2002.

EKP:n likviditeetin hallinta. Toukokuu 2002.

Kansainvälinen valvontayhteistyö. Toukokuu 2002.

Käteisen euron käyttöönoton vaikutus liikkeessä olevien setelien ja kolikkojen määrään.
Toukokuu 2002.

Euroalueen suhdannekierron piirteitä 1990-luvulla. Heinäkuu 2002.

Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden kanssa. Heinäkuu 2002.

Euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys. Heinäkuu 2002.

Hintojen lähentyminen ja kilpailu euroalueella. Elokuu 2002.

Euroalueen pankkisektorin viimeaikainen kehitys ja riskit. Elokuu 2002.

Euroalueen säästäminen, rahoitus ja investoinnit. Elokuu 2002.

Rahapolitiikan välittyminen euroalueella. Lokakuu 2002.

Euroalueen repomarkkinoiden pääpiirteitä. Lokakuu 2002.

EKP:n tilivelvollisuus. Marraskuu 2002.

EKP:n rahapolitiikan avoimuus. Marraskuu 2002.

Työllisyyden kasvu euroalueella viime vuosina. Marraskuu 2002.

Rahan kysyntä euroalueella ja käteisen euron käyttöönoton vaikutus. Tammikuu 2003.

CLS-järjestelmän tavoite, määritelmä ja vaikutukset. Tammikuu 2003.

Rahapolitiikan ja finanssipolitiikan suhde euroalueella. Helmikuu 2003.

Kehittyvien markkinatalousmaiden valuuttakurssijärjestelmät. Helmikuu 2003.

Väestön ikääntymisen edellyttämät laajat rakenteelliset uudistukset. Huhtikuu 2003.

Euroalueen yleisten taloustilastojen kehitys. Huhtikuu 2003.

Kyselytutkimus pankkien luotonannosta euroalueella. Huhtikuu 2003.

Asuntojen hintojen viimeaikainen kehitys euroalueella. Toukokuu 2003.

Maksujen elektronisoituminen Euroopassa. Toukokuu 2003.

Äänestysmenettelyn mukauttaminen EKP:n neuvostossa. Toukokuu 2003.

EKP:n arvio rahapolitiikan strategiasta. Kesäkuu 2003.

Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys euroalueella. Heinäkuu 2003.

Varhaisia kokemuksia euroseteleiden painannasta ja liikkeeseenlaskusta. Heinäkuu 2003.

Muutoksia eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmään. Elokuu 2003.

Euroalueen pankkisektorin viimeaikainen kehitys. Elokuu 2003.

Euroalueen kansainvälisen kustannus- ja hintakilpailukyvyyn kehitys. Elokuu 2003.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
- 2 Buldorini L., Makrydakis S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002.
- 3 Brand C., Gerdesmeier D. ja Roffia B., Estimating the trend of M3 income velocity underlying the reference value for monetary growth. Toukokuu 2002.
- 4 Genre V. ja Gómez-Salvador R., Labour force developments in the euro area since the 1980s. Heinäkuu 2002.
- 5 Russo D., Hart T. L. ja Schönenberger A., The evolution of clearing and central counterparty services for exchange-traded derivatives in the United States and Europe: a comparison. Syyskuu 2002.
- 6 Cabral I., Dierick F. ja Vesala J., Banking integration in the euro area. Joulukuu 2002.
- 7 Mazzaferro F., Mehl A., Sturm M., Thimann C. ja Winkler A., Economic relations with regions neighbouring the euro area in the "Euro Time Zone". Joulukuu 2002.
- 8 Garcia J.A., An introduction to the ECB's survey of professional forecasters. Syyskuu 2003.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Euro-system? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I.-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.

- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: a statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the United States. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.

- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodriguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: what can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.

- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.
- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S. G. ja Henry S. B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M. P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villetelle J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour. Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilminen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupias C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martínez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.
- 107 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.

- 108 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro econometric approach. Joulukuu 2001.
- 109 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- 110 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- 111 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- 112 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 113 Bean C., Larsen J. ja Nikolov K., Financial frictions and the monetary transmission mechanism: theory, evidence and policy implications. Tammikuu 2002.
- 114 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- 115 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.
- 116 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- 117 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.
- 118 Tomat G. M., Durable goods, price indexes and quality change: an application to automobile prices in Italy, 1988–98. Tammikuu 2002.
- 119 Cassola N. ja Morana C., Monetary policy and the stock market in the euro area. Tammikuu 2002.
- 120 Honkapohja S. ja Mitra K., Learning stability in economics with agents. Tammikuu 2002.
- 121 Beyer A. ja Farmer R. E. A., Natural rate doubts. Helmikuu 2002.
- 122 Vijselaar F. ja Albers R., New technologies and productivity growth in the euro area. Helmikuu 2002.
- 123 Tabakis E. ja Vinci A., Analysing and combining multiple credit assessments of financial institutions. Helmikuu 2002.
- 124 Evans G. W. ja Honkapohja S., Monetary policy, expectations and commitment. Helmikuu 2002.
- 125 Manganelli S., Duration, volume and volatility impact of trades. Helmikuu 2002.
- 126 Monnet C. ja Quintin E., Optimal contracts in a dynamic costly state verification model. Helmikuu 2002.
- 127 Honkapohja S. ja Mitra K., Performance of monetary policy with internal central bank forecasting. Helmikuu 2002.
- 128 Smets F. ja Wouters R., Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy. Maaliskuu 2002.
- 129 Al-Nowaihi A. ja Stracca L., Non-standard central bank loss functions, skewed risks and certainty equivalence. Maaliskuu 2002.
- 130 Diewert E., Harmonized indexes of consumer prices: their conceptual foundations. Maaliskuu 2002.
- 131 Wynne M.A. ja Rodríguez-Palenzuela D., Measurement bias in the HICP: what do we know, and what do we need to know? Maaliskuu 2002.
- 132 Arratibel O., Rodríguez-Palenzuela D. ja Thimann C., Inflation dynamics and dual inflation in accession countries: a "new Keynesian" perspective. Maaliskuu 2002.

- 133 Mourougane A. ja Roma M., Can confidence indicators be useful to predict short-term real GDP growth? Maaliskuu 2002.
- 134 Bode B. ja Van Dalen J., The cost of private transportation in the Netherlands, 1992–99. Maaliskuu 2002.
- 135 De Fiore F. ja Teles P., The optimal mix of taxes on money, consumption and income. Huhtikuu 2002.
- 136 De Bondt G., Retail bank interest rate pass-through: new evidence at the euro area level. Huhtikuu 2002.
- 137 Bindseil U., Equilibrium bidding in the Eurosystem's open market operations. Huhtikuu 2002.
- 138 Mongelli F. P., "New" views on the optimum currency area theory: what is EMU telling us? Huhtikuu 2002.
- 139 Fratzscher M., On currency crises and contagion. Huhtikuu 2002.
- 140 Casares M., Price setting and the steady-state effects of inflation. Toukokuu 2002.
- 141 Eschenbach F. ja Schuknecht L., Asset prices and fiscal balances. Toukokuu 2002.
- 142 Cabrero A., Camba-Mendez G., Hirsch A. ja Nieto F., Modelling the daily banknotes in circulation in the context of the liquidity management of the European Central Bank. Toukokuu 2002.
- 143 Blow L. ja Crawford I., A non-parametric method for valuing new goods. Toukokuu 2002.
- 144 Silver M. ja Heravi S., A failure in the measurement of inflation: results from a hedonic and matched experiment using scanner data. Toukokuu 2002.
- 145 Bussiere M. ja Fratzscher M., Towards a new early warning system of financial crises. Toukokuu 2002.
- 146 Carletti E. ja Hartmann P., Competition and stability: what's special about banking? Toukokuu 2002.
- 147 Casares M., Time-to-build approach in a sticky price, sticky wage optimizing monetary model. Toukokuu 2002.
- 148 Brousseau V., The functional form of yield curves. Toukokuu 2002.
- 149 Willman A. ja Estrada A., The Spanish block of the ESCB multi-country model. Toukokuu 2002.
- 150 Gropp R., Vesala J. ja Vulpes G., Equity and bond market signals as leading indicators of bank fragility. Kesäkuu 2002.
- 151 Canova F., G7 inflation forecasts. Kesäkuu 2002.
- 152 Camba-Mendez G. ja Lamo A., Short-term monitoring of fiscal policy discipline. Kesäkuu 2002.
- 153 Willman A., Euro area production function and potential output: a supply side system approach. Kesäkuu 2002.
- 154 Fratzscher M., The euro bloc, the dollar bloc and the yen bloc: how much monetary policy independence can exchange rate flexibility buy in an interdependent world? Kesäkuu 2002.
- 155 Jimeno J. F. ja Rodriguez-Palenzuela D., Youth unemployment in the OECD: demographic shifts, labour market institutions, and macroeconomic shocks. Kesäkuu 2002.
- 156 Pérez J. J. ja Hiebert P., Identifying endogenous fiscal policy rules for macroeconomic models. Heinäkuu 2002.
- 157 Nyborg K. G., Bindseil U. ja Strebulaev I. A., Bidding and performance in repo auctions: evidence from ECB open market operations. Heinäkuu 2002.
- 158 Sakellaris P. ja Wilson D. J., Quantifying embodied technological change. Heinäkuu 2002.
- 159 Monnet C., Optimal public money. Heinäkuu 2002.
- 160 Detken C., Dieppe A., Henry J., Marin C. ja Smets F., Model uncertainty and the equilibrium value of the real effective euro exchange rate. Heinäkuu 2002.

- 161 Stracca L., The optimal allocation of risks under prospect theory. Heinäkuu 2002.
- 162 Krogstrup S., Public debt asymmetries: the effect on taxes and spending in the European Union. Elokuu 2002.
- 163 Forsells M. ja Kenny G., The rationality of consumers' inflation expectations: survey-based evidence for the euro area. Elokuu 2002.
- 164 De Bondt G., Euro area corporate debt securities market: first empirical evidence. Elokuu 2002.
- 165 Peersman G. ja Smets F., The industry effects of monetary policy in the euro area. Elokuu 2002.
- 166 Beetsma R. M. W. J. ja Jensen H., Monetary and fiscal policy interactions in a micro-founded model of a monetary union. Elokuu 2002.
- 167 Faust J., Rogers J. H., Swanson E. ja Wright J. H., Identifying the effects of monetary policy shocks on exchange rates using high frequency data. Elokuu 2002.
- 168 Perotti R., Estimating the effects of fiscal policy in OECD countries. Elokuu 2002.
- 169 Onatski A. ja Williams N., Modelling model uncertainty. Elokuu 2002.
- 170 Mankiw G. ja Reis R., What measure of inflation should a central bank target? Elokuu 2002.
- 171 Smets F. ja Wouters R., An estimated stochastic dynamic general equilibrium model of the euro area. Elokuu 2002.
- 172 Jonker N., Constructing quality-adjusted price indices: a comparison of hedonic and discrete choice models. Syyskuu 2002.
- 173 De Fiore F. ja Liu Z., Openness and equilibrium determinacy under interest rate rules. Syyskuu 2002.
- 174 Sutherland A., International monetary policy co-ordination and financial market integration. Syyskuu 2002.
- 175 Gilchrist S., Hairault J. O. ja Kempf H., Monetary policy and the financial accelerator in a monetary union. Syyskuu 2002.
- 176 Corsetti G. ja Dedola L., Macroeconomics of international price discrimination. Syyskuu 2002.
- 177 Bacchetta P. ja van Wincoop E., A theory of the currency denomination of international trade. Syyskuu 2002.
- 178 Benigno P. ja López-Salido J. D., Inflation persistence and optimal monetary policy in the euro area. Syyskuu 2002.
- 179 Erceg C. J. ja Levin A. T., Optimal monetary policy with durable and non-durable goods. Syyskuu 2002.
- 180 Duarte M. ja Wolman A. L., Regional inflation in a currency union: fiscal policy versus fundamentals. Syyskuu 2002.
- 181 Coenen G. ja Wieland V., Inflation dynamics and international linkages: a model of the United States, the euro area and Japan. Syyskuu 2002.
- 182 Rünstler G., The information content of real-time output gap estimates: an application to the euro area. Syyskuu 2002.
- 183 Faia E., Monetary policy in a world with different financial systems. Lokakuu 2002.
- 184 Holthausen C. ja Rochet J.-C., Efficient pricing of large-value interbank payment systems. Lokakuu 2002.
- 185 Dorrucchi E., Firpo S., Fratzscher M. ja Mongelli F. P., European integration: what lessons for other regions? The case of Latin America. Lokakuu 2002.
- 186 Manna M., Using money market rates to assess the alternatives of fixed versus variable rate tenders: the lesson from 1989–98 data for Germany. Lokakuu 2002.

- 187 Uribe M., A fiscal theory of sovereign risk. Lokakuu 2002.
- 188 Grüner H. P., Should central banks really be flexible? Lokakuu 2002.
- 189 Hiebert P., Pérez J. J. ja Rostagno M., Debt reduction and automatic stabilisation. Lokakuu 2002.
- 190 Yates T., Monetary policy and the zero bound to interest rates: a review. Lokakuu 2002.
- 191 Schuknecht L. ja Eschenbach F., The fiscal costs of financial instability revisited. Marraskuu 2002.
- 192 Perez-Quiros G. ja Sicilia J., Is the European Central Bank (and the United States Federal Reserve) predictable? Marraskuu 2002.
- 193 Marín J., Sustainability of public finances and automatic stabilisation under a rule of budgetary discipline. Marraskuu 2002.
- 194 Manganeli S., Ceci V. ja Vecchiato W., Sensitivity analysis of volatility: a new tool for risk management. Marraskuu 2002.
- 195 Inoue A. ja Kilian L., In-sample or out-of-sample tests of predictability: which one should we use? Marraskuu 2002.
- 196 Gonçalves S. ja Kilian L., Bootstrapping autoregressions with conditional heteroskedasticity of unknown form. Marraskuu 2002.
- 197 Ewerhart C., A model of the Eurosystem's operational framework for monetary policy implementation. Marraskuu 2002.
- 198 Andersen A. B. ja Wagener T., Extracting risk-neutral probability densities by fitting implied volatility smiles: some methodological points and an application to the 3M EURIBOR futures option prices. Joulukuu 2002.
- 199 Werner T. ja Upper C., Time variation in the tail behaviour of bund futures returns. Joulukuu 2002.
- 200 Ehrmann M. ja Fratzscher M., Interdependence between the euro area and the United States: what role for EMU? Joulukuu 2002.
- 201 Batini N., Euro area inflation persistence. Joulukuu 2002.
- 202 Calza A., Manrique M. ja Sousa J., Aggregate loans to the euro area private sector. Tammikuu 2003.
- 203 Fielding D. ja Stracca L., Myopic loss aversion, disappointment aversion and the equity premium puzzle. Tammikuu 2003.
- 204 Cappiello L., Engle R. F. ja Sheppard K., Asymmetric dynamics in the correlations of global equity and bond returns. Tammikuu 2003.
- 205 Mercereau B., Real exchange rate in an inter-temporal n-country-model with incomplete markets. Tammikuu 2003.
- 206 Gerdesmeier D. ja Roffia B., Empirical estimates of reaction functions for the euro area. Tammikuu 2003.
- 207 Würtz F. R., A comprehensive model on the euro overnight rate. Tammikuu 2003.
- 208 Ang A. ja Maddaloni A., Do demographic changes affect risk premiums? Evidence from international data. Tammikuu 2003.
- 209 Cossin D., Huang Z., Aunon-Nerin D. ja González F., A framework for collateral risk control determination. Tammikuu 2003.
- 210 Schmitt-Grohé S. ja Uribe M., Anticipated Ramsey reforms and the uniform taxation principle: the role of international financial markets. Tammikuu 2003.
- 211 Michel P. ja Vidal J. P., Self-control and savings. Tammikuu 2003.
- 212 Glatzer E. ja Scheicher M., Modelling the implied probability of stock market movements. Tammikuu 2003.
- 213 Fabiani S. ja Morgan J., Aggregation and euro area Phillips curves. Helmikuu 2003.

- 214 Inoue A. ja Kilian L., On the selection of forecasting models. Helmikuu 2003.
- 215 Gleich H., Budget institutions and fiscal performance in central and eastern European countries. Helmikuu 2003.
- 216 Ca' Zorzi M. ja De Santis R.A., The admission of accession countries to an enlarged monetary union: a tentative assessment. Helmikuu 2003.
- 217 Messina J., The role of product market regulations in the process of structural change. Maaliskuu 2003.
- 218 Coenen G. ja Wieland V., The zero-interest-rate bound and the role of the exchange rate for monetary policy in Japan. Maaliskuu 2003.
- 219 Anderton B., Extra-euro area manufacturing import prices and exchange rate pass-through. Maaliskuu 2003.
- 220 Ruta M., The allocation of competencies in an international union: a positive analysis. Huhtikuu 2003.
- 221 Durré A., Evjen S. ja Pilegaard R., Estimating risk premia in money market rates. Huhtikuu 2003.
- 222 Adam K. ja Padula M., Inflation dynamics and subjective expectations in the United States. Huhtikuu 2003.
- 223 Adam K., Optimal monetary policy with imperfect common knowledge. Huhtikuu 2003.
- 224 Osbat C., Ruffer R. ja Schnatz B., The rise of the yen vis-à-vis the ("synthetic") euro: is it supported by economic fundamentals? Huhtikuu 2003.
- 225 Osbat C., Vijselaar F. ja Schnatz B., Productivity and the ("synthetic") euro-dollar exchange rate. Huhtikuu 2003.
- 226 Kilian L. ja Manganelli S., The central banker as a risk manager: quantifying and forecasting inflation risks. Huhtikuu 2003.
- 227 Monacelli T., Monetary policy in a low pass-through environment. Huhtikuu 2003.
- 228 Klaeffering M., Monetary policy shocks – a non-fundamental look at the data. Toukokuu 2003.
- 229 Surico P., How does the ECB target inflation? Toukokuu 2003.
- 230 Hartmann P., Maddaloni A. ja Manganelli S., The euro area financial system: structure, integration and policy initiatives. Toukokuu 2003.
- 231 Coenen G., Orphanides A. ja Wieland V., Price stability and monetary policy effectiveness when nominal interest rates are bounded at zero. Toukokuu 2003.
- 232 Castelnuovo E., Describing the Fed's conduct with Taylor rules: is interest rate smoothing important? Toukokuu 2003.
- 233 Giammarioli N. ja Valla N., The natural real rate of interest in the euro area. Toukokuu 2003.
- 234 León-Ledesma M. ja McAdam P., Unemployment, hysteresis and transition. Toukokuu 2003.
- 235 Cassola N. ja Morana C., Volatility of interest rates in the euro area: evidence from high frequency data. Kesäkuu 2003.
- 236 Rich G., Swiss monetary targeting 1974–1996: the role of internal policy analysis. Kesäkuu 2003.
- 237 Castrén O., Miller M. ja Stiegert R., Growth expectations, capital flows and international risk sharing. Kesäkuu 2003.
- 238 Anderton R., Baldwin R. E. ja Taglioni D., The impact of monetary union on trade prices. Kesäkuu 2003.
- 239 Denhaan W. J., Temporary shocks and unavoidable transitions to a high-unemployment regime. Kesäkuu 2003.
- 240 Angeloni I. ja Ehrmann M., Monetary policy transmission in the euro area: any changes after EMU? Heinäkuu 2003.

- 241 Detken C. ja Gaspar V., Maintaining price stability under free-floating: a fearless way out of the corner? Heinäkuu 2003.
- 242 Afonso A., Schuknecht L. ja Tanzi V., Public sector efficiency: an international comparison. Heinäkuu 2003.
- 243 Hahn E., Pass-through of external shocks to euro area inflation. Heinäkuu 2003.
- 244 Ejerskov S., Martin Moss C. ja Stracca L., How does the ECB allot liquidity in its weekly main refinancing operations? A look at the empirical evidence. Heinäkuu 2003.
- 245 Holthausen C. ja Monnet C., Money and payments: a modern perspective. Heinäkuu 2003.
- 246 De Ávila Torrijos D. R. ja Strauch R., Public finances and long-term growth in Europe – evidence from a panel data analysis. Heinäkuu 2003.
- 247 Hubrich K., Forecasting euro area inflation: does aggregating forecasts by HICP component improve forecast accuracy? Elokuu 2003.
- 248 Engel C. ja West K. D., Exchange rates and fundamentals. Elokuu 2003.
- 249 Zaghini A., Trade advantages and specialisation dynamics in acceding countries. Elokuu 2003.
- 250 Angeloni I., Coenen G. ja Smets F., Persistence, the transmission mechanism and robust monetary policy. Elokuu 2003.
- 251 Willman A., Consumption, habit persistence, imperfect information and the lifetime budget constraint. Elokuu 2003.
- 252 Angelini E., Henry J. ja Marcellino M., Interpolation and backdating with a large information set. Elokuu 2003.
- 253 Dewald W. G., Bond market inflation expectations and longer-term trends in broad monetary growth and inflation in industrial countries, 1880–2001. Syyskuu 2003.
- 254 Brand C., Reimers H.-E. ja Seitz F., Forecasting real GDP: what role for narrow money? Syyskuu 2003.
- 255 Bruggeman A., Donati P. ja Warne A., Is the demand for euro area M3 stable? Syyskuu 2003.
- 256 Gerling K., Grüner H. P., Kiel A. ja Schulte E., Information acquisition and decision making in committees: a survey. Syyskuu 2003.
- 257 Klaeffling M. ja Lehman Brothers, Macroeconomic modelling of monetary policy. Syyskuu 2003.
- 258 Gerlach-Kristen P., Interest rate reaction functions and the Taylor rule in the euro area. Syyskuu 2003.
- 259 Catenaro M. ja Vidal J.-P., Implicit tax co-ordination under repeated policy interactions. Syyskuu 2003.
- 260 Barnett W.A., Aggregation-theoretic monetary aggregation over the euro area, when countries are heterogeneous. Syyskuu 2003.
- 261 Calza A. ja Sousa J., Why has broad money demand been more stable in the euro area than in other economies? A literature review. Syyskuu 2003.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999.

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKP:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological Manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

EKP:n rahapolitiikka. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Accession countries: balance of payments / international investment position statistical methods. Helmikuu 2002.

List of Monetary Financial Institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2002.

Labour market mismatches in euro area countries. Maaliskuu 2002.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – joulukuu 2001. Maaliskuu 2002.

Evaluation of the 2002 cash changeover. Huhtikuu 2002.

TARGET: Annual Report 2001. Huhtikuu 2002.

Yhteinen rahapolitiikka euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Huhtikuu 2002.

Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toimintakertomus. Tammikuu 2001 – helmikuu 2002. Toukokuu 2002.

Developments in banks' liquidity profile and management. Toukokuu 2002.

Talletus- ja ottoautomaattien käyttöä koskevat eurojärjestelmän ohjeet luottolaitoksille ja muille euroalueella sijaitseville laitoksille, joiden toimintaan kuuluu seteleiden lajittelu ja jakelu suurelle yleisölle. Toukokuu 2002.

Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries. Kesäkuu 2002.

TARGET minimum common performance features of RTGS systems within TARGET as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking data dictionary as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking specification as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking user requirement as at November 2001. Kesäkuu 2002.

Task force on portfolio investment collection systems, Final Report. Kesäkuu 2002.

Measurement issues in European consumer price indices and the conceptual framework of the HICP. Heinäkuu 2002.

Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2000 figures. Heinäkuu 2002.

Financial Sectors in EU Accession Countries. Elokuu 2002.

Payment and securities settlement systems in accession countries. Elokuu 2002.

Target Interlinking specification. Marraskuu 2002.

Target Interlinking data dictionary. Marraskuu 2002.

Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI balance sheet statistics. Marraskuu 2002.

Structural analysis of the EU banking sector. Marraskuu 2002.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2002.

Review of the international role of the euro. Joulukuu 2002.

Euro Money Market Study 2001 (MOC). Joulukuu 2002.

EU banking sector stability. Helmikuu 2003.

Review of the foreign exchange market structure. Maaliskuu 2003.

List of Monetary Financial Institutions and institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2003.

Structural factors in the EU housing markets. Maaliskuu 2003.

List of Monetary Financial Institutions in the accession countries. Maaliskuu 2003.

Memorandum of Understanding on the exchange of information among credit registers for the benefit of reporting institutions. Maaliskuu 2003.

Memorandum of Understanding on Economic and Financial Statistics between the Directorate General Statistics of the European Central Bank and the Statistical Office of the European Communities (Eurostat). Annex 1: Share of responsibilities in the field of balance of payments and international investment position statistics. Maaliskuu 2003.

TARGET Annual Report 2002. Huhtikuu 2003.

Supplementary guidance notes concerning statistics on the holders of money market fund shares/ units. Huhtikuu 2003.

Money, banking and financial market statistics in the accession countries. Methodological Manual. Vol. 1: The current definition and structure of money and banking statistics in the accession countries. Toukokuu 2003.

Money, banking and financial market statistics in the accession countries. Methodological Manual. Vol 2: Statistics on other financial intermediaries, financial markets and interest rates in the accession countries. Toukokuu 2003.

Accession countries: balance of payments/international investment position statistical methods. Toukokuu 2003.

Electronic money system security objectives according to the common criteria methodology. Toukokuu 2003.

The transformation of the European financial system. Second ECB Central Banking Conference, October 2002, Frankfurt am Main. Kesäkuu 2003.

Letter from the ECB President to the President of the Convention regarding the draft Constitutional Treaty. Kesäkuu 2003.

Developments in national supervisory structures. Kesäkuu 2003.

Oversight standards for euro retail payment systems. Kesäkuu 2003.

Towards a Single Euro Payments Area – progress report. Kesäkuu 2003.

Amendments to the risk control framework for tier one and tier two eligible assets. Heinäkuu 2003.

Information Guide for credit institutions using TARGET. Heinäkuu 2003.

ECB statistics: A brief overview. Elokuu 2003.

Portfolio investment income: Task force report. Elokuu 2003.

The New Basel Capital Accord. Elokuu 2003.

Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2001 figures. Syyskuu 2003.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

EPM: the ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000 (painos lopussa).

TARGET. Elokuu 2000 (painos lopussa).

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

Euro. Yhteinen rahamme. Syyskuu 2002.

